הארץ

75 אג' יום א' ה' בכסלו תשמ"ז, 7 בדצמבר 1986 VOL. 68/20551 DECEMBER 7 1986

מוצרי מסקו — הפתרונות לכל בעיות האחסון
מסקו
טכנולוגיות בע"מ
04-761967 ,03-442184

יום של מהומות בגדה וברצועה; מוסדות החינוך והמסחר הושבתו

נער בן 14 ממחנה בלאטה נהרג בירית צה"ל ● אלוף ברק: נהגנו לפי הוראות פתיחה באש ● שוטר מג"ב נפצע בעינו ● 70 נעצרו ● נאסרה הפצת עיתוני הגדה ● אש"ף פונה למועצת הביטחון

מאת אודי ניר ונדב שרגאי
סופרי "הארץ"

(צילום: ישראל יוסף, "הרשות")

(סוף בעמוד 5)

רייגן התנצל: היו משגים, לא התכוונתי לעסקים עם חומייני

בשידור לאומה ממקום הנופש שלו בקמפ דייויד הבטיח: אחזיר הדברים למסלולם הנכון

מאת צבי בריאל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). נשיא ארה"ב, רונאלד רייגן, הודה אתמול בעקיפה כי אכן נעשו משגים במהלך פרשת מכירת הנשק לאיראן, והבטיח "להחזיר דברים למסלולם הנכון".

בנאום לאומה האמריקאית ממקום הנופש שלו ב"קמפ דייוויד" אמר הנשיא: "בשעה שאנו חוקרים עדיין את כל העובדות, ברור מכל מקום כי ביצוע המדיניות (לגבי איראן) היה לקוי וכי אכן נעשו משגים". נימת דיבורו בשידור הרדיו השבועי שלו היתה גלויה, ואף נשמעו בה צלילים של התנצלות.

"תנו לי לומר פשוט כי לא היתה זו כוונתי לנהל עסקים עם חומייני, לתת נשק תמורת בני ערובה, לחתור מתחת למדיניותינו האנטי־טרוריסטית. אני מאוכזב ביותר שיוזמה זו הביאה לחילוקי דעות כאלה, ועוררה מידה כזו של דאגה ושל מבוכה. אני מתחייב בפניכם שאחזיר דברים למסלולם הנכון".

בין היתר אמר הנשיא רייגן כי אישר לנהל משא ומתן עם איראן, לאחר שאיראנים מתונים (שבשמם לא נקב), לדבריו, הבינו בממשלת טהראן, ביקשו להפגש עם בכירים אמריקאים "באמצעות מדינה שלישית". רייגן הבהיר כי באישרו מגעים אלה, היתה כוונתו לסייע לשים קץ למלחמת איראן־עיראק, לשים קץ לטרור ולסייע לשחרורם של בני הערובה האמריקאים המוחזקים בלבנון.

הוא הוסיף ואמר כי מלכתחילה היה מודע לכך שהמשא ומתן עם איראן היה כרוך בסיכון, "אך סיכון גדול עוד יותר היה בהימנעות ממגעים כלשהם". רייגן הכחיש כי היה ידוע לו מראש, כי עד לשלושים מיליון דולר מהכנסות מכירות הנשק החשאיות לאיראן יופנו למורדי ה"קונטראס" בניקאראגואה. הנתונים מתמיהים, אמר — וזאת בשעה שהקונגרס אסר על סיוע צבאי למורדים אלה.

בשבועות האחרונים מופעלים לחצים על הנשיא רייגן לפטר את ראש מטה הבית הלבן, דונלד ריגן, ואת מנהל הסי־איי־איי, ויליאם קייסי, אולם עד כה דוחה הצעות אלה.

מקור בממשל: יתכן שציוד ישראלי שנועד לאיראן הגיע לסעודיה

מאת צבי בריאל שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). נראה כי במהלך מכירות הנשק לאיראן זכתה גם סעודיה לנתח מן הנשק, במיוחד לציוד טכנולוגי מתוחכם. מקור בממשל מסר שלשום כי "יהיה זה בלתי מתקבל על הדעת להשוב שסעודיה נתנה את אישורה ואת מימונה לעיסקת הנשק האיראנית, רק עבור טובת הנאה פוליטית בלתי מוכחת". לדבריו, סובלת סעודיה ממחסור בציוד מתוחכם, כולל ציוד לראיית לילה, טילים נגד טנקים, טילים נגד מטוסים, ועוד שורה של פריטים, אותם היא ביקשה במשך השנים לרכוש בשוק העולמי.

לדבריו, ידוע סוחר הנשק עדנאן חשוגי כמי שסיפק בעבר פריטי ציוד צבאי לצבא סעודיה, לאחר שארה"ב לא יכלה למכרם ישירות לסעודיה עקב חוקי הקונגרס. "לא מן הנמנע שאף ציוד ישראלי שהיה מיועד לאיראן הגיע לידי סעודיה דרך יד שלישית, אף ללא ידיעתה של ישראל". המקור הוסיף כי בידי הממשל קיימות הוכחות לכך שישראל מכרה לסעודיה ציוד צבאי, כולל חלקי חילוף למטוסים ומנועי מטוסים, במשך שנות השישים.

העיתון לוס אנג'לס טיימס מסתמך על פקידי ממשל בעילום שמם:

"שולץ שיכנע את נסיכות ברונאי לתרום כמה מיליונים לקונטראס"

מאת בני לנדאו
סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, שיכנע בקיץ שעבר את סולטאן ברונאי, נסיכות הנפט העשירה השוכנת בדרום־מזרח אסיה, לתרום כמה מיליוני דולאר ללוחמי הקונטראס בניקרגואה.

כך כתב אתמול הלוס אנג'לס טיימס, המסתמך על פקידי ממשל עלומי שם. הכסף, טען העיתון, הועבר באמצעות חשבון הבנק השווייצרי, שנוהל על ידי לוטננט־קולונל אוליבר נורת', ונאו בעלמו עקבותיו. "לאוליבר", טוסט אחד הפקידים, "היתה כל הזמן שליטה מלאה על כמה מי־ליוני דולר, ואף אחד אינו יודע מה קרה לכסף".

במאמץ להתחקות אחר הסכומים האבודים, שיגרה בשבוע שעבר מחלקת המשפטים יחידת חוקרים מיוחדת לשווייץ. גילויי הטיימס חושפים לראשונה את מעורבות מחלקת המדינה בגיוס הכספים הפרטי ללוחמי הקונטראס, בתקופה שהקונגרס דחה את בקשת הנשיא להעניק להם סיוע צבאי. אחד מדוברי הקונטראס, בוסקו מטאמורוס, מסר בתגובה כי אינו יודע דבר על כספי מברונאי. "אני אפילו לא יודע איפה זה", אמר האיש.

השיחות הלא פורמליות על טאבה מתחילות בווילה מחוץ לז'נווה

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בגן (מיוחד ל"הארץ"). במגעים שהיו ב־48 השעות האחרונות בז'נווה בין נציגי ישראל ומצרים לשיחות טאבה הוחלט להתחיל מחר ביומיים של ישיבות לא פורמליות על עניינים טכניים ונהליים הקשורים בבוררות. כותבי האישור של הבוררות יתכנסו מחר בבוקר בווילה מבודדת מחוץ לז'נווה, ומיד אחר יתכנס הטריבונל לישיבתו הלא פורמלית הראשונה.

העדר פורמליות פירושו, כי לא ירשם פרוטוקול של הישיבה, והדברים שיאמרו על ידי שני הצדדים לא יהיו בעלי תוקף מחייב. גם בשעת מסירת הידיעה ממשיכים נציגים ישראלים ומצריים להפגש כדי לנסות ולהגיע להסכמה מוקדמת על כמה מן הנקודות שידובר במהלך ישיבת הטריבונל.

במגעים מעורבים, בין השאר, היועצים המשפטיים של שני משרדי החוץ, רובי סייבל בצד הישראלי ונביל אל ערבי בצד המצרי.

הפתיחה הפורמלית של הטריבונל תהיה רק ביום רביעי השבוע, והיא תלווה בנאומים קצרים. מן הצד הישראלי ידבר מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר, השוהה בז'נווה. אחר כך תהיה קבלת פנים חגיגית בבית העירייה בז'נווה ובעקבותיה ימשכו השיחות באותה וילה מבודדת מחוץ לעיר.

הווילה, מן המאה ה־18, שנשכרה בשבועות האחרונים לקראת האירוע, היא נמצאת בבעלות קצין ז'נווה. שתי המשלחות ישבו בבניין המרכזי סביב שולחן גדול בצורת האות ח, כאשר בראש ישבו חמשת הבוררים (גונאר לאגרגרין השוודי ועמיתיו מצרפת, שוויץ, ישראל ומצרים), שני בניינים סמוכים ישמשו את המשלחות להתייעצויות ולצרכים טכניים.

בהגרלה שהיתה בין ראש המשלחת המצרית נביל אל ערבי לבין נציג ישראל לבוררות הבינלאומיים בז'נווה פנחס אליאב נפל בחלקה של ישראל הבניין המושב לנוח ומהודר יותר. הרואר השווייצרי כבר התקין במקום שולחן וחלקם מיוחדים.

חיפושים אחר שני חיילים שאבדו בטיול בנחל אשלים

מאת איתן רבין

כוחות משטרה, צה"ל ומתנדבים מחפשים משעות הערב שני חיילים בני 19 אשר נכנסו לנחל אשלים מול מפעלי ים המלח באיזור הנגב ועקבותיהם נעלמו. מדובר בשני חיילים תושבי רמת השרון והרצליה אשר היו בקבוצה של ארבעה חיילים, שלושה חיילים וחיילת שהתכוונו לערוך טיול באיזור.

בסביבות השעה 12 בצהריים הודיעו חייל וחיילת כי איבדו את הקשר עם חבריהם. בשעת מסירת הידיעה יחידת החילוץ של משטרת ערד, כוחות צה"ל ומתנדבים עורכים חיפושים באיזור אך החיילים טרם נמצאו.

בת 30 נאנסה אמש בדרום ת"א

מאת ראובן שפירא

צעיר אנס אמש באלימות אשה כבת 30, לאחר שזו סירבה להיענות להצעתו לקיים אתו יחסי מין תמורת תשלום.

המקרה אירע סמוך לשעה שבע בערב בדרום תל־אביב, סמוך לגבול עם יפו. האשה, המתגוררת באזור, הלכה ברחוב החשוך בסביבה שוממת, צעיר אלמוני נטפל אליה, והחל לשוחח אתה. הוא הציע לה לקיים אתו יחסי מין, ובתמורה הבטיח לה תשלום. האשה סירבה וניסתה להסתלק מהמקום, אך הצעיר התנפל עליה, סתם את פיה, גרר אותה הצידה, השכיב אותה על לוח עץ שנמצא ברחוב, ואנס אותה.

עורכת את העמוד: אורית גלילי

שגריר צרפת: אנחנו לא מוותרים על הסגרת נקש

בג"צ ביום ו' מנע שיחרור נקש מכלאו ● ממשלת צרפת מצפה להבהרות ● שמיר ידחה דרישת צור לדון בהחלטת שריר ● פרס הביע באוזני שריר התנגדותו לאי הסגרת נקש ● שרון: התאווה להסגיר יהודים לא מקובלת עלי

מאת עקיבא אלדר וגדעון אלון
סופרי "הארץ"

לגורמי הביטחון בישראל אין שום מידע המצביע על כוונות של ארגוני המחבלים לפגוע בחילופי נקש. פקיד בכיר אמר ל"הארץ", כי שר המשפטים, אברהם שריר, שקיבל את החלטתו בניגוד לחוות דעת של פרקליט המדינה ומנהל המחלקה הבינלאומית, לא נועץ גם בגורמי הביטחון.

"צרפת מצפה שיסבירו לידיה עובדיה, כאשר היא פונה בבקשת הסגרה" אמר אמש שגריר צרפת בישראל, אלן פיארה, בשיחה עם "הארץ". השגריר ציין, כי עד כה לא נתקבלה מישראל כל הודעה בדבר ההחלטה שלא להסגיר את נקש, אולם על־פי מיטב ידיעתו לא ויתרה ממשלתו מעולם על בקשת ההסגרה. השגריר הגיב בפליאה על טענת שריר, כי בכלא הצרפתי צפויה סכנת מוות לנקש. "בתי הכלא בצרפת אינם פחות בטוחים מבתי כלא אחרים בעולם" אמר פיארה. "מעולם לא שמעתי על מעשי רצח בבתי הכלא שלנו".

ממ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, הביע באוזני שריר התנגדות מוחלטת להחלטה לדחות את בקשת הסגרתו של נקש. פרס אמר לשריר, יומיים לפני שהאחרון קיבל את החלטתו, כי החלטה כזו תהפוך את ישראל לארץ מקלט לפושעים.

למשרד החוץ בירושלים טרם הגיעה פנייה של ממשלת צרפת בענין נקש, אולם מצפים, כי החלטתו של שריר תלווה במחאה צרפתית.

משרד הקליטה שוקל שלילת תעודת העולה של נקש

שר הקליטה, יעקב צור, דורש לקיים היום בישיבת הממשלה דיון דחוף בעקבות החלטתו של שר המשפטים, אברהם שריר, שלא להסגיר לצרפת את העבריין ויליאם נקש.

במכתב ששיגר למזכירות הממשלה, מבקש השר צור שהממשלה תקבל היום החלטה, הקוראת לשר המשפטים לשנות את החלטתו שלא להסגיר את נקש לצרפת, ולקבל החלטה על הסגרתו בגין אשמת הרצח, בה הורשע.

בדברי ההסבר להצעתו מציין צור כי זו הפעם הראשונה בתולדות המדינה, שמאשם ברצח, שבית המשפט קבע כי הוא בר־הסגרה — נמנעת הסגרתו ע"י שר המשפטים. לדבריו, החלטתו של שריר מעוותת את חוק השבות, ועלולה להפוך את ישראל למדינת מקלט לפושעים יהודיים.

נודע כי במשרד הקליטה שוקלים לשלול את תעודת העולה של נקש, משום שעל־פי החוק, ניתן לשלול תעודת עולה ממי שקיבל אותה במירמה. נקש הציג עצמו בעת בואו ארצה בשם רודי אטלן, ולא בשמו האמיתי, וכן לא דיווח כי הואשם בבית־משפט בצרפת ברצח של אזרח ערבי, אותו ביצע עם אחרים בפברואר 1983.

שריר לא נועץ עם שמיר

ראש הממשלה, יצחק שמיר יודיע, קרוב לוודאי, את דרישתו של שר הקליטה, יעקב צור, ושרים אחרים, לקיים דיון בענין התנגדותם להחד(לטת שריר)

(סוף בעמוד 5 טור 6)

שגריר צרפת אלן פיארה

אש"ף מתבצר במגדושה — דחה את הפסקת האש

מאת סופר "הארץ"
לענייניים ערביים

אש"ף תגבר את כוחותיו מזרחית לצידון והקים ביצורים בגבעת מגדושה, תוך שהוא דוחה את הסכם הפסקת האש שנובע על ידי גורמים איראניים בדמשק ובביירות. עיתונות הודיע אמש כי אנשיו לא יסוגו ממגדושה ולא ימסרו את חברי המיליציה של הארגון שביצעה את מתקפת אל־שואקיר ודוחלה 7 לוחמי "אמל".

באיזור מגדושה אש"ף בפרוורים הדרומיים של ביירות ומזרחית לצידון נמשכו אתמול חילופי האש הארטילריים. מקורות ערביים מסרו כי ערפאת צפוי להיועד עם נשיא לוב קדאפי ועם ראש ארגון "החזית העממית" ד"ר חבש. במקביל נמסר על אפשרות של כינוס מושב הליגה הערבית מחר בתוניס בדרג שרי החוץ על פי בקשת אש"ף כדי לדון במלחמת המחנות בלבנון.

פרס תובע אמברגו על ציוד לנשק כימי

מאת עקיבא אלדר

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, קרא לקהיליה הבינלאומית להטיל אמברגו על אספקת ציוד הקשור לייצור נשק כימי.

בפגישה עם הסגל הדיפלומטי, הביע פרס דאגה נוכח המטיירותן של מדינות כעיראק וסוריה בנשק כימי. דבר המהווה, לדבריו, שבירת טאבו שאין להשלים עימו.

בקרוב — יחסים עם טוגו

מאת עקיבא אלדר

נשיא טוגו העביר בשבוע שעבר שדר לשר החוץ, שמעון פרס, בו הוא מבשר כי בקרוב יתכן חידוש היחסים הדיפלומטיים בין טוגו לישראל.

הרקולסים של חיל האוויר נראו ליד החברה במיאמי שהעבירה ציוד לקונטראס

מאת צבי בריאל

שני מטוסי הרקולס של חיל האוויר הישראלי נראו ליד סככות של חברת סאות'רן אייר במיאמי, שהיתה אחראית ל־העברת ציוד למורדים ב־ניקראגואה.

מקורות ישראלים הכחישו כל קשר בין המטוסים הללו לבין פרשת העברת הנשק למורדים בניקראגואה.

חדשות הארץ

שיחת היום
עם: ד"ר מנוחה פאשה, דיקן הסטודנטים באוניברסיטת ביר־זית
על: המהומות בקמפוס
(עמ' 2)

★

בעל ציפיי הטפלון הפך לברווז צולע: נפילה בפופולריות של רייגן
(עמ' 2)

★

התפוצצה פגישת השר פרץ וראש עיריית ת"א
(עמ' 3)

★

מנכ"ל סולל בונה אהוד שילה התפטר עקב פסיקת הברפלד לשלם תוספות לעובדים
(עמ' 5)

★

שחל: 1.8 מיליארד דולר אכלנו השנה בחגיגת היבוא
(עמ' 5)

★

בכיר במס הכנסה נעצר בחשד שהדליף מידע חסוי לנחקרים
(עמ' 8)

★

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: נאה.
הטמפרטורות:
● ירושלים: 14—4.
● תל־אביב: 19—9.
● חיפה: 20—7.
● באר־שבע: 19—4.
הגולן 14—3, נהריה 18—6, צפת 14—6, טבריה 18—5, נצרת 18—8, עפולה 20—3, השומרון 17—7, נתב"ג 19—6, אילת 22—8.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4893	+0.0058
נתשפים	1.7702	0.0069
שחור	1.4800	—

שער הסל

יציג	1.4956	+0.0017

בגליון זה 14 עמודים

מקפרליין: עוד ב־85' נתן רייגן את אישורו למכירת נשק ישראלי לאיראן

היועץ לשעבר לבטחון לאומי אמר כי דוד קמחי שכנע אותו שהמכירה תסייע לשחרור החטופים האמריקאים בלבנון • בשלב מאוחר יותר המליץ מקפרליין בפני רייגן להפסיק את המכירות

מאת צבי בראל

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). רוברט מקפרליין, שהיה יועץ הנשיא לבטחון לאומי אישר כי הנשיא רייגן ידע על מכירות הנשק הישראלית לאיראן ונתן לה את אישורו עוד בשנת 1985. לדברי הניו יורק טיימס המצטט מקורות בוועדות המודיעין, אמר מקפרליין כי באוגוסט 1985 הודיע רייגן באמצעותו לנציגי ישראל כי הוא מוכן לעבור לסדר היום על מכירות הנשק שמבצעת ישראל לאיראן וכי ארה"ב תמכור לישראל טילים נגד טנקים במקום אלה שנשלחו לאיראן. אישורו של רייגן בא לאחר שתי פגישות שהיו למקפרליין עם דוד קמחי — האחת ביולי והשניה באוגוסט 1985, בהן התאמץ קמחי לשכנע את מקפרליין כי משלוח הטילים לאיראן יביא לשחרורם של כל החטופים האמריקאים שנמצאו בלבנון.

מקפרליין הודה עוד כי אוליבר נורת', עוזר היועץ לבטחון לאומי שפוטר לפני שבוע, סיפר לו על העברת הכסף מאיראן לחשבונות הבנק של תומכי המורדים בניקרגואה. נורת' סיפר לו על כך בעת שהיו במסע לאיראן בחודש מאי האחרון. באותה טיסה, אישר מקפרליין היה גם עמירם ניר, שהיה נציגה של ממשלת ישראל "בפרשה". גרסתו של מקפרליין מאששת את הדיווחים על כך שעמירם ניר ידע על פרטי העברת הכסף מאיראן לחשבון המורדים בשוויץ.

(סוף בעמוד 5)

בעל ציפוי הטפלון הפך לברווז צולע

רונלד רייגן, שנודע בחסינותו מפני כל פגיעה ושנחשב עד לפני חודשים לנשיא הפופולרי ביותר במאה העשרים, מקבל עתה פחות אחוזי תמיכה מג'ימי קארטר שהיה הנשיא הבלתי פופולרי ביותר בדורות האחרונים

מאת יואב קרני

ניו יורק

סקר שעשו העיתון "וול סטריט ג'ורנאל" ורשת הטלוויזיה אן־בי־סי הראה, כי רוב האמריקאים סבורים, שהנשיא לשעבר ג'ימי קארטר כילכל את מדיניותו כלפי איראן ביתר הצלחה וביתר תבונה מן הנשיא רייגן.

הסקר הציג ל־1,596 אמריקאים, על פני כל ארה"ב, את השאלה: "מה אתם חושבים על תפקודו של הנשיא רייגן בניהול יחסי ארה"ב עם איראן? מה אתם חושבים על תפקודו של הנשיא קארטר בניהול יחסי ארה"ב עם איראן?" ארבעה אחוזים חשבו את תפקוד רייגן ל"מצויין" לעומת חמשה אחוזים אצל קארטר; 15 אחוזים חשבו את רייגן ל"טוב", 25 אחוזים העניקו את הציון הזה לקארטר; את הציון "בינוני" העניקו לרייגן 29 אחוזים לעומת 39 אחוזים לקארטר. ההפתעה הגדולה באה בציון "עלוב": 44 אחוזים לרייגן, 26 אחוזים לקארטר.

זה שבועיים מתפרסמים בארה"ב, כמעט מדי יום, סקרים המלמדים על צניחה דרמטית בפופולאריות של הנשיא. אבל הסקר האחרון הוא הביטוי הקיצוני ביותר לירידת שערי מניותיו של מי שנחשב רק לפני חודשים לנשיא הפופולארי ביותר במאה העשרים.

הטעם הוא, שנצחונו המוחץ של רייגן על קארטר ב־1980 היה בעיקרו תוצאה של פרשת איראן. שביית הדיפלומטים האמריקאים בטהראן, בנובמבר 1979, והנסיון הכושל לחלץ אותם, באפריל 1980, נחשבים בעיני כל המשקיפים למסמרים האחרונים בארונו הפוליטי של ג'ימי קארטר. יתר על כן, זכרון הימים ההם שימש את הנשיא רייגן היטב גם במהלך מסע הבחירות השני שלו, ב־1984. אז התעורר הרושם, שרייגן מנסה, וגם מצליח, לחזור על מערכת 1980.

הזכרת שמו של קארטר בימים ההם, היא כלשעצמה, היתה סיסמת־הבחירות האפקטיבית ביותר של הרפובליקאים. העובדה שיריבו של רייגן בבחירות ההן, וולטר מונדייל, היה סגן נשיא בימי קארטר, העניקה לנשיא נכס אלקטוראלי מן המעלה הראשונה. הוא הזכיר, פעם אחר פעם, בבוז ובלעג, את "ממשל קארטר־מונדייל".

רייגן ניסה להפיק הון פוליטי מאי־הפופולאריות של קארטר אפילו בבחירות האחרונות לקונגרס, בחודש שעבר, עוד לפני שהתפוצצה פרשת איראן. אבל מכל חלקי ארה"ב היו סימנים, שהבוחרים התעייפו מן השימוש במאורעות שהתרחשו שש או שבע שנים קודם.

המפלגה הרפובליקאית נחלה תבוסה בורכת בבחירות.

עכשיו, כאשר סקר דעת קהל מרכזי מראה, שהאמריקאים מעניקים בדיעבד ציונים גבוהים יותר לקארטר, נסגר המעגל. קארטר נחשב לנשיא הבלתי־פופולארי ביותר בדורות האחרונים. על רייגן נאמר רק לפני כמה שבועות, שהוא הנשיא היחיד בדורות האחרונים, הנהנה משיאי פופולאריות (60 אחוז ויותר) ברבע האחרון של שמונה שנות כהונתו.

פוליטיקאים, עיתונאים ומומחי־תקשורת יצרו בשבילו את המושג "הנשיא בעל ציפוי הטפלון", ללמדך על חסינותו מפני כל פגיעה. לא זו בלבד שהטפלון הוסר, לא זו בלבד שרונלד רייגן נעשה בעגה הפוליטית המקומית "ברווז צולע", אלא שהוא מפסיד בקרב הפופולאריות לצלע מכל הברווזים.

פיינבשל טיימס: חטיפת ואנונו בלב ים וסיפור הבלונדינית לא היו ולא נבראו

לפי גרסת העתון המסתמך על מקורות ביון בישראל ושעד כה דייק יותר בדיווחיו מעתונים אחרים הובא ואנונו לארץ בטיסת אל על מפאריס • לטענת העתון הומצא סיפור האנייה כדי לטשטש את מועד הבאתו של ואנונו לישראל וכדי שלמוסד יהיה מספיק זמן כדי לחקור אותו

מאת שאול צדקא

סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ") טכנאי הגרעין מרדכי ואנונו נחטף על ידי סוכני ה"מוסד" כאשר נסע מלונדון לפאריס והובא לישראל במטוס "אל על" משדה התעופה שארל דה־גול. זאת טוען בהסתמכו על מקורות ביון בישראל העיתון הבריטי "פיינבשל טיימס" שדייק עד כה יותר מעתונים אחרים בדיווחיו על פרשה זו.

על פי המקורות לא בוצעה כל עבירה על החוקים הבריטיים, אך אין ספק כי הפרה כזו אירעה בשלב מסוים של המבצע על אדמה צרפתית. ואנונו היה מסומם כאשר הוא לווה בידי שני סוכנים לטיסה מספר 324 אשר המריאה מן השדה ב־2 באוקטובר, 48 שעות לאחר שעזב את בית מלונו בלונדון. כדי למנוע חשדות הוא הועלה למטוס דקות ספורות לפני המראתו.

ואנונו הושב במחלקה הראשונה בין שני הסוכנים ורק אנשי הבטחון של "אל על" במטוס ידעו את זהותו האמיתית, נוסף על אנשי הבטחון הישראלים אשר סייעו לסוכנים לעקוף את דוכני הבדיקה הדרכונים ולהובילו אל תוך המטוס ללא ידיעתם של הצרפתים.

4 שעות לאחר מכן, נחת המטוס בתל־אביב וקצין משטרה הודיע לו פורמאלית על מעצרו. מנתב"ג הוא נלקח למרכז מעצר בגדרה שם מנהלים שרותי הבטחון חקירותיהם של עצורים.

מן המידע המודיעיני הזה עולה כי סיפור חטיפתו של ואנונו מלב ים לא היה ולא נברא וכי נועד לטשטש את מועד הבאתו לישראל בה הוא שהה תקופה ארוכה מבלי שיובא אפילו בפני שופט. לסוכני המוסד היה אם כן את "כל הזמן שבעולם" לחקור את ואנונו בזהירות ולהוציא ממנו פרטים על קשר אפשרי שעוד עם ארגוני ביון של ארצות אחרות. מה שתומך בטענה כי הוא הובא בדרך האוויר מבירה אירופית ולא באמצעות ספינה הוא אורך הזמן שהוצרכו החוקרים כדי לבדוק ולאשר את דרישתו של ואנונו לשכור את שירותיו של הפרקליט אמנון זכרוני. המקור מטיל אף ספק אם אכן גרסת הבלונדינית סינדי היתה נכונה, שכן אחרי הכל לא באמצעות כלי שיט הובא ואנונו לארץ.

המשפחה קיבלה אישור לבקר איתן רבין סופר "הארץ" מוסר: משפחתו של מרדכי ואנונו המתגוררת בבאר שבע ואשר טרם ביקרה אותו מאז שהובא ארצה קיבלה אישור עקרוני לבקר אותו במתקן בו הוא כלוא. לסופר "הארץ" נודע כי תיאום הביקור ייעשה באמצעות עורך דינו של ואנונו, אמנון זכרוני ויערך בימים הקרובים.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

בגות מוסרי־מוסיקלי גדול

בכורה ישראלית בהיכל התרבות בתל אביב של "רקוויאם פולני" מאת קז'ישטוף פנדרצקי בביצוע הפילהרמונית הישראלית, המקהלה הפילהרמונית הלאומית ורשה, בהדרכת הנריק וויטבובסקי, הזמרים הסולנים יאדוויגה גאדולנקה, בוגדולין קילברה, ג'והאן גילמור וסטאמבורד דיין ובניצוחו של המלחין

המורשה השלילית של מוראי מלחמת העולם השניה וכל הרע שבעקבותיה היום, במערב ובמזרח, נעשו חלק בלתי נפרד ממודעתו של כל אדם וביחוד ממודעתם של אלה שסבלו ואלה שלעולם לא ישכחו. אנשי פולין ופנדרצקי כאחד מראשיהם, ויאמר הדבר לזכותם, חוזרים ומנסים באמצעים שונים להזכיר ולא להשתיק, לעורר ולא לשכך חימה וכעס על העבר, וזאת במטרה העיקרית — תזכורת ואזהרה מפני הרע שבקרב האדם. פנדרצקי כמי שמאמין באלוהים, חוזר ומדגיש ביצירותיו גם את האמונה כדרך חיים, שבה יש, אולי, גם מרפא לתחלואי הזמן.

אך אותם מוראים עצמם, הם גם ששינו את פני המוסיקה שלאחרי מלחמת העולם ושפנדרצקי (נולד 1933) היה מראשי דובריה ומן הנושאים העיקריים בעול הכבד של שינוי שפת העבר. איני יודע אם אכן בעצם השפה החדשה, שניסתה לשלול את העבר המוסיקלי, היתה תקוות אמת לבניין עולם חדש. אולם לכל מי ששמע אמש את ה"רקוויאם פולני" (1980־1984) בן 90 הדקות, היה ברור שכיום, בשנות ה־80, אין תקווה זו מנת חלקו של פנדרצקי. "תורתו" כיום, היא השתרגות מלאה ומחודשת בשפת העבר, תוך שמירת כמה השגים בולטים מן השפה החדשה.

בתשלובת המודעות המוסרית הגבוהה עם ההשתרגות המתחדשת בשפת העבר, כפי שהיא באה לביטוי ב"רקוויאם הפולני" של פנדרצקי — המצוי בשיא כוחו היצירתי ובשיא שליטתו המקצועית באמצעי ביטוי כליים וקוליים של ההוה והעבר — בולטת עוד עוצמת ביטוי אישי חזקה ביותר, שהיא גם ודאי חלק ממסורת של פאתוס־סלאבי. עצומים הם על כן גלי האנרגיה הצלילית של ה"רקוויאם", ייחודיים ורבי רושם עד מאד: זאת לא רק בזכות היצירה, אלא אף בזכות כל המבצעים המצוינים ובראשם המלחין. אך האם נכון הוא לצפות, כפי שציפיתי אני למספר רב יותר של רגעי דממה דקה ונפלאה כמו בקטע "אור נרצה"? — יתכן

בארה"ב הוחלט: ברעם וחבריו יועמדו לדין ב־2 בפברואר

מאת שלמה שמיר

סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, (מיוחד ל"הארץ"). מחלקת המשפטים בוואשינגטון החליטה להמשיך בהליכים המשפטיים נגד 17 החשודים בקשר למכירת נשק לאיראן, זאת נודע ממקורות מוסמכים. בין החשודים שלושה ישראלים: אברהם ברעם, ישראל וגורי אייזנברג. מועד המשפט נקבע ל־2 בפברואר, ועד לסוף שבוע זה צריכה התביעה להגיש לשופט בניו־יורק מסמכים שונים לפי בקשת ההגנה. בין המסמכים שההגנה ביקשה גם מסמכים שיוכיחו כיצד הועברו משלוחי הנשק מישראל לאיראן.

מאז נחשפו הגילויים על משלוחי הנשק לאיראן באישור הממשל פורסמו ידיעות על הערכה מחודשת שהתביעה מבצעת בתיקים של 17 הנאשמים. לדעת ראשי מחלקת המשפטים בוואשינגטון יש הוכחות מוצקות לפיהן אין כל קשר בין הניסיון למכירת נשק לאיראן על ידי סוחרים ואנשי עסקים למדיניות הממשל.

שיחת היום / ירח טל

עם: דוקטור מוניר פאשה, דיקן הסטודנטים באוניברסיטת ביר־זית

על: מהומות הדמים בקאמפוס

מודעות פוליטית של עשרים שנות כיבוש

מה הביא להתפרעויות הסטודנטים השבוע?

בשבועיים האחרונים היו כניות עם הצבא. נתנו לנו ללמוד רק יום אחד בשבוע האחרון. הצבא נכנס לקאמפוס והתגרה בסטודנטים ובמרצים. למה הצבא עושה את זה? צריך לשאול אותם. חזרתי לפני חודשיים משהות של חמש שנים באוניברסיטת הארווארד ואני רוצה לציין כי מה שמצאתי כאן כשחזרתי, זה מצב הרבה יותר גרוע וחמור ממה שעזבתי.

כיצד זה הנהלת מוסד אקדמי איננה יכולה לרסן את תלמידיה או שמא היא מעוניינת בתסיסה זו?

איך אפשר לשלוט על הסטודנטים אם לא נותנים להנהלה להיכנס לקאמפוס.

נוצר הרושם שהאוניברסיטאות בגדה אינן אלא כיסוי למטרות להכשרת קדרים פוליטיים לאש"ף.

אם זה היה נכון אז שלטונות ישראל היו סוגרים את האוניברסיטאות מזמן.

יש לכם גם זמן ללמוד וללמד?

הבוגרים שלנו מתקבלים באוניברסיטאות היוקרתיות ביותר בעולם. הרמה האקדמית שלנו גבוהה יחסית, למרות כל המכשולים שמערימים בפנינו השלטונות הישראליים. המודעות הפוליטית של הסטודנטים שלנו נובעת מכעשרים שנות כיבוש.

אתם טוענים נגד שלטונות ישראל שפוגעים בחופש האקדמי של האוניברסיטאות בגדה ומשכיחים שישראל היתה זו שהקימה אותם.

לא היתה ברירה אחרת אלא להקים אוניברסיטאות בגדה. אחרי הניתוק מירדן, כי זו האפשרות היחידה שיש לפלשתינאים ללמוד. אבל חשוב לציין, כי האוניברסיטאות בגדה נופלות ברמתן מאלה שבירדן.

האם לתסיסה יש איזשהו קשר למתיחות פנימית ששררה באוניברסיטת בירזית על רקע האשמות ההדדיות בדבר שיתוף פעולה עם שלטונות ישראל?

לא היתה מתיחות פנימית כזו. היו שמועות שהפיצו השלטונות הישראלים ובאו אלי בתור דיקן הסטודנטים לדבר על כך. ומצאתי שזו רק רכילות מרושעת ומכוונת. מעצרים בקאמפוס יש כל הזמן וזה לא דבר חדש.

האם להתפרעויות יש איזשהו קשר לאירועים בלבנון — מלחמת השיעים בפלשתינאים ולעובדה שישראל מכרה נשק לאיראן?

לפלשתינאים בגדה יש כל כך הרבה סיבות להיות ממורמרים הם לא צריך לחפש את הסיבות דווקא בלבנון.

איך הרושם שההתפרעויות התבססות של סטודנטים באוניברסיטאות בגדה יביאו בסופו של דבר לסגירתן בידי שלטונות ישראל והבקר יאבק איזנורים החשוב של התושבים בגדה?

לא היתה לנו שנה טובה מאז 1948. אז למה שסגירת אוניברסיטה תפריע לנו יותר מכל דבר אחר. זה רק יוסיף לשלל הבעיות שיש לנו כבר.

ראיתי שמעתי

עדנן חשוגי שותף של פרדיננד ואימלדה מרכוס

סוחר הנשק הסעודי עדנן חשוגי הוא שותף של נשיא הפיליפינים פרדיננד מרכוס ואשתו אימלדה בארבעת הבניינים הגדולים במנהטן. בניינים אלה הועמדו לא מכבר למכירה עלידי מרכוס ואשתו, אולם בית משפט אמריקאי

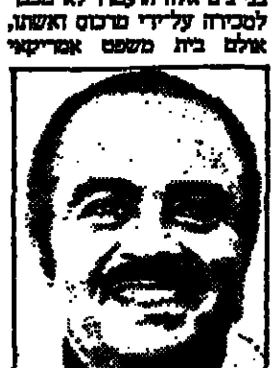

עדנן חשוגי — לא רק נשק

ציווה לאסור את מכירתם, לפי דרישת ממשלת הפיליפינים, שביקשה לעקלם. את הבניינים ניהלו עד עתה שני עורכי דין יהודים מניו יורק בשם ג'וזף וראלף ברנשטיין, שהם קרובי משפחתו של איל ההון הישראלי־אמריקאי ג'ק נאסר, המקורב בעצמו לשליטים המודחים מהפיליפינים.

כזכור, מעורב חשוגי לפי כל הידיעות בעיסקות הנשק של ישראל, ארה"ב ואיראן, ולא מכבר נטען בתקשורת האמריקאית שהיה זה חבר של מרכוס שהעניק לסוחרי הנשק הישראלים אישורים כוזבים על כך שהנשק שיוצא מישראל מיועד, לכאורה, לפיליפינים.

השותפות בין מרכוס לחשוגי בבניינים בניו־יורק נשמרה בסוד.

הבניינים בהם מדובר הם הבניין ברחוב וול סטריט מספר 40, בן 71 קומות; בניין הכתר ברחוב 57, פינת השדרה החמישית; הרולד סנטר – מרכז קניות עצום בשדרה השישית, פינת רחוב 34 ובניין משרדים בשדרת מדיסון מספר 200 שבמנהטן.

חשוגי מבקש עתה לסלק את עורכי הדין היהודים מניהול הנכסים, בטענה שהם הפסיקו לשלם את המשכנתאות והמסים העירוניים על הבניינים והעבירו 5.4 מיליון דולר מהכנסות הבניינים לכיסם הפרטי.

ניו יורק

אבי גנאור

תזוזות וקידומים בצה"ל בעקבות התפטרות סוויסה

בנסיבות רגילות אין כל קשר בין המתרחש בצמרת שירות בתי הסוהר למערכת המשפטית של צה"ל. אולם הפרשיות אשר בעקבותיהן התפטר רפי סוויסה מתפקיד נציב שירות בתי הסוהר, הביאו לתזוזות וקידומים גם בצה"ל.

הכל החל כאשר הוצע לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים, האלוף דוד מיימון, לקבל את תפקיד נציב השב"ס. הלה נענה, השתחרר מצה"ל ועמה עליו מדי מפקד הסוהרים. בעקבות מסקנות ועדת שמגר, שקבעה שמעתה רק משפטן יוכל לכהן כנשיא בית הדין הצבאי לערעורים, התמודדו על התפקיד שניים: מהצבא, הפרקליט הצבאי הראשי, תת אלוף בן ציון פרחי ושופט בית המשפט המחוזי בתל אביב יעקב קדמי. פרחי שזכה בתמיכת הרוב המכריע של חברי הוועדה הממנה, קיבל את התפקיד והועלה לדרגת אלוף בלשכת הנשיא.

גם על תפקיד הפרקליט הצבאי הראשי התמודדו שני מועמדים, וזכה בתפקיד אלוף משנה אמנון נבו (סטרשנוב), 40, שהועלה לדרגת תת אלוף עם היכנסו לתפקיד. לאור זאת נשאלת השאלה האם עומדים אנשי הקבע על כך שתהיה הפרדה מוחלטת בינם לבין סקטורים אזרחיים לפעמים זה די משתלם.

ד.פ.

פרס הוזמן לביקור רשמי בברזיל

שר החוץ שמעון פרס, זכה בשבוע שעבר להזמנה לערוך ביקור רשמי בברזיל. את ההזמנה מסר נשיא ברזיל, ג'וזה סרנה, לנשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן, המבקר בימים אלה בכמה מדינות בדרום אמריקה. הנשיא סרנה שיבח את תרומתה של יהדות ברזיל לתחומים רבים בחיי המדינה וציין את הידוק היחסים בין ישראל לברזיל בשנים האחרונות. ברונפמן נפגש בסוף השבוע גם עם נשיא אורוגוואי וכן עם נשיא ארגנטינה ראאול אלפונסין, ובכל השיחות ביקש את תמיכתם של הנשיאים בפעילותו למימוש זכותם של יהודי ברית המועצות להגר משם.

א. לם

מדריך מסעדות כשירות לנוסעים

חברת התעופה "נתיבי האוויר האמסטריים" הוציאה לאור בימים אלה מדריך מסעדות בינלאומי. המדריך מוגש כשירות מיוחד לנוסעי החברה ומופץ בכ־100 אלף עותקים בכל רחבי העולם, לקראת חג המולד הקרוב. המדריך כולל רשימה מובחרת של מסעדות מומלצות בכל אחת מן הערים אליהן טסה החברה. מנהל החברה, אלי מסר, מציין כי המסעדות המומלצות משקפות את טעמם האישי של מנהלי החברה בכל תחנה ותחנה ואינן באות במקום מדריכים מוכרים אחרים לנושאי מסעדות. המסעדות סווגו לשלוש דרגות בהתאם לטיב הארוחות ורמת השירות: מסעדות מעולות; מסעדות הראויות לציון מיוחד בשל המטבח המיוחד שבו הן מתמחות ומסעדות עממיות יותר המגישות ארוחות מהירות.

בין הערים הנסקרות נמצאות, כמובן, רומא ובן לונדון, פאריס, ביירות, קאהיר, ג'דה, ריאד, טריפולי, וארשה, זאגרב ועוד. לטסים לתל־אביב ממליץ המדריך על המסעדות "קסבה", "דולצ'ה ויטה" ו"ציון".

ע.ר.

בעריכת עירית רוזנבלום

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסימום		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם				5	9
אתונה	7	17	מ"ח	6	17
בוקרשט	—	—		—	—
בריסל	5	7	ב"ח	5	13
וינה	−3	−2	מעונן	−2	7
ז'נבה	0	4	בהיר	0	4
לונדון	3	14	מ"ח	12	14
ליסבון	6	10	מעונן	6	17
מדריד	2	7	מעונן	4	16
ניו־יורק	1	4	בהיר	3	6
פאריס	8	12	מ"ח	4	12
פרנקפורט	4	8	גשום	3	8
ציריך	0	2	בהיר	—	—
קהיר	9	19	בהיר	11	18
קופנהגן	5	7	מעונן	9	11
רומא	2	12	בהיר	0	14
שטוקהולם	5	7	מעונן	8	10

הנוסע המאושר

ELAL אל על

חלפו עשר שנים
ואנו פוקדים את זכרו של

דודי קצנלנבוגן
ז"ל

ביום רביעי 10.12.86 בשעה 3.00 בקרית שאול

המשפחה

קואופרטיב דן
אבל על מות חברו הגימלאי

דוד בן־אחיעזר ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

לד"ר שמואל יוסין ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות

האב

בית שרותים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי אבינו וסבנו היקר

אליעזר יצחקי

הלוויה תתקיים היום יום ראשון ה' כסלו תשמ"ז
7.12.68 בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין הדרום
בגבול חולון בת־ים. נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

אלימלך שלומקוביץ

הלוויה תתקיים היום יום ראשון ה' בכסלו
תשמ"ז 7.12.86 בשעה 1.30 בצהריים
בבית העלמין בהרצליה (רחוב פינסקר)

אבלים: אשתו: אסתר מבית שפיגל
בנו וכלתו: אבי ונעמי שנהב
נכדיה: אביגיל ובועז
וכל בני המשפחה

יושבים שבעה בבית המנוח רח' מרמורק 12, תל־אביב

גיסתנו היקרה

מילי פאניז'יל

לבית הולנדר

אלמנת עו"ד שמואל פאניז'יל ז"ל
הלכה לעולמה ונטמנה בשנת ...

המתאבלים:
פנינה וסיור קנטי ומשפחותיהם
רבקה וליאון אנג'ל ומשפחותיהם
אבישג ומוריסיו קרימנצ'וסקי ומשפחותיהם, ארגנטינה
אחותה מרג'י וולפסון ומשפחתה, ניו־יורק
יונה ונפתלי אורליאן ומשפחותיהם
וכל הקרובים בארץ ובחו"ל

הנהלת אגד

משתתפת באבלה של המשפחה
עם מותו של

משה ברעם

לידידנו **עזרא צור**

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד על מות

אמך ז"ל

דוד אדמון
וצוות עובדי פרסום אדמון

לגבי רוטר

משתתפים באבלך הכבד על מות

אביך ז"ל

מאור יעל ומיכאל
ועובדי המשרד

על מותו של

משה ברעם

חבר ומנהיג

אבלים
סוניה ושמעון פרס

יקירנו

אלכס (אולק) אורלי

איננו

בדבר פרטים על מועד הלויה נא להתקשר
לטלפונים: 03־345655 ,03־353599 ,03־345318

המשפחה

אבלים על פטירתה של אמנו וסבתנו

פרידל דיאמנט

הלויה תתקיים היום יום א', ה' בכסלו תשמ"ז 7.12.86
פרטים על מועד הלויה בטלפונים 03־448381,
03־441258 ,03־443113

האבלים: שלום דיאמנט וב"ב
א. דימון וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר

שמואל קלוגר ז"ל

הלויה תתקיים היום, יום א', 7.12.86 בשעה 14.00
בבית העלמין כפר סמיר ליד חיפה

חיים ויוספה יבין
אריק ועדנה בלדר
הנכדים והנינה

יושבים שבעה בבית בלדר, שדרות חן 30, רחובות

במלאת 30 לפטירת יקירנו

מיכה דרור ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה ולגילוי מצבה מחרתיים יום ג' ז'
בכסלו תשמ"ז, 9.12.86 בשעה 15.00 בבית העלמין ביהוד

נעמי ונתן דרור
רינה וגבי דרור
המשפחה והחברים

אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה

התפוצצה פגישת שר הפנים וראש עיריית ת"א

"אתה לא תאים עלי", צעק פרץ ולהט אסף חפציו ועוזריו ויצא

לאחר שהתברר שהשר תומך באופן חד משמעי בעמדת אנשי חברה קדישא להתחיל לקבור בשטח הצפוני של השטח המיועד לשמש כבית עלמין ברמת אביב ג'

מאת חיים הנדוורקר
כתב "הארץ" בתל־אביב

פגישתם של שר הפנים, הרב יצחק פרץ, וראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, התפוצצה שלשום, לאחר שהתברר כי השר תומך בהתחלת קבורה בשכונת רמת אביב ג', בניגוד לדעת להט ואנשי השכונה.

במהלך הפגישה התברר כי משרד הפנים תומך בעמדת אנשי חברה קדישא להתחיל ולקבור בחלק הצפוני של השטח, המיועד לשמש בית עלמין ברמת אביב ג'. אנשי העירייה סברו כל העת כי השר פרץ נוטה לקבל את הצעותיהם לקבור ב' אתרים האלטרנטיביים בקריית שאול בשלב ראשון, ובשלב שני — באזור פתח תקווה. אולם, במהלך הפגישה הובהר כי עמדת השר היא כי יש להתחיל ולקבור ברמת אביב.

על רקע זה הודיע להט כי ייאבק בכל האמצעים העומדים לרשותו בתוכנית, וכי גם תושבי רמת אביב ג' יצאו למאבק. שר הפנים הבט על השולחן, וקרא לעבר להט: "אתה לא תאים עלי". להט השיב: "אני לא מאיים עליך", לקח את חפציו ועוזריו, והמשלחת התל־אביבית עזבה את החדר ויצאה הביתה.

ועד תושבי רמת אביב ג' הביע אמש תרהמה על עמדת השר, ומסר כי לא יתכן שעתה, כשהפתרון לגבי קבורה בקריית שאול כה קרוב, תומך השר בקבורה ברמת אביב. הם פנו לשר שיצטרף לקריאה לשר האוצר להקציב 2.5 מיליון דולר, כהלוואה לצורך מימון הפקעות השטחים הנדרשים בקריית שאול. ממשרד האוצר נמסר כי העניין נמצא בבדיקה.

לקראת יום חיל־ההתגוננות חשף החיל מסכת־אב"כ משופרת, בעלת מבנה חדש, המתחשב בנוחותו של החייל, ואמור להקל על תיפקודו במאמץ פיסי מוגבר. מרבית מרכיבי המסכה המתכתיים הוחלפו בחומרים פלאסטיים, שיפור המוזיל את עלות הייצור, ומאפשר הארכת משך האחסנה שלה. (צילום: דובר צה"ל)

ניצב במיל. בנימין זיגל במועדות המסחרי והתעשייתי בת"א:

"מצב פשעי הצווארון הלבן בארץ — הטוב ביותר בעולם"

מאת יהודה שרוני

"אני רואה עצמי כבר סמכא, וככזה אני מעז לומר כי מצב עבירות הצווארון הלבן בארץ הוא טוב יותר מכל מקום אחר בחו"ל. הדברים אמורים הן לגבי ארה"ב והן לגבי הארצות שמעבר למסך הברזל" — כך אמר בסוף השבוע ניצב במיל. בנימין זיגל, ראש אגף החקירות לשעבר במשטרת ישראל, בהופעה בפני באי המועדון המסחרי והתעשייתי בת"א.

זיגל [illegible] על רקע ריבוי עבירות הצווארון הלבן שהיו במשק בעת האחרונה. הוא הוסיף ואמר כי חלק מתושבי הארץ "נטועים עדיין בזיידק הגלותיות, וכל הזמן הם מבקשים לסדר את השלטונות".

בדבריו תקף זיגל גם חלק מהעיתונאים, וטען כי לא אחת קיימת בדברים שהם מביאים הגזמה גדולה.

גאולה כהן תעלה לדיון דעתו של ח"כ איתן על ח"כ דראושה

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

חברת הכנסת גאולה כהן מהתחיה הודיעה אמש, כי תעלה בסיעתה לדיון יסודי דברים שאמר עמיתה, ח"כ רפאל איתן, בדרשיה עם ח"כ עבדול והאב דראושה מהמערך, בראיון שפורסם שלשום במעריב. בראיון זה אמר איתן כי "דראושה מייצג גישה אחרת מזו המקובלת בעולם הערבי ובקרב ערביי ארץ ישראל.

"הוא מייצג עמדה שיכולה להיות מקובלת עלי, פרט לקונפדרציה עם ירדן", אמר. דברי רפאל איתן, שאמר עוד כי היה מביא לדראושה לבדוק בעצמו את חוסר נכונתו של אש"ף לעשות שלום עם ישראל. עוד ציין כי אילו היה ערבי, היה בעצמו נוסע לרבת־עמון, כפי שניסה דראושה, כשרצה לצאת אל המועצה הפלשתינית שהתקיימה בירדן.

כהן אומרת כי דבריו של איתן אינם משקפים את עמדת התחיה וגורמים לה נזק. איתן כאילו נתן לגיטימציה לדעותיו של דראושה. התחיה אינה יכולה להיות [illegible] של דיעות שונות בנושא זה.

ח"כ איתן דחה שלשום באמצעי התקשורת את ביקורתה של כהן, וציין כי הביע את דעותיו כפי שהן.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

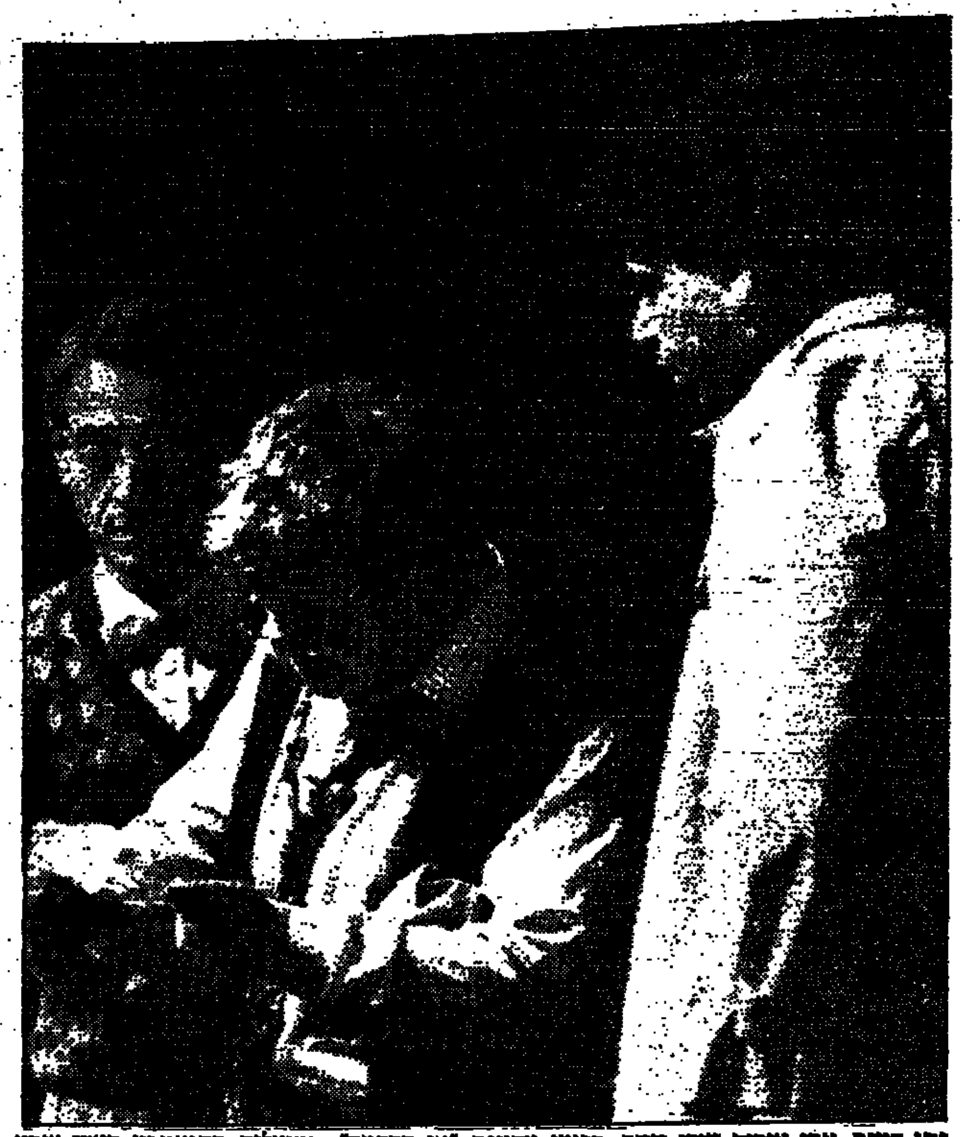

נתן דטנר, אבי אוריה ועדי חיים, בקטע מהצגת "אי הסכמה", המועלית בתיאטרון באר־שבע. ב"מוספשבת" שנערך בתיאטרון הבימה בשבת בבוקר. (צילום: עדי קרן)

טעות שלנו

בכתבה "כל אחד והסוחר שלו" מאת רן כסלו ("הארץ", יום ה') נכתב בטעות, כי עסקות הנשק בין ישראל לאיראן של חומייני הוחלו בתקופה, בה שימש עזר וייצמן כשר הביטחון. הנכון הוא, כי העסקות הראשונות הוחלו להתבצע לאחר התפטרותו של וייצמן מממשלת בגין, כאשר תיק הביטחון היה מופקד בידי מנחם בגין. וייצמן טוען, כי הוא התנגד אז ומתנגד גם היום לעסקות הנשק עם איראן החומייניסטית.

ב"מוספשבת" של "הארץ" ו"הבימה"

הקהל היקשה, אך באסיוני הצליח לחמוק מתשובה בפרשת ראס־בורקה

על השאלה מדוע לא הועמדו לדין ארבעה חיילים שעמדו מנגד בעת הירי בישראלים, השיב השגריר המצרי שוב ושוב: גם אני אבא ומזדהה עם הנפגעים

מאת חיים הנדוורקר
כתב "הארץ" בתל־אביב

למנחם באסיוני היו רגעים מאד לא קלים, כאשר עמד לסיים את חלקו ב"מוספשבת" אתמול בתיאטרון הבימה בתל־אביב.

אחד הצופים, שישב בשורה הראשונה, קם על רגליו ופנה אל השגריר — "הייתי עד לרצח הישראלים בראס־בורקה: חייל אחד ירה בישראלים. ארבעה אחרים עמדו מנגד כשהישראלים הלכו ואיבדו דם ועשרה נוספים מנעו בכוח את פינויים. מדוע פרט ליורה, לא הועמד איש לדין?" באסיוני השיב: "אלפי ישראלים מגיעים למצרים ומתקבלים בסבר פנים נאה. מדוע זאת לא זוכרים. מדוע זוכרים רק את הדברים הקשים. דברים קשים כאלה קורים לא רק במצרים, אלא בכל העולם. אני נגד דברים כאלה, גם מובארק הביע את צערו".

דומה, כי השואל והקהל לא באו על סיפוקם מתשובה זו. המנחה, מיכאל הנדלזלץ, חזר על השאלה: מדוע לא הועמדו החיילים לדין. באסיוני חזר על תשובתו: "אני אבא ואני מזדהה עם אלה שנפגעו כאן בישראל. זה קורה בכל העולם. מדוע זוכרים רק את הדברים הקשים". השואל, גרא קורן, וכמה קולות בקהל תבעו, כי השגריר יענה על השאלה. הרוחות סערו, גם השגריר נסער. המנחה החליט לא ללחוץ עוד על השגריר ובאסיוני ירד מהבימה.

עד לרגע זה נדמה היה, כי באסיוני שיחק במגרש הביתי שלו. מוזמן לא היה ב"מוספשבת" המאורגן על ידי "הארץ", עיריית תל־אביב ובחסות "כתר", מראיין שזכה כמותו למחיאות כפיים כה רבות.

"המצרים הם יושבי בית"

כאשר נשאל על מיעוט התיירים ממצרים השיב, כי תיירים מצריים באים, אבל לא בכמויות, שכן בעוד מצרים זולה לישראלים, ישראל יקרה מאוד למצרים. במצרים אין

הנשירה בולטת.

ח"כ רן כהן ("יש לי תעודה שיש לי ראש דפוק וגם ראש פתוח") הבטיח, כי ימשיך לתבוע חקירה בכל פורום שיתאפשר לגבי אחריותו של אריאל שרון בשתי פעולות לא נחוצות במלחמת לבנון, בניגוד לעמדת הממשלה, בהן נהרגו עשרות חיילים. הוא ביקר את התופעה, על־פיה הכ"ים ממשיכים במקצועותיהם ועושים הון ממעמדם.

אילן רונן, המנהל האמנותי של התיאטרון הקאמרי סיפר לצופים על מה שלא יוכלו לראות: את תוכן ההצגה שנפסלה בשבוע שעבר בידי המועצה: "החיילת האחרונה". הצייר יוסי שטרן סיפר על ספר שפירסם באחרונה [illegible] את מבקרי סרטו שטענו, כי הוא אנטי־ישראלי. הוא אמר, כי המבקרים העירו את הערותיהם, לפני שראו את הסרט.

נוהגים לנסוע כה הרבה לחו"ל כמו בישראל. המצרי הוא יותר יושב בית.

כשנשאל על־ידי הקהל, האם שגריר ישראלי יכול להופיע על בימה מצרית, השיב באסיוני: "כמה שגרירים זרים מופיעים במצרים בפני קהל. מעמדו של השגריר הישראלי בקהיר דומה לזה של עמיתיו ממדינות אחרות".

שר הקליטה, יעקב צור, גינה את החלטת שר המשפטים, אברהם שריר, לא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת. "יש לבקש סליחה מהעם היהודי, שבשמו מקבלים החלטות מעוותות שכאלה. אי הסגרת נקש היא עיוות מושג המדינה היהודית וחוק השבות".

משה ברעם נפטר ממחלת לב

(ע). משה ברעם, שהיה שר העבודה בין השנים 1974—1977, נפטר שלשום ממחלת לב.

הלווייתו תצא היום בשעה 14.00 מבית מועצת פועלי ירושלים להר המנוחות בגבעת שאול. ארונו יוצב בחול מן השעה 12.00 בבית מועצת הפועלים.

משה ברעם נולד ב־1911, היה בן 26 במותו. עלה ארצה מפולין ב־1931, והתיישב בירושלים. היה פעיל בתנועה הסוציאליסטית, בנוער העובד, בהגנה, בהסתדרות ובמפא"י. היה מזכיר מועצת פועלי ירושלים, חבר במוסדות המרכזיים של ההסתדרות ומפא"י. חבר הכנסת הרביעית, החמישית, השישית, השביעית והשמינית ופעיל בוועדות הכספים, העבודה, והחוץ־והביטחון בכנסת. ב־1966 שימש יו"ר הקואליציה בכנסת. בשנים 1974—1977 היה שר העבודה ותקופה קצרה גם שר הסעד. ברעם פרש מכל פעילות פרלמנטרית בשנת 1977.

בספרו "לא בתלם", שיצא לאור לפני כשלוש שנים, מסביר ברעם כי החליט לפרוש, מאחר שלדעתו היה מקום לריענון השורות. בימיו האחרונים שימש ברעם יו"ר מועצת המנהלים של סמינר אוהלו בכינרת. ברעם נפטר בבית־החולים "ביקור חולים" בירושלים, מוקף בבני משפחתו.

לאחר עשרות שנים שבו הנשרים לשמורה בכרמל

נעלמו בשנות החמישים בעקבות שרשרת הרעלות בחקלאות

מאת אלי אלעד
כתב "הארץ" לאיכות הסביבה

"סנסציה" בשמורת הטבע בארץ: לאחר עשרות שנים, בהם לא נראו נשרים בכרמל, חזר באחרונה פרט בודד של נשר לזה. אחרוני הנשרים נעלמו מהכרמל בשנות החמישים הראשונות, בעיקר בעקבות הרעלות השרשרת בחקלאות שהיו אז.

הנשר נצפה בראשונה בתחילת שבוע שעבר על ידי מנהל של שמורת חי־בר בכרמל, סאלח מקלדה. בעת שעלה למגדל התצפית החורש, ראה דורס גדול מעל לכלוב הנשרים שהקימה רשות שמורות הטבע בחי־בר לפני כשנה. כלוב זה מאוכלס על־ידי ארבעה נשרים שהובאו למקום מהגן הזואולוגי של אוניברסיטת ת"א, על מנת לשמש כגרעין רבייה לנשרים צעירים.

מקלדה מיהר לדווח על התצפית המפתיעה למנהל אגף הגנת חיות הבר ברשות שמורות הטבע, אביגדור לוריא, שבועק למקום. הנשר נצפה כאשר הוא חג באוויר כשהוא "סוקר" את מצוקי הקינון של אבות־אבותיו בנחל כלח ובנחל גלים, יורד למזבלה של טירת הכרמל וחוזר להתעופף סמוך לכלוב.

לאחר שנלכד, הוא הוכנס לכלוב גדול להתאוששות. בביקור במקום נראה היה הפרט כשהוא מתנהג בתוקפנות רבה ומחפש כל הזמן דרך לצאת.

לוריא מסר, כי הכוונה היא לסמנו ולשחררו תוך ימים אחדים. אנשי הטבע מתכוונים לספק לו בתקופה הראשונה מזון ומקורות, כי הוא ישאר בכרמל.

תענוגות החורף:
סקי בשלג
או שטרודל בבית קפה...

הכל לרשותך בחורף של אוסטריה. שלג לכל מלוא העין — על צמרות העצים, על הגגות ועל מסלולי הסקי; בתי קפה מלאי חדוות חיים — עם קפה ריחני, עוגות טעימות ושטרודלים שאין כמותם; מלונות בכל הרמות — עם השרות האירופי הנודע; מסעדות ציוריות — עם ארוחות נפלאות שאי אפשר לעמוד בפניהן.

כל אלה לרשותך בערים הראשיות בעלות האופי הבינלאומי ובעיירות הקטנות והשלוות, הפזורות לאורכה ולרוחבה של אוסטריה.

גם הנופש החורף שתגביה להמאז הקיץ. זוהי החופשה שאליה אתה מגיע עם חברת התעופה הידידותית — נתיבי אויר אוסטריים.

מ־ $23	מ־ $95	מ־ $141	מ־ $15
ליום, במלון 3 כוכבים בקיצביהל.	4 ימים, אינטרמצו בוינה.	6 ימים (5 לילות) חבילת סקי באינסברוק.	ליום, במלון 3 כוכבים בבאד הופגסטיין.

פרטים, חוברת צבעונית והזמנות — אצל כל סוכני הנסיעות ובנתיבי אויר אוסטריים, נציגות משרד התיירות האוסטרי.

AUSTRIAN AIRLINES

תל־אביב, בן־יהודה 17, טלפון: 652244 ■ חיפה, מחניים 4א' טלפון: 389988

טוסו לניו יורק

ב־747 של טאואר אייר

תל אביב־ניו יורק (עם חניה תרלוקן)

ניו יורק־תל אביב ישיר NON STOP!

ב־$699.- בלבד! (מ־1 בנובמבר 86')

לצעירים עד 25
תל אביב־ניו יורק
בכוון אחד ב־$298.- בלבד!

מתקנת עסקים בסיפון עליון
תוספת $99.- בלבד!

TowerAir

הודעה חשובה
לאוהדי מכבי תל אביב
וסוכני הנסיעות

כרטיסים למשחקי מכבי תל אביב נגד הרוסים ניתן להשיג בכל משרדי אופיר טורס ברחבי הארץ.

גם RENAULT
חברה ב"שוק הישראלי המשותף"

פרטים מחר.

هكذا من الاصل

שר האוניברסיטאות התפטר ★ חלק מחוק הרפורמה בוטל

מהומות אלימות בהפגנה לזכר ההרוג ממכות שוטרים בפאריס

המפגינים הציתו מכוניות, הקימו מחסומים ויידו אבנים ★ מפלגות האופוזיציה, האיגודים המקצועיים וארגוני הפרופסורים הביעו תמיכה בסטודנטים ★ יותר מ־160 אנשים – 120 שוטרים וכ־40 סטודנטים – נפצעו בהתנגשויות ברובע הלטיני ביום ה'

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). הרפתה ניכרת – משטרתית ופוליטית – נרשמה ביממה האחרונה במשבר בצרפת, לאחר מותו של סטודנט בן 22, שהוכה באכזריות על־ידי שוטרים ברובע הלאטיני של פאריס.

עשרות אנשים נפצעו אתמול בהיתנגשויות אלימות בין מפגינים לבין שוטרים לאורך מסלול הפגנת־האבל, לזכרו של ההרוג בשדרות הגדה השמאלית של פאריס.

ממקורות רשמיים בפאריס נמסר, כי יותר מ־160 אנשים – 120 שוטרים וכ־40 סטודנטים נפצעו במהומות ביום ה' ברובע הלטיני.

ממטה המשטרה בפאריס נאמר, כי נפתחה חקירה בחקירת שגרמה למותו של הסטודנט.

מאוחר יותר התקהלו מפגינים מול לשכתו של ראש הממשלה שיראק בבניין העירייה, במרכז העיר. המפגינים הציתו מכוניות, הקימו מחסומים ויידו אבנים בשוטרים. יחידות משמר הפעילו "מכליות" מים ופצצות גאז מדמיע לפיזור המפגינים. בשעות הערב נודע על פינויים מן המקום של פצועים נוספים. בשעת סגירת הגליון נמשכו ההתנגשויות האלימות ברחבת העירייה וברובע הלאטיני.

גל מחאה פוליטי

מותו של הצעיר, צרפתי ממוצא אלג'יראי, הפך תוך שעות אחדות את מחאת הסטודנטים נגד הרפורמה באוניברסיטאות לגל מחאה מקיף הרבה יותר – פוליטי באופיו – נגד מדיניות הדיכוי המשטרתי המתגבלות למהגרים של ממשלת שיראק.

הסטודנט, מאליק אוסקין, בן 22, הוכה באכזריות על־ידי יחידת שוטרים רוכבי־אופנוע, ש"טיהרה" את אזור אוניברסיטת ה"סורבון" בשעת לילה מאוחרת. ברחבה הפנימית של ה"סורבון" נאספו מאות סטודנטים, שהכריזו על "כיבוש" האוניברסיטה.

שר האוניברסיטאות התפטר

שעות אחדות קודם לכן עשתה הממשלה "מחווה" לעבר הסטודנטים השובתים והודיעה על ביטולם של סעיפי הרפורמה השנויים במחלוקת. במקביל, הגיש שר האוניברסיטאות, אלאן דוואקה, את התפטרותו לראש הממשלה שיראק. אולם התפתחויות במגזר האוניברסיטאי העמידו אתמול בצל ההידרדרות האלימה ברחובות ולבשו אופי של משבר כללי. מפלגות האופוזיציה, האיגודים המקצועיים, הסתדרויות המורים והפרופסורים נקטו עמדות־הזדהות עם המפגינים ברחובות. לימים הקרובים מתוכננת סדרה של הפגנות, עצומות והפסקות־עבודה בתעשייה, בשירותים, בכל בתי־הספר ובמינהל הציבורי.

ביום ו' הודיע שר החינוך, רנה מונורי, כי הוא מוותר על שלושה סעיפים מרכזיים, שהיו כלולים בהצעת חוק לרפורמה של ההשכלה הגבוהה. עם זאת הוא סירב להיענות לפניית הסטודנטים לבטל את החוק כולו והודיע, שבכוונתו להגיש את הצעת החוק המתוקנת לדיון בבית־הנבחרים בהקדם האפשרי.

מיטראן ושיראק הקדימו לשוב לפאריס

הנשיא מיטראן וראש הממשלה שיראק הקדימו אתמול את צאתם מדיוני הפיסגה האירופית בלונדון ושבו בדחיפות לפאריס.

הנשיא זימן אליו את ראש הממשלה לבירור־חירום בשעת ערב מאוחרת בארמון ה"אליזה".

בשעות הערב והלילה נמשכו התייעצויות של "מטה המשבר" בראשות שיראק, שר הפנים, פאסקווה ושר החינוך מונורי.

שוטרים צרפתיים משתמשים באלות, בעת ניסיון לעצור אחד הסטודנטים המפגינים בפאריס (צילום: אי פי).

סטודנט מתבוסס בדמו במהומות עם המשטרה בהפגנת הסטודנטים בפאריס (צילום: אי פי)

תלמיד בן 14 במונטאנה פתח באש בכיתתו והרג את מורתו

מונטנה (אי־פי). נער בן 14, שפתח בתיכון במונטאנה באש בכיתה, הרג את מורתו, פצע מורה נוספת ושני תלמידים. זמן קצר לאחר המעשה נעצר התלמיד. נמסר, כי בנס לא היו נפגעים נוספים, שכן בקירבת מקום שיחקה קבוצת הבנות של בית־הספר בכדורסל.

תאצ'ר טיהרה את לורד רוטשילד מאשמת ריגול

על בסיס הסגרתו את קים פילבי לשרותים החשאים בשנות השישים

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). פגישה גורלית שהתקיימה במסיבת קוקטייל בתל־אביב ב־1962, היא אשר שיכנעה אמש את מרגרט תאצ'ר ודעת הקהל הבריטית, כי הבנקאי היהודי, הלורד (ויקטור) רוטשילד, לא היה מרגל סובייטי.

באותה מסיבה הוא פגש את פלורה סלומון, פעילה ציונית וראש מחלקת הרווחה של חברת "מרקס אנד ספנסר", וזו סיפרה לו בראשונה על העובדה, שקים פילבי היה מרגל סובייטי. פילבי כבר עזב אז את השרותים החשאיים ועבד ככתבם של השבועונים "אובסרוור" ו"אקונומיסט". סלומון, שהכירה את פילבי אישית, סיפרה לרוטשילד על מאמריו האנטי־ישראליים והפרו סובייטיים־נאצרים של פילבי והזכירה לו אירוע יוצא דופן שהיה לה עימו ב־1937. באותה שנה ניסה פילבי לגייס אותה בעבור "עבודה חשובה למען השלום" וגילה לה, כי הוא מעורב בעבודה "מסובכת וסודית". סלומון סירבה להצעתו, אך הסכימה שלא לספר על השיחה לאיש, משום שכל הבדיקות הבריטיות העלו, כי פילבי היה חף מפשע.

את הדברים האלה כתבה סלומון, שהלכה בינתיים לעולמה, בספר אוטוביוגראפי בשם "מבאקו לבייקר סטריט", אותו היא הוציאה לאור לפני כשנתיים, חודש ימים לפני מותה. רוטשילד שב ללונדון ופגש מיד את ראש השירותים החשאיים, דיק וייט. גם סלומון נפגשה עם וייט וראשי השירותים החליטו להעניק לפילבי חסינות מפני תביעה, אם הוא יספר את כל הידוע לו. שליח בכיר שוגר לביירות בחג המולד 1963. פילבי הסכים להתוודות, אך נעלם כעבור שלושה שבועות והתגלה מחדש במוסקווה.

ה"הוכחה החותכת"

לאירוע זה התכוון לורד רוטשילד, כאשר ביקש שלשום מראש השירותים להשתמש ב"הוכחה החותכת" המאשרת את העובדה, כי הוא אינו בוגד, שכן היה זה הוא שמסר לשלטונות את זהותו של פילבי. תאצ'ר סירבה ביום חמישי בפרלמנט להיענות לבקשתו של רוטשילד ורק אתמול הוציאה לשכתה הודעה המאשרת זאת, אף כי לא בצורה החלטית.

איזכורו של לורד רוטשילד כמרגל סובייטי חוזר ועלה בדיווחים שונים מאז 1980 ולאחרונה צפה האשמה זו שוב, לאחר שהתברר שעמד מאחורי כתיבתו של ספר הטוען כי ראש השרותים החשאיים לשעבר, סר רוג'ר הוליס, היה מרגל סובייטי. לורד רוטשילד הכיר את ארבעת המרגלים קים פילבי, אנתוני בלאנט, גאי בראג'ס וגורדון מקלין מתקופת לימודיו בקיימברידג' ומעבודתו בשירותים החשאיים ולכן, לדבריו, יוחסו לו האשמות כי הוא "האיש החמישי".

עריכה את העמוד: עדה אושפיז

רק בלוח העיר!
מהפכה גדולה במודעה הקטנה:

לא מכרת לא שילמת

פרסם עד שתמכור
אבל...
אם לא תמכור בתוך חודש -
תקבל את כספך בחזרה!

מוכר מכונית? דירה? מחפש עובדים?
עכשיו, בלוח העיר, אתה יכול רק להרויח
כי המבצע החדש של לוח העיר הוא מהפך אמיתי!
אתה משלם 42 ש"ח בלבד (פחות מכל הלוחות האחרים),
ומודעתך תתפרסם שוב ושוב בעתונים:
העיר (העתון הנקרא ביותר בת"א וגוש דן)
וגם ב: הארץ, חדשות וצומת השרון. אבל...
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת, כל מה שעליך לעשות הוא
לצלצל למשרדי הלוח, להודיע שלא מכרת,
וכספך יוחזר לך. לוח העיר מוכר מהר. בזאת אנחנו בטוחים, לכן
רק לוח העיר יכול להציע לך הצעה מהפכנית כזו.
עכשיו בלוח העיר - מרויחים בלבד:

לוח העיר
זה עובד!

מודעות מתקבלות בכל משרדי הפרסום ובמשרדי הלוח בטלפון: 03-371261

אסיפות מחאה של תלמידי תיכון באיטליה נגד תקנות לימודי דת

בהשתתפות כ־300 אלף צעירים ★ יוזמת התיקונים שרת החינוך הדמו–נוצרית ★ המוחים תבעו ביטול ההסכם בין איטליה לוואטיקן

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). תנועת המחאה של תלמידי בתי־ספר תיכוניים בכל רחבי איטליה נגד תקנות שרת החינוך הדמו־נוצרית, פרנקה פלקוצ'י, קיימה שלשום אסיפות מחאה בעשרות ערים.

המוחים דרשו ביטול התקנות בעניין לימודי הדת, המסדירות שיעורים בדת הקאתולית, למרות שהפרלמנט קבע כי לימוד זה הוא רשות, ובידי התלמיד האפשרות לבחור לימודים אלטרנטיביים, שמשרד החינוך, למעשה, טרם קבע.

אירגון הקהילות היהודיות באיטליה הביע, עוד לפני חודשים, את התנגדותו לתקנות שנקבעו בעניין זה. תנועת מחאת התלמידים (המקיפה, לפי אומדן זהיר, למעלה מ־300 אלף צעירים) נתמכת על ידי המפלגה הקומוניסטית הגדולה. התלמידים דורשים את פיטוריה של שרת החינוך, שמאחוריה עומדים לא רק מפלגתה, אלא גם הוואתיקן, וכן את ביטול ההסכם בין איטליה לוואתיקן, שנחתם לפני למעלה משנה.

עם סיום פיסגת ראשי מדינות אירופה

תאצ'ר: נתמיד במדיניות אי כניעה לטרור ומאבק בהגירה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). "איננו נפגשים עם ארגון אש"ף ולא ניפגש עימם גם בעתיד, אלא אם הוא יסור מדרך הטירור, יכיר בהחלטת 242 ויכיר בזכותה של ישראל להתקיים" – דברים אלה אמרה אמש מרגרט תאצ'ר, בתשובה לשאלת סופר "הארץ", עם סיומה של פיסגת ראשי מדינות אירופה, שהתקיימה בסוף השבוע בלונדון.

תאצ'ר דיברה בשמה של קהילת היבשת כולה, כי לעתים נפגשים פקידים בכירים עם אנשי הארגון הפלשתיני או עם "הקונגרס הלאומי האפריקאי", אך שלא על תקן של נציגי השוק ולא חברי קבינט בריטים. עוד אמרה המנהיגה הבריטית, כי 12 המנהיגים דנו בסכסוך המזרח־תיכוני והגיעו לתמימות דעים בשני שטחים – בצורך במו"מ משותף בין ישראל לבין המלך חוסיין והפלשתינאים ובכינונו של פורום בינלאומי, בו ייערך המו"מ.

תאצ'ר אמרה, כי שאלת ייצוגם של הפלשתינאים נותרה אבן הנגף, על אף שהושגה התקדמות בנושא. "יש צורך למצוא קבוצה, שתוכל לייצג את הפלשתינאים ותהיה מקובלת על כל הצדדים". גם מבנה המטריה הבינלאומית טעון ליבון ממושך.

תאצ'ר צידדה בקיום קשר עם המדינות המעורבות במלחמת המפרץ, אך סירבה להתייחס למשלוחי הנשק לאיראן. היא ציינה לשבח את שיתוף הפעולה שהשיגה במהלך תקופת נשיאותה ביבשת במלחמה בטירור וחזרה על ההחלטות שהתקבלו אתמול ושלשום בפסגה הלונדונית: שום כניעה לטירור אפילו מתוך עמדת לחץ, להסגיר טרוריסטים ולהביאם לדין, מאבק בהגירה הלא חוקית, הגבלת החסינויות הדיפלומטיות ועוד.

עיקר דיוני הפיסגה הוקדש למדיניות הכלכלית של אירופה, לדרכים לצמצום ממדי האבטלה, למלחמה באיידס, ליחסים עם הגוש המזרחי ולשנה השביעית של בר־יו"מ באפגניסטן.

בתו של מזכיר האו"ם הראשון: הזמנת ואלדהיים לטקס לזכר אבי – מעשה מביש

מרכז האו"ם (עי"ת). מזכ"ל האו"ם, חביר פרס דה קואר, לא יבוא לנורווגיה להשתתף בחודש הבא בטקס, שבו יטול חלק קורט ואלדהיים – על כך מסר שלשום ה"ניו יורק טיימס".

העתון מוסר עוד כי עצם הזמנתו של ואלדהיים לטקס לזכרו של מזכ"ל האו"ם הראשון, טריגווה לי, העלה את חמת בתו של לי, גודי ל. צקנדורף.

הטקס בנורווגיה נועד לפרסם את הנפקתו של בול דואר חדש מטעם האו"ם, על שמו של טריגווה לי. לי, אזרח נורווגיה, שכיהן כמזכ"ל האו"ם בשנים 1952–1964. הוא נפטר בשנת 1968.

בראיון ל"ניו יורק טיימס" הגדירה בתו את הזמנת ואלדהיים לטקס "מעשה מביש לחלוטין". היא הוסיפה כי היא ואחותה ידחו כל הזמנה ליטול חלק בטקס, אם אמנם ואלדהיים ישתתף בו.

"רבלון" הודיעה על חסול עסקיה בדרא"פ

זוהי החברה האמריקאית האחרונה המסיימת פעילותה במקום

ניו־יורק (אי פי). חברת התמרוקים הגדולה, רבלון, מסרה ביום חמישי, כי היא מוכרת את זכויותיה בדרום־אפריקה. זוהי החברה האמריקאית האחרונה שמסיימת את עסקיה במדינה זו.

מרבלון נמסר, כי החברה עוזבת את דרום אפריקה בשל המצב הכלכלי והפוליטי שנוצר במדינה זו בשל המשטר בה.

כן נמסר, כי רבלון תחסל את כל עסקיה במדינה זו עד 1987.

יצויין, כי החברה העסיקה רק ביוהאנסבורג כ־300 עובדים.

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחד!

מנכ"ל "סולל בונה" אהוד שילה התפטר

עקב פסיקת הברפלד לשלם תוספות שכר לעובדי הקונצרן • קיסר ורחוליץ לוחצים שיחזור בו

מאת אריה לביא

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מנכ"ל סולל בונה, אהוד שילה, הגיש את התפטרותו כאחר שלא קיבל גיבוי מספיק מחברת העובדים להפעיל את תוכנית ההבראה בחברה.

במכתב ששיגר שילה למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ולמזכיר חברת העובדים, רני רהב-רחוליץ, הביע שילה מורת רוח מתנאים שאיתם היה צריך להתמודד בניהול החברה. שילה ציין שמדיניות השכר שנכפתה על הקונצרן גרמה לכך שסולל בונה נאלצה לסטות מתוכנית ההבראה.

מדובר בפסיקתו של ידיד האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, שכפה על הקונצרן לשלם תוספות שכר לעובדים. תוספות שהקונצרן לא היה יכול לעמוד בהן.

שילה ציין שתוספות השכר שנאלץ סולל בונה לשלם מנעו מהקונצרן את האפשרות להתמודד בקבלת עבודות עם חברות בניה אחרות.

שילה גם קבל על שפסיקתו של הברפלד גרמה לעירעור ולשיבוש מסגרות ההנהלה כגוף המקבל את ההכרעות בחברה.

סופר "הארץ" מציין שמועצת המנהלים של סולל בונה קיבלה החלטה ולפיה אין ביכולתה לבצע את יישום מדיניות השכר של ההסתדרות ממקורות פנימיים. סולל בונה ציפתה לעזרה נוספת מחברת העובדים כדי שיהיה אפשר לשלם את תוספות השכר לעובדים. אך עזרה זו לא התקבלה.

ביום ששי נערכה פגישה אצל מזכ"ל ההסתדרות, בהשתתפותו של מזכיר חברת העובדים.

בפגישה זו ניסו לשכנע את שילה לחזור בו מהתפטרותו. כנראה שהיום או מחר תיערך פגישה נוספת בין השלושה בניסיון לאפשר את שובו של שילה לתפקיד מנכ"ל סולל בונה.

אהוד שילה

היועץ המשפטי באוצר מציע: לדחות רפורמת הדלק לאפריל

שחל: החלטתי נחושה להפעיל את השלב הראשון של הרפורמה במועד — בינואר

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

היועץ המשפטי של משרד האוצר, אריה מינטקביץ, מציע לדחות את הפעלת השלב הראשון ברפורמה במשק הדלק מינואר לאפריל 1987. הוא סבור כי אי אפשר להוציא אל הפועל מהלך כה מורכב ומסובך, בלא בדיקה מעמיקה של העניין.

מינטקביץ עמד בראש צוות שמינה שר האוצר משה נסים לבדיקת עקרונות הרפורמה.

היום ייפגשו אנשי הצוות עם שר האנרגיה, משה שחל, למסור את עמדתם.

כזכור, הודיע השר שחל כי ב־1 בינואר יחול השלב הראשון של הרפורמה במשק הדלק, במסגרתו ייקבע לכל סוגי הדלקים מחיר גג, ומתחנות יהיו חברות הדלק רשאיות להתחרות.

שחל גם התכוון להפקיע את מלאי הדלק האסטרטגי מרשות חברות הדלק, ולהעבירו לניהולה של המדינה. אולם בשבוע שעבר נכבע ללחוץ של חברות הדלק דחוה את ביצוע ההפקעה.

משרד האנרגיה ביקש בתחילת ינואר גם לבטל את מכסות המכירה שהיו קיימות בין חברות הדלק לגבי לקוחות גדולים, וכן לאפשר לחברות הדלק יבוא מד גבל של תזקיקים.

שר האנרגיה משה שחל מסר בתגובה כי הוא נחוש בדעתו להוציא אל הפועל את השלב הראשון של הרפורמה במועד.

לדבריו, חברות הדלק מפעילות עליו, במישרין ובעקיפין, לחצים כבדים ביותר לדחות הרפורמה, אך אין הוא מתכוון להיכנע.

שר האנרגיה יפגש היום עם נציגי חברת פז, לשמוע את הסתייגויותיהם לגבי תכנית הרפורמה המוצעת.

ראש מינהל הדלק: הטענה של בעלי התחנות שנשחקו העמלות — מוגזמת

המינהל יבדוק הטענות בסקר הוצאות ויעביר הממצאים לשר האנרגיה

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש מינהל הדלק במשרד האנרגיה, ד"ר שמעון גלבוע, סבור כי טענת ארגון בעלי תחנות הדלק על שחיקת העמלות — מוגזמות מאוד.

גלבוע סבור כי לא זו בלבד שלא מגיע לבעלי התחנות עדכון עמלה, אלא הם אף צריכים להחזיר חלק מההתוצאות.

בעלי תחנות הדלק הסוכבים קבלו על שחיקה של 25 אחוזים בעמלות, ועל רקע זה קיימו בשבוע שעבר שביתת אזהרה של 12 שעות.

בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע בין שר האנרגיה משה שחל לבין נציגי ארגון בעלי תחנות הדלק סוכם כי מינהל הדלק במשרד האנרגיה יערוך סקר הוצאות, וכן ייבדקו טענות בעלי התחנות.

ממצאי הסקר יועברו לשר האנרגיה עד 10 בינואר. בעלי תחנות הדלק הביעו בשיחה את תמיכתם בתכנית הרפורמה במשק הדלק כפי שהותוותה בידי שר האנרגיה.

עוד סוכם בפגישה כי ארגון בעלי תחנות הדלק יעביר למשרד האנרגיה את חוזי ההתקשרות הקיימים עם חברות הדלק, כדי לבדוק אם אכן יש אפשרות שבעלי תחנות הדלק ייפגעו אם תקטין הממשלה את מעורבותה במשק הדלק, כפי שהרפורמה קובעת.

שחל: 1.8 מיליארד דולרים אכלנו השנה בחגיגת יבוא

"האוצר החמיץ צמיחה ב־86'; בשנה הבאה — תחודש האינפלציה"

מאת נורית בהנא

"מיליארד ושמונה מאות מיליון דולר שעמדו לרשות הממשלה בשנת 1986, בוזבזו על ידי הגידול של למעלה מ־9% בצריכה הפרטית, בחגיגת יבוא של מוצרים. אכלנו את הכל" — אמר שר האנרגיה משה שחל בהופיעו ביום ה' בערב, בפני המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בחיפה.

השר שחל אמר, כי משרד האוצר החמיץ את האפשרות להביא לצמיחת המשק במשך שנת 1986. לדעתו, כאשר בפני הממשלה עומד אישור התקציב לשנה הבאה — נתוני הפתיחה קשים הרבה יותר. עקב כך צפויה אינפלציה חדשה.

משה שחל

עוד טען שחל, כי הסכומים היחודים שיעמדו לרשות הממשלה בשנת 1987, יהיו כתוצאה מהורדת שיעורי הריבית של ממשלת ארה"ב ביחס לישראל, כחלק ממדיניות כזו ביחס למדינות מזרחיה, פקיסטן ומצרים. סכום נוסף של הכנסות, יתקבל בשנת 1987 מספוג ירידת מחירי הדלק בסך 150 מליון דולר.

השר שחל הוסיף בעוד שבשנת 1984 שילמו שכירים במשק מעל 66% מכלל מס ההכנסה הישיר שולם על ידי הסקטור הפרטי, הרי כיום 59% מכלל מס ההכנסה משולם על ידי הסקטור הפרטי ורק 41% ממנו על ידי השכירים.

חד גדיא עגבניות

נחמקין ביטל החלטתו לבטל החלטת ויצמן לבטל הוראתו לייבא עגבניות • נכון לעכשיו: לא יהיה יבוא

מאת אברהם צדר

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר החקלאות, אריה נחמקין, השוהה עדיין בארה"ב, הורה בטלפון להנהלת משרדו, לבטל את החלטתו הקודמת שביטלה את החלטת ממלא מקומו השר עזר ויצמן, לבטל את החלטתו הראשונה לייבא עגבניות. בקיצור, לא יהיה יבוא עגבניות לישראל.

החלטתו המקורית של נחמקין, מלפני כשבועיים, לייבא עגבניות לישראל, התקבלה כלחץ האוצר, כדי להביא לידי הורדת המחיר לצרכן. יום לאחר מכן הוליט ויצמן, שנתמנה לממלא מקומו של נחמקין, שנסע לארה"ב, לבטל את החלטת נחמקין, וצעדו זה זכה אף לאישור הממשלה.

כאשר נודע לנחמקין על ביטול החלטתו, הודיע בטלפון למנכ"ל משרדו, כי הוא מבטל את החלטת הביטול. השר ויצמן, ששמע על ההחלטה, הודיע מיד על התפטרותו מתפקיד ממלא מקום שר החקלאות.

עתה הודיע השר נחמקין טלפונית מוושינגטון, כי הוא מבטל את החלטת הביטול שהביאה להתפטרות ויצמן, שר היא עצמה באה כדי לבטל את החלטתו שלו, לייבא עגבניות.

ההחלטה המקורית שלא לייבא עגבניות, התקבלה לאחר שהוברר מעל לכל ספק, שיבולי בקעת הירדן והערבה יגיעו לשווקים בימים הקרובים, וכבר ביום הלה עליה בכמויות העגבניות שמספקים החקלאים לתנובה.

בכיר במשרד החקלאות אמר כי השינויים התכופים בעניין היבוא היו על רקע רגישות שר החקלאות לבעיות החקלאים. "הלקח לחקלאים עצמם הוא, שהשר לא יהסס לבטל את 'העיקרון המקודש', שלא מייבאים ארצה ירקות ופירות, אם החקלאים לא יספקו לשווקים סחורה בכמויות סבירות.

קצבאות הזקנה והשארים יישחקו ב־18% עקב הקפאתן במאי־יולי

המדינה תחסוך 8 מיליון שקל • חשש שלא יעודכנו גם לכל השנה

מאת עדנה אריהוד

סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

החלטת האוצר לא לעדכן את קצבת הזקנה והשארים לחודשים מאי־יולי 1986 לשיעור של 15% מהשכר הממוצע במשק, תחסוך לקופת המדינה 8 מיליון שקל ותגרום ל־332 אלף מקבלי הקצבאות שחיקה של 18% בשיעור הקצבה.

עדכון קצבאות הזקנה והשארים לשיעור של 15% מהשכר הממוצע במשק היה מעוגן בהוראת שעה, שתוקפה פג בספטמבר. מכיוון שאין כיום כל חוק או צו, המחייבים את העידכון, בכוונת האוצר לערוך עידכון בתום שנת התקציב. העידכון השנתי יאפשר לאוצר לקזז את דמי העידכון אם ימצא כי שולמה להם בתקופה מסוימת קיצבה גבוהה יותר מ־15%, ואפילו אם מדובר בכמות עשירית האחוז. מאחר שאין הוראת שעה או צו — יש חשש כי העידכון לא יתבצע גם על בסיס שנתי.

ח"כ רן כהן (רצ) פנה בנושא זה ליועץ המשפטי לממשלה, למצוא דרך לחייב את האוצר להמשיך לבי־טוח לאומי לעדכן את הקצבאות, כפי שהיה נהוג בעבר.

רן כהן

לשכות מסחר בגדה ישתפו פעולה עם איגוד לשכות המסחר בישראל

יתאמו השקעות וקשירת קשרי מסחר משני צידי הקו הירוק

מאת אברהם צדר

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

לשכות המסחר הערביות מיהודה ושומרון ישתפו פעולה עם איגוד לשכות המסחר בישראל ויתאמו את פעילותן בתחום ההשקעות וקשירת קשרי מסחר משני צידי הקו הירוק. על כך הוחלט בסוף השבוע שחלף, בפגישה שקיימו בתל אביב ראשי לשכות המסחר של טול כרם וקלקיליה עם ראשי איגוד לשכות המסחר בישראל.

במהלך ביקורם של ראשי הלשכות הערביות בלשכת המסחר בתל אביב, הם דנו עם עמיתיהם הישראלים על בעיות איסור היצוא החקלאי מהגדה ועל בעיות של ביסוס קשרים בין חברות ישראליות לבין סוכנים מקומיים ביהודה והשומרון.

כן סוכם על מינוי איש קשר מיוחד באיגוד לשכות המסחר, אשר יקיים מטעם לשכות אלה את הקשרים עם אנשי העסקים מהשטחים, שיופנו לטיפול לשכות המסחר הישראליות מטעם לשכות המסחר הערביות ה שטחים.

ביקור ראשי לשכות מסחר מיהודה והשומרון בלשכה התל אביבית, הוא הביקור הראשון מסוגו מאז שנת 1967, והוא נערך כביקור גומלין לביקור שערכו בטול כרם, עוד לפני מספר חודשים, נשיא איגוד לשכות המסחר דני גילרמן ומנכ"ל לשכות המסחר צבי עמית.

עיתוני לונדון: עמירם ניר פעל בידיעת רבין מאחורי גבו של פרס

לפי הדיווחים פרס לא התלהב מהעניין ורצה להפסיק את הפעילות אך הסכים שאם תתפוצץ הפרשה תופנה אצבע מאשימה כלפי שווימר ונמרודי • "אקונומיסט" כותב כי הוקמה ועדה בראשות ראש השב"כ החדש לבדוק לאן נעלמו רווחי מכירות הנשק לאיראן

מאת שאול צדקא מוסר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מידיעות המתפרסמות בלונדון ומסתמכות על מקורות בין עולה כי קירבתו המיוחדת של עמירם ניר וג'ון פוינדקסטר איפשרה לו להמשיך במבצע האיראני מאחורי גבו של ראש הממשלה, אך בידיעתו של שר הבטחון.

ה"אינדיפנדנט" מוסר כי שמעון פרס ביקש בשלב מסוים להפסיק את הפעילות, אך בעוד השלישיה קמחי־נמרודי ושווימר ציוותה להוראה. המשיך ניר לעבוד בעצה אחת עם אוליבר נורת', אולם כדי שיוכל לעשותה על דעת המדינה, הוא פנה ליצחק רבין ולא הול ממעורבותו.

יומון זה וגם השבועון "אקונומיסט" כותבים כי ועדת חקירה סודית בהשתתפות 3 אנשים ובה־ אשותו של ראש השב"כ החדש הוקמה כדי לבדוק מה עמד מאחורי היחסים בין ניר לבין נורת' ואמריקאים אחרים ולאן נעלמו רווחי מכירות הנשק לאיראן. בנוסף לכך יהיה תפקיד הועדה לבדוק למי מבין הישראלים היה קשר למורדי ה"קונטראס" במרכז אמריקה.

על פי הדיווחים לא התלהב פרס מכל ההרפתקה עוד בראשיתה, אולם פרשת יונתן פולארד שיכבה אותו ללא התלהבות להסכים לרעיונות האמריקאים. בין הצדדים הושג סיכום לפיו אם יתפוצץ העניין, תבוששנה שתי המדינות כל קשר והאצבע המאשימה תופנה כלפי נמרודי ושווימר שבסך־הכל "רצו לעשות קצת כסף".

ארתורו קרוז, מנהיג ה"קונטראס" המקיימת עתה בלונדון ועידה בינלאומית, מכחיש כי היתה לו ידיעה כלשהי על חשבון הבנק שכספיו הוו מיועדים לאנשיו. יחד עם זאת הוא הודה כי פגש כמה פעמים את אוליבר נורת'.

"הוא אדם עם אמונה חזקה בצורך להלחם בשמאל הקיצוני הסוציאליסטי בניקרגואה כמו שצריך היה להלחם בעריצות של סומוזה. נפגשנו כמה פעמים על הצורך לעזור לנו, אבל לא היתה שום התייחסות לכסף או לחשבון הבנק המפורסם בשווייץ".

שגריר צרפת: הסגרת נקש מהומות

סוף מעמוד 1

לטת שר המשפטים שלא להסגיר את נקש. מלשכת רה"מ נמסר, כי שריר לא נועץ עם שמיר בטרם קיבל את החלטתו.

האישור של בג"ץ ביום שישי

בג"ץ בגר בינתיים אמר שלשום אחר הצהריים את שחרורו של נקש מכילאו. כן ציווה בג"ץ בצו על־תנאי על שר המשפטים לנמק בתוך שבעה ימים, מדוע לא יבטל את החלטתו, לשחרר את ויליאם נקש ממאסרו ומדוע לא יסגירו לצרפת.

גורמים משפטיים בכירים ציינו אמש כי בעקבות צו הביניים והצו על־תנאי שהוציא שלשום שופט בג"ץ העליון, אהרון ברק, נגד שר המשפטים, בעקבות עתירה של שישה חברי הכנסת שלושה אלוני־ הדי צוקר (רצ), ונגד שריר, בכ"ב שרות בתי הסוהר, ונגד נקש עצמו החלטתו של השופט ברק לעכב את שחרורו מהכלא של נקש, נוצר מצב משפטי מוזר ביותר — שכן היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, או פרקליט המדינה, יונה בלטמן, התומכים בהסגרת נקש לצרפת, יצטרכו לייצג בדיון בבג"ץ את השר שריר, ולהגן על החלטתו שלא להסגיר את נקש, ולנמק את ביהמ"ש כי שר המשפטים פעל בעניין זה בתוקף סמכותו.

גורם משפטי רם דרג אמר אמש בשיחה ל"הארץ" כי שר המשפטים יהיה חייב לפרוש בפני חריש או בלטמן את כל הנימוקים כבדי המשקל, שלדברי שריר הדריכו אותו בהחלטתו, על־מנת שהם יוכלו להציג אותם בדיון בבג"ץ. בעתירה טוענים שני הח"כים מרצ כי שחרורו של רוצח כנקש מסכן את שלום הציבור בישראל. נראה כי הדיון בעתירה בבג"ץ יתקיים מחר בביהמ"ש העליון, בפני הרכב של שלושה שופטים.

שרון בירך את שריר

"עניין נקש הוא נושא רגיש מאוד. אני נגד הסגרת יהודים ללא יהודים" — אמר ביום שישי שר המסחר, אריאל שרון.

שרון אמר, כי הוא מודע לבעיה החוקית. "עם זאת ברור לי, שיהודים בין לא יהודים, זה לא כמו לא יהודים בין יהודים. לכן התקשרתי הבוקר בטלפון לשר המשפטים, אברהם שריר, ובירכתי אותו על שקיבל את ההחלטה למרות כל הקשיים הכרוכים בכך".

"התאווה להסגיר יהודים לא מקובלת עלי, כבן עם קטן, מכובדי שאין להסגיר יהודי ללא יהודים", אמר.

15 מרצים וחוקרים באוניברסיטה העברית בירושלים מחו במכתב ששיגרו אל ראש הממשלה על החלטת שריר, שלא להסגיר את נקש לצרפת, לאחר שבית־המשפט העליון קבע כי הוא בר־הסגרה.

מורת־רוח בפאריס

יואב טוקר מוסר "הארץ" בצרפת מוסר, כי אישי מימשל צרפתיים בכירים הביעו תמיהה ומורת־רוח נוכח החלטת השר שריר שלא להסגיר לצרפת את ויליאם נקש. אך המימשל בפאריס אינו שוקל, לפי שעה, נקיטת צעדים רשמיים נוכח הסירוב הישראלי.

ההערכה בפאריס היא, שהאחראים הצרפתיים על הטיפול בפרשת נקש במשרדי החוץ והמשפטים ממתינים בינתיים להבהרת העמדה הישר־ אלית ולהגמשותה, בין היתר המד־ שלה היום.

סרוב־ההסגרה הישראלי אוזכר בערב שבת בשולי שיחה שגרתית שקיים שר החוץ ז'אן־ברנאר ריימון עם שגריר ישראל עובדיה סופר.

השגריר ציין בתשובה לשאלה, כי הערותיו השר בעניין נקש לא נשאו אופי של מחאה.

סוף מעמוד 1

רק לעשרה מבני משפחתם של שני ההרוגים להשתתף בלוויה.

עשרות גופים ציבוריים ואנשים פרטיים פירסמו אתמול מודעות אבל והצהרות גינוי על הרג שני הסטודנטים מבירזית, והילד מבלאטה. הנצת העיתונים המקומיים ברחבי הגדה המערבית נאסרה שלשום, בטענה כי עורכי העיתונים לא הגישו חומר לעיון הצנזורה, וגם אתמול הוחרמו עותקים של העי־ תונים המזרח־ירושלמיים בכמה מ־ קומות בגדה.

מרבית מוסדות החינוך בגדה ישבתו היום מלימודים, לאות מר־ לידאריות עם האבל על מות שני הסטודנטים מאוניברסיטת בירזית, ולאות מחאה על התפרעויות בגדה.

התפרעויות בירושלים

20 צעירים ערבים נעצרו אתמול במהלך הפרות סדר והתפרעויות בירושלים. תשעה שוחררו ושלושה עדיין במעצר.

דיון במועצת הביטחון

שלמה שמיר, מוסר "הארץ" בניו־יורק, מוסר כי מועצת הביטחון התכנסה שלשום אחר הצהריים ביוזמת זימבאבואה, שפעלה לפי בקשת נציג אש"ף, לדיון מיוחד בהתפרעויות באוניברסיטת בירזית, והריגת שני הסטודנטים.

עדותו של מקפרליין

סוף מעמוד 2

על פי עדותו של מקפרליין עולה עוד כי חלק ממשלוחי הנשק הועבר לאיראן דרך פורטוגל לאחר שאיראן סירבה להתיר למטוסים ישראליים לנחות באיראן. בפורטוגל בוצעו גם חילופי ניירות ושונה יעד המשלוח.

אך בנובמבר 1985, לאחר שהתר־ חלפה הממשלה בפורטוגל, סירבה הממשלה לאפשר עוד העברות נשק לאיראן בדרך זו, והמטוסים אמריקאים נאלצו להעמיס את הציוד שהגיע מישראל ולשגרו לאיראן.

בנובמבר אותה שנה הגיע מקפרליין למסקנה כי משלוחי הנשק אינם פותחים עוד אשנב לי־ מרות מתונים באיראן אלא מהווים תשלום כופר עבור שחרור החטופים האמריקאים, לפיכך המליץ לנשיא להחול ממשלוחים אלה ולאמור על ישראל לבצעם עוד. בדצמבר נפגש מקפרליין עם דוד קמחי ועם סוחר הנשק האיראני מנוצ'ר גור־ באניפאר והודיע להם על ההחלטה.

שניהם התנגדו להחלטה ומסרו כי ללא משלוחי נשק אי אפשר יהיה להגיע לתוצאות. לאחר שפרש מקפרליין מתפקידו, נמשכו המגעים בין נציגי ישראל ליועץ החדש לבטחון לאומי ג'ון פוינדקסטר, אשר מסר למקפרליין כי על פי סכום חדש ישוחררו כל החטופים בעקבות האמריקאים בתמורה למש־ לוחי הנשק. לאור סכום זה התנם הנשיא רייגן גם על הצו הנשיאותי המאפשר משלוחי נשק מוגבלים לאיראן.

עדותו של מקפרליין, המהווה סתירה לדבריו של שר המשפטים אדווין מיז, על פיו ידע הנשיא על משלוחי הנשק רק מאוחר יותר, מעמידה לדברי מקורות, את ישראל במצב נוח ביותר על פיו קיבלה אישור מן הרמה הגבוהה ביותר לבצע את משלוחי הנשק לאיראן.

השאלה שנותרה עתה היא באיזו מידה ידעה ישראל ושותפה בהעברת הכספים לחשבון המורדים בניקראגואה, והאם היא זכתה בתש־ לום מכספים אלה בתמורה לתמיכת נשק למורדים. לדברי מקורות בממשל אין כל ספק ששותפותו של עמירם ניר בפרשה, נסיעתו במטוסו של מקפרליין לאיראן, וקשריו ההדוקים עם אוליבר נורת' נתנה בי־ דיו תמונה מלאה על כל הפרשה. המקורות אינם מטילים בו ספק בכך שניר דיווח לממונים עליו את פרטיה.

היום דיון בדרישה לפצות יצואנים על שחיקת הרווחיות

מאת צבי זרחיה

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש הממשלה, יצחק שמיר, יכנס אחר הצהריים, ישיבה מיוחדת, לדון במצב היצוא, על פי דרישתו של שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון.

שרון תובע מאז חודש מאי מהממשלה לפעול מייד, בשורה של צעדים, כדי למנוע המשך השחיקה ברווחיות היצוא, בעיקר לגוש הדולר.

בין השאר, שרון תובע כי ראש הממשלה יחייב מייד הפחתת דמי הרציף על יבוא לשם יצוא, החלטה שהתקבלה בדיון שהתקיים אצל שמעון פרס בזמנו.

גם בעניין הפחתת דמי הביטוח הלאומי שמשלמים המעבידים בגוד עובדיהם, יעלה היום שר התעשיה והמסחר דרישה חד־משמעית כי שמיר יראג לממש מייד החלטה שהתקבלה בזמני הקבינט, שעד אוקטובר 86' יימצא הסדר של קבע להפחתת הפרשות המעביד לביטוח לאומי עד ב־5 אחוזים. בינתיים העלה שרון תביעה להפחית את ההפרשות לבטוח לאומי עד ב־5 אחוזים.

בדיון היום, יבקש שר התעשיה והמסחר, לבחון שוב את דרך העי־ דוד של הממשלה ליצוא. שרון אומר כי העובדה שרווחיות היצוא ירדה, ובעיקר לגוש הדולר, מחייבת את הממשלה לבחון את דרכיה.

בין השאר, יעלה שוב את דרישתו לפצות את היצואנים לגוש הדולר, באמצעות הגדלת ביטוח השער, כפי שנעשה לפני מספר שנים לגבי היצוא לשוק המשותף כאשר הדור רוית ליעד זה ירדה בשל השחיקה בשערי המטבעות האירופאיים.

אחיות בתי החולים מכנסות מטה המאבק

לדון במה שהן מכנות: "מעשי הונאה מצד האוצר והמעסיקים"

מאת סופר "הארץ"

מטה המאבק של אחיות בתי החולים, שהפסיק את פעולתו בתום שביתת האחיות, יתכנס שוב היום, כדי לדון במה שהאחיות מכנות "מעשי הונאה מצד האוצר והמעסיקים".

בהודעה של הסתדרות אחיות בתי החולים, נאמר כי בתלושי השכר של חודש נובמבר חלו שיבושים רבים, והתשלומים שהיו אמורים להינתן בעקבות ההסכם שנחתם בין האחיות לבין המעסיקים, לא שולמו או ששולמו רק לחלק מהאחיות. האחיות טוענות, כי לכ־40 אחוז מהן לא שולם התמריץ המיוחד וכי תחשיבי הוצאות הרכב נעשו על פי התעריף הנמוך ביותר הקיים — בני גוד למה שסוכם עם האוצר.

האחיות טוענות גם, כי עדיין לא החל במימוש ההכנסות שהוסכמו לגבי שיפור התנאים הפיסיים של עבודת אחיות בתי החולים, כגון הסעות ומעונות לילדים.

הטיבת האחיות הבהירה בהודעתה, שהוויכוח המתמשך בין משרד הבריאות למשרד האוצר, בשאלה מהיכן יבואו הכספים לכיסוי ההסכם, "אינו מעניין של האחיות" והן לא יתערבו במערכת היחסים בין משרד הבריאות למשרד האוצר.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

מכון ויצמן למדע

פרס ה. דדלי רייט לחוקר מצטיין בשטח המתכות

מר ה. דדלי רייט מג'נבה יסד פרס שנתי בסך $5,000 (בשווה ערך בשקלים) המיועד למדען ישראלי שמחקריו (יישומיים או בסיסיים) קשורים בחקר התמברנות הסינטטיות והביולוגיות ואשר הגיע להשגים מדעיים מעולים ולהכרה בין־לאומית.

כל אזרח או תושב ישראל יכול להמליץ על מועמד לפרס זה. למכתב ההמלצה יש לצרף סיכום קצר על תרומתו המדעית של המועמד ותוך הדגשת ההשגים, אשר לדעת הממליץ, מצדיקים מתן הפרס. כמו כן יש לצרף תולדות חיים ורשימת פרסומים של המועמד. החומר יוגש בשפה האנגלית למזכירות האקדמית של מכון ויצמן למדע, רחובות 76100 — עד 15.3.87.

הפרס יוחלק בטקס שיתקיים במכון ויצמן בחודש נובמבר 1987.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 10.12.1986 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0117 א'	10	7.01.1987	28
0217 ב'	40	4.02.1987	56
0318 ג'	50	4.03.1987	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, בנוסחים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 9.12.1986 (ערך יום ד' 10.12.1986).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שיקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדנה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב', ג') התשמ"ד 1984 — קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו

1.85 ש"ח לק"ג

מחיר מירבי לצרכן

המבצע על זני אטינגר ופוארטה

קח פרי ותהיה לי בריא!

מבצע אבוקדו ברשתות:

קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרסל, רשת היפרשוק תנובה

ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

בחזרה לאסיה, בדלת האחורית

מן היציע

מאת יחיאל ארזי

הזירה האסיאתית, בה קצר הכדורגל הישראלי שורה ארוכה של הצלחות בלתי נשכחות וצבר שפע תארים וגביעים בשנות ה־60 וה־70 — כשאור נידים רשמיים לנבחרות לאו־מיות, לקבוצות, בוגרות ולנוער — שוב קורצת לנו. יותר מעשר שנים אחרי שסולקנו מיבשת זו במסכת תכסים פוליטיים מצד הגוש הערבי־מוסלמי, תחזור ישראל להפגין את נוכחותה ואת קיומה הספורטיבי בחלק זה של העולם — במשחקים האולימ־פיים של 1988 בסיאול. בענפי ספורט רבים ליהודים תהיה ההופעה בזכות, ולא בחסד; אבל בכדורגל, כמו בכמה מישחקים קבוצתיים אחרים, יהיה צורך לעמוד במיבחן מוקדם לפני קבלת הגושפנקה האולימפית הסופית. פירושו של דבר, שלא כל הישראלים הרוצים בזה אמנם יהיו בעוד שנתיים בסיאול.

בתקופה של מאבק מתמשך על עצם קיומנו בכדורגל ה־עולמי, בה אנו מוסיפים לגשש בחלל הריק — בלי יבשת, בלי מסגרת קבועה, נתונים כל העת לחסדי פיפ"א — יש חשיבות מיוחדת בהפגנת כוח אפילו באירוע אולימפי, שאינו נחשב יוקרתי במיוחד בעיני אנשי כדורגל מובהקים.

אבל דווקא משום כך, וכיוון שסיכויי ההצלחה בדרג איכותי כזה נראים מוחשיים יותר ו־מצויים בתחום בהישג יד, חובה להתייחס כבר עתה במלוא הרצינות לכל הקשור במישרין או בעקיפין לאולימפיאדה ה־באה. זו גם הסיבה לכך, שנציגי ההתאחדות הישראלית יוצאים היום לציריך, כדי לעקוב מקרוב אחר העירעור שלנו על שיטת מישחקי הטורניר הקדם־אולימפי, שיידון השבוע בין כתלי פיפ"א.

מאז הוחלט על השיבוץ במהלך מישחקי הגביע העולמי, בקיץ שעבר במכסיקו סיטי, היה ברור כי הדרכם של כדורגלני ישראל לסיאול תהיה ארוכה וקשה ביותר. השילוב ה־מלאכותי שלנו בבית אוקיאני מרוחק, האיזור היחיד בעולם שהיה מוכן לקבל אותנו לשורו־תיו (או שהדבר פשוט נכפה עליו מאתנו), נטל מאתנו מראש את הזכות האלמנטרית השמורה לכל ספורטאי: אירוח ידידיו בבית. שיבוץ שרירותי זה גם נתן מיקדמה בלתי הוגנת ל־אוסטרליה ולניו־זילנד, שנקבעו מארחות הטורנירים המוקדמים לשלביהם. ישראל אמורה להצטרף למאבק הסופי על הכרטיס לסיאול, בהשתתפות שלוש נבחרות נוספות — ככל הנראה אוסטרליה, ניו־זילנד וקאיוואן (או: אי פיג'י) — ומה שזוכר מה "עשינו" בפעם הא־חרונה נגד שתיים מנבחרות אלה, בטורניר הקדם־עולמי של 1986 (למרות ששיחקנו גם ברמת גן), אינו רשאי להשלות את עצמו בפרוס המהדורה התורנית שתהיה בשנה הבאה.

על סמך מקורות מהימנים, אין ספק כי אוסטרליה וניו־זילנד יהיו חזקות ומגובשות עוד יותר. הן גם יזכו הפעם מיתרון ביתי מהולם, בעוד שישראל כבר איבדה אותו מראש, אלא אם כן יצליחו נציגיה לשכנע את ההתאחדות הבין־לאומית ואת ידידותיה להסכים לשינוי השיטה, כלומר למישחקי בית וחוץ, תמורת פיצוי כספי הולם (מימון הוצאות הנסיעה האווירית).

קשה להאמין, כי מישהו מהמעורבים בדבר יתפתה, ויס־כים מרצון לוותר על סיכוי סביר להופעה אולימפית. משום כך נראית קלושה מאד, לפחות בשלב זה, האפשרות שנגיע בפעם השלישית לגמר טורניר כדורגל אולימפי — אחרי 1968 במכסיקו ו־1976 במונטריאול.

גם השיטמון הבין־לאומי, הבי־דידות המוזרה והעובדה ש־כמעט כל מה שצפוי לנו בשנה הבאה הם כמה מישחקי ידידות שחשיבותם הספורטיבית מ־פוקפקת — כל אלה מקשים מאד על עבודתו של המאמן הלאומי החדש מיוגוסלביה מי־לינקו מידיץ'. הוא מנסה לארגן מחדש את הסגל, באווירה לא נוחה במיוחד, בגלל היעדר אתגר מלהיב או יעד מיידי. הקושי נעוץ גם בכך, שכמה שחקני מפתח (אם להזכיר רק את זאהי ארמלי ומשה סיני), מבקשים לפרוש מהנבחרת מ־סיבות אישיות, על רקע אכזבה מיבצעית ובלא תעסוקה שוטפת, נראית החזרה למסלול תקין כמעט בלתי אפשרית.

מתוך תקווה שהמיבחן הסופי יהיה כבלות הכל במיגרשים צ־יים, הרחק מהבית ומן הקהל האוהד, מצוי הכדורגל שלנו בפיתחו של עידן אי־הוודאות. גם סיאול נראית עתה רחוקה, לא ממשית ומעורפלת. אמנם במחשבה שניה, מנקודת מבט ספורטיבית־מקצועית טהורה, אין זה בלתי אפשרי לגבור על אוסטרליה ועל ניו־זילנד, גם בסידני או באוקלנד. אבל לשם כך צריכים להתרחש תזוזה דברים רבים, גם בנבחרת, גם בתוך היסודות של הכדורגל שלנו — אלא שאין שום סימנים, כי זה מה שקורה, ואין שום יסוד להניח, כי זה יקרה בעתיד הנראה לעין.

טבלת הליגה הלאומית

		משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	בית"ר ירושלים (1)	11	7	3	1	11–25	24
2.	הפועל פתח־תקוה (3)	11	6	2	3	6–16	20
3.	בני־יהודה (2)	11	4	7	—	10–15	19
4.	שמשון תל־אביב (4)	11	4	6	1	6–12	18
5.	הפועל כפר־סבא (5)	11	5	3	3	12–16	18
6.	מכבי חיפה (6)	11	5	2	4	9–11	17
7.	מכבי תל־אביב (9)	11	4	4	3	8–14	16
8.	מכבי פתח־תקוה (7)	11	4	3	4	9–11	15
9.	הפועל באר־שבע (12)	11	3	5	3	8–7	14
10.	בית"ר תל־אביב (8)	11	4	2	5	16–12	14
11.	הפועל לוד (13)	11	3	4	4	8–11	13
12.	מכבי נתניה (11)	11	3	4	4	14–9	13
13.	הפועל ת"א (10)	11	2	6	3	10–8	12
14.	מכבי יפו (15)	11	2	3	6	19–9	9
15.	מכבי יבנה (14)	11	1	5	5	13–6	8
16.	בית"ר נתניה (16)	11	1	1	9	27–4	4

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

הטוען לכתר, בית"ר ירושלים, סילק מדרכו גם את הפועל תל־אביב

הגול של גולדר: תזכורת לאלוף

הדקה ה־57 בבלומפילד: אבי גולדר מבקיע את הפועל ת"א ופורץ בצהלה לעבר האוהדים המריעים של בית"ר ירושלים ביציעים הגדושים. (צילום: עוזי קרן).

ההצגה הגדולה בבלומפילד הוכרעה בשער בדקה ה־57

מאת דרור מגר

בית"ר ירושלים — הפועל תל־אביב 0–1 (0–0)

השער: אבי גולדר (57).

★ המצטיין: אלי אוחנה.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, כהן, אוזלאי, אשש, שירזי, קדוש, שוורץ, מלכה, מלמיליאן, גולדר (בן הרוש), אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● הפועל תל־אביב: אלטר, עמר, אקסוריג, ואנה, הרשלי־קוביץ (ברגס), כהן, פיתנסי, הרמה, סיני, לנדאו (לוי), לאנו. המאמן: דוד שוייצר.

שפט עובדיה בן יצחק, 22,000 צופים, איצטדיון בלומפילד.

איצטדיון בלומפילד רוחש עד אפס מקום. אלפים נותרו בחוץ, גם כאלה עם כרטיסים בידיהם. הקופה שמנה. האלוף מארח את המוביל. המאמן דוד שוייצר אמר שזה מישחק של להיות או לחדול. בבית"ר אמרו: בשבילנו הפועל תל־אביב זה המיבחן האמיתי. המתח גדול. הציפיות מלאים. התפאורה מוכנה, ורק השחקנים צריכים למלא את חלקם בהצגה, אולם אלה מאכזבים במחצית הראשונה.

הפועל תל־אביב, במישחק הזה, סגר היטב בעורף, ואנה ניסה לנטרל את אוחנה ופיתנסי את מלמיליאן. המגינים לא עלו. קבוצת בית"ר נגררת התפשית יותר, שיוקה יפה לרוחב המגרש. אוחנה הצליח לעי־תים לפרוץ בצורה האופיינית לו משמאל, אך הכדורים שהגביה נקלטו בידיו של אלטר. השערים כמעט לא היו בסכנה, והקהל ליווה בבוז את השריקה להפסקה.

היה ברור, כי רק שער יוכל לשנות את אופיו המאטט של המישחק, וזה אכן בא בדקה ה־57: אלי אוחנה הצליח לחמוק משמאל משומרו ואנה, והגביה כדור מדויק אל אבי גולדר, שניצב סמוך לקורת השער הימנית: גולדר הסיט את הכדור פנימה, ושינה כמצופה את מהלך המישחק כולו.

הפועל נאלץ לפתוח יותר את מישחקו ולתת יותר רעננ להתקפה. בית"ר ניסה לנצל זאת ולצאת ביותר קלות להתקפות־נגד. המאבק הפריך התעורר, ההתקפה רדפה התקפה וגם הקהל החל מקבל תמורה ראשונה. בדקה ה־64 פרץ מוריס לאנו, שהיה הפעם מאכזב למדי, מימין ומסר כדור מדויק למשה סיני, הטוב בשורות תל־אביב. אך סיני לא איפס הפעם את רגלו ומחמישה מטרים בעט החוצה. מנגד, בדקה ה־64, הזדמנות לסמי מלכה. אך מתוך הרחבה בעט חלש מדי. אוחיון בעט סוף סוף גם שבתאי לוי, מחליפו של לנדאו, אך מזרחי קלט בזינוק נהדר. שוב הזדמנות נוחה, בדקה ה־73, לסמי מלכה, שבעט מקרוב לחוץ. מוריס לאנו השתהה יותר על המידה בדקה ה־83 והחמיץ גם הוא. בית"ר החל סוגר יותר ויותר את שערו, וניסה כוחו רק בהתקפות מתפרצות. בדקה ה־88 הרגים אלי אוחנה את יכולתו הנפלאה בבדידות, כשפרץ לאורך האגף הימני וחדר לרחבה, תוך שהוא חולף על פני מגיני הפועל, עד שנהדף לקרן.

שוב נחשפה אצל הפועל חולשת ההתקפה שלו, בעוד שהקישור, שלפני שנה היקנה לו את האליפות בהבקיעו שפע של שערים, לא מצוי עתה במיטבו. בית"ר הוכיח כי תמיד יש לו הלוץ מבקיע, שני מגינים תוקפים וקשר שאין שני לו — אורי מלמיליאן.

לסיכומו של דבר: ספק אם הפועל תל־אביב היווה מיבחן אמיתי לבי־ת"ר, אשר בכל מקרה עמד בו בהצלחה מרובה. הדקות הטובות של הפועל יכולות לעודד בו תקווה, שעדיין לא חדל להיות גורם בכ־דורגל הישראלי.

דרבי שכולו אכזבה

הפועל פתח־תקוה — מכבי פתח־תקוה 0–1 (0–0)

השער: מני בסון (70).

★ המצטיין: מני בסון.

● הפועל פתח־תקוה: ג'רבי, קוואשוילי, ניר אלון, ברדניק, דוד לוי, מרכוס, איליה, חזן, מחפוד (לסרי), בסון, לוין. המאמן: עמרן גרנט.

● מכבי פתח־תקוה: פביאן, אוזובל, לאון, מכנס, עופר אביטל, ירוחם, שעשוע, ב־לייבסר, נדיאל (תמיר דניאל), אוחיון, רבינוביץ (רפי כהן). המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

שפט צבי שריר, 5,000 צופים, איצטדיון הפועל פתח־תקוה.

לדרבי חוקים משלו. אחד מהם, מתח שלילי הפוגע ביכולת השח־קנים. זה מה שגלש אתמול בפתח־תקוה. במיוחד אמורים הדברים לגבי המחצית הראשונה, שהיתה עלובה ברמתה. לא פלא שאוהדים משני המחנות ליוו בשריקות בוז את יצי־אתם של השחקנים להפסקה. האי־רוע היחיד נרשם בדקה ה־27, עת איליה בעט בצורה מרושלת לידיו של פביאן, שוער מכבי.

חוליות הקישור וההתקפה בשתי הקבוצות היו חלשות, ואף שחקן אחד לא התעלה מעל לרמתו הבי־נונית של המשחק. למרות הרפיון שאחז בחלוצי הפועל התגלתה הגנת מכבי כהססנית וחסרת ביטחון.

המחצית השנייה הציגה תמונה דומה אצל מכבי, לעומת שיפור בה־פועל. את היכולת המשופרת של שחקני הפועל אפשר לזקוף לכושר גופני עדיף של שחקניה. עובדה זו סייעה לניר לוין ולמני בסון, שפר־יצותיהם הסוחפות הביכו שוב ושוב את הגנת מכבי. בדקה ה־70 הגביה אלון חזן קרן מימין, פביאן הדף את הכדור לעבר מני בסון, ששלח את הכדור מהאוויר פנימה. שער נפלא.

מכבי פתח־תקוה לא היה מסוגל לשנות את התוצאה והתיר את הזירה לשחקני הפועל, שהשכילו לשמור על התוצאה ולסיים את המשחק עם ניצחון שלישי רצוף.

הלחימה שווה ניצחון

מאת גיא צוקר

מכבי תל אביב — מכבי חיפה 2–1 (1–1)

השערים לתל אביב: אלי דריקס (42), עודד מכנס (64). השער לחיפה: דניאל ברייליבסקי (6).

★ המצטיין: אבי כהן.

● מכבי תל אביב: גינצבורג, קרמר (נתן), אבי כהן, שמעונוב, אוזלאי, גולדברג, לולו (מיקי כהן), גריאני, טבק, דריקס, מכנס. המאמן: שמעון שנהר.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אלי כהן, רוזנטל, מרילי, גרופר (מזרחי), קלינגר, ברייליבסקי, סלקטר, ארמלי, גבעול (אבו קרט).

שפט יצחק בן יצחק, 20,000 צופים, איצטדיון בלומפילד.

למראית עין, לא היה הבדל משמ־עותי בין מכבי תל אביב למכבי חיפה. שתי הקבוצות "חיפשו" ניצ־חון, שיחזירן למאבק בצמרת וש־תיהן אינן בכושר שיא. זו, אגב, הסיבה שהמשחק היה בינוני ולא היו בו מהלכים מהנים רבים.

אך היה הבדל משמעותי אחד, ובגללו זכתה תל אביב בשלוש הנקודות: רוח הלחימה והאופי הקבוצתי הנדרשים של שחקניה. שחקני תל אביב לא פסקו ללחום, גם כאשר איבדו כדורים ולא היו במיטבם. הם לא נבהלו בעקבות כישלונות רגעיים וקצרו בסופו של דבר את הפרי. בחיפה היה המצב שונה לגמרי. זו קבוצה העוברת תהליך של הצערה (ליאור רוזנטל, פרי גרופר, ירון גבעול, ניר קלינגר) ובגללו שובש מבנה ה"מעמדות" שהיו קיימים בעבר. הסגנון של מג־ניה (בעיקר מגן לא שיוחק) בולט מאד וכאשר הקבוצה נמצאת תחת לחץ, ישנה ירידה ניכרת בתיפקודה.

בנוסף לכך נמצאים זאהי ארמלי ומשה סלקטר, שני מלכי השערים שלה בשלושת העונות האחרונות, בכושר ירוד ואתמול הורגשו בדקות מועטות בלבד.

האורחים עלו ליתרון לאחר 6 דקות בלבד: הכדור נהדף מהגנת ת"א, לאחר בעיטה של גבעול, ודניאל ברייליבסקי בעט מ־20 מטרים. גינצבורג לא הגיב במהירות והכדור חדר לפינה הימנית של שערו, 1–0. מכבי תל אביב הישווה בדקה ה־42, בה הצליח אלי דריקס להשתלט על כדור ברחבת חיפה ולבעוט בו מקרוב לשער 1–1.

מיקי כהן, שהוחלף בדקה ה־53 את ארז לולו, מסר בדקה ה־64 את הכדור לעודד מכנס, שניצב במרכז רחבת חיפה. הלה ניצל השתהות של המגינים האורחים (גבעול) והבקיע את השער השני לזכות קבוצתו, 2–1. כאן התעוררה חיפה וארמלי החל להזכיר משהו מיכולתו מן העונות הקודמות. בדקה ה־67 הוא הגביה כדור רוחב מן האגף השמאלי ועופר מזרחי בעט מ־5 מטרים לחוץ. חמש דקות אחר כך בעט מזרחי בעיטת יעף, אך הכדור פגע במשקוף והועף לרחבה.

שער־הניצחון של אבי גולדר (מימין) מזווית אחרת. לעיניהם הדהומות של דוד הרשליקוביץ, אורי מלמיליאן, דרור פיתנסי. (צילום: עוזי קרן).

הנקודות נשארו במשפחה

מאת חנן פארי

מכבי נתניה — בני יהודה תל־אביב 1–1 (0–0)

השער לנתניה: משה באר־רון (61), לבני יהודה: דוד גורדנה (71).

★ המצטיין: דוד גורדנה.

● מכבי נתניה: [illegible] באארון, מסיקה (יגאל מנחם), לס (גאאטה), גבאי, תקוה, רוני לוי. המאמן: זאב ולצר.

● בני יהודה: אסייג, סלמן, אריב, סגל, עלו (חזי שירזי), מליחי, גיא שרעבי, אייל חיים, דיין (רמי לוי), אייזנברג, גורדנה. המאמן: יצחק שניאור.

שפט יוסף ריאמנט, 5,000 צופים, מגרש מכבי נתניה.

שני הילופים שביצעה מכבי נתניה בראשית המחצית השנייה, כמעט שסייעו בידיה להשיג ניצחון על בני יהודה מתל־אביב. במשחק מהיר ושופע אירועים סיימו בתיקו 1–1 שתי הקבוצות, המנוהלות על ידי [illegible] שניאור וזאב ולצר שהם קרובי משפחה (ולצר נשוי לבתו של שניאור).

בני־יהודה היתה טובה יותר במ־חצית הראשונה. היא הציגה צוות צעיר וסלוני, היודע להעביר כד־ורים. את כובד המשחק קדימה, ולהגיע בכמה מסירות למצב בעיטה מול שער היריב. מאידך היתה התקפתה של נתניה חלשה, המעבר מהגנה להתקפה היה איטי, ובני־יהודה הסתדרו היטב עם הניסיונות העקרים לכיבוש שערים.

ההתקפה של המארחים היתה החלק הפעיל במגרש. גורדנה במשחקו המסור יצר מצבי הבקעה רבים לחבריו. מאידך שיחק מישל דיין מאחור מדי, בעוד שאביטבים מליחי וגיא שרעבי לא תמכו מספיק בהתקפה.

בהגנת נתניה בלט רק השוער בלדב את הרעות, וקלט מספר כדורים מסוכנים. בקישור הירבה רונן גבאי להוביל כדור במרכז המגרש, בעוד שתקווה בהתקפה הבריק רק בפרקי זמן קצרים.

בתחילת המחצית השנייה פינו לס ומסיקה הפצועים מקומם לגאאטה ויגאל מנחם. הראשון היה פעיל רבות בסיכול ניסיונות התקיפה של בני יהודה, ויגאל מנחם המהיר פעל באגף ימין בהתקפות מתפרצות והיה מעורב בכיבוש שער היתרון בדקה ה־61, כאשר תקווה מסר היטב לגבאי מימין. הלה העביר כדור לרוחב לבן־יהודה, יגאל מנחם בעט, השוער אסייג הדף ובאארון בעט לרשת מחמישה מטרים 1–0.

שניאור חיזק את התקפתו ושלח למגרש את חזי שירזי במקום המגן עלו. כעבור 10 דקות מסר מישל דיין כדור לגורדנה בין שני מגיני נתניה, והחלוץ המהיר בעט פנימה, 1–1.

שיפוטו של יוסף ריאמנט היה חלש ובלתי מדויק.

קבלת פנים עליזה ביפו למאמן וולב

מאת יונתן אפרים

מכבי יפו — בית"ר נתניה 2–1 (0–0)

השערים ליפו: מנשה מזרחי (58), אשר סאסי (עצמי, 82). השער לנתניה: משה גניש (85, בבעיטת 11 מטר).

★ המצטיין: שלמה קירש.

● מכבי יפו: אברהם, כהן צדק, דניאל, בתטביקה, מאיר זוהר, סלימן, יוסי לוי (ציפרוט), יצחק לוי, אלקלומבוה, לני־ארה, מזרחי, דינגמי. מאמן: חרזו משה אמנה.

● בית"ר נתניה: לביא, קירש, סאסי, פרוסי, גולן, חיים לוי, יוסי יונה (תשובה), גניש, סימוני, עוזיה, פוגל (טוביאנה). המאמן: שמואל פרלמן.

שפט אריה פרוסט, 1,000 צופים, איצטדיון גאון ביפו.

מול עיניו הבוחנות של מאמנם המיועד נסקו וולב, הצליחו היפואים לנצח בביתם את השכן למרתף הטבלה, בית"ר נתניה, 2–1 ולהפיח בזה תקוות מחודשות להיחלצות מאימת הנחיתה.

מכבי יפו אמנם ניצח, אולם מישחקו היה מפוחד, לחוץ ומאוד בלתי משכנע. כדי להצליח בהמשך הדרך חייבים היפואים להשתפר בצורה קיצונית. מערך הקישור שלהם היה חלש, פרט לאורי סלימן הפעלתן. ההתקפה היתה שיגרתית ורק כניסתו של ציפרוט במחצית השניה הביאה לסיכון ממשי של שער היריב. האורחים החזיקו יותר בכדור ובדקות לא מעטות אף הפגינו ניצוצות של כדורגל לא רע. הם שיחקו בטוח וסיכנו לא פעם את שער היפואים. הבולט בשורותיהם היה שלמה קירש הפעלתן, שנראה בכל פינות המגרש. בהתקפה בלט עוזיה, שבקצת ריכוז יכול היה להקנות לקבוצתו יתרון במחצית הראשונה.

לדינגמי ולמזרחי היו בפתיחה שתי הזדמנויות מצוינות לכבוש שער, אולם הם החמיצו בשלומיאליות. מנגד, בדקות ה־15 וה־17, הוציא הבית"רי עוזיה פעמיים מטווח קצר. החל מהדקה ה־30 ועד לסיום המחצית הראשונה שלטו הבית"רים במגרש, אולם לא הצליחו להבקיע.

בדקה ה־51 הוליכו מאמן היפואים לחזק את ההתקפה. יוסי לוי החלש יצא ואלישע ציפרוט הוכנס במקומו, ואכן חילוף זה הפיח רוח חיים אצל היפואים וכעבור שבע דקות נבקע השער הראשון. בדקה ה־58 בוצעה עבירה על ציפרוט. כהן צדק הגביה מ־30 מטרים לרחבה, דינגמי הסיט בראשו אל מזרחי שבעט לקורה ופנימה. נתניה הגיבה בהתקפות, ושגל וחיים לוי החמיצו מקרוב. בדקה ה־80, תוך מהומה ברחבה של יפו, הוציא בר־טביקה כדור מקו השער. שתי דקות לאחר מכן עלו היפואים ל־2:0: ליאנרד שלח את ציפרוט, שפרץ מ־ימין והגביה מהאגף. השוער לביא עמד לקלוט את הכדור כאשר לפתע זינק המגן סאסי ובניסיון להרחיק נגח את הכדור לשערו הוא — שער עצמי אומלל.

בדקה ה־85 בעט חיים לוי לשער יפו, הכדור פגע בידו של ישראל דניאל בתוך רחבת חמישה המטרים והשופט פרוסט שרק לבעיטת 11 מטר. גניש בעט בהצלחה וקבע 1–2.

ביטון ורמלר לא התחשבו בהפרעות של בית"ר ת"א

מאת יגאל פלג

הפועל באר־שבע — בית"ר תל־אביב 2–0 (1–0)

השערים: שלמה ביטון (44), דב רמלר (46).

★ המצטיין: דב רמלר.

● הפועל באר־שבע: זכוביצקי, ברדמו, דודי, אילוז, אחן, שושני, צרפתי, חזן, ארחבה, רמלר (ויצמן), ביטון. המאמן: דרור ברנר.

● בית"ר תל־אביב: ג'רבי, בן נתן, צמח, ידידה, קצב (ועידא), יחזקאל, עמרן, נסים כהן, מזרחי, בלחסן (פז), ירון כהן. המאמן: אריה רדלר.

שפט יהושע לויה, 3,000 צופים, בבאר־שבע.

מה שאירע בבירת הנגב ניתן לסכם כך: שחקני באר־שבע לחמו ותקפו ושחקני בית"ר הפריעו ושיבשו.

שחקני בית"ר עמלו קשות כדי למנוע משחקני באר־שבע לפתוח מהלכי תקיפה. פרק זמן ארוך התנהל מאבק עיקש במרכז השדה, כששחקני בית"ר ניסו לחסום כדור ולהסיטו לכיוונים שונים — העיקר לא לאפשר לבאר־שבע לפתוח התקפה. אך כאשר קבוצה מפנה עיקר כוחה למגננה, הרי זה על חשבון חלוציה, שגם הם יורדים לעזרת חבריהם, ובכך כמעט אינם באים לידי ביטוי בהתקפה.

מנגד התגלתה באר־שבע כקבוצה שמשכת לשבת כוחה, ליכודה ומ־חצה משתתפים הולכים. שילוב של ארבעה חמישה שחקנים צעירים עם שחקנים ותיקים עתירי ניסיון, מאפשר לקבוצה להוות תלכיד מעולה, המסוגל לתפקד 90 דקות. התלהבותם של הצעירים, כוחם והחוסן הגופני, והתחכום והעוצ־מות של השחקנים הבוגרים, מהווים איום בלתי פוסק לקבוצה היריבה.

אין זה אומר ששחקני בית"ר קטלו קנים. יצחק בלחסן ונסים כהן יצרו לעצמם כמה מצבי הבקעה, שסוכלו על ידי זכוביצקי או מגיניו. כך היה בדקה ה־32, בלחסן פרץ והגיע חמישה מטרים משער באר־שבע, אך זכוביצקי זינק לרגליו.

בדקה ה־25 היה זה ברדמו שהחמיץ כיבוש שער מבעיטת 11 מטר, ובעיטתו נהדפה על־ידי ג'רבי. השער הראשון לזכות באר־שבע נבקע בדקה ה־44, לאחר לחץ רצוף. ברדמו שלח כדור לימין המגרש, לעברו של דב רמלר. הזה הזוהו. זה ראה את ביטון מתמקם על קו החמש ושלח כדור מדוד לראשו. ביטון התרומם מעל כולם ונגח פנימה בסיבוב.

עם הישמע האות לפתיחת המח־צית השנייה, היה זה דב רמלר שהבקיע. אוחנה ראה את רמלר פותח בריצה לשמאל המגרש ושלח לו כדור ארוך. רמלר חלף על פני המגינים והתקרב לפינת רחבת בית"ר. ג'רבי ניסה לסגור את הפינה, אך רמלר בעט מזווית קשה לפינה הנגדית והבקיע.

ארבעה שערים בנוסח צמרת

מאת נפתלי ועירא

הפועל כפר־סבא — שמשון תל־אביב 2–2 (2–2)

השערים לכפר־סבא: איתן רביבו (31), אלי יאני (34). לשמשון: אפרים ארביב (23), שלומי מזרחי (36).

★ המצטיין: גדעון דמתי.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אידינגר, סיימון, גרמיש (ספורטה), א. בן־חיים, יפה, מרגון, רביבו, מימוני, נוהר, יאני. המאמן: נסים בכר.

● שמשון תל־אביב: זהר, עובדיה (י. כהן) (שוקרון), ברזה, א. כהן, י. הלוי, י. הלל, ארביב, שמעונוב, מזרחי, דמתי, מלכה. המאמן: יעקב גרונדמן.

שפט רוזמס דיינאני, 3,500 צופים, בכפר־סבא.

המשחק רב האירועים [illegible] קבוצות הפועל כפר־סבא ושמשון תל־אביב, כי מקומן בחלק העליון של הטבלה אינו מקרי כלל, והם שמשחקן היה נעדר ליטוש וחוסר תנופה.

הגנת כפר־סבא, בלי נח איינשטיין הפצוע, הימנה לגדעון דמתי, זקן חלוצי הליגה הלאומית, את אחד ממשחקיו הטובים בעת האחרונה. מאגפו הימני נפתחו על כפר־סבא הרעה ובעזרת ההתקפות המתפרצות העמיד לא אחת שערה של כפר־סבא בסכנה. בדקה ה־23 הבקיע אפרים ארביב שער מבעיטת סיבוב מ־22 מטרים, לאחר פריצה נאה של שלומי מזרחי.

כפר־סבא התקשתה לארגן שורו־תיה. נוכח חולשתם התמוהה ואיבודי הכדורים של אלי יאני ומיקי יפה. כאשר שני אלה אינם מצויים בכושר נמצאים יצחק מימוני ואיתן רביבו בכושר אישי מצוין. פריצתו של רביבו בדקה ה־31 ממחצית המגרש ובעיטתו מטווח של כ־25 מטרים [illegible] ועבור שלוש דקות [illegible] יפה במהלך מבריק העמיד את אלי יאני יחיד מול השוער השמשוני, וכבר 1–2 לכפר־סבא.

אבל החולון הנמור שהיה מנת חלקה של כפר־סבא הגלגל בחלוף שלוש דקות: גדעון דמתי ליהסט באגפו הימני והקשית את הכדור לצידו השני של השער, שם נמצא שלומי מזרחי, ובבעיטת יעף, 2–2 וכפר־סבא שוב המומה.

במחצית השנייה כפר־סבא שב־לטה מדי וחסרת תיחכום. בר מרגון היה קרוב לכך שלוש פעמים, אך שתי הזדמנויות נגיחה "משמונה" (52 ו־77) והזדמנות נוספת בדקה ה־90 הותירו את השמשונים מתרונגים. רק 2–2.

לוד החליטה לברוח

מאת אהרון שמולביץ

הפועל לוד — מכבי יבנה 1–0 (0–0)

השער: בני סמדג'ה (68).

★ המצטיין: רפי שמואל.

● הפועל לוד: יעקב בנוריס, יצחק בנודיס, נעמן, אודי בנודיס, חביב, שמואל, הילל, בן ממס, (סמדג'ה), שרביט (הרוש), פרץ, הילל. המאמן: צבי רוזן.

● מכבי יבנה: לסנר, סלומון, אלקבץ, עלאוה, אוזלאי (גורדון), פרץ, יעקב (לוי), חלפון, אוסמו, אבנעים, ועקנין. המאמן: משה מאירי.

שפט יעקב שיינר, 600 צופים, בלוד.

צעד חשוב בדרך להיחלצות מהתחתית עשתה לוד, כאשר גברה במגרשה על מכבי יבנה 1–0. אך לאור רמת המשחק שגילתה עד להבקעת השער בדקה ה־68 נראה, כי עוד צפויים לה מאבקים קשים.

בחלק ראשון של המשחק גילו שתי הקבוצות משחק חלש ביותר. מרבית ההתקפות נבלמו הרחק מן השערים, כאשר ההגנות מרחיקות כדורים סתמיים. משחק חלש של שחקני מרכז השדה של לוד, ובי־מיוחד של בן ממס, שהיה אמור לנווט את מהלכי ההתקפה ולספק כדורים לחוד, הותיר את לוד ללא התקפות על שער יבנה. מנגד לא ידעה יבנה לנצל חולשה זו של לוד, ושחקניה הסתבכו במסירות סרק. כך היו שוערי שתי הקבוצות מובטלים במרבית שלבי המשחק.

במחצית השנייה הוליך רוזן את בן ממס והולש בבני סמדג'ה, שעלה להתקפה, ואילו רפי שמואל המצ־טיין הוסט למרכז השדה. משחקה של לוד החל להיות שוטף יותר, דבר שהביא לבסוף את שער היתרון המיוחל. בדקה ה־68 שלח רפי שמואל כדור עומק לרונן הילל, על קו ה־16 של יבנה, זה הסיט את הכדור שמאלה לבני סמדג'ה, שבעט כדור מדויק ושטוח לפינה הימנית של שער יבנה. שער זה עודד את הלודאים לצאת להתקפות נוספות ולא להרפות מהלחץ על שער יבנה. נראה היה כי התוצאה תגדל, אך קרוב לסיום נסוגו הלודאים להגנה, כדי לשמור על שער היתרון. אז פתחו האורחים מיבנה בלחץ על שערו של בנודיס, ללא הועיל.

מחמם את הלב ביום חורף

ליגה לאומית

מאת יהושע שגיא

יום חורף קריר שטוף שמש חימם אתמול את הלבבות, כאשר החזיר את הכדורגל הישראלי למעמד הראוי: יותר מ־40 אלף צופים באו לחזות בשמונת מישחקי המחזור ה־11 של הליגה, ואיצטדיון בלומפילד שבו היה מלא עד אפס מקום כמו בימים הטובים, כאשר הת־מודדו בו ארבע מן הקבוצות האטרקטיביות ביותר של הכ־דורגל שלנו. הצופים גם קיבלו תמורה בלתי צפויה: מסוק שהג־יע למרכז המישטח את קיפי, סמל מישחקי הפועל שיהיו במאי 1987. מה עוד צריך? איצטדיון גדוש, מסוק עם הפתעה, שלא לדבר על שני מישחקים עם ארבעה שערים.

במיפגש הראשון השתחרר מכבי תל־אביב מסדרת מעידו־ת, כדי להכניע 2–1 את מכבי חיפה הבאה, שאיבד מעט מהודו. במישחק השני הוכיחו הבית"רים מירושלים כי הם מתכוונים בר־צינות להדיח את הפועל תל־אביב מן האליפות, כאשר הכ־ניעו את האלופים 1–0, כדי לפתוח בצמרת פער מבטיח של 4 נקודות.

אל המקום השני עלה הפועל פתח־תקוה השקרן והיציב, שני־צח 1–0 את מכבי פתח־תקוה בדרבי העירוני שלא התעלה לרמה הצפויה. בני יהודה נסוגו אל המקום השלישי אחרי ש־איבדו 2 נקודות במאבק ה־משפחתי של מאמנם יצחק שניאור עם חתנו זאב ולצר, מאמן מכבי נתניה, בתיקו 1–1, שגרם גם לנתנייתים ירידה בשלב אחד בדירוג.

שמשון תל־אביב, אחת ההפ־תעות הנעימות של העונה, נותר רביעי בתום מישחק דראמטי ומרגש בכפר־סבא: שמשון הו־ליך 1–0, פיגר 1–2 ובסופו של דבר סיים 2–2 כדי להתחלק בנקודות, שהותירו גם את הכפר־סבאים על מקומם (5).

בתחתית לא חל שום שינוי: ושלושת המרודים בעמדת ה־ירידה לא נחלצו משם: בית"ר נתניה נותר אחרון אחרי שנכנע 2–1 למכבי יפו, שעלה שלב אחד; מכבי יבנה נכנע 1–0 להפועל לוד שעלה למקום ה־11 והוא מצוי באזורה בתנופה.

גם הפועל באר־שבע עלה שני שלבים בדירוג אחרי שהכניע במגרשו 2–0 את בית"ר תל־אביב, במחזור שהניב 17 שערים והותיר טעם מתקתק בפי אוהדי הכדורגל, וגם אצל גזברי הק־בוצות, בתקווה שחוזרים הימים הטובים.

אליפות אירופה

[illegible] בניצחון 2–0 לאיטליה במאלטה

ואלטה (אי־פי). נבחרת הכדורגל של איטליה זכתה בניצחון שני במוקדמות אליפות אירופה (בית 2), כשגברה כאן על מאלטה 2–0.

הקפטן האיטלקי אלסנדרו אלטובלי, שנגח את השער השני בדקה ה־20, החמיץ שתי בעיטות 11 מטרים. כדור אחד בעט מעל למשקוף והכדור שני הישר לידיו של שוער מאלטה. ריקארדו פרי הבקיע את השער הראשון בדקה ה־11. זהו מישחק ראשון בהיסטוריה בין שתי הנבחרות וחזו בו 20 אלף צופים.

שוודיה מובילה בבית זה עם 5 נקודות, לפני איטליה 4, פורטוגל 2, שווייץ 1 ומאלטה ללא נקודות.

לעודד מכנס (מימין) ואלי דריקס יש סיבה טובה לחייך: הם כבשו את שני השערים לזכות מכבי תל־אביב, בניצחון 2–1 על מכבי חיפה בבלומפילד. (צילום: עוזי קרן).

הרוג ביוון בתיגרה בין אוהדי כדורגל

אתונה (אי־פי). צעיר אחד נדקר ואחר נפצע קשה בתיגרה אלימה שפרצה בתחנת הרכבת של אתונה, בין אוהדי קבוצות הכדורגל א.א.ק. אתונה ופאוק סלוניקי.

התיגרה פרצה עוד לפני המישחק, כאשר אוהדי פאוק הגיעו ברכבת מסלוניקי. כ־50 אוהדים השתתפו בתיגרה. הצעיר שנהרג הוא בן 20 וזהותו לא ידועה. הוא נדקר בחזהו. נער בן 16 נפצע קשה מדקירה בגבו. שני אנשים נעצרו ע"י המשטרה.

מלך השערים

1. אלי אוחנה (בית"ר ירושלים) 9
2. אלי יאני (הפועל כפר־סבא) 7
- אורי מלמיליאן (בית"ר ירושלים) 7
4. דניאל ברייליבסקי (מכ. חיפה) 5
- מני בסון (הפועל פ"ת) 5

ליגה א'

במחזור 11 היו התוצאות:

● מחוז הצפון: הפועל קרית־אתא — מכבי עפולה 0–0, הפועל טירת־הכרמל — מכבי אור־עקיבא 0–0, הפועל טייבה — מכבי טמרה 0–1 (0–0), הפועל טירה — הפועל קרית־שמונה 0–0, בית"ר חיפה — הפועל "עליה" כפר־סבא 1–2 (0–0), הפועל בני סמרה — הפועל רעננה 1–1 (0–1), מכבי הרצליה — מכבי אחי נצרת 2–0 (0–2).

● מחוז הדרום: בית"ר באר־שבע — הפועל רמלה 2–1 (1–0), הפועל אזור — הפועל קרית־מלאכי 1–0 (1–0), הפועל קרית־אונו — הפועל רמת־השרון 1–0 (0–0), הפועל בת־ים — מכבי קרית־גת 1–1 (1–0), הפועל אשקלון — הפועל ראשון־לציון 2–0 (1–0), הפועל אור־יהודה — הפועל בית־שמש 1–1 (1–1), הפועל ירוחם — לורוס חולון 2–1 (0–1).

במחזור הבא

- ● מכבי יבנה — מכבי פתח תקוה
- ● בני־יהודה — הפועל פתח תקוה
- ● מכבי חיפה — מכבי נתניה
- ● בית"ר ירושלים — מכבי ת"א
- ● שמשון תל אביב — הפועל ת"א
- ● בית"ר ת"א — הפועל כפר־סבא
- ● בית"ר נתניה — באר־שבע
- ● הפועל לוד — מכבי יפו

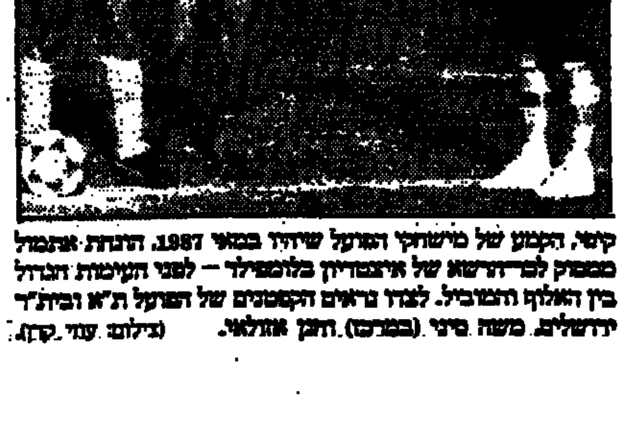

קיפי, הקמע של מישחקי הפועל שיהיו במאי 1987, הנחית אתמול ממסוק לכר־הדשא של איצטדיון בלומפילד — לפני הקיומות הגדול בין האלוף והמוביל. לצדו נראים הקפטנים של הפועל ת"א ובית"ר ירושלים, משה סיני (במרכז) [illegible] אוזלאי. (צילום: עוזי קרן).

הניחוש הנכון בטוטו

1.	הפ. לוד — מכ. יבנה	1
2.	מכבי יפו — ב. נתניה	1
3.	באר־שבע — בית"ר ת"א	1
4.	כפר־סבא — שמשון ת"א	x
5.	הפ. ת"א — בית"ר ים	2
6.	מכבי ת"א — מכ. חיפה	1
7.	מ. נתניה — ב.יהודה	x
8.	הפ. פ"ת — מכבי פ"ת	1
9.	טבריה — הפועל חולון	1
10.	הפועל עכו — החדרה	1
11.	הפ. חיפה — הפ. ר"ג	1
12.	הפועל ים — בית־שאן	1
13.	רמת־עמידר — ה. יהוד	1
14.	הכח ר"ג — ה. דימונה	x

שיא: 360 אלף ש"ח — ההכנסה בבלומפילד

מאת סופר "ספורט הארץ"

יותר מ־16 אלף כרטיסים נמכרו להצגה הכפולה בבלומפילד — אמר אמש אבנר סייף מהנהלת מכבי תל־אביב. יו"ר הקבוצה גדעון ברינקר גילה, כי ההכנסה הגיעה לסכום שיא של 360 אלף ש"ח.

בעיטה חופשית

ליוורפול (0–2 בווטפורד) כבר מפגרת ב־6 נקודות אחרי ארסנל

ה"תותחנים" ניצחו 1–3 את ק.פ.ר. ● אוורטון למקום השלישי

ליגה אנגלית

לונדון (שירות "ספורט הארץ"). האלופה ליוורפול כבר מפגרת ב־6 נקודות אחרי המובילה ארסנל, בתום המחזור ה־18. ליוורפול נוצחה אתמול 2–0 בווטפורד, בעוד שארסנל ניצחה 1–3 את קווינס־פארק ריינג'רס.

מרטין הייז (2) ונייאל קווין הבקיעו את השערים ל"תותחנים" שהיה זה מישחקם ה־13 ברציפות ללא הפסד. צ'ארלי ניקולאס, שעד לאחרונה בגלל פציעה, נכנס כמחליף וכישל את השער השלישי בדקה ה־82. השער שהבקיע גארי באניסטר בשלבי הסיום לזכות ריינג'רס היה הראשון אחרי שבעה מישחקים בהם שמרה ארסנל על רשת נקיה.

איאן ראש הופיע אתמול במישחק ה־200 בליגה האנגלית אבל ליוורפול, ללא יאן מולבי הפצוע, נכבעה 2–0 בווטפורד. גרן מקלאבר הבקיע שער ראשון בדקה ה־24 אבל האירוע הגדול במישחק היה בדקה ה־63, כאשר ג'ון בארנס פרץ מאמצע המגרש, חלף על פני שלושה מגיני ליוורפול והבקיע אחד מן השערים הגדולים שנראו בשנים האחרונות בליגה האנגלית.

ההפסד הוריד את ליוורפול למקום הרביעי, כאשר במקומה אוורטון חלפה על פניה בניצחון 0–4 על נוריץ'. לראשונה העונה הופיע בעמדת המגן הימני של אוורטון שחקן נבחרת אנגליה גארי סטיבנס, אחרי פציעה ממושכת. את השערים הבקיעו פול פאואר, טרוור סטיוון (11 מ'), ניל פוינטון ואדריאן הית.

מי שממשיכה להיצמד לארסנל בטבלה היא נוטינגהאם פורסט, שניצחה את מנצ'סטר סיטי 2–0 משעריהם של גארי ברטלס (48) ופראנץ קאר הצעיר, בפריצה מסודרת מאמצע המגרש (86).

הסיטי מדורגת עתה במקום האחרון בטבלה עם 15 נקודות, לפניה צ'לסי 16, לסטר ומנצ'סטר יונייטד 17. יונייטד תשחק היום נגד טוטנהאם במישחק שיועבר בשידור ישיר בטלוויזיה.

צ'לסי נחלה תבוסה ביתית 4–0 לווימבלדון משערים של ג'ון פאשאנו, קרלטון פיירוויד, גלין קודיק במחצית הראשונה, ודניס ג'ונס במחצית השניה. בלם צ'לסי דאג רוגווי הורחק בשלבים המוקדמים של המישחק. ניוקאסל נחתה תיקו (1–1) בלונדון נגד צ'רלטון. גלן רודר, הקפטן של ניוקאסל, הבקיע שער עצמי בדקה ה־44 ופול גודארד, שנרכש לפני שבועות אחדים מווסטהאם, השווה בדקה ה־79.

מישחקים אחרים: קובנטרי (גיבסון) — לסטר 1–0, שפילד וונסדיי (מארווד, 11 מ' וצ'פמן) — אסטון וילה (תומאס, 11 מ') 1–2, אוקספורד יונייטד (אולדריג' 3, ברוק) — לוטון טאון (בריאן ומארק סטיין) 2–4, ווסטהאם יונייטד (אינס, דבונשייר, קוטי, 11 מ') — סאותהמפטון (קלארק) 1–3.

שתי הראשונות בליגה השניה ניצחו: אולדהאם את שרוסברי 0–3 ופורטסמות את קריסטל־פאלאס 0–2. לאולדהאם 37 נק', לפורטסמות 36, למילוול ודרבי 33 כ"א.

בליגה הסקוטית ניצחה המובילה סלטיק את האברדי 2–0.

צמרת הטבלה

1.	ארסנל	18	9–30	37
2.	נוטינגהם	18	24–40	35
3.	אוורטון	18	18–31	32
4.	ליוורפול	18	22–36	31
5.	ווסטהאם	18	26–29	30

אבל בליגת המישנה יש לחיפאים קצת נחת

הפועל חיפה מתבסס בחוד

ניצח 0–3 את הפועל רמת גן ונהנה מאיבוד נקודות של הדולקים אחריו ● הפועל ירושלים בתנופה: ניצחון חמישי רצוף (1–3 על הפועל בית שאן) ומרחק 6 נק' בלבד מראש הטבלה

ליגה ארצית

מאת משה הרגעש

המוליך הפועל חיפה הגדיל כבר את הפער בפיסגה. הוא הביס במגרשו ללא קושי את הפועל רמת־גן 3–0 ונהנה מאיבוד נקודות של שכניו לצמרת. הפועל חדרה נוצח בעכו 1–0 ע"י הפועל המקומי. מכבי שעריים סיים בתיקו ביתי מאכזב 0–0 עם בית"ר נהריה. הפועל יהוד נוצח בחוץ 2–0 ע"י מכבי רמת־עמידר.

13 שערים הובקעו במחזור ה־11. שש קבוצות ניצחו בבית, אפילו קבוצה אחת לא ניצחה בחוץ, שני מישחקים הסתיימו בתיקו, שמונה קבוצות לא הבקיעו.

הפועל חיפה — הפועל רמת־גן 3–0 (0–0)

השערים: רוני מלכה (61, 87), דוד לוי (76, מ־11 מ').

★ המצטיין: רונן רוקמן.

יכולת טובה במחצית השניה הספיקה למוליך הפועל חיפה כדי להביס את הפועל רמת־גן. בהבקעת השערים היו מעורבים שלושה שחקנים. תחילה בעט דוד לוי כדור עונשין מ־20 מ' לקורה ואת הכדור החוזר בעט מלכה לרשת. בהמשך הכשיל ברשצקי ברחבה את רונן רוקמן. דוד לוי בעט בדייקנות את כדור העונשין מ־11 מ'. התוצאה נחתמה כאשר רוקמן פרץ משמאל ומסר למלכה, הלה חלף על פני השוער והבקיע.

שפט יצחק רוזנברג, 3,000 צופים בקרית־אליעזר.

אברהם ציבין

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל חיפה	11	7–18	22
2.	הפועל חדרה	11	12–18	19
3.	הפועל עכו	11	11–16	19
4.	מכבי שעריים	11	7–13	18
5.	הפועל יהוד	11	14–16	17
6.	רמת־עמידר	11	11–18	17
7.	הפועל חולון	11	7–19	16
8.	הפועל טבריה	11	16–18	16
9.	הפועל ים	11	14–14	16
10.	הפועל ר"ג	11	8–6	16
11.	בית"ר רמלה	11	13–11	15
12.	בית־שאן	11	15–16	12
13.	הכח רמת־גן	11	15–8	11
14.	הפ. מרמורק	11	18–11	10
15.	בית"ר נהריה	11	8–3	7
16.	הפ. דימונה	11	12–6	7

הפועל עכו — הפועל חדרה 1–0 (1–0)

השער: דוד חלפון (15, מ־11 מ').

★ המצטיין: גיורא אנטמן.

האורחים מחדרה חזרו לביתם בתחושת קיפוח מוצדקת. הם נהנו מיתרון קל אך לא הצליחו להבקיע את שער הרכש גיורא אנטמן. השער הובקע לאחר שאלון סלומון מחדרה הכשיל את דוד גנון ברחבה. חלפון הבקיע את שער הניצחון.

שפט שבתאי רווה, 3,000 צופים בעכו.

הפועל טבריה — הפועל "צפרירים" חולון 1–0 (0–0)

השער: משה אולאי (80).

★ המצטיין: עמוס ביטר.

המישחק היה שקול, אך האורחים החזיקו מעמד רק עד לדקה ה־80. מאיר עמור הגביה כדור מרחוק לתיבת החמש, משה אולאי נגח לרשת.

שפט ראובן דינו, 1,000 צופים בטבריה.

הפועל ירושלים — הפועל בית־שאן 3–1 (2–0)

השערים: מרדכי ועקנין (16), אשר ששון (44), אלי שבבר (52). לבית־שאן: גבריאל אלבז (88).

★ המצטיין: ריפעת טורק.

חניכיו של יהושע פייגנבוים השיגו ניצחון חמישי רצוף. הם לא התקשו להבקיע את העולה החדשה מבית־שאן. המצטיין היה הקשר הוותיק ריפעת טורק.

שפט אבשלום כהן, 1,000 צופים, ימק"א ירושלים.

בית"ר רמלה — הפועל מרמורק 2–0 (2–0)

השערים: משה סיני (18), אריה אריאל (36).

★ המצטיין: משה סיני.

גיבור הניצחון היה אריה אריאל. תחילה הגביה כדור מקרן לסיני שהבקיע. לאחר מכן בעט היטב כדור עונשין מ־17 מ' לרשת.

שפט יעקב ממן, 300 צופים, ברמלה.

מכבי שעריים — בית"ר נהריה 0–0

★ המצטיין: צדוק אברהמי.

למכבי שעריים היה יתרון ברור בשלבי המישחק, אך הוא לא הצליח לנצלו להבקעת שערים. הגורם העיקרי היה שוער נהריה צדוק אברהמי שהפגין יכולת מעולה.

שפט שלמה שוד, 300 צופים, ברחובות.

הכח רמת־גן — הפועל דימונה 0–0

★ המצטיין: שאול כהן.

התוצאה מבטאת נאמנה את האירועים במגרש. שתי הקבוצות לא הפגינו אפילו רמה מינימלית. רק להכח היתה הזדמנות אחת בדקה ה־30, אך שאול כהן שוער האורחים הדף מצויין לקרן את בעיטתו של שחר בראל. בעשר הדקות האחרונות היה לחץ דווקא של שחקני דימונה.

שפט סיימון דגן, 500 צופים, אצטדיון וינטר.

יוסף הבס

מכבי רמת־עמידר — הפועל יהוד 2–0 (1–0)

השערים: משה מורדכוביץ' (32), אלי תגר (53).

★ המצטיין: מאיר שלום.

מכבי רמת־עמידר הנחיל ליהוד הפסד שלישי רצוף שביטא את יתרונו במגרש. השער הראשון הובקע ע"י הוותיק מורדכוביץ' בן ה־38 שבעט חזק מזווית קשה. השער השני הובקע ע"י תגר שהשתלט על כדור שנבעט בקורה.

שפט חיים ליפקוביץ', 300 צופים, המגרש ברמת־עמידר.

יוסף הבס

מלך השערים

1. עומר דן (הפועל טבריה) 9
2. יהודה וזאעף (הפ. יהוד) 7
3. שלמה מורחי (הפועל חדרה) 5

במחזור הבא

● ב. נהריה — הפ. מרמורק
● דימונה — בית"ר רמלה
● הפועל יהוד — הכח ר"ג
● בית־שאן — רמת־עמידר
● הפועל ר"ג — הפועל ים
● הפועל חדרה — הפ. חיפה
● הפועל חולון — הפ. עכו
● מכ. שעריים — הפ. טבריה

טניסאי שוודיה הוזמנו לישראל

ישראל הזמינה את שוודיה למשחק ידידותי בין שתי הנבחרות בטניס. הזמנה ברוח זו שיגר בסוף השבוע איגוד הטניס הישראלי לעמיתו השוודי. ישראל מתכוונת לארח את השוודים במחצית השניה של חודש פברואר 1987, במסגרת ההכנות למפגש עם צ'כיה בגביע דייוויס בבית העליון שיתקיים במחצית חודש מרץ 87 בפראג.

סיכוי לקיום של המישחק ניתן ללמוד מדבריו של המאמן השוודי ולגרן אשר שהה לא מכבר בישראל והדריך בקורס מאמנים בכירים בישראל.

וולב ביפו: הרמה בבולגריה גבוהה יותר מאשר בישראל

בא הישר מלוד ליפו ● אימן בעבר בכוויית ובמארוקו

מאת אפרים ינתני, סופר "ספורט הארץ"

מאמנה המיועד של מכבי יפו שהגיע מבולגריה ועונה לשם תיאודור (נטקו) וולב, נחת ביום ו' בנמל התעופה והגיע הישר למגרש מכבי יפו, כשהוא מלווה על ידי אינשטיין קליש. וולב התיישב ביציע הגרוע וחזה במשחק.

כל כמה דקות הגיע מישהו מוותיקי יוצאי הבולגרים וחיבק אותו. הוא נראה נינוח, שופע חיוכים וחיבוקים. ניכר על פניו שהוא נרגש לפגוש את מכריו הוותיקים.

לאחר המישחק נתפנה וולב למסיבת עיתונאים שאירגנו לכבודו ראשי מכבי יפו. וולב, בן 59, נשוי ליהודיה, סיפר שהתחיל לאמן בבולגריה בשנת 1957, הגיע לארץ בפעם הראשונה בשנת 1963, אימן את מכבי יפו והצעידה להישגים נאים. לאחר מכן המשיך בהפועל ירושלים וב־1967, עם ניתוק היחסים עם בולגריה חזר לארצו.

הוא הספיק לאמן בכוויית ארבע שנים וגם במארוקו. בבולגריה שימש כמאמן־על בקבוצת סלאביה וכן אימן את הנבחרת הבולגרית עד גיל 23. לשאלה כיצד התרשם מהמשחק שראה שלשום ביפו ענה וולב: "קשה להתבטא בצורה מקצועית ממה שראיתי היום. כללית השחקנים לא יצרו לעצמם הזדמנויות וזכו לטעויות של היריב. יחד עם זאת גיליתי רצון עז של השחקנים להצליח. באופן כללי לא אוכל להביע את דעתי מאחר שעדיין לא ראיתי קבוצות אחרות". כשנשאל מה הרמה בישראל לעומת הליגה הבולגרית ענה: "הרמה שם גבוהה יותר." לגבי העתיד בישר וולב, כי "נצטרך לעבוד קשה. אתייעץ עם הצוות המקצועי ואני מקווה שנוכל לחלץ את מכבי יפו ממקומה בתחתית".

שיח מאמנים לאומיים: מאמנה היוגוסלבי החדש של נבחרת ישראל, מילינקו מיהיץ' (מימין), מחליף רשמים וחוויות עם שני קודמיו, יוסף מירמוביץ' (משמאל) ועמנואל שפר, אתמול בבלומפילד. (צילום: עוזי קרן)

מנהל בית"ר ים: אני מתחיל להאמין שלא יעצרו אותנו

מה הם אומרים

הפועל תל־אביב — בית"ר ירושלים

● אברהם לוי, מנהל בית"ר ירושלים: לפני הפתיחה הייתי חותם על תיקו. עכשיו אני מתחיל להאמין שאי אפשר לעצור אותנו.

● חיים צימר, יו"ר הפועל תל־אביב: למרות ההפסד אני מרוצה מהיכולת. היינו שותפים לתוצאה יוצאת מהכלל.

מכבי תל־אביב — מכבי חיפה

● אלי דריקס, מכבי תל אביב: זה היה ניצחון חשוב מאד עבורנו. מכבי תל אביב עם הפנים קדימה והניצחון נותן לנו דחיפה חשובה בכיוון הזה.

● שלמה שרף, מאמן מכבי חיפה: מישחק לא טוב. השער השני הובקע בגלל טעות שיפוט. היה נבדל של 7 מטרים והפסדנו בגלל הטעות הזו.

הפועל פתח־תקוה — מכבי פתח־תקוה

● גיורא שפיגל, מנהל הפועל פתח־תקוה: במחצית הראשונה היינו מאופקים ומתוחים. אך הכושר הגופני שלנו היה טוב ועזר לנצח בשלבי הסיום.

● ליאון קרנסטני־מינסקי, מאמן מכבי פתח־תקוה: במחצית השניה היתה נפילה עצומה ביכולת המשחק שלנו.

מכבי יפו — בית"ר נתניה

● משה ארנבה, המאמן המנצח של מכבי יפו: לא חשוב איך שיחקנו, העיקר שניצחנו, ומבחינתי זה מה שחשוב כרגע.

● שמואל פרלמן, מאמן בית"ר נתניה: באותה מידה שהפסדנו יכולנו גם לנצח. בכדורגל מי שכובש שערים הוא המנצח.

הפועל באר־שבע — בית"ר תל־אביב

● דב רמלה, הפועל באר־שבע: הבטחתי למאמן שאם יתנו לי לשחק 90 דקות אני אבקיע בכל משחק ואני שמח שאני מוכיח זאת במשחקים האחרונים.

● אלי ג'רבי, שוער בית"ר: שחקני באר־שבע היו טובים יותר ושלטו במגרש. אני שמח שהצלחתי למנוע מבקיעתם לכבוש שער מ־11 מטר.

הפועל כפר־סבא — שמשון תל־אביב

● גרשון רמתי, שמשון: במחצית הראשונה יכולנו להוביל 0–3. במחצית השניה התגוננו בהצלחה מול קבוצה טובה בביתה.

● נסים בכר, מאמן כפר־סבא: המחצית הראשונה היתה מצוינת אבל דווקא בשניה הותקפנו בשני שערי גניבה ולכן נסתפק בתיקו.

מכבי נתניה — בני־יהודה

● דוד בורדגת, בני־יהודה: קיבלתי מסירה ממישל דיין ובקושי הגעתי לכדור, אך אני שמח שהצלחתי להשוות למרות שנפצעתי ליד העין.

● משה בוארון, מכבי נתניה: יכולנו לנצח אך סבלנו מפציעות הקשרים לם, מסיקה וחולשן. בני־יהודה קבוצה טובה ומשוקת גבוה, ולא סתם היא בצמרת.

הפועל לוד — מכבי יבנה

● שלמה חביב, הפועל לוד: הניצחון הזה היה חשוב מאד להישארותנו בליגה. במחצית השניה היינו גדולים.

● משה מאירי, מאמן מכבי יבנה: עם קצת יותר מזל היינו מסוגלים לנצח. כאשר לא מבקיעים, זה מה שקורה.

באלאגאן נוסח נתניה

מאת חגי מאיר, סופר "ספורט הארץ" בנתניה

אנדרלמוסיה ליוותה אתמול את חנוכת הבכורה של איצטדיונה החדש של מכבי נתניה. הארגון להפעלת המגרש והמכירות 5000 כרטיסים בלבד, כשליש מתכולת היציעים החדשים, שניתן על ידי מפקד מרחב השרון ניצב משנה נסים מעוז, היה מוקדם מדי — כך מסתבר מתנאי המיתקן שקידמו את פני אלפי הצופים.

מאות כלי רכב חנו באופן פרוע ברחובות הסמוכים לאיצטדיון וגרמו סבל רב לדיירי הסביבה. משום מה נפתחו רק שתי קופות ושלושה שערים צרים. מאות צבאו על המתנים, ללא שלטי הכוונה. בשטח האיצטדיון היו פזורים שברי בטון, פסולת בניין, חביות, פיגומים, גדרות תיל, ברזלים ועוד.

בניסיון של הרגע האחרון ניהלו אנשי נתניה את השביל המוביל לשערים, כדי להפרידו מן האיזור של הדר ההלבשה, אולם הדבר גרם לכך שהצופים נותקו ללא מבנה השירותים היחיד, שנשאר מחוץ לכותלי האיצטדיון, וכן ללא שירותי מזנון ברמה מינימלית. העיתונאים, הצלמים ושאר אנשי התקשורת נאלצו לכתת רגליהם כשעה ארוכה משער לשער, ללא אפשרות נוחה לסיקור המשחק. רק לאחר שהוכנסו לכר הדשא, עמדו שעה ארוכה על רגליהם עד שסגן יו"ר האגודה, יצחק תשובה, דאג לספסל רעוע עבורם.

לדעת גורמים בהנהלה, עדיף היה לדחות את חנוכת המגרש ולעשות זאת באופן מסודר יותר רק בעוד כשבועיים, במשחק הצמרת מול בית"ר ירושלים, ולא להזדרז כאשר האיצטדיון עדיין אינו מושלם.

מהפך במחזור האחרון של 1986

האמבורג אלופת החורף

גברה 2–0 על קייזרסלאוטרן וחלפה על־פני באיירן מינכן שסיימה רק 2–2 עם שאלקה

בונדסליגה

פרנקפורט (איי.פי). האמבורג הוכתרה אתמול אלופת החורף של הבונדסליגה, כאשר במחזור האחרון של הסיבוב הראשון, לפני הפגרה שתימשך עד ל־21 בפברואר, חלפה על־פני האלופה באיירן מינכן שהובילה כמעט לאורך כל מחצית העונה. ב־17 מ־23 העונות האחרונות הוכתרה אלופת החורף גם כאלופת הבונדסליגה.

האמבורג, הנחשבת קבוצה חרושה, גברה אתמול על קייזרסלאוטרן 2–0 (שערים של פראנק שמלר 30 ותומאס קרוח 49) בעוד שבאיירן מינכן פיגור 2–0 במישחק החוץ בגלזנקירכן ונחתה תיקו 2–2 נגד שאלקה. לעיני 65 אלף צופים הובילה שאלקה משערים של וולפריד האנס (23) וקלאוס טאובר (47). לוטאר מאתאוס הקטין כעבור דקה, ושמונה דקות לסיום השווה קלאוס אוגנטאלר.

באייר לברקוזן, שהובילה עד לפני שבועיים, נחלה הפסד שני רצוף ונסוגה למקום השלישי. שנכנעה 1–0 בשטוטגרט לשערו של קארל אלגוור בדקה ה־64.

יתר התוצאות: הומבורג — בוכום 2–1, נירנברג — מנשנגלאדבך 0–2, בוכום — דיסלדורף 0–6, אוירינגן — מאנהיים 3–2, הורסטמר — פרנקפורט 1–0.

צמרת הטבלה הגרמנית

1.	האמבורג	17	33–17	24
2.	באיירן	17	31–18	24
3.	לברקוזן	17	32–16	22
4.	שטוטגארט	17	30–17	21
5.	קייזרסלאוטרן	17	30–21	20
6.	ברמן	17	32–22	20

קדם־אולימפי

ראשי ההתאחדות היום לציריך

עזריקם מילצ'ן, מ"מ יו"ר ההתאחדות לכדורגל, חבר המזכירות רב שור והמנהל יעקב אראל יוצאים היום לציריך, כדי לייצג את ישראל בערעור שהגישה לוועד הפועל של פיפ"א על שיטת המישחקים במוקדמות גביע הקדם אולימפי בבית האסיאתי. הערעור יידון ב־10 בדצמבר. ישראל מתנגדת לקיום טורנירים באוסטרליה ובניו־זילנד, שלא יאפשרו לה לשחק בשיטת בית וחוץ.

מילצ'ן ושור ימשיכו לאחר מכן למאיינז, שם תהיה פגישה של ועדת הבית האסיאתי.

ה"מאסטרס" בניו יורק: הכל כצפוי

לנדל, בקר, וילאנדר ואדברג — בחצי הגמר

טניס

ניו־יורק (איי.פי). ארבעת המדורגים הראשונים בעולם העפילו לשלב חצי הגמר של תחרות המאסטרס באולם מדיסון סקוור גארדן. רק הבוקר ייקבע סדר המישחקים בחצי הגמר, כאשר ישלם המחזור האחרון של השלב המוקדם, בו מתמודדים שמונת המוכנים בשני בתים.

לאיוון לנדל, בוריס בקר ומאטס וילאנדר מאזן של 2–0 בעוד שלשטפן אדברג, שכבר השלים את מישחקיו, מאזן של 1–2. לנדל משחק הבוקר נגד יאניק נואה והראה שיסיים בראש בית א'. יריבו בחצי הגמר יהיה המפסיד במישחק בין בקר לווילאנדר. אדברג ישחק בחצי הגמר נגד המנצח במישחק זה.

לנדל זכה עד כה בשני ניצחונות משכנעים: 6–3, 7–5 על אנדרס גומס ו־6–3, 6–4 על אדברג. קודם לכן גבר אדברג על יאניק נואה 6–4, 6–4, 7–6. נואה נוצח גם על ידי גומס 6–7, 6–7. במצב של 5–2 לנואה במערכה השניה חש הצרפתי ברע ונזקק לטיפול רפואי. "אכלתי צ'יזבורגר לא טוב לפני המישחק", התלונן נואה. ניצחונו השני של וילאנדר היה על חברו לנבחרת שוודיה, יואכים ניסטרום 7–6, 3–6, 6–3.

המישחק הטוב ביותר עד כה היה בין בקר להנרי לקונט. הצרפתי שיחק כנים מרהיבים במערכה הראשונה וניצח 6–0, אבל בקר תיקן אותו בשתי המערכות הבאות 6–1, 6–1.

קווין מגי נאבק על הכדור עם היוגוסלבי בלאוביץ', כשמשמאל דרזן אובאבי ומימין נראה מיקי ברקוביץ', מגיבורי הניצחון של מכבי על זאדאר (83–99), בבית הגמר האירופי לאלופות, ביום חמישי שעבר ביד־אליהו. (צילום: עוזי קרן)

ועכשיו, מול האיטלקים: עצבים חזקים ואורך־רוח

מאת מיכאל קרנון

יותר מדי פנים חמוצות ראיתי ביום חמישי בערב ביציאה מהיכל הספורט ביד־אליהו. הניצחון 99–83 של מכבי ת"א על זאדאר לא הושג אמנם בתצוגה מרשימה, אבל היה הגבוה מכל הניצחונות במחזור הראשון של בית הגמר, ונתן לאלופי שלנו את היתרון הדרוש לקראת תשע המשוכות הבאות, המובילות לקו הגמר, ב־2 באפריל בלוזאן.

טבעי ומובן, שהאוהדים רוצים "אקשן", דהיינו הרבה נקודות, מיבצעים מבריקים, הטבעות וכיוצא בזה. אבל עליהם לזכור כי בבית הגמר מתמודד מכבי עם חמש מקבוצות־העל של אירופה, שגם להן שחקנים טובים, מאמנים מנוסים וכבוד עצמי. זאדאר באה לתל־אביב במטרה ברורה לסיים את המישחק בפיגור מינימאלי. שיטת המישחק שלה היתה בהתאם. אחרי המישחק לא שמעת את היוגוסלבים מקוננים על ההפסד. הם רק הצטערו, שלא הצליחו לסיים בפער נמוך יותר.

אין לי ספק שגם כאשר מילאנו, שתתארח ביום חמישי בתל־אביב, תנקוט במישחק זהיר ותחזיק בכדור מה שיותר — כדי ליטול את העוקץ ממישחקם של המכבים. למילאנו גם הגנה חזקה הרבה יותר מזו של זאדאר, והכדור שלמיקי ברקוביץ' ודוריד צפוי מישחק קשה מאד. זה לא יהיה בהכרח כדורסל יפה. זה יהיה מאבק נוקשה, זהיר ומתיש. מוטב, כבר בהיום, לא לחשוב על ניצחון גבוה. כל ניצחון על מילאנו הוא הישג והאוהדים, כמו השחקנים, יזדקקו לעצבים חזקים ולאורך רוח עד לשריקת הסיום.

מאמני מכבי תל־אביב ערים היטב לחולשות שנתגלו נגד זאדאר. הלקחים יופקו. אין שום ביטחון, כי אלה שהצטיינו מול היוגוסלבים יוכלו לעשות זאת גם נגד האיטלקים, ומאידך מי יוכל לומר בוודאות כיצד יתפקדו אלה שלא הצליחו ביום חמישי האחרון?

חשוב לזכור שבית הגמר של גביע אירופה לאלופות הוא, למעשה, ליגה בת 10 מחזורים המתפזרים על פני תקופה של יותר משלושה חודשים, בהם יש לכל קבוצה עליות וירידות. האם קבוצה זוכה בניצחון ברור, למרות שלא תיפקדה במיטבה, סביר להניח שתעשה זאת שוב כאשר תשחק טוב יותר.

פרשנות ברוטאציה

מאת יהושע שגיא

הפתעה ציפתה ביום חמישי בערב לבאי יד־אליהו, כאשר גילו על הפארקט, לפני המישחק הראשון של מכבי תל אביב נגד זאדאר מיוגוסלביה, את משה וינקרנץ, שהיה עד העונה שעברה עוזר מאמן הקבוצה והיום מאמן את הפועל תל אביב. מישל"ה, בעל ה"ביגרפיים", פתר מיד את התעלומה. לשם רוטציה הוזמן לשמש כפרשן בטלוויזיה, במקומו של רני כהנא, שישמש במקום וינקרנץ כעוזר מאמן הנבחרת הלאומית.

וינקרנץ אמר: "מותר לי מאד להיות על המשפט כשאיני בתפקיד במכבי". הוא נהנה מכך שכמה משחקני מכבי באו ללחוץ את ידו ואמר, כי אינו בטוח שימשיך לשמש פרשן בטלוויזיה. הוא אמר, כי יעסוק בפרשנות בלבד, יסביר את מה שמתרחש על המגרש, לא יסגיר נתונים שהוא יודע מעבודתו במכבי, לא יחלק הוראות למאמנים ולא יתנו את צורת הניהול של המישחקים. "כיוון שאיני חושב שזה תפקידו של פרשן בטלוויזיה". למרות האילוצים שהטיל על עצמו זכתה הפרשנות שלו לשבחים.

הוא יודע שהפרשנות שלו רגישה, כי המכבים בוחנים את דבריו בשבע עיניים. חשוב להם מה שהוא אומר ומה שאינו אומר. הוא יודע כי בוחנים גם למה בדיוק התכוון במה שהוא אומר, ולמה הוא מתכוון במה שאינו אומר. מה שברור הוא, שאין עוד מאמן פנוי לפרשנות בטלוויזיה המכיר את מכבי תל אביב כשם שמכיר את הקבוצה, תרגיליה ומהלכיה משה וינקרנץ.

משה וינקרנץ (מימין), בהופעת בכורה כפרשן בטלוויזיה, לצידו של השדר יורם ארבל, ביום חמישי שעבר ביד אליהו. (צילום: עוזי קרן)

כדורסל

בית"ר ת"א ינסה לגמול הערב לגליל

מאת סופר "ספורט הארץ"

מישחק יחיד במחזור ה־13 בליגה הלאומית בכדורסל יהיה הערב (20.00, אולם אוסישקין) בין בית"ר תל־אביב להפועל גליל עליון.

בסיבוב הראשון הובסו הבית"רים בכפר גלעדי 78–115. אבל במיגרש הביתי יהיה שונה כמות לקבוצה המדורגת במקום השני בטבלה.

יתר המישחקים — מחר.

● מייק לארצי ממשיך להיעדר מאימוני קבוצת הפועל תל אביב. אתמול אמר כי קלושים הסיכויים שישחק מחר נגד הפועל ירושלים. לארצי סבל מכאבים עזים ברגלו הימנית, תוצאת־לוואי של מתיחת השריר בגבו. זו נגרמה כתוצאה מפצע בבוהן הרגל, שמנע מלארצי לרוץ בתנופתיות. היום יבדוק הכדורסלן אצל מומחה לעצבים, ולאחר הבדיקה יתברר מתי יוכל לחזור לפעילות.

צעירי נבחרת הכדורסל התאמנו בהדרכת כהנא

מאת סופר "ספורט הארץ"

סגל נבחרת הכדורסל של ישראל בהרכב צעיר קיים בסוף השבוע שני אימוני בכורה, בהדרכתם של צבי שרף ועוזרו החדש רני כהנא. שרף נכח באימון הבוקר שנערך ביום שישי באולם אוסישקין, אך את אימון אחר הצהרים העביר כהנא. בסך הכל התאמנו 14 כדורסלנים.

ביום שישי יתקיים בחולון משחק אימון בין הנבחרת להפועל חולון או מכבי חיפה. צבי שרף, החולה בשפעת, נעדר אתמול גם מאימון מכבי תל־אביב אך מקווה להעביר את האימון שיתקיים הערב. גם גרג קורנליוס, החולה בשפעת, החמיץ את אימון מכבי.

יעקבסון — רוזין הערב בראשון לציון

הערב (20.00) יתקיים בראשון לציון מאבק הצמרת במחוז הדרומי של הליגה הארצית, בין אליצור נוה דוד רמלה לבין מכבי ראשל"צ.

רמלה, שמאמנה הוא שמואל יעקבסון ובשורותיה משחקים אריל ווליאמס ומייק אוליברי, מוליכה את הטבלה ללא הפסד. ראשון לציון, שמאמנה הוא יהושע רוזין וכשחקן מוביל קורקי גלסון, מדורגת שלישית ולחובתה הפסד אחד.

● קבוצת הכדורסל של אילן לוד ממשיכה להוביל בטבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים מחוז הדרום עם 8 נקודות. בסוף השבוע השיגו כדורסלני לוד ניצחון רביעי רצוף על אילן ת"א 74–44.

גביע קוראץ'

לימוז' הפתיעה את ספרטק לנינגראד

לימוז' (שירות "ספורט הארץ"). הקבוצה הצרפתית לימוז' ניצחה את ספרטק לנינגראד 104–75 במישחק הראשון בשלב רבע גמר גביע קוראץ'. האמריקאים תומפסון ודק לארגס קי קלעו 37 ו־24 נקודות ללימוז'. גרישאייב 32 נק' ללנינגראד.

תוצאות אחרות: ברצלונה — אנטיב 105–73, קאזרטה — שאלון 88–70, קאנטו — שיבניק 107–78, יוגופלסטיקה — ריאל/יובנטוס 84–78, טוריט — אגון (בלגיה) 97–92, אסטוריאנטס מאדריד — סיטוגראד 108–94.

במיפעל למחזיקות בגביע: מאגפילס מאלין — אינסבגבול 111–90, ציבונה זאגרב — סקוליני פסארו 123–99.

גולדן סטייט ניצחה את הלייקרס 116–106

אן.בי.איי.

ניו־יורק (איי.פי). ג'ו בארי קארול קלע 25 נקודות ועזר לקבוצתו, גולדן סטייט ווריירס, לגבור על לוס אנג'לס לייקרס 116–106. זה היה הניצחון השישי ברציפות של גולדן סטייט, לראשונה זה שמונה שנים. מפסידה קבועה נוספת, קליוולנד קאוואלירס, גברה על דטרויט 113–105 וזכתה בניצחונה הרביעי ברציפות. בראד דוארטי (2.13 מ'), שחקן הציר של קליוולנד שהצטרף אליה השנה מליגת המכללות, קלע 29 נקודות. אגב, את גולדן סטייט מאמן ג'ורג' קארל, שפוטר מקליוולנד בעונה שעברה.

ניו־יורק ניקס גברה על לוס אנג'לס קליפרס 95–91. למאמנה הנוכחי, בוב היל, היה זה ניצחון בכורה כמאמן ראשי. והקליפרס נוצחו בפעם ה־11 ברציפות. ג'ראלד וילקינס קלע 22 נקודות לזכות ניו־יורק. אחיו של ג'ראלד, דומיניק, קלע 26 נקודות וקלט 10 כדורים חוזרים, בניצחונה של אטלנטה על יוסטון 109–93. סיאטל, אחת מן הקבוצות המפתיעות של העונה, גברה על סאן אנטוניו 109–102. כדי 36 נקודות של תום צ'יימברס. פורטלנד ניצחה את סאקרמנטו 106–102.

חמישה מהעתודה הוזמנו לאימון הנבחרת הלאומית

חמישה שחקנים מנבחרת העתודה הוזמנו לאימון הסגל הלאומי שיהיה מחרתיים באיצטדיון רמת־גן. החמישה הם: השוער יעקב בלדב, הבלם חיים לוי ממכבי נתניה, ניר קלינגר וליאור רוזנטל ממכבי חיפה והחלוץ מאיר נחר מהפועל כפר סבא. את שתי הנבחרות מדריך המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ'.

אגודת מכבי תל־אביב
מודה
לכל אלה שבאו להשתתף בטקס הנחת אבן הפינה למרכז הספורט של מכבי ת"א
תודה מיוחדת
לראש עיריית תל־אביב
מר שלמה להט
למחלקת האירועים של עיריית ת"א
ולמנהלה מוטי הדה
לחברת נתיבי איילון
ולמנהלה דני הולצמן
למר הופמן
על העזרה בארגון הטקס.

مكنز من الاجل

לאוסטרליה

בדרך הקצרה, המהירה והנוחה ביותר

* טיסות בכל יום דרך אירופה. עם קשר מיידי מישראל.
* ללא עצירות בארצות ערב.
* טיסות אקספרס עם עצירה אחת בלבד במזרח הרחוק.
* אפשרויות עצירה במזרח הרחוק לעסקים ולבילוי.
* כל הטיסות במטוסי ג'מבו (747) החדישים ביותר.

נסיון של שנים בטיסות ארוכות ומוניטין בינלאומי רב בשירות ובאדיבות, על הקרקע ובאויר. יעשו את טיסתך ב"מלונות השמים" של קוואנטאס לחוויה מהנה.

התקשר לסוכן הנסיעות שלך או ל-QANTAS - THE AUSTRALIAN AIRLINE
בן יהודה 1 תל-אביב טל. 05-652163

QANTAS
נתיבי אויר אוסטרליים

בכיר במס הכנסה נעצר בחשד שהדליף מידע חסוי לנחקרים

גצל אייזנברג, שהיה רכז חוליה, גם חשוד שקיבל שוחד מאחד מבעלי סלון טוקיו

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

בעל תפקיד בכיר במס הכנסה חשוד בהדלפת מידע פנימי מסווג לאנשים שנחקרו במס הכנסה או עמדו להיחקר.

החשוד הוא גצל אייזנברג (65) מבת־ים, שעד לפני ימים אחדים שימש רכז חוליה במס הכנסה בתל־אביב. בית משפט השלום בתל־אביב האריך שלשום את מעצרו בחמישה ימים.

אייזנברג גם חשוד בקבלת שוחד ממשה לויאן, מבעלי סלון טוקיו ברחוב בן אביגדור 8 בתל־אביב.

מפקח אורי אילש טען שלשום בבקשת המעצר, כי בחיפוש שערכה המשטרה בביתו של החשוד נמצא תנור ששווי כ־1100 שקל. לדבריו, אמר החשוד בחקירתו כי קיבל את התנור מאדם ששמו "משה", העובד בסלון טוקיו, ולא הספיק לשלם עבורו.

מפקח אילש אמר עוד כי גם לויאן נחקר, וגרסתו היא כי אייזנברג לקח את התנור מפני שרצה לנסותו. עובדים בסלון טוקיו, הוסיף איש המשטרה, מסרו במשטרה כי לויאן הורה להם להביא לביתו של החשוד תנור לבן ואחר כך הורה להם להחליפו לתנור חום.

השופט אהרן פרידנר כתב בהחלטתו כי הוא ער לכך שמדובר בחשוד בעל עמדה מכובדת, שמעצרו הוא נפילה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, אך יש גם להביא בחשבון כי מדובר בעבירות חמורות ביותר.

עוד כתב השופט בהחלטתו, שיש פגם מסויים שדווקא החשדות העיקריים של המשטרה לא נזכרו בבקשת המעצר, והחשוד עומד לגביהן בפני מבוי סתום. אך אין הוא יכול להתערב בשיקולי החוקרים, הסבורים שעניין זה ראוי שיהיה חסוי, לפי שעה.

נעל הבלנים החדשה מותחת במפקדת קצין תחזוקה ראשי בצה"ל בשיתוף גורמים אזרחיים. הנעל נועדה לחיילי חיל הרגלים למעבר בשדות מוקשים בעת קרב. ייחודה באיחסון הנוח בציוד של החייל. הנעל מתבססת על פיזור משקל החייל על שטח גדול. דבר המונע הפעלת מנגנון המוקש. (תצלום: דובר צה"ל)

חשוד בהרס דירת אשתו אכל נחש לעיני חוקרו

(ע). חובב הלוכד נחשים ארסיים שישב מול חוקר משטרה, שלף נחש מכיסו, מלק את ראשו והחל לאכלו. ביום שישי הובא האיש, בן 43, מיפו, לבית משפט השלום בתל אביב ונעצר ל־15 ימים, בחשד של גרימת נזק והפרת סדר. השופט הורה להביאו לבדיקה פסיכיאטרית. רס"ל המשטרה צבי רונן טען בפני השופט אהרון פרידנר, כי נגד החשוד מוצא אבו דייה מיפו, הוצא צו שאסור לו להיכנס לבית אשתו.

ביום חמישי לפנות בוקר בא החשוד לבית אשתו ופרץ פנימה בסביבה מוט ברזל. תוך דקות ספורות גרם להרס כללי בדירה. הוא שבר מכשיר טלוויזיה, רהיטים, כלי־בית ולבסוף הלם באשתו במוט הברזל.

בני הבית נמלטו והזעיקו את המשטרה. החשוד נמלט גם הוא וכעבור שעתיים חזר לדירה, חטף ילד בן 3 ושלף מתוך שק בוה נחשים והטילם לעבר אשתו. בני המשפחה ניסו לחלץ מידיו את הילד, אך הוא שלף מדי פעם נחש אחר מתוך השק ואיים עליהם לבל יתקרבו.

רק כאשר חזר החשוד, עם הילד, לביתו עצרה אותו המשטרה. "בתחנת המשטרה החל החשוד לאכול את אחד הנחשים, לאחר שמלק את ראשו, תוך השמעת תפילות לא מובנות, טען איש המשטרה שביקש לעצור את החשוד ל־15 יום, להסתכלות.

המצרים פתחו מסוף הגבול בטאבה בשבת לאפשר החזרת 3 שייטים שסירתם התנפצה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

שלטונות מצרים בטאבה פתחו את מסוף הגבול המצרי ביום חמישי בחצות, כדי לאפשר החזרתם של שני ישראלים תושבי אילת ותייר, שסירתם התנפצה באיזור ראס־בורקה.

סירתם של שני הצעירים — דני איתן ועמרם אחיון — והתייר, תומס מאגס, נסחפה כאשר הפליגו מאזור חוף טאבה והתנפצה. השלושה הגיעו לחוף מבטחים, ומשם לכביש הראשי. הם הגיעו למאהל של שוטרים מצריים, שאיפשרו להם לשהות בלילה במקום.

ביום ה', לאחר שהתאוששו, הגיעו השלושה למשטרת נביעות. לאחר שהסבירו את מה שקרה להם, הציעו להם השלטונות המצריים להוציא ספינה מצרית ולעזור להם בחיפושים אחר סירתם שהתנפצה.

ביום חמישי בשעות הערב ביקשו השלושה לחזור לאילת, אך הסתבר להם, כי המסוף סגור ועליהם יהיה לישון לילה נוסף בנביעות. מפקד האזור כתב מכתב למפקד המסוף המצרי בטאבה שיאפשר להם לעבור עוד ביום חמישי דרך מסוף הגבול, וכך אירע.

מקורות צבאיים ציינו, כי ביחס חיובי כלכך מצד המצרים לא נתקלו ישראלים בשנים האחרונות.

9 נפצעו בתאונה ברחובות

(ע). תשעה אנשים, חמישה מהם בני משפחה אחת, נפצעו בתאונת דרכים שהיתה אתמול אחה"צ ברחובות.

אבי משפחת יוספי מרמת גן, שנהג ברכב פרטי, איבד את השליטה על ההגה לאחר שניסה לחצות הגדרת בטיחות תוך כדי נסיעה, בעת שחצה את פסי הרכבת במבואות רחובות. הרכב התנגש במכונית מסחרית.

בנו, בן 10, נפצע קשה, שני ילדיו האחרים, בני 11 ו־13, וכן הוא עצמו ואשתו — נפצעו קל. גם ארבעת הנוסעים במכונית המסחרית נפצעו קל

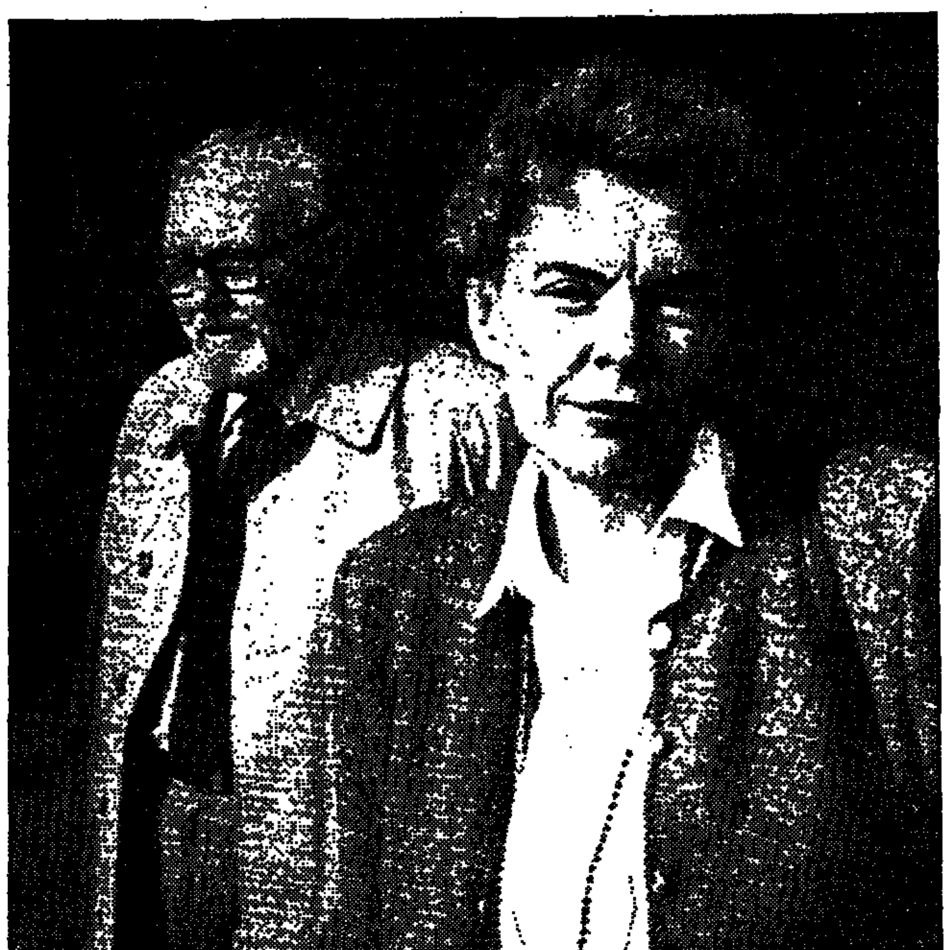

ד"ר ג'ין קירקפטריק, לשעבר שגרירת ארה"ב באו"ם, בבואה אתמול לישראל, עם בעלה, לפתוח הבוקר את הוועידה השנתית של "פורום ג'ין קירקפטריק למנהיגות ולמדיניות ציבור", הפועל ליד אוניברסיטת תל־אביב. בוועידה משתתפים 60 ראשי עיריות, מועצות מקומיות ואזוריות, מועצות ערביות ודרוזיות, וכן 300 מנהלים בכירים בשלטון המקומי בישראל. הוועידה תדון במכלול הנושאים העקרוניים המעסיקים את השלטון המקומי בישראל, בהן: יחסי יהודים וערבים, חילוניים ודתיים, ותיקים וחדשים, וכן תדון באמות המידה המוסריות של נבחרי ציבור. (צילום: עוזי קרן)

שוחרר החשוד ברצח לוסי איימוס

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

לאחר 19 ימי מעצר במשטרת אשקלון, שוחרר ביום שישי אחה"צ מוחמד מנצור אלקרנאוי, בן 31, תושב העיירה הבדואית רהט, שנחשד ברצח התיירת הבריטית, לוסי איימוס.

מפקד מרחב לכיש, ניצב משנה יוסף זכריה, אמר אמש ל"הארץ": "הגענו לכלל מסקנה כי אין לנו די ראיות נגד החשוד".

הצוות החוקר את רצח לוסי איימוס לא הצליח לקשור את החשוד אפילו לכאורה לשום מידע בנושא הרצח.

האוצר נגד הצעת פרס לתת תנאי מנכ"ל לחנן בר־און

הבקשה נועדה לאפשר מתן גימלה ממשלתית למשנה למנכ"ל משרד החוץ הפורש ● פקיד באוצר: פרס רוצה למנות מנכ"ל שלישי?

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בצמרת משרד האוצר מובעת התנגדות נמרצת להצעתו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, להחיל על המשנה למנכ"ל משרד החוץ, חנן בר־און, את תנאי השירות של מנכ"ל במשרד ממשלתי.

פקיד בכיר באוצר, המתרעם על בקשתו של פרס, שאל בסוף השבוע: "האם פרס רוצה למנות מנכ"ל שלישי במשרד החוץ?"

סופר "הארץ" מציין כי הממשלה, אמורה לדון הבוקר, בבקשתו של שר החוץ לאשר את הצעתו.

שר האוצר הביע התנגדות נמרצת לבקשה, ונימק זאת באומרו: "בשנים האחרונות, הדרגים המקצועיים, שבהם התבקשה הממשלה, לאשר תנאי שירות ותנאי גימלאות של מנהלים כלליים במשרדים ממשלתיים למי שאינם מנכ"לים. קיים חשש שמתן אישור במקרה זה, גם אם מדובר באופן אישי לנושא המשרה, ולא למשרה עצמה, יגרור בקשות נוספות בעתיד".

לכן, קובע שר האוצר, הממשלה לא צריכה לאשר את הבקשה.

הבקשה לתנאי מנכ"ל נועדה בעיקר לאפשר מתן גימלה ממשלתית לבר־און שאמור לפרוש בקרוב מתפקידו.

מלונאי הבירה יתכנסו היום במשבר התפוסה

התפוסה בשלושת החודשים הקרובים: 30%

מאת זהר בלומנקרנץ

בעלי בתי המלון בירושלים יתכנסו היום לישיבת חרום, כדי לדון במשבר הכבד הפוקד את תנועת התיירות לבירה. אמש נודע, כי קודם לכן ייפגשו נציגי הנהלת התאחדות המלונות עם שר התיירות אברהם שריר, וישטחו לפניו את טענותיהם.

על אסיפת החרום החליט סניף התאחדות המלונות בירושלים, בר־אשתו של יהודה גרינבאום, לאחר שהתקבלו נתוני התפוסה הצפויים במלונות הבירה בשלושת החודשים הקרובים, המצביעים על תפוסה נמוכה במיוחד של כ־30 אחוז בממוצע. לטענת המלונאים לא זכורה להם זה שנים, חודי קשה כל כך מבחינת התפוסה בבירה.

לטענתם, מלונות רבים בשני חלקי העיר אינם מסוגלים לשאת בעומס הכלכלי, על רקע המשבר שנוצר, וצפויים לסכנת סגירה. במזרח ירושלים נסגרו לאחרונה, בתקופה האחרונה, עשרה בתי מלון קטנים. המלונאים ידרשו מהממשלה להכיר במלונות ירושלים כנתונים במצוקה ולהתגייס לעזרתם.

יש לדרוש לבצע תוכנית חרום מיוחדת ולהקצות משאבים נפרדים אשר יסייעו לבתי המלון בבירה.

נער נדקר ביפו

(ע). נער בן 16 נפצע בשבת אחרי הצהריים מדקירת סכין בפניו, במהלך תקרית בינו לבין קבוצת נערים אחרים ביפו. הנער קיבל טיפול רפואי בבית החולים "וולפסון". המשטרה עצרה נער בן 15 כחשוד בדקירה.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

פרישמן 13 ת"א

???

היפה בחנויות

"דסקו" חברה להתיישבות חקלאית ועירונית בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי

האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה

תתקיים ביום ראשון, 21 בדצמבר 1986, בשעה 10.00 לפנה"צ, במשרדה הרשום של החברה בתל אביב, רחוב הר סיני 1

על סדר היום:

1. דו"ח המנהלים
2. אישור המאזן ליום 31 במרץ 1986 ודו"ח רווח והפסד לשנת 1985/86
3. בחירת מנהלים וקביעת שכרם
4. מינוי רואי חשבון וקביעת שכרם
5. דיון בעמנים זכויות והצבעה הנילוות למניות "ישראל" ישראל־דסקו חברה להשקעות בע"מ המוחזקות בידי החברה
6. שונות

בפקודת הדירקטוריון
זבולון שליש, עו"ד

מחאה

אנו, אזרחי ישראל המאבים את הדרדרות ערכי הדמוקרטיה והומניזם בארץ ונאבקים למען דו־קיום ואחוה יהודית־ערבית מביעים את מחאתנו הנחרצת נוכח הפרעות הגזעניות בירושלים המזרחית.

אנו מגנים בתקיפות את שפיכות הדמים באוניברסיטת ביר־זית. כל המתעלמים מהאירועים שמעבר לקו הירוק תורצים את דינה של הדמוקרטיה בישראל.

דובי שפיגלר (יו"ר, הועד נגד גזענות ובעד דו־קיום, קריות–שפרעם)
חתאם חסון (כרמל)
יוסף דואק (הועד נגד גזענות ובעד דו־קיום, חיפה)
צבי ברדב (כרמל)
פהיד עבוד (מזכירות ר"צ)
עליזה מינסקי (ר"צ)
צפורה שרוני (יו"ר סיעת המורים חד"ש)
סלודור כהן (יו"ר סיעת חד"ש במועצת פועלי חיפה)

4 נגרים

4 סיבות טובות ב־4 נגרים לקנות

1. רהיטים באיכות גבוהה.
2. ביקורי בית ויעוץ חינם.
3. מבצע "כדאי" נמשך.
4. תנאי תשלום נוחים.

סחלון עדובה לטיב

45 שנות איכות בריהוט

הירקון 321 ת"א. טל. 444932

אל תשרוף לעצמך את ה"פקק"

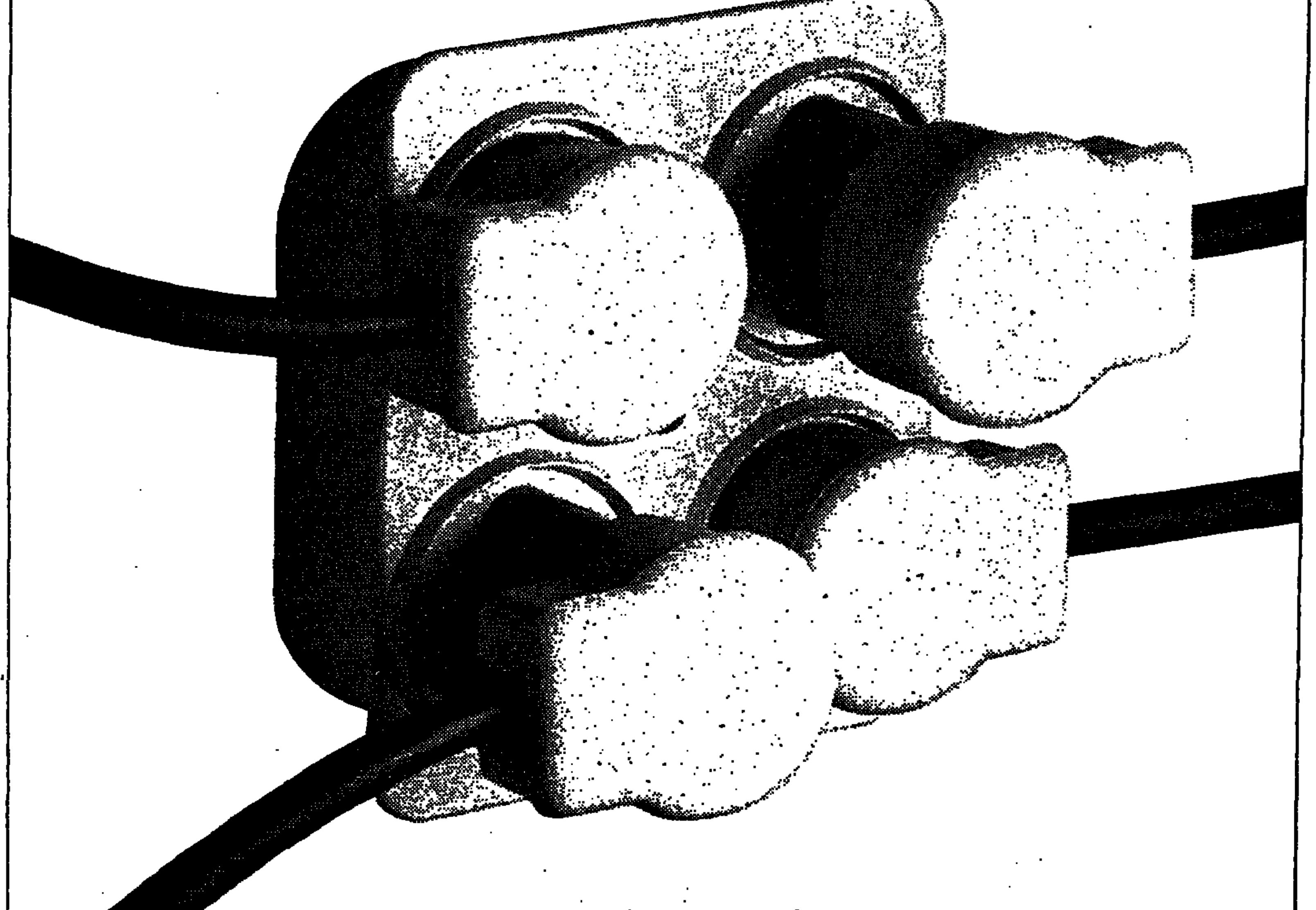

חורף. יושבים בבית ונהנים, ממכשירי החשמל, מהרבה מכשירי חשמל: מסיקים את הדירה, מחממים מים בדוד החשמלי, מפעילים את מכונת הכביסה...

חשוב שתבין:
מערכת החשמל בביתך תוכננה והותאמה בעבר עפ"י צרכיך (או דרישת המתכננים מהם קנית את הדירה). אולם כמות מכשירי החשמל שהיו בשימוש פעם קטנה בהרבה מהקיים. במשך השנים שופרה איכות חייך ומספר מכשירי החשמל גדל. לא תמיד אתה מודע לעומס הרב שאתה מטיל על מערכת החשמל שלך ואז...

קפץ לך ה"פקק"!
מערכת החשמל הקיימת בביתך תפעל כראוי ותשרת אותך בנאמנות רק אם תשתמש בחשמל בתבונה, ולא תפעיל בו זמנית מספר רב של מכשירי חשמל.

מעבר למתאפשר ע"י גודל החיבור החשמלי לדירתך. איכות החיים שלך, נוחות וחמימות הדירה שלך נוצרו בעזרת החשמל. אך עליך לדעת להשתמש בו. כדי להפעיל בו זמנית מספר רב של מכשירי חשמל, צריך שיהיה לך חיבור מתאים לרשת החשמל. פנה למשרדינו ותקבל ייעוץ כיצד להזמין חיבור שיתאים לעומס הדרוש לך.

נשרף לך "הפקק" הראשי?
התקשר לטלפון החרום של חברת החשמל באיזור מגוריך ואנו נבוא בהקדם. דע כי במקרה של תקלה חוזרת בגלל עומס יתר בדירתך, תתחייב בהוצאות התיקון.

לשרותך תמיד,

חברת החשמל לישראל

הארץ

יום א', ז' בטבת, תשמ"ז
7 בדצמבר 1986

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' — 810012 טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2, טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

יש לסיים את פרשת שריר

שר המשפטים התפאר בכך שהחליט, מבלי להיוועץ באיש, גם לא בעובדים בכירים במשרדו, שלא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת. הוא מלא גאווה על שעמד בלחצם של כלי התקשורת. אך אין לו, לאברהם שריר, במה להתפאר. סירובו לחתום על צו ההסגרה, תוך הפרת פיהם של בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון — שהכריזו על ויליאם נקש כעל בר־הסגרה — מבייש אותו, ועמו גם את מדינת ישראל.

שר המשפטים היה חייב שלא לשעות לדעתם של שני הרבנים הראשיים לישראל ולקולם של פוליטיקאים משורות הליכוד והתחיה, אשר ביקשו להרתיע את השר בטענה של "פיקוח נפש", ו/או פעלו מתוך רגשות של מוסר לאומי. לאמיתו של דבר, זהו מוסר שבטי — שאין למסור יהודי ללא־יהודים.

הסכם ההסגרה עם צרפת, כמו עם שאר המדינות שאתן התמנו על הסכמי הסגרה, מחייב את מדינת ישראל להסגיר פושעים המבוקשים שם, שכן שהיא רשאית לצפות מצרפת וממדינות אחרות שיסגירו לה פושעים שהיא תובעת את הסגרתם. ישראל אינה רשאית לטעון כי חתמה על הסכם ההסגרה מתוך הסייג שלא לכבדו, כאשר מדובר בפושע יהודי, גם אם איננו אזרח ישראלי, רק בשל יהדותו.

לשר המשפטים תינתן הזדמנות לגלות מה היו "השיקולים כבדי משקל הנוספים" שהניעו אותו שלא לחתום על צו ההסגרה, כאשר בית המשפט הגבוה לצדק ידון בעניין בעקבות עתירתם של חברי הכנסת שולמית אלוני ודוד צוקר.

עתירה זו הוגשה על סמך ההנחה כי הרשות המשפטית מוסמכת לשלול פעולות מסוימות של הרשות המבצעת אם זו פעלה מתוך נימוקים שאינם ענייניים וסבירים; ופסיקת הבג"ץ תהיה, גם במקרה זה, בעלת חשיבות עקרונית. היועץ המשפטי לממשלה, שהיה בדעה כי צריך להסגיר את נקש — כלום ילמד סנגוריה על החלטת השר? אבל מבלי להמתין לפסק דין הבג"ץ חובה עלינו להוקיע את החלטתו של שר המשפטים כשערורייה ציבורית; הצדיק היה עם חיים צדוק ("שיחות היום", "הארץ", יום ו') שאמר כי החלטת שריר כמוה כמעשה הפקרות.

הסירוב להסגיר לצרפת אדם שנשפט שם בשל רצח מוכיח כי אברהם שריר אינו כשר לכהן כשר המשפטים. ואם כי אין מנוס מזה שיחזיק, כחבר הממשלה, בתיק התיירות, הרי שבתור שר המשפטים האיש אינו נסבל.

יפסוק הבג"ץ בפרשת נקש ככל שיפסוק, על ראש הממשלה לסיים את פרשת שריר.

הפגנות הסטודנטים בפאריס

גל הפגנות הסטודנטים בפאריס נגד הרפורמות המוצעות בחינוך הגבוה הפך בסוף השבוע למהומות אלימות. אם כי רק כ־3,000 מתוך מאות האלפים המפגינים ניסו לפרוץ את מחסומי־המשטרה, שלפני הפרלמנט, גרמה ההתנגשות לפציעת כ־40 סטודנטים וכ־50 שוטרים ולמעצרים רבים. לפחות מאז 1966 יש בכל הפגנת סטודנטים איום של אירוע פוליטי שחורג מענייני החינוך; וגם הפעם יש סימנים שגורמים בשמאל אכן מנסים להתחבר אל גל המחאות.

מורת הרוח של התלמידים — ולכן, משתתפים בהפגנות גם עשרות אלפי תלמידי תיכון — מופנית נגד הצעת־החוק שנועדה להחמיר בהליכי קבלה לאוניברסיטאות. כיום זכאי כל בעל תעודת בגרות להיכנס לאוניברסיטה ותמורת דמי הרשמה נמוכים ללמוד — ללא תשלום שכר לימוד. כך הוכפל מספר הסטודנטים, ב־20 השנים האחרונות, ואם כי קיימת תחרות על המקומות בכמה מוסדות אקדמיים מובחרים הרי הגידול העצום גם באוניברסיטאות הגדולות והידועות חולל, כנראה, ירידה משמעותית ברמת הלימודים וברמת התלמידים.

הצעת החוק החדשה מבקשת להעלות את דמי הכניסה, להנהיג סלקציה כלשהיא בקבלת הסטודנטים ולעשות להעלאת רמת הלימודים, בין השאר גם ע"י הדגשת ההתמחויות בנושאים שונים, באוניברסיטאות שונות. אחת ההצעות היא להכליל בתעודה האוניברסיטאית הממשלתית את זהות המוסד שבו סיים התלמיד, מה שידגיש, כמובן, עוד יותר את ההבדלים בין האוניברסיטאות המבוכרות יותר והמבוכרות פחות.

בעוד רוב ההפגנות עד כה נשאו אופי של קרנאוואל עליז, הולך חלק מהסטודנטים, בעיקר אנשי השמאל הקיצוני, להרחיב את המחאה ולהפנות אותה גם נגד המדיניות בנושאי הגירה, בטחון פנים וכלכלה שנוהגת ממשלת שיראק. הממשלה אינה מוכנה לסגת מהצעת החוק מחשש שזה יהיה אות למפלגות השמאל לארגן הפגנות המוניות ואלימות גם בנושאים אחרים של מדיניותה ותוכנית החקיקה שלה.

מצב־רוח / ב. מיכאל

הציוני האחרון

רק למען תוספת קטנטנה של גיחוך אל המנה הגדושה של פלצות מותר להביא כאן את הציטוט דלהלן ולשאול מי כתב את הדברים האלה ומתי: "את כל הקלות ההתיישבות תעניק החברה היהודית רק לאותם אנשים שיציגו תעודה רשמית מטעם השלטונות בארצות־מוצאם: יצא ללא דופי [...] לא נחוס כלל לחוטאים. אנו עושים זאת רק למען כבודנו שלנו [...] מובן מאליו, לאור כל האמור לעיל, שאנו גם נסגיר פושעים יהודים מהר יותר מכל מדינה אחרת, עד לאותו רגע שנהגיג את המשפט הפלילי שלנו, על־פי אותם העקרונות, כיתר העמים הנאורים. מדובר איפוא בתקופת מעבר שבה נקבל את פושעינו רק לאחר שריצו את עונשם".

נו, מי כתב? מתי? ובכן, הכותב הוא תיאודור בנימין זאב הרצל, בינואר 1896, בספרו האוטו־פיסטי עד כדי רוממים "מדינת היהודים" (עמוד 64, בהוצאת "ידיעות אחרונות", עם הקדמה מאת מ. בגין).

כאמור, רק מעט גיחוך מוסיפה הציטטה דלעיל. שהרי גם משאר פרקי ספרו של חוזה־המדינה עולה באופן חד כי הוא היה כנראה הציוני האחרון.

אין שום סיכוי בעולם כי חזונו הנאיבי של הרצל ישפיע כהוא זה על שיקול דעתו הנבון של ממלא־מקום ונציג שר־המשפטים.

וצריך להודות כי שיקול דעתו הנבון של החייל הלאומי הוא אכן שמיר והעולם ומופלא מי ידי לפשרה לכן. אין גם טעם רב בהקיפת תוכנת השריר מן ההוויות הגלעגות. וכי מה נאמר לזו שבתי־הכלא בישראל מסוכנים ליושביהם עשרות מונים יותר מבתי־הכלא של צרפת? או אולי נלעיג עליו ונאמר כי אם הנחרה לחיי יהודים מרובות מגרונו, מדוע שלא יאסור יציאת יהודים בכלל אל רחבי העולם העויין. וזו לא יהודי אחד ולא שניים נרצחו באכזריות בחו"ל.

אך אין טעם בכל הבדיחות האלה. מר שריר, כך מותר להניח, יודע גם הוא כי הנימוקים שהשמיע אינם אלא שטויות מיי־צעות תמוהות. שלא אם כן ספק האיש מ"ס לאג" כיוני חומר עד כדי טשטוש הליכי חשיבה מקובלים.

גם הטוח מלים להטות על ערכי מוסר ומשפט, יושר וקלסתר ציבורי, גם אלה לא יועילו. ההחלטה שלא להסגיר את נקש — רוצח ופושע פלילי על־פי כל קנה־מידה משפטי — נמצאת הרחק, הרחק מעבר לביקורת וללעג. היא כבר מצויה בתחום התיעוב. לכזה מה פתאום אין כאן לאומנות, ואין פסיכוליות זול, אין דמגוגיה ואין איזה חשבון מפלגתי קטנטני. אין תהילה רגעית כפגת, ואין הבנה לאיזה מיסטיקה היסטורית. כל הנימוקים המקובלים לא קיימים. אלא, סתם שר קטן, שעוזר לסתם פושע קטן, לכזה? איזה עבותות תמוהים הביאו את שריר לנהוג כפי שהנהיגו?

ואולי, כאשר יבוא תישבי במהרה בימינו, ויתרץ כמה קושיות בעניין מר שריר, הוא יתרץ לנו גם את זו.

התנקשות שריר בחוק

מאת דן מרגלית

בתנאים פוליטיים רגילים היה ראוי שראש הממשלה יצחק שמיר יזמן ללשכתו את אברהם שריר על מנת להיפרד ממנו כעבור כמה דקות כשר המשפטים לשעבר. מספיק לו תיק התיירות והסיוע למלונות במצוקה. בתנאים המיוחדים של ממשלת האחדות הלאומית צריך ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס להתחייב בפני הליכוד כי עד לסיום כהונת הכנסת לא תנצל מפלגת העבודה לטובתה שום התפתחות כזאת בקריירה של שריר. היא תתקוף עם הליכוד בלי שתי גבותו הצפויה של שר המשפטים תוכל לגרום לזעזוע קואליציוני. זה המחיר המופקע על פרשת שחרורו של המורשע ברצח, ויליאם נקש, ששריר סירב להסגירו לצרפת.

כל עוד התעלם שריר ממוסר היועץ המשפטי לממשלה — נראה היה העניין כמחלוקת פנימית. כל עוד תמרן בין בתי המשפט — אפשר לסבול. אפילו כשנהלך ליוזמת חקיקה מיוחדת למען נקש — היה ניתן למצוא לה, אם לא כף זכות, או לפחות, כפית זכות. אבל אחרי שהיועץ המשפטי נקט עמדה ושני בתי משפט פסקו להסגיר ובממשלה קמה התנגדות כה רחבה לשים את הסכם ההסגרה עם צרפת ללעג ולקלס — לא יעלה על הדעת שמדינה שלמה תשלים עם רצון להכעיס של פוליטיקאי אחד המבקש להוציא לחפשי אדם שהורשע ברצח.

לרוב הרשויות הציבוריות יש "צד שני" ו"פנים לכאן ולכאן". יש "צד שני" למשלוחי הנשק לאיראן ולהסתבכות עם יונתן פולארד ולפרשת השב"כ, אך שחרורו של נקש מן הכלא הוא מהמקרים הנדירים שאין להם שום היבט נוסף כזה.

יש לזכור שלא זו בלבד שיש לישראל הסכם הסגרה הראוי להיות מיושם אלא גם שצרפת היא דמוקרטיה המפעילה שיטת משפט מערבית הנהוגה ביבשת האירופית, ויש בה בקרה תקשורתית. וכי כל זה אינו מעניין את שריר ואינו מחייב את ממשלת ישראל, שבשמה הוא פועל?

***

יש לצרפת גם מערכת כליאה שאינה נופלת מהישראלית. הממונים שם אחראים לחיי כל אסיר. אכן קיימת סכנה לחיי נקש ותשומת לב הצרפתים הופנתה לכך. בכל זאת טוען שריר כי אין ביטחון לחיי נקש מאחורי סורג ובריח בצרפת. והאומר זאת הוא שר ישראלי, שבבתי הסוהר בארצו לא חולף כמעט חודש, שבמהלכו לא נרצח אסיר. הפלא אינו על שר־שר לשום קבלו הצרפתים בצינורות הדיפלומאטיים על התבטאותו של שריר אלא על שהתמהמהו עד כה.

על הייחוס שהפגין שריר כלפי בתי המשפט יכול הציר להגיב בית המשפט העליון ואולי הדבר ייעשה כאשר ידון בבג"ץ שהגישו שולמית אלוני ודוד צוקר מר"צ נגד שר המשפטים. אך לסוגיית סמכותו להחליט על שחרורו של מורשע ברצח התווספו כמה עובדות שאסור לממשלה להתעלם מהן: שריר עצמו הבין כי לא רצוי להשתמש בסמכותו לשחרר מורשע ברצח שבתי המשפט הורו על הסגרתו למדינה ידידותית. אילמלא כן היה משתמש מלכתחילה בסמכותו לשחרר ולא נזקק לניסיון הכושל להשיג את הסכמת הממשלה לחוקק בבהילות את "תיקון נקש". ערעורו של אמנון רובינשטיין והתנגדותו של משה שחל לחקיקה הפזיזה נהגו מאוחת מכבדי החוק בממשלה. שריר הבין שיוזמת החוק המיוחד למען נקש עלולה להיכשל. הוא נאלץ להשתמש בסעיף שלא רצה בו — לסרב להסגיר. אבל עתה, בעשותו כן, אינו יכול לטעון כי בשחררו את נקש לא היה מודע להתנגדות שיש לכך בממשלה, שאותה הוא מייצג. הוא ידע שמתגבש בממשלה רוב נגד יוזמת החקיקה שלו.

הממשלה אינה יכולה לשתוק. משרד החוץ צריך לרעת. אסור לדעת הקהל, לעבור על כך לסדר היום. יותר מכל אפשר לצפות לתגובה הולמת כלפי שריר משני גורמים בציבוריות הישראלית: ● מבקשים אנשי חוק ומוסר דתיים, שיסירו מציבורם את התווית שהדביקו לו חוגים קיצוניים כאשר כולו מאחורי הטענה כאילו האיסור להסגיר את העבריין הוא מאחורי ייתוא. על דתיים נאמנים להבהיר כי הענשת יהודי שרצח גוי היא חלק מתפיסת היהדות הדתית, ללא עוררין.

● על הפרקליטים המאיישים את סיעת הליכוד להקים קול זעקה. שריר הוא קודם כל נציגם בממשלה. הוא האיש שהוחדף לכס־המשפטים על פניהם. הוא כבודם וקלונם. זו רשימה ארוכה ונכבדה. נמנים עליה, לפי סדר הא"ב, אהוד אולמרט, מיכאל איתן, יורם ארידור, מאיר כהן אבידב, אוריאל לין, יצחק מודעי, רוני מילוא, יהושע מצא, דן מרידור, משה נסים, אליעזר קולס, חיים קורפו, דב שילנסקי ואריאל שרון, ואיש מהם לא קם! שרון כבר אפילו בירך את שריר.

שתיקה ממושכת זו היא סיבה טובה למועקה כבדה. שכן היא מלמדת על הדרדור שעבר שלטון החוק בימי רוה. לפני עשרים ושש שנים נמלט לארץ היהודי רוברט סובלן, שהואשם בסיוע לריגול בארצות הברית. ראש הממשלה דוד בן גוריון סבר כי אסור למדינת היהודים להעניק מקלט למי שהורשע בפשע כזה. הוא נקט שורה של תכסיסים מנהליים לגרש את סובלן מהארץ לפני שפרקליטו, אריה אב־קוריה, יספיק לבקש את סיועו של בית המשפט העליון. על צעדיו של בן גוריון אפשר להתווכח. אבל עולה מהם בבירור כי גם מייסדה של מדינת ישראל ידע שמן הרגע שבו מגיע עניין אל בית המשפט העליון חייבת המערכת הפוליטית לפעול על פי הוראתו. אך מה שאסור לבן גוריון מותר, כנראה, לשריר.

פרשת נקש הפכה להתנקשות חמורה בשלטון החוק, ואם תסתיים כרצונו של שריר לא תוכל מליאת הממשלה להתחמק בקיחון כפיה ולהסתתר מאחורי הכרעת היחיד של שר המשפטים.

נאט"ו אחרי רייקיאוויק (ב')

היחסים המיוחדים במבחן

מאת א. שוייצר

לונדון, נובמבר

יחסי מזרח ומערב, הדפוסים הקפואים של מירוץ החימוש ודרגת המתיחות בין נאט"ו לברית וארשה — כל אלה הטילו את צילם במשך עשרות שנים על אירופה. אך עצם היותן עובדות קבע סייע לקיים יציבות בהשקפות ובמדיניות. עד שהחלו מסתמנים אותות לשינוי אשר הגיעו לשיא במפגש החטוף ברייקיאוויק, שבו נתנו להבין נשיא ארה"ב והמזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית כי פניהם לתמורה, אם לא בתמורות בין המעצמות, הרי בנסיבות ובאמצעים שבהם היא תתנהל. האיום הרווי — שיש בו יסודות מבוקשים של גרמהלי — פחות; יחד עמו פחתה היציבות בתפיסות יסוד שאיפיינו את החשיבה המערבית.

על אף השוני הרב ביניהן, מתרחשת בהיערכות המדינית־בטחונית בגרמניה ובבריטניה התפתחות דומה: מפלגות האופוזיציה, אס־פ־דא בגרמניה, ואחותה הבריטית, הלייבור, נתונות זה שנים בתהליך התרחקות מנאט"ו ומן המעצמה המובילה, ארה"ב. התהליך הואץ גם בתמיכה צעירי הדור (הצבת טילים אמריקאים לטווחים בינוניים בראשית שנות ה־80), גם בשל תוכנית הנשיא רייגן לפתוח מטריית הגנה מעל לנאט"ו, וגם בשל המחשבות שהועלו ברייקיאוויק בדבר פירוק חימוש גרעיני מקיף. בבריטניה, כמו בגרמניה, הלייבור נוקט עמדות מדיניות־אסטרטגיות, שריח הנייטרליזם נודף מהן, ודבר המעורר דאגה אצל השמרנים השולטים בשתי הארצות — וכמובן גם בארצות הברית.

גרמניה, כפי שנאמר כבר במאמר קודם, היא עמוד התווך היבשתי של גייסות נאט"ו באירופה. אך בריטניה היא חלק מנשמת הברית: אם יעלה הלייבור לשלטון, ויבצע את מה שהחליט בוועידתו מחודש אוקטובר, כלומר, יפרוק את נשקה הגרעיני של בריטניה, ויסלק מאדמתה את הכוחות הגרעיניים היבשתיים והימיים האמריקאיים החונים בה, עלולה הברית כולה להתפרק. (בינתיים, נתן מפקד כוחות נאט"ו הגנרל ברנארד רוג'רס, פומבי לדעה זו). הסיבה לחשש זה אינה רק אסטרטגית: אם ארה"ב אינה יכולה עוד לסמוך על נאמנותה של אותה ארץ באירופה שעימה היא קשורה בקשרי "יחסים מיוחדים", תגבר באמריקה התביעה להשיב את חייליה לארצם: אם על בריטניה אין לסמוך, על אחת כמה וכמה אין להישען על האחרים.

האפשרות שבריטניה תפרוש בפועל מן הברית המערבית (אף שהלייבור מכחישה בתוקף כי לכך היא מתכוונת, וכי רק את הנשק הגרעיני היא תובעת לסלק), מדאיגה את האמריקאים, ולא בכדי. שהרי הלייבור איתנה בדעתה להגשים את החלטות ועידתה על אף היחס של 1:2 (העולה מסקרי דעת קהל) נגד פירוק חימוש גרעיני חד־צדדי. זו עמדה של מפלגה, אשר לה סיכויים להרכיב את הממשלה הבאה.

כך שונה במהות מצבה של הלייבור וסיכויי מדיניותה להתגשם, מזו של אס־פ־דא. אמנם זו נשענת על אהדה רחבה בכל מה שנוגע לסילוק הנשק הגרעיני המוצב בגרמניה, אך סיכוייה לזכות בבחירות ולהגשים את מדיניותה, נחשבים לקלושים מאוד. ומכל מקום, הסכנה הנשקפת להמשך קיומה של נאט"ו מצד בריטניה, נחשבת לרבה הרבה יותר מזו הנשקפת מצד גרמניה.

בגרמניה משוכנעים, כי במקרה של מעשי איבה תהיה ארצם, משני צידי קו־ההפרדה (גבול רשמי אין, בהיעדרו של חוזה שלום) — חזית, ובעצם החזית באה הידיעה. זו אחת מן המוסכמות של נאט"ו — אך, מן הסתם, כתור יושבי איים, האנגלים אינם משוכנעים. כפי הנראה הם רואים אפשרות של טיפול סובייטי נפרד בהם: אם יש צידוק לקיום מערכות נשק גרעיניות לאומיות, הרי בכך הצידוק. מכאן הדאגה — בתוך נאט"ו — המיוחדת את יושבי האיים הבריטיים. את גרמניה היבשתית מייסרת המחשבה, שהסובייטים ינצלו את הנשק הגרעיני לטווחים קצרים (שבסילוקם לא טיפלו המתבססים ברייקיאוויק) כדי להכריע את ההגנה בחזית המרכזית. היא גרמניה. ואילו את הבריטים מדאיגה סכנה כפולה: שהלחץ עליהם, להתפרק מכוחם הגרעיני העצמאי, יגבר אם ה"ה רייגן וגורבצ'וב יחליטו על היסוד עוצמתם הגרעינית; וכי אם יהיה פירוק נשק גרעיני לא יתפתו האמריקאים ולא יספקו לבריטניה טילים באליסטיים מסוג די־5 (הנישאים על צוללות), שהוזמנו כדי לחדש את העוצמה הגרעינית המתיישנת של בריטניה.

זו היתה הסיבה לכך, שהגב' תאצ'ר הזדרזה, בעקבות הקאנצלר קוהל, לנסוע למפגש בקמפ דייוויד עם הנשיא רייגן. שני ראשי ממשלה קונסרבטיביים במגע אישי, ונשיא צרפת הסוציאליסטי מרחוק, ביקשו למחות בפני הנשיא האמריקאי על כוונתו התמוהה לוותר על טילי פרשינג 2 וטילי שיוט לטווחים בינוניים המוצבים ביבשת האירופית, וכן להסכים לפירוק הטילים ארוכי הטווח תוך 10 שנים. ואילו השמאל — אכתנה שאיננה נוגעת לצרפת כיוון שבה בלבד מוסיף לשרור קונסנזוס לאומי המחייב קיום הרתעה גרעינית, לאומית ונאט"ואית כאחת — שמח על הצטרפותו של הנשיא רייגן למפרקי החימוש הגרעיני, אך מגנה אותו במרץ רב על דבקותו ברעיון ההגנה האנטי־באליסטית, מה שקרוי מלחמת הכוכבים. מעבר לכל אלה, מודאגים בבריטניה, ובצורה מפורשת עוד יותר מאשר בגרמניה, שלא לדבר על צרפת — שהיתה הראשונה להבעת ספק בנחישות האמריקאית להסתכן כדי להגן על אירופה — ממה שמגדירים כחוסר יציבות אמריקאית. רייקיאוויק באה להם כמקלחת מי קרח. בחורף:

הנשיא רייגן, אף על פי שנחשד כמפרק נשק גרעיני בהקשר ליוזמת ההגנה האנטי־באליסטית, נחשב עד אז כאלוף הגישה התקיפה כלפי ברית המועצות, וכמי שכלה ונחרצה עמו להציב איום חמוש נגד איום החימוש הסובייטי. והנה אותו רייגן הראה נכונות לחתום על הסכם לזריקת הבטחון המערבי עם מי האמבט הגרעיניים. המתוהמתם, הם החלו לחשוב, ולדבר בקול רם, על סגירת שורות אירופית. הם, בתוך המחנה של האוקיאנוס האטלנטי, צריכים להבטיח את יציבות הכוח המרתיע של נאט"ו.

שתי הזוגות האירופיות הראשיות בנאט"ו זועזעו. בבריטניה, כבגרמניה, ניתקו את עצמן מפלגות השמאל מן הקונסנזוס הבטחוני, שרק תמול־שלשום היו ממעצביו ונושאיו. הממשלות השמרניות פונות לארה"ב כדי שתתיסג מנסיגתה, ונדברות בינן לבין עצמן כדי לגבש הסכמה אירופית להבטחת ההרתעה כלפי ברית המועצות. תוצאות ההתרוצצות עדיין רחוקות מגיבוש. אך את זאת אפשר כבר עתה לומר: היציבות והזיהות הברורות, שהיו ממאפייני האסטרטגיה של נאט"ו ושל התפיסה הבטחונית ששררה במערב אירופה, נראות כיום כמין גן עדן אבוד.

מקום שמור בצמרת

שמיר נחוש בדעתו להוביל את הליכוד לבחירות גם בעוד שנתיים

מאת אילן שחורי

הרגיעה שהושגה בתנועת החרות מאז ימי הוועידה הסוערים לפני כתשעה חודשים נבעה מהחשש כי מפלגת העבודה תנצל את המצב למניעת הרוטציה, ומההנחה כי שמיר יסתפק בכהונת השנתיים הבאות כראש הממשלה ולאחר מכן יפנה את הזירה לבא אחריו. אולם חודש ימים בלבד מתחילת כהונתו מספק שמיר רמזים עבים כי אינו מתכוון לפרוש לגימלאות וכי הוא נחוש בדעתו להוביל את הליכוד לבחירות גם בעוד שנתיים, למשך ארבע שנים נוספות.

את שמיר שחגג לא מכבר את יום הולדתו ה־71, מעודדת לנקוט צעד זה קבוצת הדור הצעיר מבין חברי הכנסת בתנועת החרות, שעמה נמנים דן מרידור, אהוד אולמרט, רוני מילוא, עוזי לנדאו וגם ד"ר בנימין בגין ובנימין נתניהו שגריר ישראל באו"ם. אלה מקווים כי בעוד שש שנים יקל על אחד מחבריה לבסס את מעמדו ואולי גם להתמודד על הנהגת התנועה, תוך דילוג על יורשיו הפוטנציאליים של שמיר כיום: השרים לוי ושרון. לקבוצה זו יש כיום אינטרס ברור כי שמיר יוסיף להנהיג את תנועת החרות גם לאחר שנתיים אלה. אחרים מחבריה פועלים במשותף בנושאים אלה ואחרים, לעתים בשליחותו המפורשת של שמיר. כיום מעורבת הקבוצה בניסיונות למציאת נוסחת הפשרה שתאפשר את כינוס המושב השני של ועידת חרות, שבה עתידים להיבחר המוסדות החדשים של התנועה.

שמיר ומקורביו דאגו בחודשים האחרונים לדחות את כינוס הוועידה עד לביצוע הרוטציה, מתוך ידיעה ברורה כי מעמדו זה יקשה על לוי ושרון לפגוע במעמדו של שמיר ובשליטתו במוסדות התנועה. זאת על אף שבכינוס המושב הראשון של הוועידה בראשית פברואר, היה שמיר בעמדת חולשה מול חזית אחידה, שהתפרקה בינתיים, של לוי ושרון.

אין ספק שהחלטתו הסופית של שמיר להוביל את הליכוד גם בתום תקופת כהונה זאת, תחליש שאולי להתעורר מחדש בקרב התנועה מול לוי ושרון, ואלה לא בנקל יוותרו הפעם — תושפע במישרין מהצלחתו ומתפקודו כראש ממשלה בשנתיים הקרובות. זאת יודעים היטב גם יריביו בצמרת. אפשר היה לחוש בכך לפני ימים אחדים במפגש שהתקיים בין שמיר לח"כ מיכה רייסר, עד לאחרונה מראשי מחנה לוי בחרות, שהבהיר בפני שמיר, כי יהיה זה אך טבעי שלאחר הצלחה בת שנתיים ימשיך הוא ולא אחר להוביל את התנועה גם במערכת הבחירות הבאה.

בשבועות האחרונים נראה כי שמיר זהיר מאוד בהתבטאויותיו ובהחלטותיו. הוא מנסה לא לסטות לפי שעה מקווי הפעילות הממשלתית של קודמו. ערב ביצוע הרוטציה נשמעו במפלגת העבודה חששות של חברים לא מעטים, כי שמיר יהפוך את ממשלת האחדות לממשלת ליכוד, זאת על־ידי הרחבת ההתנחלויות, הקפאה מדינית ושמיטת הרסן הכלכלי. אלה הוליכו לקיים מושב שלישי של ועידתם בתום ימי החסד שהעניקו לראש הממשלה החדש, ובמעמד זה התכוונו לפתוח במתקפה על ראש הליכוד שתלך ותתעצם עד תקופת הבחירות. אולם שמיר טרף למנהיגי העבודה את הקלפים ומזכ"ל המפלגה ח"כ עוזי ברעם נאלץ היה לחזור בו בשבוע שעבר, ולדחות את כינוסה של הוועידה לעוד חודשים אחדים. אחד מראשי מפלגת העבודה התבטא השבוע: "שמיר אינו נותן למפלגת העבודה נושא אחד להתנגח עמו. יש לנו כיום בעיה קשה להיאבק עם האיש הזה".

שרון ולוי עוקבים בחרדה אחר המתרחש כיום בלשכת ראש הממשלה. לוי מנסה זה תקופה ארוכה למצוא שפה משותפת עם שמיר. גם שרון מבקש עתה את קרבתו של ראש הממשלה. בכל הנוסחאות המועלות כיום בתנועת החרות, מקפידים אנשיו של שמיר כי לראש הממשלה יהיה רוב ויתרון ברור, שיקנה לו את הבכורה אם תחול התמודדות בעוד כשנתיים. לוי הוא היחיד שהצהיר בחוג סגור של מקורביו לא מכבר, כי יתמודד גם אם שמיר יציג מחדש את מועמדותו.

אחת הנוסחאות לפשרה היא זו של ח"כ רייסר. הצעתו קובעת כי תהיה התמודדות שווה על כל התפקידים בצמרת התנועה, וצירי הוועידה יבחרו בפתק הצבעה אחד את ארבעת בעלי התפקידים המרכזיים: יו"ר התנועה ויו"ר ההנהלה; מ"מ יו"ר התנועה ויו"ר המרכז; מ"מ יו"ר הנהלת התנועה; יו"ר המוסד לתיאום שיכלול את מזכירות חרות, הסיעה בכנסת ופורום ראשי הערים. פרט לזאת מציע רייסר כי שמיר, לוי, שרון וארנס יהוו את נשיאות תנועת החרות, כפורום רשמי של הצוות המוביל.

רייסר ניתק עצמו באחרונה מפעילות במחנהו של השר דוד לוי, המונה שבעה חברי כנסת, למרות שיחות ההבהרה שהתקיימו בין השניים באמצע השבוע שעבר. יו"ר ועדת הכנסת המשמש גם יו"ר אגף הארגון בחרות, ניסה בשנים האחרונות לקרב את לוי לשמיר, אולם סגן ראש הממשלה העדיף לעתים את קרבתם של שרון וארנס. היתה זו אחת הסיבות לקרע בין רייסר ללוי. רייסר הוא אמנם היחיד שהצהיר בפומבי על פרישתו (לפחות הזמנית) ממחנהו של לוי, אולם בקרב תומכיו של שר השיכון וסגן ראש הממשלה רבה המבוכה, בעיקר על רקע שורה ארוכה של מינויים שביצע לוי באחרונה ואשר גרמו עוגמת נפש לאחדים ממקורביו.

ההתפתחויות האחרונות בתנועת החרות קירבו בין השרים שרון וארנס, ששניהם לא החליפו ביניהם מלה. השניים בוחנים כיום אפשרות לעמוד זה לזה במאבק אפשרי במושב השני של ועידת חרות, להשגת אותם תפקידים שיבקש לעצמו דוד לוי, כמו מ"מ יו"ר התנועה (למשה ארנס) או יו"ר מרכז חרות (שמבקש שרון). בשיחות פנימיות עם מקורביו אמר שמיר לא אחת כי הוא רואה במשה ארנס את מי שעשוי לרשת אותו בהנהגת התנועה; אולם לדעתו, יהיה על ארנס להיאבק על הבכורה ולהוכיח את מנהיגותו. בינתיים יבקש ראש הממשלה, ככל הנראה, לנצל את העובדה שאיש אינו מסוגל לאיים באמת על מעמדו בתנועה, ולנסות ולזכות בארבע שנים נוספות של מקום בצמרת.

הצודקים תמיד

מה היה קורה אילולא נחשפה שערוריית איראן. האם גם אז היו יוזמיה נתונים לשבט הביקורת או שהיו זוכים לתשבחות על שנטלו סיכונים אישיים גדולים

מאת אברהם טל

היום אנחנו יודעים, מפי פרשנים מוסמכים, שאספקת הנשק לאיראן היתה כשלון. עוד יתברר מה היו מניעיהם האמיתיים של פרס, שמיר, רבין וקודמיהם כאשר הסתבכו בפרשה זו — האם ידידיהם ומקורביהם סוחרי הנשק פיתו אותם, ואם כן, כמה? שמא היה זה יצר ההרפתקנות הטבוע בהם, שנגדו לא יכלו לעמוד? ואולי היתה זו נטייתם להיכנע לתכתיבים של הארגון שמעבר לאוקיינוס? יש גם גירסה, לפיה הם אינם אלא מטומטמים, שאינם רואים מה שכל תלמיד תיכון רואה בעליל: שאיראן היא אויב לחיים־ולמוות של ישראל, שאין מספקים נשק לאויב, ואם בכלל — עיראק היא המדינה שאת טובתה עלינו לשחר וכו'.

השאלה היא מה היה קורה אילו פני הדברים היו אחרים. כלומר, ההרפתקה לא היתה נחשפת ולא היתה נהפכת מיד לפאשלה שאין עליה עוררין? האם גם אז היו משפרים את פרס, שמיר ועושי דברם? לא בהכרח. הדבר תלוי לא רק במהלכים אלא גם בתוצאות, כלומר, אם התוצאות היו חיוביות או שליליות. וזאת אין, כמובן, לדעת בביטחון מראש.

* * *

נניח שאספקת הנשק לאיראן לא היתה נחשפת והתרגיל המטופש של קברניטינו היה מצליח בהתאם לציפיות. היו אכן מתגלים בצמרת השלטון איראנים פרגמטיים, המתכוונים להיאבק למען מיתון ותיקפנותו המהפכנית־פונדמנטליסטית של המשטר אחרי מות חומייני; היתה נוצרת אגב כך גם איזושהי נוסחה פרו־ישראלית; בני הערובה היו משתחררים בהודנה ובינתיים מלחמת איראן־עיראק היתה נמשכת עוד שנים אחדות, לטובת כל המדינות העלולות ליפול קרבן לשתי ממשלות מטורפות. אחרי מות חומייני איראן היתה מתמתנת, מחדשת מגעים עם ארה"ב, ותוך כך גם מפחיתה מעוצמת השנאה המוקרנת לעברנו.

מה היינו אומרים בעוד שנים אחדות על המעשים האוויליים שעשו בעניין זה, בחדרי סודות, קברניטינו מאז תחילת שנות ה־80, הבלים שהגיעו לשיאם ב־1986?

משהו כזה: שכושר ראייה למרחוק הינחה אותם לקבל החלטות קשות ביותר, ורק הזמן הוכיח בעליל את נכונותן; שהיו כרוכים בזה העזה מדינית בלתי רגילה, כמה עליון לשמור על סודיות מוחלטת, ותבונות ליטול סיכונים שכמותם לא נדרשים בימים כתיקונם. היינו משבחים לא רק את הקברניטים, אלא גם את העושים במלאכה, שנטלו על עצמם סיכונים אישיים גדולים — וכמובן, "עוד לא הגיעה העת לספר את כל מעלליהם". היה נכתב עוד פרק מפואר במסכת של מגעים סודיים שנקשרו מאז קום המדינה ואשר חלקם הכשילו תוצאות מרחיקות לכת, חלקם נכשלו, וחלקם עודם תלויים ועומדים.

* * *

היום, לאחר שהפרשה האיראנית נחשפה בטרם עת, הפרשנים טוענים שהיתה זו לא רק הרפתקה חסרת סיכויים מלכתחילה, אלא גם חסרת כל הצדקה. אם כבר להתערב, אומרים מקצת המומחים, מוטב היה להתערב לטובת עיראק, במלחמת איראן־עיראק. מדינות ערב המתונות, שאיתן אנו עשינו ומעוניינים לעשות שלום, עומדות לצידה של עיראק, נגד איראן פונדמנטליסטית־מהפכנית, השואפת להפוך את סדרי העולם במזרח וגם לכבוש את ירושלים ולהשמיד את ישראל. המסקנה ברורה: בין שתי הרעות החולות, עלינו להעדיף את עיראק.

נניח שדעה זו היתה מתקבלת והמדיניות היתה מופעלת בהתאם, אלא שלרוע המזל הפאשלה היתה מתגלית, וקשרינו הגלויים עם עיראק היו נחשפים בכל קלונם. מה היינו אומרים אז?

משהו כזה: מה דחף את קברניטינו להרפתקה המטורפת הזאת — להושיט סיוע למדינה היחידה המקיימת רשמית (בהיעדר הסכם שביתת נשק) מצב מלחמה עם ישראל? הרי זו מדינה שניסתה (ומן הסתם תמשיך לנסות) לייצר לעצמה אופציה גרעינית, ואין ספק נגד מי נועדה האופציה מלכתחילה; זו מדינה הנותנת חסות לארגוני הטרור הקיצוניים ביותר לרבות אבו־נידאל; מדינה שיש לה כ־40 אוגדות שאותן תתקשה לפזר אחרי סיום המלחמה עם איראן ותוך שעות אפשר יהיה להעבירן במסגרת החזית המזרחית לקרבת גבול ישראל; מדינה שבראשה עומד רוצח אכזר וקר־רוח מן הגרועים ששלטו אי־פעם באזור. האם באמת תמימים האמינו קברניטינו שעם מדינה כזאת, בתנאים כאלה, ועם מנהיג כזה אפשר להגיע להידברות? מי היכה אותם בסנוורים? איך לא נמצא ביניהם אחד ויחיד אשר התריע על המהלך האווילי וחסר השחר הזה?

* * *

ויש, כמובן, אפשרות נוספת: שקברניטינו היו מחליטים לא להתחכם ולא להסתבך בהרפתקאות, אלא להימנע מהתערבות, לשבת מן הצד בשקט ולהמתין ולראות מה יקרה. המלחמה היתה נמשכת עוד זמן מה, ולבסוף, בהיעדר הכרעה או סיכוי להכרעה, היו הצדדים מגיעים לשביתת נשק והסכם: שני הצבאות האדירים היו שובתים ממלחמה. לרוע המזל, סיום המלחמה אינו ממתן את הצדדים, אלא מביא אותם לחפש אובייקטים חדשים לתוקפנות. האובייקט המתבקש — הד משותף — הוא ישראל. לא ננסה לשרטט תרחישים אפשריים, חבל לקלקל את מצב הרוח בפרטים.

מה היינו אומרים אז? היינו אומרים, שאנו משלמים עכשיו את מחיר מחדלי שנות ה־80. לו רק גילו קברניטינו קצת יותר כושר ראייה למרחוק, העזה מדינית ונכונות ליטול סיכונים, או לפחות רצון להאזין לדעות פחות שיגרתיות הסוטות מן החכמה המדינית המקובלת, היו לנו היום קלפים טובים יותר. למה הם ישבו על אחוריהם בשלווה ולא עשו כלום כאשר חוגים פרגמטיים בעיראק שלחו לנו איתותים ורמזו שיש על מה לדבר? למה השיבו ריקם פני מתווכים למיניהם, שהאיצו בנו לנקוט צעדים לא שיגרתיים — בתנאי סודיות גמורה כמובן — כדי לבחון את הכוונות של חוגים מתונים באיראן? למה לא ניסו — לפחות ניסו — להניח יסוד למערכת יחסים חדשה, עם הצד הנכון, כך שנהיה מוכנים לתקופה לאחר שתסתיים המלחמה ויתחיל עידן חדש בחיי המרחב? איך קרה שמקבלי ההחלטות גילו קוצר ראות ואטימות, ביזבזו הזדמנויות היסטוריות ונכנעו לנטייתם הטבעית לאימובליזם מדיני — דווקא בתקופה גורלית כזאת?

* * *

המסקנה מכל זה ברורה: מוטב למדינאים שיעשו ויצליחו מאשר שיעשו וייכשלו, אבל גם אי־עשייה לא תציל אותם מביקורת. המדינאים נאלצים להעריך את תוצאות מעשיהם ומחדליהם מראש, אבל אנחנו (פרשנים ועיתונאים) יודעים את התוצאות בדיעבד. וזה יתרון שאינו ניתן למחיקה. לכן אנחנו כמעט תמיד צודקים, הם — רק לפעמים.

هكذا من الاصل

مكتز من الاصل

מסכים ומסיכות / בעריכת מיכאל הנדלזלץ

מה עושים נגד הצנזורה

היום בערב יערכו אמנים הפגנת מחאה ב"צוותא". האם זה עוזר למישהו חוץ מלמפגינים עצמם?

התיאטרון הקאמרי כמעט הוציא את הרוח ממפרשי עצמו. הוא תכנן הפגנת מחאה נגד המועצה לביקורת סרטים ומחזות להערב, והמועד בו תכנן את ההצגה הראשונה של "ההילדי האחרון" שנפסל, ביום ד' שעבר, קיים מיני־הפגנה, כדי לספק את חושי השחקנים שגוייסו בהת־כוננות להצגה ראשונה עם קהל. מי שכתב על אותו אירוע ביום ד' ש"מנהלי תיאטרונים אחרים לא היו במקום" לא טרח לברר ולגלות שהם לא הוזמנו. כל מנהל עשה מעשה מחאה בתיאטרון שלו, אבל בכל מאבק צנזוריאלי מרגיש התיאטרון הנלחם מאוד בודד, על אף הפגנות ההזדהות. זה ההצגה שלו והוא רוצה להציג אותה. כל השאר נלחמים על העיקרון.

בזוגי האמרים (כמה אנשים יש בזוגים נאורים? יספיק כדי למלא את צוותא) יש הסכמה רחבה על עקרון חופש הביטוי. יש אמנם כרסום בהסכמה הזאת מצד אנשים המדברים על חופש הביטוי "עד גבול מסוים" (איפה הגבול? מי קובע אותו? מה פתאום גבול דווקא לחופש הביטוי במדינה שמזה 19 שנה אין לה גבול קבוע אלא קווים ירוקים, אדומים או סגולים), אבל בשיחות יום שישי כולם יצביעו גבוהה על "חופש הביטוי".

אלא שלגבי המדברים בשם עקרון חופש הביטוי (פוליטיקאים וצופים סתם) התיאטרון הוא רק אחד מעיסוקיהם. לכן – עקרון־עקרון – חלקם עשויים לאמר ש"בינינו לבין עצמנו, לא יהיה אסון אם לא יציגו הצגה אחת, או קטע ממנה". הדבר הרגיל הוא להלחם על העקרון ולהסתייג מהמחזה הנידון. הפו־ליטיקאים יגידו ש"זה לא העיתוי הנכון".

לעומת זאת לאנשי התיאטרון, שהתיאטרון הוא כל עיסוקים, ההצגה הספציפית הזאת היא הדבר. קוטלר וסיפר לנאספים, שכבר התחממו למאבק העקרוני באירוע המשותף, ש"הצנזורה מאפשרת ל־העלות את המחזה, למעט שלושה קטעים, והתיאטרון מקבל את ההגבלה". היו שצעקו לו בוז, אבל זה, בסך הכל, טבעי ישנן. מי שיש לו הצגה רוצה להציג אותה לקהל, ויהיה מוכן לקבל הגבלות מסויימות שיש להם. אותה הם רוצים להציג, כפי שכתבו וביימו אותה. אותה ולא אחרת. ועכשיו, לא בעוד שנה. לעולם לא יהיה העיתוי נכון, ומי שמדבר על העיתוי לא יודע שאלה הלוחמים נגד חופש הביטוי בשם הדת, האמונה או הלאום לא מתחב־טים בשאלות של עיתוי. אבל המאבק הקשה יותר של אנשי התיאטרון המצונזרים הוא לא עם המצנזרים ותומכיהם (כאן קווי המאבק ברורים, מה גם שכל הכוח הוא בידי הצנזורה), אלא עם תומ־כיהם. כשנפסל "הפטריוט" בשל־מותו נערכה עצרת מחאה. בעצרת עלה על הבימה הבימאי עודד הבלבר[?] להציג. המאבק בצנזורה צריך להיות אינטרס של אנשי התיאטרון, כי אף אחד לא ינהל את המאבק במ־קומם, אבל אנשי תיאטרון הם מטבעם קהל לא טוב למאבקים. הם רוצים להציג, לא להיאבק.

הצגות אינן משנות חוקים. השאי־לה היא מה עוד התיאטרונים יכולים לעשות כדי להיטיב את מצבם לעומת חוק משנת 1927 שהכנסת אינה מבטלת. אחת ההצעות שעו־לות שוב ושוב, בשיחות בחדרי סגור־לים היא "מרי צבורה". משמעותו שכל התיאטרונים (ששה, עם כמה ספיחים חצי ורבע ציבוריים) יפסיקו לשלוח מחזות ולבקש את אישור המועצה לביקורת סרטים ומחזות, כפי שמחייב אותם החוק. המועצה תיאלץ לשלוח פקחים, לרשום דו־חות, להעמיד מנהלי תיאטרון לדין על אי ציות לחוק. אולי זה ישכנע את הציבור ואת שליחיו הפוליטיים שהגיע הזמן לבטל את החוק הזה.

הצעה זו מעוררת שתי בעיות. האחת היא מעשית ביותר. התיאטרו־נים הם מוסדות ציבור, ובהנהלות הציבוריות שלהם יושבים אנשי ציבור. הללו לא יוכלו לעמוד מאחורי מוסד שמפר את החוק ביד־יעין. יהיה זה חוק ארכאי ומיותר ככל אשר יהיה. גם אם יימצאו במועצות הנאמנים אנשי ציבור אמיצים שיבינו את כורח המאבק, תמיד יימצאו גם אנשים שיקשרו את הכספי הציבורי המממן חלק מפעילות התיאטרון בעניין השמירה על החוק. מה שמדאיג את מנהל התיאטרון היא לא העובדה שהוא עשוי ללכת לכלא (העונש המקסי־מלי בחוק זה הוא חודש אחד) אם לא יציית לחוק, אלא העובדה שיש־צרו לו את התקציבים.

קיימת גם הבעיה המשפטית המעשית שכן אחרי "מרי" כזה אי אפשר עוד לעתור לבג"ץ נגד הצנזורה.

הבעיה השניה היא פילוסופית מטבעה ומטרידה הרבה יותר. במה תיאטרון המפר חוק בשם הצדק שלו טוב יותר מתנועה פוליטית או חוג פוליטית המפרה את החוק למען הצדק שלה במלים אחרות, במה יהיה או התיאטרון הקאמרי טוב מגאולה כהן או אנשי גוש אמונים? במה יהיה "ההילדי האחרון" טוב מהרב פרץ המזלזל בפסיקות בג"ץ?

על הדילמה הזאת יוכלו מנהלי התיאטרונים לקרוא בספרו של אהוד שפרינצק "איש הישר בעיניו" – אי־לגליזם בחברה הישראלית" (סדרת זמן הווה של ספרית פועלים). אחד הלקחים הטורדים את שפר־ינצק היא העובדה שאי־לגליזם הו־כיח עצמו כאפקטיבי בחברה הישר־אלית. הוא השיג תוצאות במקום בו כשלו הפגנות מחאה מנומסות. הרב פרץ ואנשיו יודעים זאת היטב כשהם נאבקים על עקרונות היקרים להם. וזה כשכל הכוח בידיהם. זה שיעור שקשה לא ללמוד אותו.

שערוריות לא מוכרות כרטיסים

הקהל הוא הצנזורה הטובה והמחמירה ביותר, ואי אפשר לעבוד עליו

אחת התגובות המוזרות הש־גורות, וגם המעצבנות ביותר היא שהשערוריה סביב הצגה מוכרת כרטיסים. זו מוצא את מצפונו של הליבראל הנלחם למען העקרון בלי להם טוגים, וזו דרך התגובה של הפאטריוט הישראלי שהצגתו לא נפסלה. לעשות צחוק מהעניין ולהתנגן שהצנזורה תפסול כי "כך נמכור יותר כרטיסים".

הצגה ששערוריה מקדמת מכירות היא לא נכונה מתמטית ואמפירית. נכון, ספר שנוי במח־לוקת או מעורר תגובות חרי־פות עשוי להימכר בכמה מאות, אולי כמה אלפי עותקים. שערוריה אכן מוכרת ספרים או עיתונים, וגם כאן יש מספר סופי של עותקים שניתן למכור בדרך זו. אבל אותם כמה אלפי כרטיסים שנמכרים בשל כוח הסקנדל לא יצליחו למלא אולם תיאטרון (אפילו אולם קטן מאוד) ליותר מעשר. אולי עשרים הצגות. הצגה שרצה מספר כזה של פעמים היא לא הצלחה קופתית, ובוודאי שאינה מכסה את ההשקעה של הכשרון ושל הכסף בה.

אמפירית, מתברר שאף הצגה שצונזרה לא הפכה ללהיט. "מלכת האמבטיה" הורדה מהבימה על ידי התיאטרון הקאמרי שלא עמד בלחץ הציבורי, ולכן איננו יכולים ללמוד ממנה. אך "הפטריוט" נעלם מהבימה זמן רב לפני שעניין הצגתו ללא היתר הגיע אל בית המשפט. המחזות של סובול המשיכו להיות מוצגים לא בגלל השערוריות שעורר (הם אושרו על ידי הצנזורה) אלא בשל העניין האמיתי שעורר.

יש גם משהו מעליב בראיית האמן כמחפש את הצנזורה כמקדם מכירות. שום אמן בר דעת לא כותב כדי שתהיה שערוריה. כל מנהל תיאטרון יודע ששערוריה יוצרת יחסי ציבור, אבל היא לא מקדמת מכירות. על כל פנים לא בכמות שתהפוך הצגה כושלת ללהיט קופתי.

השילוש של פנדרצקי

אחד מן המלחינים הידועים בעולם מנצח בפילהרמונית על היצירה שלו ● במאי הוא יקבל את פרס וולף היוקרתי מידי נשיא המדינה יחד עם אייזיק שטרן

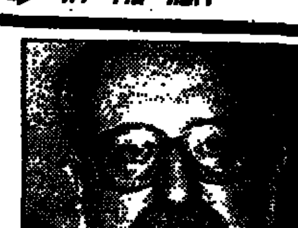
קרישטוף פנדרצקי

מלחין שמרכז תרבותי חשוב חוגג את יום הולדתו החמישים בפסטיבאל מיצירותיו בתחום "המוסיקה הרצינית" יכול להתברך בכך שהצ־ליח. זה מה שקרה לקרישטוף פנדרצקי בשטוטגארט לפני שלוש שנים, ושם גם הושמעה אחת הגרסאות ל"רקוויאם הפולני" שלו. עתה, בשנת החמישים של הפילהר־מונית הוא מנצח על היצירה כולה, שחלקיה השונים הוקדשו לפועלי גדנסק (החלק הראשון הוזמן על ידי "סולידריות"), לקרדינל וישינסקי, או לאבא מקסימיליאן קולבה.

פנדרצקי, שהוא עצמו נוצרי מאמין, מודע לחשיבות הקדושת היצירה, אבל מודה שאחרי ככלות הכל מה שנשאר היא המוסיקה עצמה, וזה מה שיקבע אם היצירה תשרוד במשך השנים. גם החלקים שהוזמנו על ידי "סולידריות" מו־שמעים עתה בפולין, אם כי לא בברית המועצות או בארצות אחרות של הגוש המזרחי.

הוא הגיע אל היצירה הדתית בפו־לין הקומוניסטית מאקספרימנטים בצליל טהור. אלה היו הדיאלקטיקה שלו למה שנאלץ ללמוד באקד־מיה למוסיקה. שם דרשו ממנו לחקור את הפולקלור הפולני ולכ־תוב 24 או 48 פרלודים ופוגות על נושאים כאלה. ריאליזם סוציאליסטי מצד אחד, חיפוש שורשים עממיים מצד שני והכל נתון בפורמליסטיקה קפדנית. מה הפלא שהגיע לציור יצירה, כשהשתלבות הקווים על הדף היא הדבר הראשון, ורק בע־קבותיו באה הבחינה של המשמעות הצלילית ההרמונית של התווים. עד היום הוא מאמין שציור היצירה קיים בפני עצמו גם כציור, במנותק מן היצירה המוסיקאלית. הוא חשב על קריירה של גרפיקאי לפני שהתמסר למוסיקה.

התזה המודרנית הזאת, המאפיינת כל מהפכה ("כמו המהפכה הצרפתית שהרסה את כל הישן, או המהפכה הבולשביקית שעוד לא גמרה להרוס") לא עשתה אותו לפופולארי בין תזמורות. תזמורות בגרמניה או בשוויצריה מרדו וסרבו לנגן את הקטעים שרשם בפרטיטורה. רק כש־השמיע להן המנצח את הקלטת היצירה השתבבנו[?].

כשהשלים את התזה והפך לאחד המלחינים הרציניים החדשניים הפו־פולאריים ביותר, הגיע הזמן לאנטי־תזה. כשהרגיש שהוא לא חייב למרוד, אלא יכול לכתוב מוסיקה ניאו־רומנטית כמו שהוא מרגיש, כאילו המשך של ברוקנר, כתב את הסימפוניה השניה שלו.

עכשיו, עם הרקוויאם הפולני שנכתב בארבע השנים שבין 1980 ל־1984 הוא מרגיש שהוא נמצא בשלב הסינתזה, בין הצליל הטהור ובין הניאו־רומנטיקה. דומה שהוא חרד מהיותו אוונגרדיסט שהתיישן, ויש לו מספיק ביטחון עצמי לעשות את מה שנראה לו נבון לאותו הרגע, מבלי לחשוב על העבר של המו־סיקה או על העתיד שלו עצמו.

העתיד הזה מוכתב למדי: עתה, בין מסע קונצרטים אחד למשנהו, הוא חושב שוב על כתיבת האופרה "המלך אובו", שהוזמנה לפני כמה שנים על ידי האופרה של שטוט־גארט. אז, כיוון שלא כתב את האופרה, ביצע בשטוטגארט את בכורת הרקוויאם. עכשיו, בעוד שלוש שנים תבצע אותה האופרה של פארים. פנדרצקי הוא איש של מועדים. הוא לא כותב אם אינו יודע את מועד הביצוע, וכשיש לו שלוש שעות פנויות בבית מלון, הוא נמצא הרבה במלונות, מה שלצד הקריירה כמלחין הוא גם מנצח, לברות שהבי־סים הוא בפולין.

זו הפגישה הראשונה שלו עם הפילהרמונית. הוא ניצח בארץ לפני 12 שנה על תזמורת רשות השידור. כמלחין מודרני, שמכיר הרבה תזמורות (האנגליות והאמריקאיות הן המפורסמות ביותר, כי כל נגן חרד לכסא שלו. הגרמניות הן קצת פקידותיות. הרוסיות טובות מאוד, ויש בהן גם הרבה יהודים, מה שנשמע בצליל) הוא מלא שבחים לפילהרמונית. "לא הייתי צריך לתת לתזמורת אפילו הערה מוסיקאלית אחת: רק הבהרת מקצבים, מה שבדרך כלל מסובך ביצירות שלי".

הוא כבר מדבר על הביקור הבא שלו, אולי לפתיחת פסטיבאל ישראל. הוא מאד היה רוצה לנצח כאן על ביצוע הקונצ'רטו שלו לצ'לו. הבעיה היא למצוא את הצ'לן הנבון לאירוע. תהיה לו סיבה טובה להיות כאן במאי: הוא מקבל את פרס וולף היוקרתי לאמנויות השנה יחד עם אייזיק שטרן במשכן הכנסת מידי נשיא המדינה. בינתיים מחכות לו תזמורות, יצירות ותומכים באיר־ופה. המיליונר ג'והנ' דייס הגיע לארץ בביזוזו מלונדון כדי לפגוש בו ולדון על בכורה של יצירה חדשה.

אופרה שלו "המסיכה השחורה" פתחה את פסטיבאל זלצבורג ואת העונה באופרה של וינה.

יש לו – כמו למוסיקאים גדולים בימים הגדולים – התחייבויות בכל מקום.

****
***

מיפאן למוזיאון

מאת אדרי אפשטיין

מוסיקה לקטו, בביצוע קינוקו שיראגה, בליווי חלילה מרגלית בקטו, ואחרי שוהם – חליל, במוזיאון ישראל, ביוזמת השגרירות היפאנית, להגל פתיחת תערוכה של קראמיקה יפאנית.

בין כלי הנגינה היפאניים הקוטו הוא אולי זה שצליליו נעימים ביותר לאוזן מערבית, בגלל אופיים הבהיר, הבהיר והמלטף לא פעם, שאינו סותר את הרגלי ההאזנה של המאזין המערבי המצוי.

בתכניתה כללה האמנית היפ־אנית (החיה בלונדון) קינוקו שיראגה יצירות מסורתיות ובנות המאה העשרים, שהדגימו באופן ייצוגי את האסתטיקה המוסיקאלית המסורתית מזה, וגם את הנטיות המגששות למיזוג עם יסודות מערביים מאידך. "רוקודאן" משמש דוגמא קלאסית לבנין צורת הואריאציה, שפיתח יאצ־וקהאשי במאה ה־17 באופן הניתן למעקב נוח לאוזן המערבית הקשו־בה, על אף השוני הניכר לעומת הצורה האירופית המקבילה לה. ב"שירת השוקי" משלב יושיזאווה, במאה ה־19, את היסוד הקולי־הלירי באופן היוצר ניגוד מרתק בין התוכן הרומאנטי לבין ההימנעות מהבעי־תיות בתפקיד הקולי, כדי לתת למו־סיקה ולטקסט עצמם להביא לביטוי את התכנים האמוציונאליים.

קינוקו שיראגה היא רב אמן בשלה, ששקדה ביכולת רבת רושם על הפקתן של דקויות הצליל הרכות האופייניות למוסיקה הזאת. פלורה מרגלית – ישראלית שחזרה מהשתלמות ביפאן – נתנה דוגמא מעודדת להישג הנכבד אליו מסוגלת מוסיקאית ישראלית להגיע בנ־גינה בכלי תובעני זה. נגינתו של אורי שוהם השתלבה ברגישות רבה ובאמינות טעם בנגינת הקוטו.

קונצרט למנויים מס' 3 של הסימפונייטה הישראלית של באר שבע, בניצוח תומאס זנדרלינג, עם הסולן אילן רוגוף – פסנתר. בתכנית: מיצירות הנדל, מוצארט, רוסיני ושופן.

הפסנתרן אילן רוגוף ממצה במגע רך, מעוגל ומרתק את התכנים הפיו־טיים של פרק הרומנסה ואת האפי־זודות המלודיות־ליריות של הפרק הראשון בקונצ'רטו לפסנתר מס' 1 של שופן. את הפרקים המהירים הוא מנגן במגע קליל ומרוקן ובשליטה טכנית חסרת מאמצים, המלווה בברק וירטואוזי בפרק הרונדו. עם זאת, מורגש בהם דגש חזק וכמעט בלעדי על הליטוש הטכני, עד כדי השגיות מיכאנית יתרה. בפרק האחרון חסרו גמישות ריקודית מלהיבה יותר וגם האלגנטיות הפו־לנית הנינוחה של העולם הישן, כפי שהיא עדיין אופיינית לשופן הצעיר, בתקופתו הקונדקטוראוית[?].

הפתיחה "סולם המשי" של רוסיני נשמעה כאילו היא קשה מכפי יכולתה של הסינפונייטה – בעיקר של האבובים – והנעולה בחיפזון חסר נשימה ובעצבנות בלתי מר־סנית. אחרי סירדת מתישה זאת של חברי התזמורת באה מנוחה ודומה ליצעים בקונצ'רטו גרוסו אופ' 6 מס' 7 של הנדל. את סימפוניית "הפנד־[?]" של מוצארט ניגנו בצליל וחזור רע[?].

בשקט בשקט

מאת ציונה שמשי

שתי תערוכות קבוצתיות [?] של: אבנב, בגלריה [?] ובגלריה דביר.

הגלריה של בית הספר הגבוה לאמנות הציור, באחוריו של שוק הכרמל הסואן מציגה את התערוכה הכי קבוצתית שיכולה להיות. הנושא "נופים". האוצרים, שמספרם כמספר המציגים, מכריזים שהתער־וכה הזולה בהעדר הגדרת כותרת כוללת, וזה נכון מאוד, וזה גם איננו אסון. אך כאשר לסעבה שהערות ההוזרצות היתה המשותף, זה איננו טיעון איכותי. אבל גם זה לא משנה.

יתכן שתהליך הבחירה שהאוצרים באים בו, היה מאוד מעניין ובעל ערך לימודי, אך זה לא בא לידי בי־טוי במוצר התלוי על הקיר. זוהי גלריה כחלק מבית ספר, ועל כן טבעי שהתכנסות שלה תהיה רבת העוז. לעומת זאת, הציורים יפים וטובים ושונים זה מזה, בפעולות מבריקות ומעיקות של גבי קלומר ונוף רחוק רב מתיקות של ידיד רובין, ויש גם הרבה מועקה בנופים של תמרה ריקמן ורחל סליט. ציור אחד של משה אלחנני ולאבי אברמ־סון מרגישים עד כמה חשוב שגם בתערוכה קבוצתית תוצג יותר מאשר יצירה אחת של כל יוצר.

לבוא לגלריה קלישר תמיד קשור ברגשה של מעשה גבורה. הרבה פמלת מכביב, שלא מפריעה לסטר־דנטים, כמה זה [?]. אם קלישר זה מבטא [?] השוק, גלריה דביר היא [?] מאמרי [?] קס בגלריה מנוטרל על ידי ה[?] הפורץ מפתקירות.

תערוכה קבוצה ללא הגדרה, מסוג תערוכות העבודה היומיומית, ולא הוג של הגלריה. אחת של מישורי, שתיים של פיני צינביץ', שתיים של ברוס וארבע של כהן־גנ. זה המגוון המגוון ביותר שניתן להעלות על הדעת, אך מעניין וטוב לעין, למרות שהציורים אינם בוחקת חדשים שאינם מוכרים. בעיקר מרגישה תערוכה זו עד כמה ציורים שונים זה מזה יכולים להפתיע כשהם יחד. בין הדימויות המתגלצ־צות ברעש אדיר של כהן־גנ, והד־מות הקורצת והמאיימת על שלומי של מישורי, גרוס הוא מין כוח עליה, כשצינביץ' עדיין בוחר וב־הנה מעצבנות צבעונית כהולמה אמנותית.

מעלתן של תערוכות קבוצה ידועה. תמיד יש קסם רב בהשוואה בין שונים לדומים. שלרגע קט משהו מאחד אותם. בתערוכות קלי־שר הדביר יש גם משהו נוסף. השקט האדיר השורר בגלריה ביום חמישי אחרי הצהריים, כשהעולם כולו קונה מזון מעבר לפינה, או עומד בתור לשלם. נעים להרגיש שאפשר גם להיות אחד ויחיד בקצה השני.

לשנורר צריך לדעת

ויקהאם בויל באה לארץ לספר איך היא אוספת כסף למען תיאטרון "לה מאמא"

ויקהאם בויל (33) היא אשה צעירה נמרצת. אחרי קריירה נהדרת מרשימה בעיירת ניו יורק היא הלכה ללמוד ניהול עסקים, ומן הלימודים חזרה הישר אל המוסד התיאטרוני החדשני "לה מאמא", כדי לעזור למייסדת "לה מאמא" אלן סטיוארט להשתלט על הצד הארגוני. גם תיאטרון חדשני צריך לשלם את החשבונות בסוף החודש.

בויל באה לארץ כאורחת המרכז לתרבות ארה"ב, לספר איך אוספים כסף למען האמנות.

למי שחשב שאי אפשר ללמד אותנו לשנורר, היה זה שיעור מרתק. התזה של בויל היא שכשר אתה הולך לאיש עסקים לבקש ממנו כסף למען האמנות, אתה צריך לדעת לשחק טניס על המגרש שלו. פירושו של דבר לדבר אליו בשפת העסקים שהוא מבין. כדי לעשות זאת, אתה צריך להכיר היטב את המוצר שלך. פירוש גם להתלבש נכון כשאתה הולך לפגישה איתו.

היא באה ל"לה מאמא" ובחנה את המוצר שלה: הרפתקה תיאטרונית שסיכוייה להצליח טובים כמו סי־כוייה להיכשל. אחר כך בחנה את השוק הפוטנציאלי שלה ופנתה ל"ארביטרייג'רס", אנשים הידועים להמר במניות, לקנות בזול ברגע הנכון, לפני שהמניות מתייקרות ואז למכור אותן. היא הלכה אל איוואן בויסקי, ושכנעה אותו גם לתת כסף וגם להצטרף למועצת המנהלים של "לה מאמא". הצרה האמורה היא שבויסקי (לנו יש את בייסקי, להם את בויסקי) הסתבך עכשיו בשערוריה של מסחר במניות על פי מידע פנימי.

היא יודעת גם איזה חלק מן הפרויקט שלה היא יכולה למכור למי. והחשוב יותר: היא איננה באה לבקש טובות או נדבות. היא מציעה למשקיעים חוזה המפרט היטב את התחייבויותיה ואת התחייבויותיהם. זה מגע סיבובים: מעצב האופנה וילי סמית הסכים לתרום להצגה וגם לעצב את התלבושות. בערב שלפני הבכורה נטלה סטיוארט מספריים (היא היתה מעצבת אופנה בעצמה, וכך שיכנעה בויל את סמית להצטרף לפרויקט) וחתכה את כל העיצובים של סמית לטעמה. השער־וריה ריחפה באוויר, אלא שבויל לא נבהלה. היא אמרה בבקשה, אתם רוצים לתבוע אותנו, אנחנו נילחם. היא פנתה לעורכי דין הטובים ביותר והתברר שהחוזה מאפשר לה לתבוע את סמית על נזקים לגבי סעיפים שנים ושנתיים. הפרשה הסתיימה בפיצוי הדדי של דולר תמורת דולר.

בויל יודעת שלאסוף כסף למען האמנות פירושו לדעת לכתוב נכון את הבקשות, לדעת לקבל סירובים והתחמקויות ולא לוותר. "כשחברה גדולה אומרת לך שכל ההתחייבויות שלה לאמנות תפוסות לשנתיים הקרובות, ואתה צריך לשלם משכורות בסוף החודש, אתה לוקח נשימה עמוקה, מבקש להרשם בתור לשנה השלישית, אומר שלום, יוצא החוצה ובוכה".

בקהל של בויל ישבו מנהלי קרנות ומנהלי מוסדות תרבות. שני הצדדים ידעו שבעתיד הקרוב הם ימצאו את עקבות ביקורה של בויל בהתכתבויות ובפגישות הצדדיות אלי־הם.

כשירות ללקוחותינו הנכבדים, אנו מפרסמים להלן את מועדי ההפלגות מהארץ, של אניות חברת "צים" לסוף שנת 1986

שם האניה	הפלגה	נמל טעינה	היעד	תאריך הפלגה מהארץ
שרות מכולות ושרותי צפון אמריקה				
צים טוקיו	54	חיפה	קנדה, ארה"ב, איים קריביים	10.12.86
צים מרסיי	42	אשדוד/חיפה	מיאמי ומפרץ הגולף	21.12.86
צים קילונג	20	חיפה	קנדה, ארה"ב, איים קריביים	22.12.86
שרותי אילת				
סאוואן	96/5	אילת	מומבסה, דאר־אס־סאלם, דרום אפריקה	12.12.86
צים ניו אורלינס	43/15	אילת	דרום אפריקה	21.12.86
צים טריסט	115	אילת	מזרח רחוק, אוסטרליה	23.12.86
שרותי דרום אטלנטי				
קדמה	29	חיפה	מערב אפריקה	21.12.86
צים באונוס איירס	36	חיפה	דרום אמריקה	31.12.86
שרותי אירופה וים התיכון				
קו הים האדריאטי				
הדר	66	אשדוד/חיפה	טריאסט, ונציה, רוונה.	10.12.86
יסמין	219	אשדוד/חיפה	טריאסט, ונציה, רוונה	17.12.86
צים בריסבן	13	חיפה	ונציה, טריאסט, קופר	24.12.86
יסמין	220	אשדוד/חיפה	טריאסט, ונציה, רוונה	31.12.86
קו הים התיכון המערבי				
לוטוס	185	אשדוד/חיפה	מרסיי, ברצלונה,	12.12.86
רחל בורכר	34/35	אשדוד/חיפה	לה ספציה, מרסיי	17.12.86
תפוז	54	חיפה	לה ספציה, מרסיי, ברצלונה	18.12.86
אבוקדו כרמל	708	אשדוד	מרסיי	24.12.86
לוטוס	186	אשדוד/חיפה	מרסיי, ברצלונה, נפולי	24.12.86
רחל בורכרד	36/37	אשדוד/חיפה	לה ספציה, מרסיי	30.12.86
מיכל	1	אשדוד/חיפה	לה ספציה, מרסיי, ברצלונה	31.12.86
גליה כרמל	708	אשדוד	מרסיי	31.12.86
שרות חופים וקו הים השחור				
צים אלכסנדריה	85	חיפה	לימסול, מרסין	12.12.86
טילה	124	חיפה/אשדוד	פיראוס, קונסטנצה	17.12.86
צים אלכסנדריה	86	חיפה	לימסול, איסטנבול, איזמיר	19.12.86
טילה	125	חיפה/אשדוד	פיראוס, קונסטנצה	28.12.86
צים אלכסנדריה	87	חיפה	לימסול, מרסין	28.12.86
קו צפון אירופה (C.C.L.)				
אמקול קוריר	452	אשדוד/חיפה	רוטרדם, המבורג ברמן	16.12.86
קרבל	4	אשדוד/חיפה	רוטרדם, המבורג ברמן	23.12.86
אלטוניק	43	אשדוד/חיפה	רוטרדם, המבורג ברמן	26.12.86
קו מזרח אנגליה ובלגיה (C.C.L/C.C.S.)				
רקפת	85	אשדוד/חיפה	פליקסטאו, אנטוורפן	12.12.86
נתנאל	30/453	אשדוד/חיפה	פליקסטאו, אנטוורפן	16.12.86
ורד	81/454	אשדוד/חיפה	פליקסטאו, אנטוורפן	26.12.86
פלמח II	76	אשדוד/חיפה	פליקסטאו, אנטוורפן	30.12.86
קו מערב אנגליה והאיים הבריטיים (C.C.S.)				
סיטי אוף פלימוט	91	אשדוד/חיפה	דבלין, ליברפול	16.12.86
ליברפול סטאר	89	אשדוד/חיפה	דבלין, ליברפול	26.12.86

● ניתן לשינוי ללא הודעה מוקדמת.

לקוחותינו מתבקשים לתאם בהקדם עם אנשי השיווק והמכירות בחטיבות האזוריות של החברה בחיפה ותל־אביב ועם מחלקות היצוא של חברת דיזנגוף בנ"ם בחיפה, אשדוד ואילת, הזמנת מקום למשלוח מטעניהם באניות חב' צים.

לקבלת אינפורמציה נוספת נא להתקשר עם סוכנינו:
מ. דיזנגוף ושות' בע"מ
חיפה: דרך העצמאות 42־44 טל. 04־652111 מברקים: DISHIP
אילת: ת.ד. 11, טל. 059־76144, מברקים: DISHIP
אשדוד: ת.ד. 9000, טל. 055־20311, מברקים: DISHIP
מרכז המידע הממוחשב: טל. 630137, 03־630125

צים ZIM
צים חברת השיט הישראלית בע"מ

שלמה א. אנג'ל בע"מ

הודעה
על אסיפה כללית שנתית

1. ניתנת בזה הודעה לבעלי המניות כי האסיפה השנתית של החברה תתקיים ביום 22.12.86 בשעה 17.00 במשרדי החברה, מאפית אנג'ל, ג. שאול, ירושלים
על סדר היום:
א. דו"ח מועצת המנהלים.
ב. אישור הדו"חות הכספיים ליום 31.3.86.
ג. בחירת מנהלים וקביעת שכרם.
ד. מינוי רו"ח וקביעת שכרו.
ה. אישור פעולות המנהלים לשנת המאזן 1985/86.
ו. אישור דיבידנד ביניים שחולק כדיבידנד סופי.
ז. שונות.
2. בהתאם לתקנות ההתאגדות של החברה:
א. אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, היא נדחית לאותו יום בשבוע הבא, באותה שעה ובאותו מקום, מבלי שיהיה צורך להודיע על כך לחברים, או לכל יום אחר או שעה אחרת או מקום אחר כפי שמועצת המנהלים תקבע בהודעה לבעלי המניות.
ב. כל חבר זכאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה באופן אישי או על ידי בא כח להצבעה במידה ויפקיד יפוי כח במשרדה הרשום של החברה בהתאם לתקנות החברה.
3. הדו"חות הכספיים נמצאים לעיון במשרדי החברה, בשעות העבודה המקובלות.

בפקודת מועצת המנהלים
א. אנג'ל

קייט — א — רינג
שירות אירוח בבית הלקוח
צלצל 052־70448
שירות TAKE AWAY
מרכז מסחרי כפר שמריהו
יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחד!

THE SEVEN PROVINCES INSURANCE COMPANY LIMITED
CONDENSED FINANCIAL STATEMENTS
AS AT DECEMBER 31, 1985
(in Thousands of guilders)

(A) CONDENSED BALANCE SHEET

1984(*) Guilders		Guilders	1984(*) Guilders		Guilders
100,935	Capital, Reserves and Surplus	88,679	500,204	investments	537,489
	General Insurance:				
242,067	Unexpired Risks Reserve -	227,348	34,574	Fixed assets	35,511
332,333	Claims Outstanding	324,029			
96,079	Other Liabilities	122,539	236,636	Other assets	189,595
771,414		762,595	771,414		762,595

(B) STATISTICAL INFORMATION IN RESPECT OF INSURANCE BUSINESS AND PROFITS FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 1985

	1985 Guilders	1984(*) Guilders
Premium - General Insurance	330,955	341,282
Loss from General Insurance	(52,290)	(53,864)
income from investment, not charged to Revenue Account	6,018	71,081
Profit / (Loss) before appropriation	(26,440)	16,164

(C) STATISTICAL INFORMATION OF THE ISRAEL AGENCY
(in New Israel Sheqels)

	Adjusted to the Consumer price index of December, 1985 IS.	IS.
Premium and Registration Fees - General insurance	424,298	494,727
Revenue Profit on General Insurance	105,894	85,932
Income from investment less income credited to Revenue Account	32,680	39,380
Net Profit for the year	138,574	125,762

INVESTMENT POSITION AS AT DECEMBER 31, 1985

Liabilities in Israel	183,617	76,170
Admitted Assets in Israel	333,482	120,931
Excess of admitted Assets in Israel	149,865	44,761

NOTES:
1. The detailed Financial Statements, togerther with the notes thereto and the Auditors' Report are available at the Company's Offices, 33, Maze St., Tel-Aviv.
2. The abve condensed Financial Statements and Statistical Information are being prepared by virtue of the Law for supervision of Insurance Business, 1983.

(*) Reclassified

ATLAS INSURANCES LIMITED
Representatives in Israel

משרד התחבורה · עירית ראשל"צ · חברת אגד

הסדרים חדשים לתחבורה הציבורית בראשל"צ

בקווי אגד מס' 11 (חוצה עיר) 20־21, 3, 3א'

החל מיום א' ה' בכסלו תשמ"ז 7.12.86

הרינו שמחים להביא לידיעת תושבי ראשל"צ כי החל מיום א' 7.12.86 יונהגו לנוחיות המשתמשים בתחבורה הציבורית סדרי תחבורה חדשים בעיר משכונת רמת אליהו ושכון המזרח.
הסדרים אלה מונהגים לאחר בדיקה משותפת שנערכה ע"י משרד התחבורה, עירית ראשל"צ וחב' אגד ובהסכמת ועדי השכונות רמת אליהו ושכון המזרח.

להלן פירוט סדרי התחבורה החדשים:

1) קו 11 (חוצה עיר)
המסלול בשכונת – רמת אליהו:
רח' זלמן שניאור, רח' חנה סנש, רח' מ. אנילביץ עד המשך רח' יעקב כהן.
התחנה הסופית: בסוף בשכונת רח' יעקב כהן (הלוך ושוב).
בשכון המזרח הקו יהיה סבובי עם תחנת ויסות בסוף ברח' י.ש. גרוסי (רח' עליה)־עזרא־יחזקאל הנביא, השופט – הרקפת – מעפילי מרוקו – מורדי הגיטאות – רח' העליה.
תדירות הקו: 58 כניסות ויציאות ביום אל השכונות ומהן.

2) קוים 21 – 20 שכונת רמת אליהו:
מסלול העיר: רח' רבוטינסקי, רח' שאול המלך, רח' אנילביץ, רח' חנה סנש, רח' זלמן שניאור, שד' משה דיין.
מרמת אליהו: שד' משה דיין, רח' זלמן שניאור, רח' שלמה המלך, רח' אנילביץ, רח' חנה סנש, שד' משה דיין, רח' רבוטינסקי.
תחנות האיסוף ותחנות ההסעה בשני הכיוונים תהיינה באותו צד של הרחוב ותסומנה באופן ברור.
תדירות הקוים: 34־39 כניסות ויציאות ביום אל השכונה וממנה.

3) קו 3 ו־3א' לשכון המזרח:
קו 3: הקו יפעל לפי מסלול קו 11 ללא הסטיה דרך רח' הרקפת אלא בהמשך רח' השופט עד לרחוב מורדי הגיטאות.
תדירות הקו: 28 כניסות ויציאות ביום אל השכון וממנו.
לכפר אריה: קו 3 א':
תדירות הקו: 12 כניסות ביום לכפר אריה,
14 יציאות יום מכפר אריה.

4) קו 165 מת"א לרמת אליהו ובחזרה לת"א:
הקו יעבור בשכונה סיבובית:
מתל־אביב – שד' משה דיין, רח' שאול המלך, רח' אנילביץ, רח' חנה סנש, רח' זלמן שניאור, שד' משה דיין ובחזרה לת"א.

אנו מאחלים לכל תושבי ראשל"צ נוחות רבה ונסיעה בטוחה בתחבורה הציבורית בעירנו.

אינג' אהרון מורין
המפקח על התעבורה בדרכים
מחוז תל־אביב והמרכז

מר מאיר ניצן
ראש עירית
ראשון לציון

מר [illegible]
מנהל אגף התנועה
אגד

הצד השני של המכרז

מאת דן סגיר

האם הפך מינהל ההרכשה לחותמת גומי

"בוא לשמוע את הצד השני", אמר לי בשיחת טלפון איש עסקים תל־אביבי בעקבות פרסום הכתבה "זוקונה הגדול במדינה", שניסתה לתאר את פעולותיו של מנהל הרכשה במשרד הביטחון. שמו של אותו איש עסקים והמגזר התעשייתי שממנו הוא בא יישארו חסויים, על־פי בקשתו, משום שלדבריו: אם אלו יוודעו, הוא יהיה "שרוף" סופית מבחינת סיכוייו לזכות במכרז כלשהו במשרד הביטחון בעתיד. הרעיון להקמת גוף כמנהל הרכש (מנה"ר), היה של שר הביטחון הראשון, דוד בן גוריון, שלא רצה שאנשי הצבא יעסקו בעצמם בעניני כספים שקשורים לרכש ויעמדו בפני פיתויים. כן ביקש להשיג יתרונות כלכליים והנובעים מריכוז הקניות בגוף אחד. אולם, אומר איש העסקים התל־אביבי, בפועל אין זה עומד כלל.

הספקים עובדים ישירות עם היחידות השונות בצה"ל, מגבשים איתם יחד מה צריך לקנות, באיזה מחיר ותנאים ורק אחרי שההחלטה התקבלה, ללא כל המעורבות המשמעותית של קבלת ההחלטות והשיקולים שתוארה בכתבה הקודמת, היא מובאת "מבושלת" ועוברת את תהליכי מנה"ר, ההופך בצורה כזו לחותמת גומי ללא כל מעורבות אמיתית בעשייה.

"שוחד עקיף"

איש העסקים, מ', קובע חד־משמעית, כי במגזרי התעשייה שהוא עוסק בהם, קציני הצבא מחליטים בלעדית היכן קונים, ממי ובכמה. שיטות ההתקשרות של מנה"ר הפכו למעשה למכשיר לניתוב ההזמנות. כך מתרחשים רבים מהדברים שממנו רצה ב"ג להימנע בזמנו. מ' אינו מאשים קצינים בשחיתויות, אך מציין כי ישנם מקרים רבים שניתן להגדירם כ"שוחד עקיף".

בהרבה מקרים, נכנסים לשיקולי הקצינים מניעים, כגון סיכוי למקום עבודה אצל אותו ספק, לאחר השיחרור. נוצרים יחסי תלות לא בריאים של היחידה בספקים מסוימים. בדרך זו נוצרים, לדבריו, ביזבוזים אדירים בתקציב הביטחון, משום שאותם מפקדים העורכים עסקות כאלה אינם בודקים אותן על־פי קריטריונים תקציביים כלשהם, ובראש מעייניהם עומדת טובת היחידה, כפי שהם רואים אותה, ושיקולים אישיים — במקום שיקולי כלל המערכת.

תופעות אלו, בולטות מאוד בתעשייה של בן־שיחי, ואולם הוא טוען כי ניתן למצאן לרוב בענפים אחרים. מ' הביא בפני מספר לא קטן של מכרזים או קניות לאחר מו"מ עם יצרן יחיד, שבהם רכש מנה"ר מוצרים במחיר גבוה יותר משיקולים לא תמיד כלכליים, וכאלה שספק אם יעמדו במבחן ביקורת חיצונית.

ומדוע שותק מ'? במערכת הקנייה של משרד הביטחון בישראל, בניגוד לשיטות הקנייה של הצבא האמריקאי למשל, אין אפשרות לערער על מכרז או עסקה כלשהי בלי להיפגע לאחר מכן. בישראל, בניגוד לארה"ב, לא חייבים המחליטים להציג את שיקוליהם לביקורת. קיימת פונקציה של מבקרי המשרד, אך לא פעם נתקבלה אזהרה בנוסח "תחשוב טוב לפני שתלך להתלונן אצל מבקר המערכת". פנייה לבג"צ, אומר מ', היא הכרזת מלחמה על מנה"ר ולמעשה התאבדות מבחינה עסקית. זו הסיבה, שממעטים לעשות זאת.

במקרים שבהם מנסה מנה"ר לעמוד מול תכתיבי היחידות בנושאי הרכשה, אומר מ', הכוח המקצועי העומד לרשות המנהל קטן ואינו מתאים. הממונה על מגזר התעשייה שלו במשהב"ט הוא "ללא ידע, הבנה, תיחכום ואינטליגנציה הדרושים להתמודדות עם הספקים ועם היחידות השונות". הספקים, לעומת זאת, מגיעים עם סוללה ארוכה של אנשי מקצוע ומשפטנים (נאמר לי גם במנה"ר: ד"ס). מ' רואה את טענת בעיית התקציב בגיוס כוח אדם נאות למינהל. לדבריו, חיסכון בעסקה אחת למשרד הביטחון, שווה את כל המשכורות של צוות מוכשר ומתאים לשנה שלמה.

"כסף מתגלגל ברחוב"

ואם בכל זאת לא די, מוסיף מ', אזי הטיפול בכספי הסיוע האמריקאי הוא מתפיר, כאילו מדובר ב"כסף שמתגלגל ברחוב". מ' בקי בכללים המנחים את משרד ההגנה האמריקאי בביצוע רכישות, וקראנו בהם יותר. אין כל ספק שיש לנו הרבה מה ללמוד מן השיטות הנהוגות בארה"ב.

טענותיו של מ' נגד מנה"ר ושיטותיו הוצגו בפני משרד הביטחון, ולהלן תמצית תגובת דובר המשרד:

* מאחר שהדברים הם בעילום שם, לא ניתן לענות באופן ענייני. לגופו של עניין, במהלך כל התקשרות הוולמה מופעלים שיקולים אובייקטיביים.

* הטענה שמנה"ר היא חותמת גומי משוללת כל יסוד. ברכישות מנה"ר בשיטת המיכרזים וגם בשיטת המו"מ לצבא אין כל שיקול דעת. בהתקשרויות בשיטות מו"מ, ההצעות מגיעות במעטפות סגורות ונדונות בוועדה פנימית. הספק הזוכה נקבע לפי פרמטרים שנקבעו מראש.

* בנושא "שוחד עקיף" לקצינים בצורת משרות לאחר השחרור, מזכיר דובר המשרד את קיומו של "חוק הצינון" של עובדי ציבור, אשר חל גם על אנשי צבא.

* בנושא קיפוח על תוצאות מכרז, טוען דובר המשרד שהתוצאות נמסרות לכולם והם יכולים לערער בפני מבקרי מערכת הביטחון. המשרד ממשיך לעבוד עם ספקים שערערו או פנו לבג"צ נגדו ואין כל היגיון בטענה שמי שמתלונן "מתוסל מבחינה עסקית".

* למנה"ר כוח אדם מיומן ובעל כישורים מתאימים למילוי תפקידים, במינהל מועסקים מהנדסים, כלכלנים ושבצאים רבים.

* בנושא כספי הסיוע האמריקאי מודיע הדובר שהנהלים של ממשלת ארה"ב לשימוש בכסף זה הם קפדניים מאוד, ומשהב"ט מקפיד מאוד על יישום ההנחיות אלו כלשונן וכרוחן.

חששו של מ' מחשיפת הדברים, מונעת דיון אמיתי ומבוסס בליווי דוגמאות קונקרטיות, לגבי עבודת מנה"ר ושיטות הרכישה. בצורה כזו לא מתאפשר מנהל תקין, מנגנוני הביקורת משותקים, ורק הכנסת דנה פעם בשנה בדו"ח המבקר.

נושא השעור: נישואי־תערובת

מאת נילי מנדלר

פרופ' צבי לם, מבית הספר לחינוך באוניברסיטה העברית, טוען כי המהומה שחוללה ההצגה "הפיצוץ ברחוב אהל"ן" היא אווילית, שיש להרוג פרות קדושות ושנישואי תערובת הם נושא לגיטימי לדיון בבתי הספר

הפיצוץ ברחוב אהל"ן: "המבחן היחיד הוא אם המחזה טוב"

"אין דבר יותר אווילי מאשר המהומה סביב ההצגה 'הפיצוץ ברחוב אהל"ן'. המתרעמים, מה הם רוצים? להכתיב לסופרים מה לכתוב ולילדים מה לקרוא? רוצים צעירים קוראים, מתמודדים עם מה שקורה, עוסקים עבודות, או שרוצים שלא יקראו ושלא יראו ולכבוד שריפה שלא מקובלת עליהם לא תגיע לאזני התלמידים" — כך הגיב בשבוע שעבר, פרופ' צבי לם, מבית הספר לחינוך באוניברסיטה העברית בירושלים, על הויכוח הציבורי שמעורר ההצגה, המועלית על ידי התיאטרון לילדים ולנוער, מיסודו של משרד החינוך והתרבות.

על השאלה אם מורה רשאי לקחת את כיתתו להצגה זו, השיב פרופ' לם — "האם המערכת, ההורים, המדינה — אינם סומכים על המורה בכל עניין אחר? הרי המורה גם מלמד הסטוריה, תנ"ך וטבע, וגם במהלך השיעורים האלה הוא יכול להגיד בכיתה כל מיני דברים. מדוע לא להשאיר את עניין הצפייה של תלמידיו בהצגה לשיקול דעתו הפדגוגי? העובדה שמורים ומנהלים מתנגדים להצגה, מציבה שאלה מסוג אחר." לפני חודשים אחדים, הגישה ח"כ גאולה כהן שאילתא לשר החינוך, בעקבות ידיעה ב"הארץ", בה צוטטו דברים שאמר לם, בהרצאה על חינוך פוליטי בבית הספר, שנשא בפני חברי הסתדרות המורים. בין השאר טען לם, כי "אחת הססמאות של מערכת החינוך בשנים האחרונות, היתה 'אחדות'. יצרנו אווירה שבה היה אסור להעלות חילוקי דיעות. בעוד שהאווירה שצריכה להיות בכיתה, כאשר עוסקים בחינוך פוליטי, חייבת להיות כזו המאפשרת חילוקי דיעות. מורה לא צריך להסתיר את עמדותיו הפוליטיות, יהיו אשר יהיו. זה יכול לפעול בכיתה, שבה האווירה היא כזו, שלדעתו של המורה, אין משקליתו, בהשוואה לדעתו של התלמיד. ואז לא איכפת לי אם מורה הוא קומוניסט או כהניסט". עוד צוטט לם, כמי שטען בהרצאה אחרת, כי חינוך פוליטי נכון מקנה לתלמיד דיעות אחרות, סותרות, וכי כל שיטת הוראה המלמדת רק דיעה אחת היא שטיפת־מוח. "שום עניין", אמר, "כולל חוק השבות, אינו חד־משמעי. תלמיד צריך לדעת זאת ואסור להעניק לו ציונים על דיעות". לם לא הזמיא למורים שמתפקידם להעניק לתלמיד חינוך פוליטי. "מורה נכנס לכיתה ומנסה לברוא את הילדים בצלמו ובדמותו. זו אגוצנטריות שטחית. בחינוך, קיימת חשיבות עליונה לילד ולסובבו. ססמאות כמו ביטחון המדינה, הן מסטיפיקציה של החינוך".

עידוד לנישואי תערובת

בשבוע שעבר, הועלתה ההצגה 'הפיצוץ ברחוב אהל"ן', בתיאטרון ירושלים, בפני קהל מוזמנים שגדש את האולם. נכחו שר החינוך, יצחק נבון, נציגי המזכירות הפדגוגית במשרדו, נציגי האגף לחינוך ממלכתי־דתי וחברי ועדת החינוך של הכנסת. היו גם נציגים של המרכז לחינוך דתי בישראל, גוף שהוא מיסודה של המפד"ל, המייעץ לאגף בנושאים חינוכיים שונים. בתום ההצגה טענו אנשי המרכז, כי צריך לאסור את העלאת ההצגה מפני שהיא מעודדת לנישואי תערובת. טענת נגד נוספת הסתמכה על סצינות "כמו ליל הסדר המשותף ליהודים ולערבים, השמות ללעג את המסורת שלנו". הם הודיעו, כי בגלל העובדה שהשר לא אסר העלאת המחזה, הם ישקלו הקמת תיאטרון דתי.

פרופ' לם התרעם: "אני רוצה שבתוך הזרם הממלכתי־דתי, ינהגו כפי שהם חושבים לנכון, וכתום לא ללכת לשום הצגה ולא ללמוד מדעים. אני לא אכריח אותם. זאת מדינה דמוקרטית. הם יכולים לא ללמוד ספרות, אם זה תואם את השקפתם. אבל אסור שעמדתם, יהיה לה איזשהוא משקל בקבלת החלטות בזרם הממלכתי. למורים בעלי פתיחות אינטלקטואלית והגנה, הייתי מייעץ להעלות בכיתה נושאים לדיון, כמו: האם יש להציג את 'הפיצוץ ברחוב אהל"ן'; האם יש לפתוח בתי ספר בפני מטיפים לחזרה בתשובה; האם התגובה של הבריונים בירושלים, אחרי רצח עמרי, היא ביטוי לרגש לגיטימי, או שהיא נסיון למנוע היווצרות יחסי שכנות בין יהודים וערבים".

על אלה שהקימו קול צעקה, בעקבות העלאת המחזה, וגם על אלה המתנגדים בינם לבין עצמם, אם להתיר לתלמידים לראותו, הוא אומר: "אם המחזה לא טוב, הוא ירד מעצמו. זה המבחן היחיד של מחזה".

בירור ערכים אנושיים

במסיבת העיתונאים שכינס השר נבון, בתום ההצגה, הוא הסתייג מהלגיטימציה ומהאידיאליזציה של נישואי תערובת בין יהודיה לערבי, כפי שהם מוצגים במחזה. לא לכך התכוון — אמר השר — כאשר צידד בעד חינוך לדו־קיום ובעריכת מפגשים בין תלמידים יהודים וערבים. ספק אם ילדים רכים, יוכלו לצפות בהצגה כזו, בדרך ביקורתית. פרופ' לם: "גם נישואי־תערובת הוא אחד הנושאים שצריך להעמיד לדיון אחרי המחזה. לא יכולות להיות פרות קדושות. השאלה אינה אם נישואים כאלה הם לגיטימיים. יש בעיה אנושית של נישואי תערובת. ישנה ספרות שלמה בנושא. קיימת בעייה של נישואים בין לבנים לשחורים, בני גזעים אחרים ודתות אחרות. אפשר להעלות את הדיון לרמה של בירור ערכים אנושיים". לטענתו, במערכת החינוך עוסקים בשטיפת מוח — "ספרי הלימוד אינם מאתנים במזינת הערכים והחינוך הפוליטי. הבעיה של החינוך הממלכתי־דתי, לא מטרידה אותי, אלא זו של החינוך הממלכתי. החינוך הממלכתי, מבחינה אידיאולוגית, קרס. חסר עמוד שידרה. הוא נגרר אחרי הלכי הרוח הדתיים־משיחיים. בית ספר ממלכתי רגיל, על התכנים הנלמדים בו, היה נחשב בכל ארץ אחרת, לבית־ספר דתי. פשיטת הרגל האידיאולוגית, מתבטאת בכך שבית הספר חוזר לאינטרפרטציות שמלפני הציונות. למשל, ביחס לתנ"ך ולתורה שבעל פה, התפיסות הבסיסיות הן כאילו עם ישראל לא עבר את תהליך האמנסיפציה. החברה הישראלית שרויה היום בקיטוב תרבותי־פוליטי חברתי. השאלה היא איזה חינוך הולם שעה כזו". לם גורס שכל המאבקים הנעשים היום, מלמדים כאילו קברניטי החינוך, מבקשים להסתיר את הקיטוב. בעוד שבשעה כזו, צריך להפוך את נושא הקיטוב, למרכזי בחינוך.

השפעה שואפת לאפס

קיימות שלוש גישות יסוד לגבי החינוך הפוליטי בעולם ואצלנו. גישת היסוד הראשונה טוענת לחינוך א־פוליטי בבתי הספר. המציאות הקיימת בארץ מספיקה, לדברי לם, כדי לבטל אפשרות קיומה של גישה זו. הימנעות מחינוך פוליטי בבית הספר היא בלתי אפשרית. הפוליטיקה מעסיקה את התלמידים גם בלי הוראה. הגישה השניה גורסת שחינוך פוליטי מתפרש כחינוך אידיאולוגי, שהוא מכוון להקניית השקפת־עולם מסויימת. כזה הוא החינוך הדתי ביסודו. הדת משולבת אצלו בהשקפה פוליטית ברורה. כזה היה החינוך בזרם העובדים, לפני קום המדינה. חינוך זה לא כל כך מכוון לכך שהחשיבה של התלמיד תהיה מעורבת, מבוססת על עובדות, על הבנת תהליכים, אלא על התחייבותו לאידיאולוגיה מסויימת.

הגישה השלישית גורסת בעד חינוך פוליטי, כתהליך שמטרתו לטפח את אותם הכשרים שיהיו נזקק להם בחיים פוליטיים. כלומר, להכין את התלמידים לחיים פוליטיים, בכך שהוא ידע יותר, יבין טוב יותר, ויהיה מסוגל לקבל החלטות רציונאליות במצבים משתנים. "אי אפשר יותר להכתיב חינוך אידיאולוגי מלמעלה". לם כדבר על פוליטיקה האידיאולוגית. אולם הוא מודה שהכתבה כגבה אינה אפשרית היום, מהסיבה הפשוטה: "השפעתם של המורים על התלמידים, שואפת לאפס".

מלחמת קבורה

מאת חיים הנדוורקר

חברה קדישא טוענת כי מקומות הקבורה בתל אביב אוזלים ★ העירייה גורסת כי נותרו מקומות עד למציאת חלופות לבית העלמין

הרעיון מצא חן בעיני ח"כ רב שילנסקי, יו"ר ועדת הפנים של הכנסת. בעוד ועדת הכנסת דנה בנושא מילכוד בית העלמין המתוכנן להיבנות בשכונת רמת אביב ג', הציע שילנסקי כי גוש דן יקבור את מתיו מעבר לקו הירוק. "זו תהיה נקמתי המתוקה בכל השמאלנים, הם יהיו מוכרחים להיקבר ביהודה ובשומרון. כל אלה המודיעים כי כף רגלם לא תדרוך ביהודה ובשומרון יגיעו לשם אחרי מותם" — כך אמר לעיתונות. הרעיון לקבור מעבר לקו הירוק אינו נשקל לעת עתה ברצינות. אולי בעתיד. אם יחמיר המצב עוד יותר, יעלה הרעיון שוב.

המצב בשוק הקבורה בתל אביב ובגוש דן מסובך בימים אלה. חברה קדישא הולכת להרוס שבילים ודרכים בבית העלמין בחולון כדי להפכם למקומות קבורה. זאת, משום שלטענתה, אין לה עוד מקומות קבורה בחולון. כבר אין מוכרים מקומות קבורה לאנשים חיים. בין מאתיים לשלוש מאות אנשים, שבני זוגם נפטרו, נדחו עד עתה כשבאו לרכוש מקום קבורה לצד בן זוגם, לכשיקראו השמימה. נדחו כמובן בני זוג שביקשו לקנות חלקות לשניים.

"אם נהרוס את כל הדרכים ונקבר בהם, יהיה לנו מקום אולי לעוד חצי שנה", אומר מזכיר חברה קדישא בתל אביב, יצחק רוט — "אבל או חולון תיראה, כמו עיר מצבות".

עיריית תל אביב גורסת כי המצב בחולון אכן חמור, אך תצלומי אוויר שנעשו מעל בית העלמין מגלים כי יש כאן עוד הרבה מקום פנוי. חברה קדישא טוענת כי אלה מקומות שנמכרו כבר לאנשים. יחזקאל זילבר, ראש אגף הנכסים של עיריית תל אביב, המכיר את העיר טוב יותר מאשר את כף ידו, אומר כי על פי הערכות העירייה יש בחולון מקום לפחות לשמונה עד שנים עשר חודשים. זילבר גם מזכיר כי בדרום בית העלמין מצויים כ־30 דונם המוחזקים על ידי מפעל "אשיקוביץ", שעה שהקרקע במקום מיועדת לבית קברות. פינוי המפעל בשעה קריטית זו היה מעניק מרווח נשימה לעוד שנה תמימה. כאמור, לטענת חברה קדישא העירייה אינה יודעת על מה היא מדברת וקובעת, כדבריה, בשבילי חולון.

חברה קדישא תובעת שיותר לה להקים את בית העלמין ברמת אביב ג', שם רכשה קרקע עוד לפני 20 שנה, כאשר כבר אז יועדה הקרקע למטרה זו. זה כמה שנים מנהלים תושבי רמת אביב ג' מאבק במגמה זו. עיריית תל אביב הציעה חלופות בקריית שאול ומאוחר יותר בשטחים בפתח תקוה. אם אכן יתברר כי אין אלטרנטיבה להקמת בית עלמין בשכונה, הנמצאת באיזור הצפוני של תל אביב, עלולות כ־3000 המשפחות המתגוררות בה, לצפות במסעות הלוויה המתקיימות באזור. בסך הכל התקיימו בשנה האחרונה למשל, בבתי העלמין המשרתים את תל אביב וגוש דן, כ־8000 הלוויות. מספר דומה של הלוויות עשוי בעתיד לשמש תפאורה לתלמידים של ילדי רמת אביב, הלומדים בבית הספר הסמוך לאתר. [illegible]

[illegible] כי פרשת הקמתו של בית העלמין ברמת אביב ג', היא מן הסבוכות שבפרשיות העיר. שילוב לא בלתי נדיר של ביורוקרטיה, אטימות וחוסר הבנה של השלטון המרכזי והשלטון העירוני בתקופות רבות, נתממנו כאן לפרשה אחת מסובכת שעוד להלוך.

12 מיליון לירות שילמה חברה קדישא לפני יותר מעשרים שנה, בעבור שטח של כ־330 דונם — מרביתם ברמת השרון ורק 80 דונם בתל אביב. בתחילת שנות החמישים הוכרז בעיריית תל אביב על תכנית בניין עיר 1704 מעבר לירקון, ובמסגרת זו יועד השטח רשמית לבית קברות. באמצע שנות החמישים קיבלה התכנית תוקף חוקי, משאושרה בכל הוועדות לתכנון ולבניה הנוגעות בדבר. במהלך שנת 1977 אושרה התכנית מחדש בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה. חברה קדישא, שכנראה לא היתה דחוקה במקומות קבורה, לא ניצלה את ההזדמנות. במקביל, הולכה עיריית תל אביב לתכנן באיזור שכונת מגורים צעירה — ליטים, רמת אביב ג'. איש לא היה מוטרד יותר על המדרה מבנית שכונה, אשר במרכזה מתכוננים לבנות ביום מן הימים בית עלמין. רק בראשית שנות השבעים, כשרמת אביב ג' כבר היתה מאוכלסת, החליטה חברה קדישא לממש את זכותה.

תושבי השכונה פתחו במאבק כשהם זוכים לתמיכת עיריית תל אביב ורמת השרון. ועדות שביקשו למצוא אלטרנטיבות לבית העלמין, קמו ונפלו. שר הפנים בימי המאבק הראשונים, יוסף בורג, תמך בעמדת חברה קדישא, כי יש להתיר לה לנצל את זכויותיה. הבא אחריו, הרב יצחק פרץ, מגלה יותר הבנה לדרישות התושבים. כשהגיעה שמועה של הפרשה לאוזני ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, הוא הביע הבנה להתנגדות התושבים. עיריית תל אביב מנעה באמצעים ביורוקרטיים העומדים לרשותה כל התחלת עבודות מצד חברה קדישא.

חברה קדישא איבדה ב־1981 את סבלנותה ועתרה לבג"צ, כדי שיתאפשר לה להתחיל בעבודות. חלף זמן וגם התושבים עתרו לבג"צ באמצעות עו"ד משה ישראל, בטענה כי לא איפשרו להם להביע התנגדותם לתכנית, כנדרש על פי החוק. ב־1985 הושגה פשרה, לפיה לא יוחל בשום הליך של הקמת בית הקברות במשך 18 חודשים, ובמהלך אותה תקופה יהיה על העירייה למצוא חלופות. סוכם, כי אם העירייה תכשל בכך, היא לא תציב עוד מכשולים בפני אנשי חברה קדישא בעניין זה.

דונם כאן דונם שם

המשימה הוטלה על יחזקאל זילבר, הממונה על אגף הנכסים בעירייה. הוכנה תכנית להרחבת בית העלמין בקריית שאול ב־73 דונם. על פי נתוני משרד הדתות יש להקצות לנפטרי תל אביב וגוש דן כ־52 דונם בשנה. לפי חישוב זה קריית שאול תמציא פיתרון לשנתיים.

בתוך כך אותר שטח של כ־1000 דונם, כשלושה קילומטרים מזרחה לצומת מורשה, הגובל עם כביש חוצה שומרון. שטח זה, מתוכו מבקשים לנצל לצרכי קבורה רק כ־700 דונם, משמש כיום לגידולי כרותנה עונתיים, ונמצא מזה שנתיים בתחום שיפוטה של פתח תיקוה. בעלי הקרקע הם מינהל מקרקעי ישראל. נראה כי המינהל נוטה להעמיד את הקרקע ליעד זה. זהו שטח הנמצא בתכנית האב הארצית לבתי עלמין. על פי התכנית שהוגשה בעיריית תל אביב — השנתיים בהן יקברו בקריית שאול המורחבת, ישמשו לסיום ההליכים הסטטוטוריים בעניין בית העלמין בפתח תקוה. תמורת כל דונם שתקבל חברה קדישא בקריית שאול או בפתח תקוה, יהיה עליה להחזיר דונם ברמת אביב ג'.

בכך לא נסתיימה מסכת הקשיים. הרחבת קריית שאול עוכבה, בגלל הצורך במתן הלוואה כדי לשלם למינהל מקרקעי ישראל הצריך לבצע הפקעות באיזור קריית שאול. המדובר בסכום של 2.5 מיליון דולר המיועד למימון ביניים. תמורת סיוע בפרוייקט זה יקבל המינהל זכויות בנייה בצפון רמת אביב ג'. אלא שהאוצר מעכב מתן ההלוואה, כדי ללחוץ על עיריית תל אביב, בטענה כי היא מערימה קשיים על מימוש פרוייקט [illegible] ניתן יהיה לסיים את ההפקעות וההליכים השונים ולקבור בשטחים הללו.

גם בית העלמין המיועד להיבנות בשטח שיפוטה של פתח תקוה עדיין מעוכב. עיריית פתח תקוה הודיעה כי היא מתנגדת לתכנית. האולם מגעים עם עיריית תל אביב הביאו ראשיה לנכונות להידברות. נראה כי התמורה שיצטרכו לשלם להם העירייה "לשלום", תהיה — לתמוך בהפשרת מאות דונמים חקלאיים הנמצאים בעיר, ושהרשויות מתנגדות להפשרתם. להערכת עיריית תל אביב ניתן יהיה תוך שנתיים להפעיל את בית העלמין הזה ולסיים ההליכים הסטטוטוריים.

חברה קדישא אומרת כי היא מוכנה לוותר על רמת אביב ג', ובלבד שתמצא אלטרנטיבות. ובינתיים שומעים יותר ויותר התבטאויות, כי במצב הנוכחי אולי לא תהיה ברירה אלא להשאיר גופות במקררים עד שימצא להן מקום קבורה. נראה כי על אף שהמצב סבוך מבחינה ביורוקרטית וקשה מבחינת מחסור במקומות קבורה הוא אינו כה חמור, וכי שום גופה לא תשמר במקרר. לפחות לא בחודשים הקרובים.

מתחרה ללובר בפאריס

מאת רות מרשאל

Newsweek

מיוחד ל"הארץ"

זו לא היתה מעולם תחנת רכבת רגילה. גאר ד'אורסיי השוכנת על הגדה השמאלית של נהר הסינה, התחנה המלכותית העשויה ברזל וזכוכית, הוקמה בשנות ה־90 של המאה הקודמת כאות הוקרה ליופי ולפונקציונאליות בתקופת הזוהר של מסילות הברזל. [illegible] הביתה לאחר מלחמת העולם השנייה. ב־1958 הודיע שארל דה גול על שובו לשלטון מאולם הנשפים של המלון המחובר אליו. חלק גדול מגרסתו הקולנועית של אורסון וולס ל"משפט" של קפקא צולם באור הטבעי הצלול של התחנה. מאוחר יותר היא הפכה לבית מכירה פומבית. רעוע ואחר כך לבניין תיאטרון. לבסוף יצאה התחנה לגמרי מכלל שימוש. כעת, לאחר שש שנות עבודה, הפכו צוותות בניין את ההריסות הגדולות האלה למוזיאון החדש של אמנות סוף המאה ה־19 בפאריס. השבוע חנך פראנסואה מיטראן את מוזיאון ד'אורסיי.

מרווח נשימה חדש

חזית ה"באל אפוק" של המוזיאון ושני השעונים התאומים הענקיים של התחנה כבר הפכו אותו לאחד האנדרטאות המפלאות ביותר בפאריס. כעת, מאחורי החלונות המקושתים, שוכנות כמה מיצירות האמנות הגדולות ביותר והידועות ביותר בהיסטוריה הצרפתית. ציורי האימפרסיוניזם המאוחר, שבעבר שכנו במוזיאון ז'ה דה פום הקטנטן בגני טוילרי של הלובר, מצאו מרווח נשימה חדש תחת קימורי הזכוכית העדינים וקישוטי המתכת בגלריה הגדולה (גראנד גלרי) בקומה העליונה. שם, כמו שמבטיחה זאת האוצרת פראנסואז קאשאן, הם "שטופים באור הטבעי של השמים". בין היצירות גם יצירות אמנות גדולות שנתרמו באחרונה, [illegible] "דרומים" של בונאר, כמה מציורי מאנה ו"ציור עירום" של גוסטאב קורבה. בסך הכל מוצגות במוזיאון 4000 יצירות אמנות.

מוזיאון טוטאלי

המוזיאון המיועד להיות "מוזיאון טוטאלי" מבוסס על "התבנית של העידן המודרני" מ־1848 עד 1914. מטווח בחומו חובק־כל חריגה בוטה ממגמת של מוזיאונים צרפתיים הנוטים להתמחות בהתאם לסוגים, סגנונות ותקופות. בגלריה הגדולה אפשר למצוא את מיטב יצירות דלאקרואה, אינגרס ואמנים אחרים של התקופה שנלקחו מאוספי הלובר. אגף אחר מוקדש לאמנות האסתטית הקונוונציונלית־בורגנית, אמנות ה"פומפיה" של בוגארו וקאבאנל. הודות לשטח הגדול שעמד לרשות האוצרים, נמצא מקום ל־1500 פסלים, לתצוגות של עידן שחר הצילום, לידת הקולנוע וימיהם הראשונים של עיתונים, ולרהיטי התקופה. החל מרוקוקו וכלה בארנובו. אולם ארכיטקטורה גדול מתמקד בפאריס וכולל ארכיונים שנתרמו מתוספי משפחת אייפל ודגם של בניין האופרה של גארניה ושל סביבתו.

היצירות הטובות ביותר כוללות את מיטב עבודות האמנות של תקופה בה הגיעה ההשפעה הצרפתית התרבותית לשיאה. "הנימפאות הכחולות" של מונה, "הגן הגדול" של בונאר, ויציקות של "בלזאק" ו"שערי הגיהנום" של רודן נראים כולם לגמרי במקומם הנכון כשהם שטופים באור הקלוש והעדין של [illegible]

מוצרי האר־נובו — מוטיבי המשחי של גוימאר, צנצנות של גאלה ורהיטים של אדולף לוס והדרסה נראים גם הם כאילו בסביבתם הטבעית. יצירות אחרות, בעיקר היצירות חסרות החיים של בוגארו והיגי הקיטש הרוקוקואיאנים נראים מרוויאליים ולא במקום הנכון. היתה זו החלטה נבונה של קאשאן לקבץ את המוצגים באולם התוך באורח מסודר: פסלים באיזור אחד, יצירות אימפרסיוניסטיות מוקדמות באיזור אחר. שני אגפים אלו מופרדים בתקופה מהיצירות האקדמיות "הרשמיות" ויצירות ה"פומפיה", שהן כיום, באורח בלתי מובן, מאד אופנתיות בקרב הצרפתים. השיטה שלה אולי קונוונציונלית, אומרת קאשאן, אבל "כאשר הכל מעורבב יחד, שום דבר אינו נראה. לשים באותו חדר את 'הנוס' של [illegible]

גלריית התאריכים

כדי לצמצם את המרחבים דמויי המערה של תחנת הרכבת לשעבר, עיצוב הפנים הוא פוסט מודרני ומורכב מעמודים ומיפלסים רבי צבעים. אולם הנשפים בסגנון הרוקוקו על הברשות המקושטות שלו, העמודים הקופידונים והסממנים משיש הוא המדור היחיד השומר על אווירתו ההיסטורית. האימפרסיוניסטים נפגשים עם סטיזן ושפילברג במערכות המחשבים ובמערכות האור־קוליות של המאה ה־21 במוזיאון. גלריית התאריכים כוללת מסופי מחשבים הקשורים בפעולת גומלין המציגים את אירועי העולם מ־1848 עד 1914. בנק אלקטרוני יאפשר במהרה למבקרים לזמן למיקקים את כלל יצירותיהם של מאות אמנים ואפילו להתמקד בפרטים. ספריה ענקית, מרנה אודיקולית ועשרות ספרים מתמחים ביצירות מקור על התקופה. המוזיאון כולל גם אולם הרצאות, אולם קונצרטים ובית קפה שעל קירותיו תלויים [illegible] "זו הפעם הראשונה בעולם שניסו לבטא תפיסה כוללת כזו של תקופה. רגע של יצירה (ויראח) בכל צורה", אומרת קאשאן, "מבחינות מסויימות המוזיאון כבר נראה קטן מדי".

מצפים שעד לשלושה מיליון איש לשנה יבקרו במוזיאון החדש ביותר בפאריס שנפתח ב־9 בדצמבר, כלומר, כ־10 אלפים איש ליום. מראה עגום הוא לראות, כמו כמעט בכל בניין ממשלה ובניין ציבורי בפאריס, אנשי ביטחון הניצבים כדי לחפש כלי נשק או פצצות אצל המבקרים. אך יהיה זה חבל אם עובדה זו תבריח מבקרים.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

זיוף לא מוצלח

ברשימת הרבות המתולתלות מדי שבוע, ולעתים מדי בוקר, עלו לכותרות הזיופים. המעצרים והמציאת גוילים עתיקים בבית משפחת קנזו בבית לחם. ראשוני המפרסמים חיפשו סקופים והודיעו על מגילות גנוזות, בטרם ייבדק המגור, לפני שעין מומחה ראתה את המוגדר כגוילים או מגילות. פרופ' נחמן אביגד, שנתבקש לחוות דעתו המומחית ביחס לממצא החשוד מבית קנזו, פסק אחר זמן קצר מאוד — זה זיוף של פפירוס, זיוף לגמרי לא מוצלח. אפשר לומר זיוף גס. באשר ליתר הממצאים — חלקי קלף עם כתב, פירורי מגילות או פפירוסים שנמצאו בקופסה, יש לבדוק את הדברים. אולי מדובר בפירורי מגילות שנפלו או אולי גם חלקים של מגילה שנמכרה בעבר.

לציבור הרחב השם קנזו מבית לחם לא אמר דבר. אבל בקהילית הארכיאולוגים ידעו היטב שמדובר באותה המשפחה שאצלה נמצאה מגילת המקדש. אותה המגילה הגדולה והחשובה, עליה התמקח עוד אביו של פרופ' יגאל ידין, פרופ' סוקניק, כדי לרכוש אותה. היה זה בתחילת מלחמת העצמאות, בסוף שנת 1947. הקשר נותק. ידין המשיך, אחרי מות אביו, בטיפול בהשגת המגילה. אלא שידין דרש הוכחה, שמדובר במגילה ממשית ולא זיוף, סופקה לו חתיכה של מגילה, אבל זו לא סיפקה. היה מדובר במגילה ארוכה. ידין מתאר בתחילת ספרו הגדול "מגילת המקדש", בהוצאת החברה לחקירת א"י ועתיקותיה והאוניברסיטה העברית (ב־4") את המשא ומתן עם מר פלמוני ומר x את המחיר של 130 אלף דולר, וגם תשלום מקדמה למר x בסך 10.000 דולר. גם כל השתלשלות גילוי מגילת המקדש והחרמתה מיד אחרי כיבוש בית לחם, כשידין היה יועץ צבאי של ראש הממשלה לוי אשכול, שמענו מפי ידין בזמנו בלשים ממש. בספרו הדברים מתוארים בקצרה, אך גם בדרמאטיות. גילוי הסוחר בעתיקות בעזרת קצין מודיעין, החיפוש בביתו, גילוי קופסת נעליים של "באטה" מתחת לאריחי הריצפה, מציאת המגילה שסבלה קשות משטיפת ריצפה.

ידין מעולם לא נקב בשמו של הסוחר, כשם שלא גילה את שמותיהם של מר x ומר פלמוני. יתר על כן, לסוחר מבית לחם שולמו 105 אלף דולר תמורת המגילה המוחרמת, מתוך הנחה, שאם יש סוחרים נוספים שבידיהם מגילות שנמצאו על ידי הבדוים, בוודאי יבואו ויציעו את סחורתם לאנשי המדע שלנו. הדבר לא קרה כפי שידין סבר, אם כי מדי פעם הגיעו שמועות בדבר גוילים נוספים, או לפחות קטעים מהם. לפני מותו אמר ידין למזכיר החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, יוסף אביבים, שאולי מצויים עוד קטעי מגילה אצל הסוחר מבית לחם. אולם לא ידע איך להוציאם ממנו.

עתה נודע לכל, כי שם הסוחר הוא קנזו. האב כבר אינו בחיים. בניו ממשיכים בעסק, בחקירתם על קשריהם עם הממונה על מוזיאון ירושלים רפי לוי, תהיה התיחסות לא מבוטלת לסחר בגוילות. מקורם, כדי אולי להגיע לגוילים של מגבה. אולי גם לגלות מי זייף את הקטע שהוחרם.

הזיוף מעלה שוב פרשיות נשכחות של זיופי עתיקות ומגילות. מהידועות ביותר היא פרשת הסוחר הירושלמי וילהלם משה שפירא, שהביא בשנת 1884 מגילה בכתב־יד ללונדון וטען שזה ספר דברים המקורי. המגילה שגרמה לסערה בכל העולם הוצגה במוזיאון הבריטי בלונדון. שפירא דרש מיליון לירות סטרלינג. כאשר נתגלה הזיוף, התאבד שפירא בהולנד. אחר מותו הכתירו אותו כגדול מזייפי מגילות. שפירא נכשל כשכתב כתב כפי שנמצא חקוק באבן ולא בכתב המקובל במגילות.

גמלא: שני שבילים לכל המשפחה

מאת אלי אלעד

גמלא שבמרכז הגולן, שהוא ללא ספק החשוב באתרים שבהם נתברך חבל ארץ זה, הוא חלק ממכלול נופי מרשים העושה את האזור למוקד טיולים ייחודי. בצד גמלא היהודית, שאת שרידיה חושף הארכיאולוג שמריה גוטמן מזה 11 שנות, מציעה רשות שמורות הטבע — המשתלבת שנה גם בפיתוחו, בשימור ובשיחזור של האתר ההיסטורי — שני שבילי טיול מסומנים אל מוקדי הטבע והנוף של נחלי גמלא ודליות. אלה הם שבילי הליכה נוחים, מסומנים בצבעים, יפים לכל המשפחה, המציגים נופי מים ונופים כצד תופעות גיאולוגיות, צמחיה, ואתר הקינון החשובים בארץ של עופות דורסים. ניתן לשלבם בטיולם בביקור באתר ההיסטורי.

הראשון מבין שני שבילי הטבע שבהם תעסוק רשימה זו הוא "שביל הנשרים", הנקרא כך על שם עשרות זוגות הנשרים המקננים במצוקיו, יחד עם דורסים אחרים כמו רחמים, בזים מצויים, עיט ניצי, חיוואים ואחרים. השביל, שאורכו כ־1.5 ק"מ ומשך ההליכה בו הלוך וחזור כשעה, מומלץ לטיול בחודשים ינואר־מאי, שאז כדאי להמשיך ולהלך לאורך המצוק ולצפות — בזהירות — בקינונם של הדורסים (יש להצטייד במשקפת) בין ינואר למארס ובדגירה וגידול הגוזלים (מארס־מאי).

ראשיתו של "שביל הנשרים" בחניון גמלא, וכיוונו הכללי צפונה, לאורך מצוקי נחל גמלא. בצד השביל סמוך לראשיתו, נראים שרידי הכפר דיר־קרוח — כפר סורי הבנוי על חורבות יישוב ביזנטי, וכן שרידי ביזנטי. השם דיר מרמז על נצרותו של הכפר שבו נתגלו מבנה, בית־בד וכנסיה מהתקופה הביזנטית (כ־1,500 שנה לפני זמננו). לבניית הכנסיה השתמשו בקורות אבן טבעיות, שהיא צורה מיוחדת בבניה שנוצרה בבשן ובגולן. על המשקוף חקוקה כתובת יוונית: "האל של גריגוריוס הושע ורחם אמן".

בצילם של עצי האקליפטוס הדזית שבמקום מוצבים שולחנות לאכילה ולמנוחה.

בהמשך מגיע השביל אל עורף נחל גמלא. כדאי לחצות אותו ולהמשיך, כ־100 מ' אל מרפסת התצפית.

נחל גמלא הוא יובלו של נחל דליות. את מימיו הוא מושך מאזור הרי־פרס ומעקו בדרכו אזור עשיר במעיינות, שמרכזם מעיינות פאוס ותנוריה. בתחילתו זורם הנחל בתעלה רדודה הנקראת בערבית "מסיל". כאן שיאו הטיולי של נחל גמלא: מפל־גמלא שגובהו 51 מ' הוא הגבוה במפלי הארץ. כשמתקרבים למפל הגדול, מבחינים תחילה במפל קטן, שהוא בחזקת "מנה ראשונה". על מנת לזכות במנה העיקרית, צריך לחצות בזהירות את הנחל ולהמשיך כ־100 מ' למרפסת התצפית. בהמשך הנחל קיים מפל נוסף, הנופל מגובה כ־15 מ'.

בימות הקיץ מפל זה מתייבש, המים זורמים מתחת לגושי הסלע ומופיעים שוב אחרי כמה עשרות מטר. באזור מפל גמלא גדלים עצי ערבה, שיזף, פטל קדוש, שנית גדולה ונענה משובלת.

שביל המטיילים השני במכלול־גמלא הוא "שביל מפלי דליות", המסומן גם הוא באדום. ראשיתו גם הוא בחניון גמלא, אולם כיוונו הכללי — דרום. אורכו כ־3 ק"מ ומשך ההליכה בו בקצב נינוח, כשעתיים וחצי. בראשיתו, לאחר כ־100 מ', הוא מגיע לאתר־התצפית. כאן מרפסת־נוף טבעית, שממנה נשקפת כמונחים על כף היד, אתרה ההיסטורי של העיר גמלא, ערוץ נחל דליות והישוב מעלה־גמלא, הכינרת ועמק הבטיחה. אתר ההנצחה מסמל את הקשר שבין תושביה היהודיים של גמלא מימי בית שני (גמלא נפלה בשנת 67 לספירה) לבין מתיישבי הגולן, והוא הוקם לזכר מתיישבי רמת הגולן שנפלו במלחמות ישראל.

מאתר־ההנצחה ממשיך השביל המסומן לאורך המצוק של נחל דליות למפל הבולת, מפל דליות והמבנה הכלכוליתי. נחל דליות הוא את הגבול הדרומי של שמורת יער יהודיה. את מימיו מקבל נחל דליות ממעיינות ברדלה, אום־אלדנניה, שעבניה ועבסודה שבאזור הר פרס. הנחל מתנקז אל לגונת המנדסה שבבקעת הבטיחה, לחוף הכינרת. הנחל נכנס לאורכו בקניון שהלך ומעמיק עם כיוון הזרימה. מצפון מגמדי הערוץ הקצר של נחל בולת. דרגות קשי שונה של רובדי הבולת יצרה סדרה של מפלים חלקם נראים לאורך מסלול הטיול.

סימנו של "שביל מפלי דליות" במגרש החניה בצומת דליות. ניתן לטייל במסלול זה גם בכיוון הפוך. הירידה והגלישה לאפיקו: אסורים.

סודיות מובטחת? אתה צריך "מורטה"!

FOR YOUR EYES ONLY

היום אתה יכול לייעל את עסקך ולחסוך זמן וכסף כפי שעושים זאת אלפי עסקים בישראל. אתה צריך "מורטה" — הפקסימיליה היפנית המעולה, עם השרות של "נציגים" מקבוצת "כלל". "מורטה" הפקסימיליה הקומפקטית, מציעה לך יתרונות בלעדיים — שידור אוטומטי של מסמכים בכל שעה, ביום ובלילה ● אפשרות לשידור מסמכים ל־10,000 מקומות שונים בעולם בשיטת ה"שידור המקביל" ● אבטחת סודיות מסמכים משודרים ונקלטים ● שידור וקליטת מסמכים מפתיעים באיכותם!

"MURATA" הפקסימיליה הקומפקטית־גם במחיר!

נציגים מקבוצת כלל

תל־אביב, רחוב ירמיהו 4, טלפון: 03־5463714

מפיצים: (רשימה חלקית)

יואר — רח' יפו 46 — חיפה. טל. 04־524680 ● מאיר בן משה בע"מ — טל. 03־417436

صكذ من الاصل

מדע / מיכאל גרטי

תאונות קרינה: פעולה ללא תכנית

אסון צ'רנוביל תפס את ממשלות אירופה נבוכות ובלתי מאורגנות, ועתה מבקשים ראשי השוק המשותף לקבוע תקנים אחידים לקרינה ולהכין "תוכניות מגירה" על כל צרה שלא תבוא

עובד בריאות בברלין משמיד ארגזי ירקות שזוהמו ברדיואקטיביות בעקבות אסון צ'רנוביל — האם היתה תגובת הממשלות שקולה?

אם אפשר להסיק מסקנה לגבי התארגנותן של מדינות אירופה לאחר אסון צ'רנוביל, אפשר לנסח אותה כך: השלטונות ברוב המדינות גילו חוסר אונים, חוסר יעילות וחוסר היערכות לטיפול בתאונת קרינה. פעולות שהיה מקום לנקטן לא ננקטו, ופעולות שננקטו היו לעיתים מיותרות, ונעשו רק בשל הצורך להראות לציבור ש"עושים משהו". מסקנות אלה הן במידה רבה תמצית ההרצאות שניתנו בתחילת השבוע שעבר בכינוס בנושא בריאות הציבור במקרה של תאונות קרינה שהתקיים בבולוניה. הי מסקנות נוסחו במיסמך מסוג של האירגון הבין־לאומי לפיתוח ושיתוף פעולה כלכלי O.E.C.D. שהופץ בין ממשלות המדינות החברות בארגון ב־16 באוקטובר.

נציג ישראל בכינוס בבולוניה היה הפרופ' ברוך מודן. לדבריו בלטו שלושה נושאים בדברי המרצים בכינוס: ראשית, חוסר ההיערכות בתוך המדינות, שהתבטא בהיעדרות מוחלטת של "תוכניות מגירה" למקרה שיידרשו פעולות של הרשויות: החל מניטור רמות הקרינה, דרך ההחלטה על טיפול מתון, שעיקרו פסילת תוצרת חקלאית שזוהמה בקרינה (ירקות, חלב, בשר), או אף מתן גלולות יוד לאוכלוסיה שנחשפה ליוד רדיואקטיווי, המשך בטיפול רדיקלי יותר שעיקרו השגחה על הפלות לנשים הרות, וכלה בתיכנון של פינוי אוכלוסיה במקרה הצורך.

העדר ההיערכות כלל גם את האחראים לתקשורת, ולדברי מרצים בכינוס בלט הבילבול וחוסר הידע בדברים שהופצו לקהל. הקהל הגיב בחוסר אמון לפקידים הממונים, חוסר אמון שהתבטא בנטילה מיד תרת של גלולות יוד שהושגו ממקורות פרטיים ואף באלפי הפלות שביצעו נשים הרות ברחבי אירופה מחשש שספגו מנות קרינה גבוהות יותר מאלה שהשלטונות סיפרו עליהם.

אחד המרצים בכינוס, אנדריאה ביאנקו מאיטליה, סקר תופעות אלה, והמדינה היחידה שזכתה לציון לשבח בתחום הטיפול בהודעות הציבור היא, לדבריו, שוודיה. שם נמסר במשך יותר מחודש עידכון יומי של מימצאי הקרינה, ניתנו הוראות באשר להשמדת יבולים והאוכלוסיה הורגעה. זוהי המדינה בה נרשם המספר הקטן ביותר של הפלות בעקבות התקרית.

מסמך האירגון לשיתוף פעולה כלכלי מציין במסגרת המלצותיו להיערכות לקראת תאונות קרינה בעתיד נושא חשוב נוסף: מתברר כי בכל אחת ממדינות אירופה קיימים תקנים שונים לרמות קרינה מותרות, מה שנקרא בלשון המסמך "רמת התערבות", שבה הממשלה פוסלת מוצרי מזון או נוקטת פעולות אחרות. כך, למשל, מתירות חלק ממדינות אירופה לשווק חלב שיש בו ריכוז פעילות רדיו־אקטיווית המגיע ל־2,000 יחידות בקאראל לליטר, בעוד מדינות אחרות קבעו סף של 10 יחידות בלבד. במזון מוצק ההבדלים נעים בין 70 ל־7,400 באקרל לק"ג כשמדובר בקרינת יוד רדיואקטיווי, ובין 300 עד 1,000 באקראל לק"ג בקרינת צזיום רדיואקטיווי.

השוני ב"רמת ההתערבות", או, במילים פשוטות יותר, השוני ביזהום המותר בכל מדינה, הביאו לתנועה ניכרת של מוצרי חקלאות ממדינה למדינה, וסופם של חלק ממשלוחים אלה — שיצאו לארצות מחוץ לאירופה, פרופ' מודן מציין, כי כשהוצגו נתונים אלה אמר שצריך לבחון גם "שבמזון המזוהם לא יגיע למדינות ידידותיות". ובדברים אלה התכוון בעיקר למימצאים של מעבדות הכור הגרעיני בנחל שורק שבחנו משלוחים של אבקת חלב לישראל (ראה תיבה).

נושא רמת הזיהום הרדיואקטיווי במזון הועלה גם בסקירה על הנתונים שנאספו באיטליה. שם שבה ועלתה לאחרונה רמת הרדיואקטיוויות הנמדדת במזון (בעיקר בחלב), לאחר שנמצאה בירידה מאז יוני. הסיבה לכך היא שעתה מאכילים את הבקר במספוא שנקצר בקיץ והיה חשוף לזיהום. מדובר כאן ביזהום בצזיום וסטרונציום רדיואקטיוויים — שכן מרבית היוד הרדיואקטיווי, שמחצית חייו קצרה, כבר התפרק.

פרופ' מודן מציין כי חישובים שעשה מורים שחשיפתה של אוכלוסיה בת 75 מיליון נפש לרמות קרינה נמוכות כתוצאה מתאונה בצ'רנוביל תביא לתוספת של כ־16,000 מקרי סרטן בלוטת התריס אצל ילדים שנחשפו לקרינה, מספר המגדיל ב־25 אחוזים את מספר המקרים של סרטן זה הצפוי באוכלוסיה שלא נחשפה.

אבקת חלב רדיואקטיווית

בהרצאתו הציג פרופ' ברוך מודן נתון שלא היה ידוע עד כה: מתברר כי בבדיקות של משלוחי אבקת חלב שהגיעו לישראל בחודשים האחרונים נמצאו בכמה מקרים רמות קרינה של 200 באקראל לק"ג. רמת קרינה זו אמנם נמוכה מהתקן הישראלי המותר — 350 יחידות לק"ג, ואף מהתקן האירופי המחמיר ביותר: 300 יחידות לק"ג. אלא שעדיין נראה שיש מקום לשאול מדוע להסכים לייבא אבקת חלב כזו כאשר אפשר, למשל, למצוא מקורות לאבקת חלב שרמתה בה מגיעה ל־50 יחידות בלבד.

לשם המחשת הכמות המדוברת, אפשר לתרגם אותה לכמות שנתית מצטברת: אצל ילד שישתה ליטר חלב מאבקה כזו ביום תהיה החשיפה לקרינה שהיא עשירית מהחשיפה המותרת במשך שנה. רמה הנחשבת אמנם לבטוחה, אך לא ברור מדוע יש צורך להיחשף לה אם אפשר להימנע מכך.

ברור, מכל מקום, שהמעקב אחר רמות הקרינה במזון המשווק בישראל חייב להימשך, בייחוד לגבי מוצרי חלב. שכן, כאמור, הבקר באירופה מוזן עתה במספוא שנקצר בקיץ ועלול להיות מזוהם בקרינה.

שני אבי־טיפוס של מטוס המנהלים "סטארשיפ 1" נראים בצילום זה בטיסת ניסוי ליד ויצ'יטה, קנזס. המטוסים, המיוצרים על ידי חברת ריית'און האמריקאית, הם המטוסים הגדולים ביותר המנצלים את תצורת הדלתא־קנארד. תצורה מתקדמת זו, בשילוב מנוע או מנועים אחוריים, נחשבת כיעילה יותר מהצורה המקובלת הנמצאת מזה כשנתיים בשימוש לייצור מטוסים זעירים לטייס אחד. ה"סטארשיפ 1" הוא, לדברי מתכנניו, מטוס קל ובטוח יותר להטסה, והמבנה, המשלב חומרים מרוכבים חדישים מביא לחיסכון ניכר בדלק ולפעולת מנועים שקטה יותר. (צילום: אי־פי)

ביוטכנולוגיה — סיכום ביניים

התעשיות הביוטכנולוגיות שהוקמו אך לפני שנים אחדות בתרועה רמה כ"תעשיות העתיד", מתחילות לקצור פירות. מינהל המזון והתרופות האמריקאי כבר אישר לשימוש בבני אדם שלושה מוצרים ביוטכנולוגיים שיוצרו בתהליכים של הנדסה גנטית: חיסון כנגד מחלת ההפטיטיס בי, אלפא אינטרפרון לטיפול בחולי לוקמיה ונוגדן מונוקלוני למניעת דחייתן של כליות מושתלות.

ההפטיטיס בי הינה מחלה זיהומית קשה הפוגעת בכבד באמצעות וירוס המועבר בדם. קבוצות הסיכון שלה דומות לקבוצות הסיכון של איידס — הומוסקסואלים ומשתמשים בסמים, אך גם עובדים במרפאות ובבתי חולים חשופים לה. החיסון המיוצר מולבן הוירוס המצוי בדמם של אנשים שהחלימו מהפטיטיס בי נחשב לבטוח ויעיל, אך המועמדים לחיסון חששו לקבלו מפחד להידבק בוירוס פעיל או אף בוירוס איידס. ההתנגדות לקבלת החיסון איננה קיימת כאשר מדובר בחיסון שאינו מופק מדם אדם אלא בטכניקה של הנדסה גנטית בה מיוצר הפרוטאין הנדרש בתרבית תאים. כאן משתלים קטע של די־אן־איי האחראי לייצור הפרוטאין בתאים של שמרים. השמרים מתרבים ומייצרים את הפרוטאין הדרוש, המשמש, כאשר הוא מוזרק למטופל לעידוד מערכת החיסון, כדי לייצר נוגדנים לוירוס.

גם האלפא אינטרפרון הוא פרוטאין המופק בשיטות דומות, והוא התגלה כיעיל ביותר בטיפול בחולים בלוקמיה מסוג מיוחד — לוקמיית תאי־שעיר. אינטרפרון לטיפול זה מיוצר בישראל במעבדות חברת "אינטר־ירע" ברחובות, ומחקרים על השימוש בו ועל הסיבות ליעילותו בטיפול בחלק מן החולים ולחוסר היעילות של הטיפול בו בחולים אחרים, מבוצעים במכון ויצמן על ידי הפרופ' עדי קמחי מהמחלקה לווירולוגיה. עד כה התברר כי ב־70 עד כ־90 אחוזים מחולי לוקמיית תאי־שעיר שטופלו באינטרפרון חלה נסיגה של המחלה או אף החלמה. אך ייתכן שמחקריה של הפרופ' קמחי יביאו לזיהוי המנגנון הקובע את יעילות האינטרפרון או את אי יעילותו, ובכך תיפתח הדרך לייצור תכשירים מקבילים לטיפול בסוגים רבים של סרטן.

המוצר השלישי של מפעלי הביוטכנולוגיה מיוצר בשיטה שונה: שני סוגים של תאים מחיות מעבדה מאוחדים כדי למזג שתי תכונות שונות — האחת תכונת התא לייצר נוגדן מבוקש, והשניה — תכונת התא להתרבות בתרבית תאים. הנוגדן המונוקלונלי נצמד לפניו של תא טי. ואז תוקפים את התא המונוציטים המזהים אותו כנוגדן. באופן זה מחוסלים בתוך שעה תאי הטי, וההתקפה שיוצא כנגד הכליה המושתלת נפסקת. בניסויים קליניים שנערכו בארה"ב הוכח כי התרופה גרמה להפסקת דחייה של כליה שתולה ב־94 אחוזים מהמטופלים. יתרונו הגדול של השימוש בנוגדנים מונוקלונלים, הוא שבניגוד לתרופות מונעות דחייה אחרות אין הוא פוגע בכל מערכת החיסון של הגוף, ואינו חושף את המטופל להיפגעות במחלות זיהומיות אחרות.

שיטות ההנדסה הגנטית של תעשיות הביוטכנולוגיה מתגלות במוקדים רבים כשיטות היחידות שיאפשרו ייצור של תכשירים תרופתיים שלא תהיה אפשרות להפיקם בשיטות קונבנציונאליות, בשל החשש להעברת זיהומים כמו בכך, למשל, ייצור של הורמוני גדילה ממקור אנושי, כמעט והופסק, בשל חשש להעברת מחלת מוח נדירה בהורמון, לעומת הייצור, הניסיוני עדיין, של אותם הורמונים בשיטות ביוטכנולוגיות.

שיטות ההנדסה הגנטית מבטיחות לא רק מוצר טהור יותר, אלא גם, ובעיקר, ייצור של אותם תכשירים נדירים בכמויות מסחריות, תכשירים שהפקתם מחיות מעבדה או ממקור אנושי הפכה אותם לנדירים, עד כדי חוסר אפשרות לגייס מנה מספקת לטיפול בחולה אחד בעולם כולו. שלוש תרופות מאושרות לשימוש, ועוד אחרות הנמצאות בתהליכי ניסוי לקבלת האישור, אולי אינם מהוות את הכמות אותה היתה התעשיה הביוטכנולוגית מבקשת לייצר. אך בהתחשב בעובדה שמדובר בתכשירים שאין להם כל תחליף אחר, זוהי בהחלט התחלה מבטיחה. מה גם, שכמעט בכל מחקר חדש הקשור לריפוי סרטן או טיפול במנגנון החיסון של הגוף, ברור שהתרופות שיימצאו יהיו כאלה שייצורן יהיה חייב להיעשות בתהליכים אותם פיתחה ושיכללה התעשיה הביוטכנולוגית.

חיים על המאדים?

הזיכרות מתודים. מאז 1976, השנה בה נחתו על פני מאדים שתי חלליות ויקינג האמריקאיות, נראה היה שהשאלה יושבה אחת ולתמיד — אין על המאדים אנשים קטנים וירוקים, ויתרה מזו — אין על המאדים חיים. שלוש מערכות הניסוי של חלליות הויקינג ביצעו את הניסויים המורכבים בחיפוש אחר חיים על המאדים בצורה של מיקרואורגניזמים או שאריות של מטבוליזם של חיים ונתנו תוצאות שליליות.

היו אמנם שטענו כי תוצאות אלה אינן הוכחה מלאה, וכיוון יותר נטען, שאילו נחתו חלליות הויקינג על פני כדור הארץ בלב המדבר והיו מבצעות את אותם ניסויים, היו שולחיהם מגיעים למסקנה שעל פני כדור הארץ אין חיים. אך מרבית המדענים הסתמכו על מימצאי הניסוי, יחד עם המימצאים על התנאים הסביבתיים על פני המאדים, וקיבלו את המימצאים כהוכחה להעדר חיים על המאדים.

אלא שבחודש שעבר הטילו שני חוקרים אמריקאיים, ג' לואן ופ' סטראאס, ספק בהנחה זו. השניים הסבו את תשומת הלב לעובדה פשוטה: השוואת התמונות של מצלמות הויקינג במירווחים של כמה שנים, מראה, לדברי השניים, על שינוי בגוון של כמה סלעים על פני המאדים — שינוי שעיקרו הופעתם של כתמים ירוקים. אנליזות ספקטרליות של הכתמים דומות לאלה של כתמי חזזית על סלעי כדור הארץ.

בסמינר על התפתחות האטמוספרה והאקלים על פני המאדים, שהתקיים בוואשינגטון, העלו לואן וסטראאס השערה, לפיה הכתמים בצילומים מרמזים על קיום חיים על המאדים. השערה זו נתמכת גם בעבודתו של ט' מאקיי ממעבדת ההינע הסילוני של נאס"א בקליפורניה. על פי מימצאי הצוות שבראשותו החופי הניצפה על פני המאדים בכמה ממכתשיו דומה לסחף בחופי ימים בכדור הארץ ועשוי לרמז על כך שבעבר היו על פני המאדים שטחי ים שכיסו 10 עד 15 אחוזים משטחו.

לנאס"א אין עתה כל תוכנית לשגר חללית נוספת למאדים. אך נראה שאם אכן יימצאו המשאבים לטיסה לכוכב הסמוך, תעמוד שוב שאלת בחינת היימצאות החיים על המאדים במרכז המיבצע שיותקן בחללית. בנו....

רגל ה"ויקינג" וסלעי המאדים — כתמים ירוקים?

התמכרות לטלפון: ילדים עצובים וילדים רעים

יש בני־עשרה שעבורם הטלפון הוא עורק התקשורת היחיד ויש המנצלים אותו כדי לפרוק עול

מכשירי הטלפון וצורת השימוש בהם מביאים לעיתים קרובות את הנזקק לטלפון להגדיר את המשתמש האחר בהגדרות הלקוחות מהלכסיקון הפסיכולוגי. מתברר, שהפסיכולוגים עסקו לא מעט במשתמשים בטלפון — ואף הגדירו שני מצבים קיצוניים שפיתחו כמה מהם. במאמר במדור "פורום" של שבועון המדע "ניו סיינטיסט" מציג א. פורנהאם את בעייתם של החרדים מפני הטלפון ואת בעייתם של המכורים לטלפון — הבעיות שהם יוצרים לסביבתם.

המצב הקיצוני הראשון הוא ה"טלפוביה" — חרדה של ממש, הגורמת לעיתים לדופק מוגבר ולהזעה, אצל מי שצריך לענות לטלפון מצלצל או לחייג בטלפון. הסובל מטלפוביה הוא במרבית המקרים אדם שיש לו קשיי תקשורת גם בשיחה רגילה, אך לעיתים הוא גובר עליהם באמצעות שימוש בתקשורת לא־מילולית — בעוד שכאשר הוא נאלץ להשתמש בטלפון, גוברת אצלו תחושת חוסר הביטחון וחוסר ההערכה העצמית עד לכדי גרימת אלם.

הטלהוליק הוא, כמובן, ההיפך הגמור. זהו אדם המגלה סימנים של "התמכרות" לטלפון ומשתמש בו ללא הרף לניהול שיחות ממושכות. המכורים לטלפון, כך נראה, אינם מסוגלים לעצור בעצמם: הם פשוט מכורים לטלפון.

תופעת ההתמכרות לטלפון התגלתה בבריטניה במלוא חומרתה כאשר חברת טלקום הנהיגה שירות הקרוי Talkabout — מעין "מסיבה טלפונית" המאפשר לאנשים לטלפן למספר נתון, ולאחר שהם מציגים את עצמם, להצטרף לשיחה בה נוטלים חלק שמונה עד עשרה משוחחים, שהיו עד לקיום השיחה זרים זה לזה. מתברר, כי נערים ונערות בשנות העשרה בילו שעות על גבי שעות ב"שיחות מסיבה" וצברו במשך שבועות אחדים חשבונות טלפון של מאות לישי"ט. בני העשרה היו אמנם רק חלק קטן מן המשתתפים במסיבות אלה. בסך הכל, נרשמו 60 אלף שיחות ביום, אך הם הצביעו על תופעה חדשה.

ההתמכרות לטלפון מעוררת שתי שאלות: מה גורם להתמכרות, ומי אחראי לה — במיוחד כשמדובר בחשבון לפרעון. בדרך כלל, רואים באנשים המתמכרים למשהו (אלכוהול, סמים, בולמוס אכילה) כ"עצובים", "רעים" או "משוגעים". ה"עצובים" — המבקשים מקלט מצרותיהם; ה"רעים" — חלשי־אופי לא־סוציומטיים, הראויים לעונש; ו"המשוגעים" — המנותקים מהמציאות. יש בוודאי שיראו במכורים לטלפון שילוב של כל השלושה, והפתרון שהם מציעים הוא לחסל את שירות השיחות המיוחד.

לדברי ה"ניו סיינטיסט", העדויות על אודות המכורים לטלפון אכן מביאות להנחה שכמה מהם אומללים וכמה מהם רעים. האומללים, כך מתברר, הם בני־עשרה ביישנים, שגילו במסיבות הטלפוניות אמצעי המאפשר להם ליצור קשר, לבטא חלומות ולהישאר אלמונים. לכמה מהם, זו הדרך היחידה שהם מעזים לפתוח בשיחה עם זר או אפילו להתווכח על נושאים שונים עם בני גילם. אין פלא, שהם מנצלים ניצול יתר את עורק התקשורת היחיד בו הם מעזים להשתמש.

ה"רעים", לעומת זאת, נוטים לחפש בשיחות ריגושים וביטוי להתגנבות. הם נהנים מהעובדה שיש להם פורום של מאזינים, הם אלה החוזרים ומעלים בשיחות המסיבה נושאים "מביכים" כמו מין, גזענות או דת. ככל שהם מצליחים לזעזע יותר את משתתפי השיחה, כך הם מרוצים יותר — ובניגוד לפרוחים אחרים, בהם יכלו להתבטא, הם חשים חסינים כלפי תגובה.

מעניין, שבשני המקרים אפשר לצפות שהתמכרות לטלפון תדעך עם הזמן: אצל ה"אומללים" — מכיוון שהם עשויים לפתח מיומנות שיחה שתאפשר להם להתקשר גם ללא הטלפון; אצל ה"רעים" — משום שמאזיניהם ידחו אותם. מכל מקום, מעריך א. פורנהאם, תופעת ההתמכרות לשיחות המסיבה לא תאריך ימים.

ומה בדבר המוסר שבשימוש המופרז בטלפון? בסופו של דבר, כשמדובר בבני־עשרה, מגיע החשבון להוריהם. כיצד לטפל בנושא, כאשר המטלפנים אינם יודעים, או שלא איכפת להם מה מחירה של שיחת טלפון בת שעות אחדות? האם צריכים ההורים להיענש על שלא חינכו את הילדים למשמעת, או שלא קנו מנעול לחוגה? או שמא תיענש חברת הטלפונים שהציגה את Talkabout, שותף לשירות ממכר?

אפשר לנהל ויכוחים ארוכים על אודות הגיל שבו נעשים צעירים אחראים למעשיהם, אך רק מעטים יצליחו לנצל את המקרה להדרכת הנערים לצרכנות נבונה. צריך גם לזכור, כי שימוש מופרז בטלפון — כאשר אחרים משלמים את החשבון — אינו מאפיין רק נערים. לא מעטים משתמשים בטלפון שבמקום עבודתם לניהול שיחות בינעירוניות ארוכות, שאילו הוגש החשבון בעבורן, היה גבוה בהרבה מזה שהוגש לנער שהשתתף ב־Talkabout. אך, כפי שכותב זאת פורנהאם, "עקרונות מוסריים נוטים להחליק מעט כאשר מדובר בנושאים אישיים כמו התמקמות מכס או שימוש בטלפון בעבודה".

טלהוליק? אני? מה פתאום! רק ניצלתי רגע פנוי כדי לשוחח עם חבר... מה כל כך המור בשתיים־שלוש שיחות ביום?

המרכז הישראלי לניהול

קיטנק

מרכז ישראלי טכנולוגיות מידע בניהול ליד המרכז הישראלי לניהול

התחרות הארצית בנהול תשמ"ז

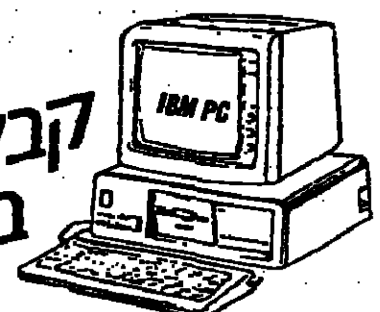

קבלת החלטות עיסקיות בעזרת מחשב אישי

נמשכת ההרשמה* למסלול המזורז שיחל ב-4 בינואר 1987

פרסים לחברי הצוותים הזוכים:

4 מחשבים אישיים IBM-PC (פרס ראשון), 28 חבילות תוכנה, 200 פרסי מנויים על עתונות מקצועית ועיסקית.

מתנת:

י ב מ ישראל (תורמת הפרס הראשון) * איכות מיקרו מחשבים בע"מ * לרגו מחשבים בע"מ * משוב מחשבים בע"מ * עורך רשת זהב בע"מ * רשף מחשבים וציוד היקפי (1982) בע"מ * אנשים ומחשבים - עתונות מקצועית * מירב הוצאה לאור בע"מ *

* סיום הרשמה: 18 בדצמבר 1986!

למקדימים יחולק סיידת חומר התחרות: המדריך למשתתף, ההסטוריה של הפירמה וגליונות ההחלטה לצורך היערכות מוקדמת לקראת קבלת ההחלטה הראשונה ב-4.1.87

להרשמה ולקבלת פרטים נוספים: המרכז הישראלי לניהול רח' הברלינסה סולד 4, ת.ד. 33033 ת"א 61330, טל. 03-257202.

בחסות: מסאור דיסקונט יבם ישראל עיתון הארץ

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

במלאת 7 שנים לפטירת יקירנו

שמעון קרימולובסקי ז"ל

תערך אזכרה ביום שני ו' בכסלו תשמ"ז (8.12.86) בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

מתאספים ליד שער בית הקברות הצבאי בשעה 1.45 אחה"צ.

המשפחה

למשפחת לב

אתכם באבלכם על מות אב המשפחה

נחמן לב ז"ל

הנהלת עתון "הארץ" ועובדי בית שלב

לרות הוכברג ומשפחתה

משתתפים באבלכם הכבד על פטירת

האם ז"ל

האוניברסיטה הפתוחה

לרחל פיינהולץ

משתתפים בצערך במות

אמך

החברים לעבודה

לאלברט שלום והילדים

משתתפים באבלכם הכבד במות הרעיה — האם

אסתר

החברים לעבודה

כלכלה ועסקים

הרשות לני"ע תובעת מחיפה כימיקלים לא למחוק המניות

בנימוק שהדבר מנוגד לתקנון הבורסה

מאת יהודה שרוני

היועץ המשפטי של הרשות לניירות ערך, ד"ר שמעון וייס, פנה בשבוע שעבר במכתב להנהלת חיפה כימיקלים, ובו הוא מורה להם להמנע מקיום אסיפה כללית שנועדה לדון "במחיקת מניות החברה מהמסחר בבורסה". דרישתו של וייס הועברה בנימוק שההחלטה על מחיקת המניות מהרישום למסחר מנוגדת לתקנון הבורסה, ואינה בסמכות האסיפה הכללית. הפנייה של הרשות נעשתה מכוח הוראות סעיף 2 לחוק ניירות ערך הקובע כי תפקידה של הרשות לניירות ערך הינו להגן על ציבור המשקיעים.

ברשות חוששו כי קבלת החלטת המחיקה על ידי האסיפה הכללית, עלולה להתפרש בעיני ציבור המשקיעים כהחלטה סופית, דבר העלול להטעות אותם ולהביאם לקבלת החלטות לא שקולות. חברת כ.פ.ר., הנשלטת על ידי קבוצה ברשות איש העסקים אריה גנגר, פנתה בהצעת רכש לציבור בעלי מניות חיפה כימיקלים, לפני מספר שבועות, אך ההיענות להצעה היתה אפסית. גם הארכת תוקפה של ההצעה בשבוע נוסף, לא הועילה, הציבור הרחב כמעט ולא נענה.

הציבור מחזיק כיום ב-6.5 אחוז מההון הרשום למסחר, ובבורסה מעריכים כי התפתחות האחרונה, הקטינה את הסיכויים להיענות הציבור להצעת הרכש, כך שאפשרות מחיקת המניה מהרישום למסחר, נראית כעת קלושה.

קידרון מנהלת מו"מ למכירת 20% מהחברה תמורת 3 מ' דולר

מאת יהודה שרוני

חברת קידרון נמצאת בימים אלה בעיצומו של משא ומתן עם שתי קבוצות משקיעים, אחת מאוסטרליה ואחת מארה"ב, להשקעה של 3 מיליון דולר בחברה. בתמורה יוקצו למשקיעים 20 אחוז ממניות קידרון. במידה ולא תצא הקצאת המניות לפועל, יוחלט כנראה על הקמת שותפות מוגבלת עם המשקיעים למימון הוצאות השיווק של קידרון.

תמורת ההשקעה נועדה לסייע לחברה להוציא אל הפועל הסכם שחתמה לפני חודש ימים עם ענק התקשורת האמריקאי איי.טי.טי., לייצור מדפסות לייזר, בהיקף של 10 מיליון דולר, במהלך שלוש השנים הבאות. מדפסות החברה ייוצרו בטייוואן.

במידה ויתגשמו התחזיות של הנהלת קידרון לגבי הרווחיות הצפויה מהעסקה, יתבצע צעד נוסף והוא גיוס הון בבורסה האמריקאית.

העיכוב בצירוף משקיעי החוץ נבע מחששה של החברה מהעברת השליטה בקידרון לגורמים לא ישראלים. בעלי המניות הנוכחיים בקידרון היו מעדיפים את צירופן של שתי קבוצות, בסדר גודל של 10 אחוז כל אחת.

ההשקעה במניות קידרון עשויה להקנות לפני תום שנת התקציב הנוכחית יתרונות מיסוי. שכן ההשקעה בחברה נחשבת להשקעת מו"פ (מחקר ופיתוח) מאושרת.

חברות הביטוח יבקשו לתקן עיוותים בדו"חות הכספיים

אריה לביא

חברות הביטוח יפנו למפקח על הביטוח במשרד האוצר בבקשה לשנות את ההנחיות לעריכת דוחות כספיים בחברות ביטוח החל מהשנה הנוכחית. החברות יבקשו לאחד את בסיס חישוב ההצמדה בשנה השוטפת עם זו של השנה הקודמת, ולעבוד בכל דו"ח כספי על בסיס מדד אחד בלבד.

ההחלטה על כך התקבלה בעקבות חוות דעת חשבונאית שנמסרה ליו"ר איגוד חברות הביטוח אלפרד גולן. מסקנת חוות הדעת הינה שיש חוסר עקביות בנתונים המופיעים בדו"חות השנתיים.

לגבי פוליסות דולריות קובעת חוות הדעת כי אין אפשרות להשוות את הנתונים של השנה השוטפת עם הנתונים של התקופה המקבילה אשתקד משום ששיטות התאמת הנתונים אינן זהות. בעניין זה מותחת חוות הדעת ביקורת על לשכת רואי החשבון שמסכימה להציג נתונים המחושבים, על בסיסים שונים שאינם בני השוואה כלל ועיקר בניגוד לעקרונות חשבונאיים מקובלים.

נושא אחר הוא מספרי ההשוואה בדוחות העסקיים של החברות המוצגים כשהם צמודים למדד בגין החודש האחרון של הדו"ח הכספי (דצמבר או יוני) כך בשעה שמספרי השנה השוטפת מוצגים לפי המדד הידוע (נובמבר או מאי). בהצגה כזו, קובעת חוות הדעת, מעוותים את

שחל כועס על מנכ"ל פז

מתברר שלשר האנרגיה משה שחל יש זכרון ארוך. בשבוע שעבר, כאשר זימן למשרדו את ראשי חברות הדלק לדיון נוסף בפתיחות משק הדלק, נפקד מקומו של מנכ"ל פז, אריה לדי. מסתבר כי שחל נוטר עדיין ללדי על שגם הוא הצטרף למנהלי חברות הדלק האחרים, בנטישה ההפגנתית של הישיבה שהתקיימה לפני מספר שבועות בנושא משק הדלק. שחל מוכן היה להזמין את לדי לפגישה, בתנאי שיתנצל.

את המצב נקרא להציל איתן רף, יו"ר הדירקטוריון של פז, שהיא חברה ממשלתית. האחרון שוחח טלפונית עם שחל, וניסה לשכנעו שאין מקום להתנצלות של לדי מכיוון שנהג בדיוק כפי שנהגו עמיתיו. שחל התרצה והחליט להזמין גם את שני ראשי פז לפגישה שתתקיים היום.

(יהודה שרוני)

מיפ גליקו – חברה במצב לא טוב

רואה החשבון של החברה מסתייג הן ממצבת חובות הלקוחות והן מערך המלאי, ואף מציין כי פעולותה של החברה "כעסק חי" כפופה ליכולתה להתגבר על בעיות ההון החוזר

דו"ח על דו"ח / חיים בן דוד

המחבר נמנה עם סגל המורים בחוג להשבונאות בבית-הספר למינהל עסקים האוניברסיטה העברית ירושלים

חברת מיפ גליקו התאגדה בשנת 1974 כחברה פרטית. במרס 1983 יצאה החברה בתשקיף וגייסה הון מהציבור. לחברה 2 ענפי ייצור ועיסוק עיקריים: אופנה, הכוללת ייצור וייצוא של מוצרי אופנה לנשים כגון חצאיות, שמלות, מכנסיים, מקטורנים וכו', וכן מוצרי ספורט אופנתיים. מכירות החברה ירדו בשנת 6/1985 כתוצאה מצימצום הפעילות לייצוא, וגם כתוצאה מהשינויים בשוק המקומי שחלו במחצית השנה השנייה המדווחות. מאזן החברה הצטמצם, במונחים דולריים, מסך של כ-3.4 מיליון דולר לסך של כ-2 מיליון דולר בלבד.

מאז הוזלת גילוי דעת 36 של לשכת רואי-החשבון, דו"ח רווח והפסד מובא בערכים מתואמים, ואולם הפרטים שבו הם מצומצמים.

גידול בהפסדים

ישנן חברות שהמידע המצוי תחת ידן מאפשר עריכת דו"ח רווח והפסד מתואם מפורט. ואולם בחברת מיפ גליקו וחברות רבות אחרות, אין מידע שמאפשר להנהלת החברה לערוך דו"ח רווח והפסד מתואם על כל פרטיו. הדו"ח מכיל את התוצאה העולמית לפני מסים ואת התוצאה נטו. בחברת מיפ גליקו הוצג הפסד מתואם לפני מסים בסך 1.05 מיליון דולר לעומת 0.24 מליון דולר בשנה שקדמה. ההפסד הנקי הגיע ל-1.15 מיליון דולר לעומת 0.25 מיליון דולר בשנה שקדמה.

עקב מגבלת היעדר הפירוט בדו"ח הכספי, ניתן לערוך בחינות על בסיס נתונים נומינליים בלבד, המובאים בביאורים לדו"ח הכספי. מכירות החברה בדו"ח רווח והפסד המאוחד לחו"ל הצטמצמו במידה ניכרת: בעוד שבעבר הם היוו כ-22.2 אחוז מסך המכירות, הרי בשנת הדו"ח משקלם בסך המכירות היה 8.7 אחוזים בלבד. מאידך, על אף ירידה ריאלית בסך ההכנסות ממכירות, עלויות החברה גדלו במידה ניכרת במקום שתחול התייעלות בהוצאות. עלות המכירות בשנת הדו"ח הגיע לשיעור של 72.1 אחוז מסך ההכנסות, בעוד ששיעור זה בשנה שקדמה הגיע ל-54.9 אחוז בלבד. גם בהוצאות המכירה והד הנהלה ובהוצאות המימון חל גידול ניכר בשנת הדו"ח לעומת שנה קודמת.

הון שלילי

כתוצאה מההפסד של החברה בשנת הדו"ח, ההון הפך להיות שלילי. בשנת הדו"ח הקודמת סיימה החברה עם הון בסך 1.06 מיליון דולר ובסוף שנת הדו"ח ל-31.3.86, ההון הוא שלילי בסך 51,000 דולר. מצבה הפיננסי של החברה בשנת הדו"ח הורע בצורה קיצונית. סך ההון החוזר במאזן המאוחד הוא שלילי, בסך 0.14 מיליון דולר, לעומת 0.85 מיליון דולר הון חוזר חיובי בשנה קודמת. יחס ההון החוזר, כלומר נכסים שוטפים לעומת התחייבויות שוטפות, היה בשנה קודמת 1.4 והוא ירד בצורה תלולה ל-0.9. חלק ניכר מהרכוש השוטף, המסתכם ל-1.6 מיליון דולר, מהווה חוב הלקוחות, והוא מסתכם בסך של כ-650 אלף דולר. מרבית החוב נובע מחייבים בחו"ל ונראה שהחברה נתקלת בקשיי גבייה מהם.

למרות זאת, לא נעשתה כנראה, הפרשה נאותה בדו"ח הכספי. רואה החשבון בחוות דעתו לדו"ח הכספי מציין, כי "בהיעדר ראיות לא יכולנו לאמת את פריטי הרכוש הבאים ולכן אין אנו מחווים דעה עליהם. חובות לקוחות בחו"ל בסך כ-740,000 שקל חדש שמקורם בשנים קודמות ואשר טרם נגבו עד להוצאת הדו"ח". בנקודה זו יצויין, כי רואי החשבון של החברה נהגו בהתאם לגילוי דעת 2 של לשכת רואי חשבון בדבר הימנעויות והסתייגויות, אולם לא ברור מדוע אין ראיות — האם עקב מגבלה אובייקטיבית או לאו.

התיכנון והמבנה הפיננסי של החברה לקויים. המימון העיקרי של הפעילות נעשה באמצעות אשראי קצר-מועד, שחלק ניכר ממנו היה אשראי בנקאי וחלק עלותו צמודה לשער הדולר של ארה"ב.

כזכור, בשנת 1985/86 עלות האשראי הבנקאי היתה בשעור 50—60 אחוז מעל עליית המדד. מובן, ששיעור ההלוואות לזמן ארוך מסך המקורות של החברה הוא נמוך ביותר. סך ההלוואות לזמן ארוך היה, לתאריך המאזן, 0.21 מיליון דולר, וכולו צמוד לשער הדולר של ארה"ב. ייתכן שהחברה נתקלת בקשיים בגיוס הון לזמן ארוך עקב חוסר אפשרות למתן ביטחונות. אין ספק, שבטווח הארוך החברה תזדקק למקורות מימון גדולים, ולכן רצוי — לחיזוק כושרה הפיננסי — להגדיל את ההון העצמי. כמות המלאי שהחברה מחזיקה, לעומת היקף מכירותיה, אינו קטן, ועל אף שכמות המלאי הצטמצמה לעומת שנה קודמת, הרי עלות מימונו והחזקתו כנראה גבוהה.

אירגון מחדש

בדו"ח המנהלים של החברה נאמר שהיא פועלת לאירגון מחדש של פעילותה בארץ ובחו"ל. בארץ הקימה החברה מערך שיווק של כ-15 חנויות המוכרות את תוצרתה והנושאות את השם מיפ. בחו"ל פעלה החברה לקבלת הזמנות מתוך כוונה לתקופות ארוכות והבטחתן במכתבי אשראי. החברה מציינת, כי יש לה בתיק הזמנות המכוסות במכתבי אשראי על סך של כמיליון דולר. היא מדגישה, כמובן, שצימצמה את הוצאותיה בהוצאות בחוזק, ושפעילותה "יותר מבוקרת". לדעת החברה, האמצעים שנקטה יביאו לשיפור דו"ח התוצאות העסקיות

חוות-דעת רואי החשבון

חוות-דעתו של רואה החשבון ראויה להתייחסות מיוחדת, מלבד הימנעותו של רואה החשבון שהובאה לעיל ביחס לחובות לקוחות בחו"ל. רואה החשבון נימנע מלהתייחס גם לערך של מלאי החברה בסך של 180,000 שקל חדש, זאת מאחר שלא נוכח בספירתו. ישנן דרכים חלופיות לאימות מלאי ע"י רואה חשבון, למרות שלא "נוכח בספירתו". לדעתי, על אף שנהג רואה החשבון כחוק, נראה כי אין הוא מסכים לשווי המלאי. ובהמשך חוות-הדעת הוא מציין "כפוף להתאמות העשויות להידרש בגין העניינים דלעיל" (היינו הלקוחות בחו"ל והמלאי). כלומר, המבקר סבור שייתכן והשווי שהוצג בדו"ח הכספי לנכסים שהוזכרו אינו נכון. ואולם הוא מציין שעשויות להידרש התאמות — גילוי והדות שיש בו משום גילוי נאות ורמת דיווח טובה, אם כי אין היא מושלמת.

רואה החשבון אף מציין בהמשך חוות-דעתו, כי פעילותה של החברה "כעסק חי" כפופה ליכולתה להתגבר על בעיות ההון החוזר. גילוי כאמור מקובל גם בארה"ב, כאשר יש ספק בהמשך קיומה של חברה לאור מגבלותיה הפיננסיות, ולאור תקופות חוזרות ונשנות של הפסדים. באופן כולל נהג רואה-החשבון בהתאם לחוק ולגילויי-הדעת. אבל לטעמי טוב היה עושה, לו היה יותר ספציפי בחוות-דעתו באשר לנסיבות הימנעותו מלהתייחס למלאי ולחובות הלקוחות.

כללית יצויין, שוועדת בייסקי היתה גורם חיובי ומדרבן להגברת עירנותם של רואי החשבון, ומאז פורסם הדו"ח של הוועדה באפריל 1986, יש בחוות-דעתם של רואי-חשבון הימנעויות והסתייגויות מפורשות בדוחות כספיים, ובכך הם מביאים לדוחות כספיים טובים יותר ואמינים יותר.

ערך החברה לפי מחיר מניותיה בבורסה לאותה עת, הוא כמיליון דולר, בעוד שכאמור, ההון בדו"ח הכספי הוא שלילי. בעת שגייסה החברה הון בבורסה בשנת 1983, היה סכום הגיוס כ-900,000 דולר. סכום הגיוס ביטא רק כ-30 אחוז מההון של החברה. מכאן, שבאו הגיוס ירדה החברה בשורה הריאלי. על מנת לעלות על דרך ההתייעלות, חייבת החברה לצמצם בהוצאות ולהגדיל את כושר השיווק. כל זה יוכל להיעשות כאשר החברה תגדיל גם את בסיס ההון שלה.

פריטים מדו"ח כספי מאוחד ל-31 במרס

באלפי שקלים

	1986	1985
רכוש שוטף	1,641	2,967
רכוש קבוע	349	345
התחייבויות שוטפות	1,760	2,117
התחייבויות לזמן ארוך	209	206
הון (גרעון)	(51)	1,062
סך המאזן	1,992	3,445
הפסד לפני מסים	1,060	206
הפסד נקי	1,150	251

בית המשפט: לא היתה ספקולציה

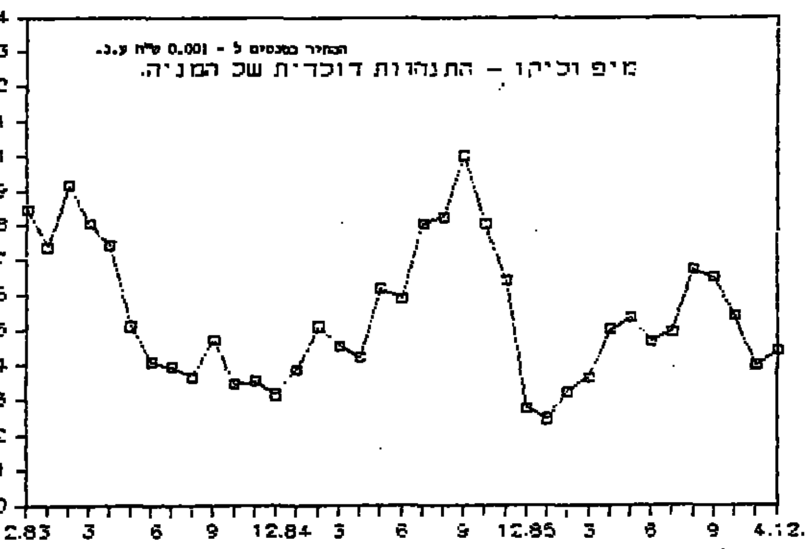

מאת יהודה שרוני

הפעילות הבורסאית במניית מיפ גליקו, עמדה לפני מספר חודשים על סדר יומו של בית משפט השלום, לאחר שחוקרי הרשות לניירות ערך החליטו לתבוע את יעקב רוזנבוך, מנהל תיקי השקעות, באשמה של ניסיון להשפיע בדרכי תרמית על שער המניה. בחודשים יולי־ספטמבר 85, הורצו המניות, ושערן עלה בשיעור של 150 אחוז במונחים דולריים, ללא כל סיבה הנראית לעין.

בא כוחו של הנאשם עו"ד גיורא ארדת טען כי לא היתה כל פעילות מניפולטיבית מצידו של רוזנבוך, וכי רכישת המניות נועדה להקנות לו השפעה מהותית בחברה. השופט יצחק בראל"ז קיבל את טיעוני הפרקליט וזיכה את הנאשם מכל אשמה. הזיכוי הפתיע את מנהלי הרשות לניירות ערך והבורסה, והרשות החליטה לערער על פסק דין בפני בית המשפט המחוזי.

יש להניח כי רוזנבוך ניסה לנצל את מבנה האחזקות הרופף בחברה, ולהפוך לגורם שבכוחו ייקבע מי השולט בחברה. בעלי השליטה במיפ גליקו הם משה שחר המחזיק ב-32.05 אחוז המניות, תיאו גליקסברג המחזיק ב-30.52 אחוז מהמניות, ויעקב ליפשיץ המחזיק כ-7.8 אחוז מהמניות.

היקלעותה של מיפ גליקו לקשיי נזילות, הוכיחה עד כמה עליית השערים התלולה היתה מלאכותית. מניות החברה נסחרו בבורסה בעשרות אחוזים. מנהלי החברה עושים כיום מאמצים נואשים למציאת שותף למפעל, במאמץ להבריאו. בעבר, נעשה ניסיון להקצאת מניות לחברת "ראשלה" האמריקאית, תמורת חצי מיליון דולר שיושקעו במערך הייצוא של החברה, אך העניין לא יצא לפי שעה אל הפועל. נודע כי בשבועות האחרונים ניסו מנהלי מיפ לשתף את חברת כיתן בניהול החברה, אך הנהלת כיתן דחתה את הפנייה.

כלל ידוע הוא שנציגי הציבור ממהרים להגיש את התפטרותם מדירקטוריון של החברה הנקלעת לקשיים. גם הפעם לא איכזבו מיכאל הררי ודוד שומרון, נציגי הציבור של מיפ גליקו, והגישו את התפטרותם במהלך החודש שעבר.

בימים האחרונים מורגשת מגמת רכישות של המניה מצד מנהלי תיקים הפועלים באמצעות החברה הבורסאית לני"ע. הגרף של "מיטב" מראה כי המניה ירדה משיא של 1 סנט למניה שבו נסחרה בספטמבר 85, למחיר של 0.2 סנט למניה כיום.

הבורסה אישרה חמש הנפקות

מאת יהודה שרוני

הוועד הפועל של הבורסה והדירקטוריון הבורסה אישרו בסוף השבוע הנפקות של חמש פירמות. הוועד הפועל אישר את גיוס ההון של חברות קרור הספקה, ומחסני ערובה, הדירקטוריון הבורסה אישר את גיוס ההון של כלל הנפקות. אפנת ברוך וכלל סחר. בקשת המיזוג של חברת אמישר עם שמעון לוין לא אושרה, ובעניין זה תבוא הבורסה במגעים עם החברה.

דירקטוריון הבורסה קיבל דין וחשבון בעניין המתרחש בחברת פרי זה וגלי זוהר. הדירקטוריון אישר את הפסקת המסחר בגלי זוהר, עד לקבלת פרטים נוספים בנוגע לחברת "הגג" אשר רכשה את השליטה בחברה. בחברת פרי זה תימשך הפסקת המסחר. תוקף חידוש העבודה במפעל, וזאת מתוך רצון לבחון היטב את משמעות ההסכם שהושג בין כונס הנכסים של המפעל לבין חברת תבורי משקאות קלים.

עובד ומעביד / חיים ברנזון

גם תשלומים "מתחת לשולחן" הם משכורת

קביעת "השכר האחרון" לצורך חישוב פיצויי פיטורים היא לפי שכר העבודה ששולם בפועל לעובד, כולל תשלומים "מתחת לשולחן", שלא מצאו ביטוי בתשלומי המשכורת, כדי להקטין את חבויות המס.

המעביד טען כי העובד תובע פיצויי פיטורים על בסיס שכר החודש מתוך העבודה, ומסתמך בעצם על הסדר סמוי ובלתי חוקי שהעובד נהנה ממנו ושנועד לרמות את שלטונות המס ושאין הוא זכאי לזכות מהסדר בלתי חוקי.

בית הדין הארצי לעבודה דחה את טענות המעביד ופסק:

★ מעביד שהוא בריווח לשלטונות המס ושכר מכך שלא העביר את מלוא הניכויים למס הכנסה ולביטוח הלאומי לא ייצא נשכר שנית בחישוב פיצויי הפיטורים.

★ עובד אינו מושתק מלתבוע ממעבידו את שכרו האמיתי המוסכם, מה גם שהשכר הוא גם שכר ראוי עבור עבודה שביצע.

★ הסדר תשלומים בלתי חוקי בין מעביד ועובד הינו תנאי נלווה הנובע לביצוע חוזה העבודה. אין הוא פוסל את חוזה העבודה כולו ואין הוא מונע מהעובד לממש זכותו לפיצויי פיטורים. (דיון מ"ע/3-65/)

להיט
שירות משלוחים
חניון רכבת צפון רח' ארלוזרוב ת"א
03-243656 ;03-225261 ;03-222373
מי יודע מי מכיר
את החברה הכי טובה בעיר להיט
שרות אמין ★ יעיל ★ ומהיר בכל קצוות העיר
קבלת משלוחים ומסירתם בת"א, חיפה, ירושלים, באר־שבע והסביבה. כולל משלוחים ברכבות

סוף שנת הכספים*
ישראדאטה חברת המחשבים שלך מציעה:
3 תשלומים שקליים שווים החל מ-500 ש"ח + מע"מ
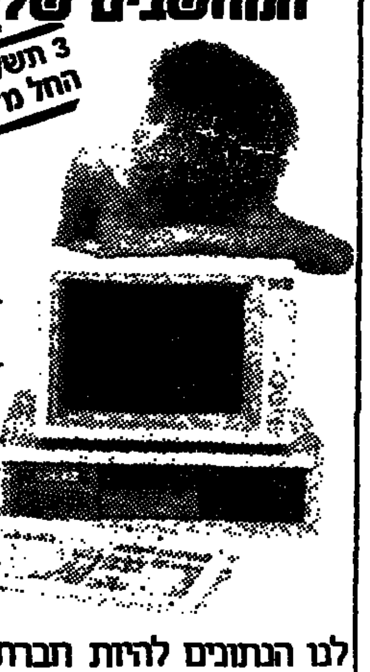
★ מגוון רחב של מחשבים עסקיים וציוד הקפי.
★ תוכנות רבות ומגוונות וכל התחומים העסקיים.
★ שרות אמין של חברה ותיקה, בהקף ארצי.
לנו הנתונים להיות חברת המחשבים שלך!
שביל החלב 11 ת"א מיקוד 67449 טל' 03-262934, ת.ד. 20433 ת"א
ישראדאטה בע"מ ISRADATA R.I.K. L.T.D.

רו"ח • יועץ מס • עו"ד

אנציקלופדית מע"מ
מאת יוסף שפט עו"ד (רו"ח)
היתרון המקצועי שלך
אנציקלופדית מ.ע.מ. מעמידה לרשותך את מאגר המידע המקיף, המלא והעדכני ביותר והיחיד מסוגו בנושא מ.ע.מ.. כלומר עם האנציקלופדיה במשרדך אתה יודע יותר... הרבה יותר מכל אחד אחר. התועלת שלקוחותיך ואתה תפיקו מעובדה זו... שווה הון.
עתה במבצע סוף השנה (עד 31.12.86) תוכל לרכוש את האנציקלופדיה ב- 260.- ש"ח + מ.ע.מ.
האנציקלופדיה כוללת 6 אוגדנים אשר יעודכנו, בתשלום סביר, במשך 3 שנים לפחות.
זה הזמן לרכוש את היתרון המקצועי שלך.
מלא ושלח את התלוש עוד היום, ותקבל בדואר חוזר 4 אוגדנים ראשונים ועוד שניים בתחילת 1987.
אם לא תהיה מרוצה תוכל להחזיר האוגדנים תוך חודש מיום קבלתם ולקבל מיד את מלוא כספך חזרה.
• להזמנות טלפוניות — חייג 02-668160
• להזמנות בדואר — מלא ושלח התלוש הרצ"ב.
לכבוד הוצאת אחוזית
ת.ד. 7885
ירושלים 91078
נא שילחו לי 2+4 אוגדני אנציקלופדיה מ.ע.מ.,
מצ"ב צ'ק ע"ס 260.- ש"ח + מ.ע.מ. לפקודת אחוזית.
במידה ולא אהיה מרוצה אחזיר את האוגדנים תוך 30 יום ואקבל את מלוא כספי חזרה.
שם ______ טל. ______
כתובת ______

מדפסת שעורכי דין אוהבים ...
רואי חשבון מעריצים ...
ויועצים כלכליים מוכרחים ...
brother
TWINRITER 5
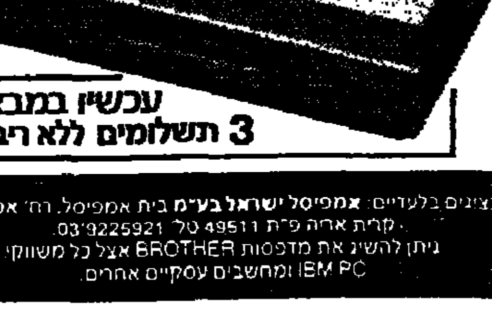
פותחה במיוחד עבור עורכי דין, רואי חשבון, משרדי ייעוץ ואחרים.
2 ראשי הדפסה הפועלים בנפרד או ביחד מאפשרים הדפסת טיוטות מהירה, הדפסת איכות, גראפיקה, סימנים מיוחדים, ומה לא...
TWINRITER 5 מתחברת למרבית המחשבים האישיים, כולל IBM PC ותואמיו.
עכשיו במבצע
3 תשלומים ללא ריבית!
נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל, רח' אפעל 3, קרית אריה פ"ת 49511 טל' 03-9225921
ניתן להשיג את מדפסות BROTHER אצל כל משווקי IBM PC ומחשבים עסקיים אחרים.
brother
העתיד בקצה אצבעותיך

לפני מספר שנים היה לי חלום גדול וחסכון קטן בבל"ל...

חסוך היום - שיהיה לך "כח" למחר.
"כח תשואה", "כח למתמיד" תכניות חסכון צמודות מדד, עכשיו בתנאים מועדפים לתקופה מוגבלת.
"כח תשואה" - תכנית חסכון בהפקדה חד פעמית.
■ המצטרף לתכנית עד 14.12.86 ויחסוך תקופה של 5 שנים יקבל את הגבוהה מבין שתי האפשרויות:
• 5.5% ריבית צמודה לשנה + מענק צמוד בגובה 2.5%
• 5.75% ריבית צמודה לשנה + מענק בגובה מדד נובמבר 86.
בשתי האפשרויות מובטחת בסוף תקופת החסכון תשואה מינימלית של 5.9% לשנה.
■ באפשרותך לחסוך לתקופה של 30 חודש ו-42 חודש ולקבל ריבית מוגדלת.
■ באפשרותך לקבל הכנסה חודשית צמודה למדד של 0.48% לחודש לתקופה של חמש שנים.
"כח למתמיד" - תכנית חסכון בהפקדות חודשיות.
4% ריבית שנתית צמודה כבר מתום שנתיים לחסכון.
לפרטים, הכנס לסניפי בנק לאומי, בנק אגוד, בנק ערבי ישראלי ובנק עליה לאומי.
*לחוסכים 5 שנים.
בנק לאומי הולך איתך קדימה
בנק לאומי

مكتز من الأهل

מכתבים למערכת הארץ

אכן פוגרום

במכתבו מן ה־ו בדצמבר מסתייג יוסף שקד מהשימוש במושג "פוגרום" לתיאור הפגיעות באוכלוסיה הערבית בעקבות הרצח של בחור הישיבה בעיר העתיקה. שקד סבור שהמושג "פוגרום" הולם רק מהומות שבהן נרצחים בני־אדם והוא סומך טענה זו על דוגמאות מן ההיסטוריה היהודית.

טענה זו אינה עומדת בפני הביקורת ההיסטורית. עיקרם של עשרות הפוגרומים של שנת תרמ"א־תרמ"ד (1881־1884), למשל, הת־בטא במעשי שוד ובפגיעות בגוף, בעוד מקרי האונס והרצח היו ביישובים בודדים בלבד. למרות זאת זעזעו הפוגרומים הללו את יהדות רוסיה והביאו לגל אדיר של מחאות בעולם המערבי. פרעות אלה, הי־דועות בתולדות עמנו כ"סופות בנגב", היוו את הרקע המיידי לעלייה הראשונה ולייסודה של תנועת חיבת ציון. רק בעידן המהפכות ומלחמת האזרחים (1903־1906, 1918־1921) התפשטה הרעה שמותר לא רק להתפרע אלא גם לרצוח, בעוד כוחות המשטרה והצבא עומדים מנגד או אף מבצעים את הטבח בעצמם.

בעיני רוב ההיסטוריונים משקפת ההידרדרות הזאת, יותר מכל, את ריפיונו של המשטר להתמודד עם בעיותיה של החברה הרוסית ואת התמוטטותו הפנימית המהירה.

לשחרר כוחות הרס, קל; לרסנם לאחר מכן, קשה, ולעתים אף בלתי אפשרי.

יונתן פרנקל
ירושלים

איפה ואיפה בירושלים

ב־29 בנובמבר, בשעות הבוקר, ביקרתי יחד עם משלחת של כ־12 חברי תר"ש מירושלים ותל אביב אצל משפחות פלסטיניות בעיר העתיקה של ירושלים הערבית, שנפגעו מהתפרעויות בחורי הישי־בות אשר השתכנו בשכונתן. הביקור נערך על פי הזמנת המשפחות. כשרצינו לעלות לדירת משפחותיהם של זין אבו רג'ב, עריף אבו סביח, אחמד חשין ואחרים (מול ישיבת "ברכת אברהם" מתחת לישיבה "שובו בנים"), מנעו מאתנו אנשי משמר הגבול לעלות אל מארחינו. יש לציין שבאותו זמן ממש ניתנה גישה חופשית לבחורי הישיבות למיניהם לרדת ולעלות.

התנהגות זו של הצבא ומג"ב, המונעת מאזרחים ישראליים לבקר בדירות פרטיות של ערבים תושבי העיר העתיקה, כדי לעמוד על הסבל וההשפלה שנגרמו להם, ול־הביע את הסולידריות של החוגים הדמוקרטיים בישראל, מנוגדת ל־זכויות האזרח האלמנטריות.

לעומת זאת העזרה הגלויה של כוחות הביטחון לפורעים, שאיפשרה להם תנועה חופשית בשטח, מצביעה על כך שהשלטונות עומדים לצד הפורעים. הכרזות טדי קולק וחבריו על ירושלים מאוחדת הדוקים בש־לום אינם אלא עורבא פרח. תנאי הכיבוש, לעומת זאת, חוגגים.

שלמה בן יונה
נציג תר"ש
במועצת פועלי ירושלים
ירושלים

ג'וקים ברפרטואר

המושג ג'וקים מסוממים נהפך לחלק מהרפרטואר התקשורתי בישראל, הכל כותבים על כך בלי לדייק – אולי מפני שבעל הדבר, הרמטכ"ל לשעבר רפאל איתן, אינו מתאמץ להסביר פירושם של דברים. באחרונה נכשל בעניין גם דן מרגלית ("הארץ" 28.11).

כמי שנכח באותו מעמד והיה עד שמיעה לדברים, רצוני להדגיש כי איתן, בהופעתו בפני ועדת החוץ והביטחון לא אמר ולא השווה את הערבים כלאום או כעם לג'וקים מסוממים. הרמטכ"ל ציין את הצעדים שעלינו לנקוט ולבצע והשיב לשאלה, שאם המדיניות המוצעת לא תשא חן בעיני אויבינו הם יכולים להסתובב מהיום עד מחר כמו ג'וקים מסוממים בבקבוק, מפני שאנו נמשיך לבצע את המדיניות שלנו בהתאם לאינטרסים הישראליים.

יש לדעתי הבדל עקרוני ומהותי בין השוואת הערבים כלאום לג'וקים מסוממים, לבין משל שבא להגדיר את חוסר התוחלת שבהת־נגדות הערבים למדיניות ישראל בשטחים.

ייתכן שגם כך אין המשל מוצלח דיו, ברם זוהי לפחות האמת לאמיתה.

ח"כ בני שליטא
הכנסת, ירושלים

ציונות של הונג־קונג

אמנון רובינשטיין ("הארץ" 30.11), מראשי הזועקים על הצד־האי סיני בזמנו, השואף לוותר גם על רוב רובו של מרכז הארץ, גילה לנו את האידיאל שלו – הונג קונג. בעצם זוהי האלטרנטיבה של המתר־נים ההגיוניים למדינת ישראל. כפי שקיבלנו בעקבות מלחמת ששת הי־מים, שהחזיקה מעמד עד שמנחם בגין ויתר במחי יד על 45 קמ"ר רבועים של אדמה המכילה נפט ומ־חצבים ועליה הקימונו שתי ערים ותבל חקלאי פורח.

מהי ההונג־קונג? יצור מלאכותי, מושבת כתר בריטית, שריד אחרון של אימפריה, שקיומה מובטח לה על ידי חוזה על העייר. יצור מדיני ללא אדמה, ללא חקלאות, ללא היס־טוריה וללא הרגשת מולדת ל־תושביה. המתקיימת משום שלסין היה כדאי לקיימה אפילו בימי מהפכת התרבות של מאו טסה טונג.

ובשל כך יש לה שלום. אבל שעון החול מורה כבר את קצה.

נקרא לציונות זו ציונות של הונג קונג. ציונות שתביא "נורמליות" לעם היהודי שאינו שבא פיננסים, בורסה ושלום בחסות. והרי לדעתו של רובינשטיין הציונות מטרתה השגת נורמליות לעם היהודי. נורמ־ליות למופת. חזון של נורמליות של הציונות ה"שפירה".

צבי שילוח
הרצליה

להרגיש טוב – בלי עגבניות

לא פגשתי אדם שאינו מגנה את ההחלטה לייבא עגבניות מחו"ל. גם כשהמטרה היא "הצלת" הכנרת, נראה התירוץ הזה כה מגוחך, שאלמלא היה הכאב שלנו, היינו צוחקים. הרי בעוד שבועות מספר יהיה ודאי צורך לשלם פיצוי למגדלי העגבניות שלנו ועדיין זכורים הררי הירקות, הפירות, הפרחים והביצים שנרקבו באשפה לאחר כל העמל שהושקע בהם.

הדרך היחידה בה נוכל לגמול למשטים בנו היא לא לקנות את העגבניות האלה. ומוטב שידעו זאת לפני שיקנו אותן בחו"ל. יירקבו העגבניות אצל מי שייבא אותן, הגי־ביה כי אנו לא "פראיירים".

אם יעשו כך רבים מאתנו, נדמה לי שהסיפוק יהיה גדול מן ההנאה שבאכילת עגבניה.

נגה מרון
רמת־גן

*

ההיסטוריה סביב העגבניה עוברת כבר את גבולות המדינה ומגיעה עד לספרד.

בעוד אנו קוראים במודעות בעי־תון על כך שכל עקרת בית תימנע מקניית העגבניה הרי שבצה"ל, שבו אני משרת כרגע במילואים, לא קוראים עיתונים ולא שומעים רדיו. שם, במילואים, קיבלתי השבוע כמה פעמים סלט עגבניות.

אם שר האוצר היה רוצה באמת להוריד את מחיר העגבניה, היה פשוט נותן הוראה שצה"ל לא יקנה במשך תקופת מעבר זו את הירק האדום יקר המציאות, ואז ודאי גם המגדלים בשוק היו נהנים יותר. וגם היינו חוסכים בתקציב הביטחון.

אוריאל ביין
ירושלים

מפעל הפיס

תכנית הגרלה "חישגד" 2/1986 (25,000 ש"ח)

מפעל הפיס מודיע־בזה, בהתאם לתכנית־הגרלת "חישגד" שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3361 מיום 17.7.86, עמ' 2748.

1. תחילת מכירתם של הכמות הנוספת של כרטיסי "חישגד" 2/1986 (25,000 ש"ח) ב־9.12.86.
2. כמות הכרטיסים הנוספת היא: 2,520,000 כרטיסים.
3. הכמות המודפסת של הכרטיסים האוכים היא: 801,700

והסכום הכולל של הפרסים הנכללים בכרטיסים אלה הוא: 3,436,785.

אליצור גורן
מנהל כללי

משרד החינוך והתרבות | אמנות לעם | עיריית עכו
המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות – מדור תיאטרון

הפסטיבל לתיאטרון ישראלי אחר, עכו

חוה"מ סוכות תשמ"ח 1987

מזמין יוצרים להגיש הצעות לפסטיבל

מסגרת הפסטיבל היא תחרותית ומיועדת ללהקות מקצועיות בלתי ממוסדות ולעבודות שאופיין נסיוני באמצעי הביטוי התיאטרוניים שלהן, בתוכן, צורה ועיצוב. באות בחשבון רק להקות שאינן נתמכות ו/או מסובסדות בארוח קבוע והמשכי, להקות המתארגנות במיוחד או שלא במיוחד להכנת עבודה דרמתית שתועלה לראשונה במסגרת הפסטיבל.

הלהקות שתבחרנה תזכינה במענק כספי לביצוע ההכנות. העבודות המצטיינות יזכו את יוצריהן בפרסים.

הצעות בשני העתקים יש להגיש לא יאוחר מ־1.3.87 למשרד הפסטיבל ברחוב בר גיורא 20, ת"א בימי א־ה בשעות 09:00 עד 14:00.

להנהלת הפסטיבל שמורה הזכות שלא לקיים את הפסטיבל מכל סיבה שהיא.

קולנוע / רחל גורדין

עולם בתוך טיפה

סרטיו של סיטאג'יט ריי בסינמטקים

איכויות של צ'כוב ורנואר

כשהיה הבימאי ההודי סטיאג'יט ריי ילד בן שבע, כתב לו המשורר רבינדרנת טאגור, שהיה ידיד ה־משפחה, הקדשה ביומנו: "נסעתי סביב העולם לראות נהרות והרים, והוצאתי כסף רב. עברתי מרחקים גדולים. ראיתי הכל. אך שכחתי לראות, ממש ליד ביתי, טיפת טל על עלה רך של עשב. טיפת טל המשקפת בקימורה את כל היקום סביבך". העיקר מצוי בפרט הקטן, שעליך לתפוס, כדי לבטא את הדבר הרחב והשלם יותר, אומר סטיאג'יט ריי. זוהי תמצית המסורת ההודית. זו גם, אולי, הסיבה לשלמות הנדירה הקיימת בסרטיו. כל עץ, שביל, מי שלולית, פני נערה הרכונה על הנר, משקפים את ההרמוניה בה הורו היקום. אלה סרטים פשוטים מאוד, רוויים הומור עדין. סרטים שבהם האמן מצניע את חוכמתו מאחורי המצלמה, ומצליח להביא את ה־מציאות לידי שירה.

בדצמבר יוקרנו בסינמטקים שב־עה סרטים של סטיאג'יט ריי, שכל אחד מהם הוא פנינה. הטרילוגיה הפיוטית של אפו, הכוללת את "פאתר פאנצ'לי" (קינת הדרך, 1955), "אפאראג'יטו" (הבלתי מנוצ־חים 1956), ו"עולמו של אפו" (1959), עוסקת במאבקיו של צעיר בנגלי בשנות השלושים למצוא את עצמו ולהפגיש את שני הקטבים של המציאות: אהבה ומוות. הפרק ה־ראשון בטרילוגיה מתאר את חייהם של אח ואחות הגרים בכפר. בפרק השני – עוברת המשפחה לבנארס. אביו של אפו מת, והוא עצמו נפרד מאמו ועוזב את הבית. בפרק הסיום נושא אפו לאשה ילדה בת 14, ומתבגר.

"האלילה" (1960) הוא סיפור על צעירה הודית ההופכת לאובייקט של נקמה מסתורית, משום שחותנה סבור שהיא מהווה התגלמות האלה ההודית קאלי. ריי מתייחס גם לחותן השבוי באובססיה שלו וגם לנערה המשלמת בחייה, כאל קור־בנות. אין בסרט כעס, רק הראות של שינוי וחרמה. "הרפתקאות גופי ובגהה" (1969) היא אגדה על שני נודדים המשכינים שלום ואהבה בין ממלכות יריבות. המוסיקה והשירים היפים, שחוברו על ידי ריי עצמו (הוא חיבר את המוסיקה לרוב סרטיו), נושאים גם הקשרים שאינם גלויים לאוזן המערבית. אך הקסם והצבעוניות שבסיום הסרט יחדרו גם ללב ילדים.

"ימים ולילות ביער" (1969) נחשב על ידי ריי עצמו כאחד הטובים בסרטיו. זוהי קומדיה רומנ־טית על ארבעה ידידים, אנשי עסקים מכלכותה, היוצאים לסו־פשבוע עם שלוש נערות. הסרט חוקר את התנהגותם של אנשים הרחוק מהרגליהם הקבועים ומן השיגרה המגוננת. מבקרים מצאו בסרט זה איכויות של צ'כוב ושל רנואר. הבימאי עצמו הגדיר את הסרט כפוגה, המורכבת מ"קולות" מוסיקליים שונים.

"שתי בנות" – עיבוד של סטי־אג'יט ריי לשני סיפורים של רבינדרנת טאגור – נעשה עוד ב־1961, אך מוקרן אצלנו עתה בהקרנת בכורה ארצית. זה סרט מקסים בפשטותו. בעיקר הסיפור הראשון, העוסק ביחסי חיבה ה־נקשרים בכפר נידח בין פקיד דואר שבא מכלכותה, ובין ילדה יתומה המשרתת אותו. גוני השחור־לבן העשירים של הצמחיה המקיפה את ביקתת הדואר, השירים ההודיים היפהפיים המושרים בפי מורה הכפר, והקצב האיטי מעט של תנועות המצלמה, יוצרים שלמות, שבתוכה אפילו הפרידה העצובה בין הפקיד והילדה, נקיה לחלוטין מסנטימנט־ליות. הסיפור השני, על צעיר מכלכותה המשתדך, ביוזמת עצמו ובניגוד לדעת אמו, לנערה פרועה בכפרה, ומגלה כי היא מעדיפה להשת־עשע עם ילדי הכפר במקום להיע־שות אשה מכובדת – פחות יפה מהראשון. יש בו יותר סיפוריות. עם התייחסות חברתית. ופחות התע־כבות על הרגשות האילמים שמתחת לפני השטח. אך גם בסיפור זה יש חן רב.

מספרים כי טריפו יצא באמצע הקרנת "פאתר פאנצ'לי" משום שלא עמד בקצב האיטי של הסרט. אך דווקא הקצב הוא הביטוי החזק ביותר לחוכמה הצפונה בסרטיו של ריי. סרטים אלה מתעכבים על פני השטח של המציאות כמספר הרגעים הדרוש כדי שזו תסגיר את סודותיה. דומה כאילו הסרט נע בעדינות מרובה, יחד עם "פעימות הלב" של המציאות. הטרילוגיה של אפו זרועה גזירות לא פחות מטרגדיה אליזבתנית. אך במקום ליצור הד־גשה טרגית, הוא נותן תחושה של חלק מזרימה והשתנות נצחית, כמו חילופי עונות השנה.

היסודות ה"דרמטיים" אינם מובל־טים בסרטיו של סטיאג'יט ריי. כמו רנואר, הוא מאמין כי "הגיבור, ברגע בו הוא יוצא נגד האויב, או האשה ברגע צירי הלידה, אינם נושא מתאים לציור גדול, אם כי גברים ונשים שעברו נסיונות כאלה...נע־שים נושאים גדולים מאוחר יותר, כשהאמן מציירם ברגע של רוגע. תפקידו של האמן אינו להדגיש רגע זה או אחר בקיום האנושי, אלא להאיר את האדם בשלמותו".

אם כי למד ציור באוניברסיטה של כלכותה, ואף עבד זמן מה כמאייר ספרים, נראה כי המודל של סטיאג'יט ריי כבימאי סרטים הוא המודל של המוסיקה. המוסיקה שהוא כותב לסרטיו אינה מנגינת רקע, שתפקידה להעצים את הרגשות או להוביל לשיא. היחס בין המוסיקה הדרמטית בסרטיו הוא חלק חשוב באמירה הקולנועית. גם המרכיבים האחרים בסרטיו – אור וצל, תנועה ומנוחה, גוני השחור לבן – מתפתחים בקצב, בגוון, כמו יצירות מוסיקליות.

טענו נגד ריי כי הוא מתעלם מן ההיבטים האלימים והמכוערים של החברה, וכי תחושת הקדש של הקיום ההודי נעדרת כליל בסר־טיו. נראה כי הבימאי ההודי קשוב למנגינה אחרת. הוא מגלה את העולם בעזרת תכשיט הודי עדין על תנוך אוזנה של נערה, באופן שבו הזוהבת ישנה בשלווה מתחת ל־כילה. המאבקים בין מרד ומסורת, בין חיי העיר והכפר, בין הווה ועבר, אינם אלא אדוות קלות על פני השטח של יקום רחב, המשתקף בטיפת טל.

הארץ ממליץ

תל אביב

המכבסה היפהפיה שלי – (דיזנ־גוף 2) – סרטו של סטיוון פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית בדרום לונ־דון, ונוגע בקשר בין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ומדיניות.

חנה ואחיותיה (שוקי) – חום, הומור ואופטימיות, שופעים מסרטו של וודי אלן המתחקה את "פאני ואלכסנדר" של ברגמן. משחק מצוין של מרין אלסקה?, מיה פארו, וודי אלן, מייקל קיין, ברברה הרשי, דיאן ויסט ומקס פון סידוב.

חדר עם נוף (צפון) – עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הצופה לתקופה האדוארדית באנגליה. צילומים יפים, ובימוי מסוגנן של ג'ימס איבורי.

עקבות אורח (פריז) – הבימאית אנייס וארדה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נוודת, שקפאה מקור בדרום צרפת. סרט בעל יופי מגפני. בכי־כובה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אצבעות מצידון (מקסים) – קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתו־קופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מותח, תיאור חברתי אותנטי, הצגה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) – תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראייה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) – גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה קשה, בעשית, בגילומו המצ־צין של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדן ("חברות הזאבים").

ג'ינג'ר ופרד (פאר) – הטלוויזיה בתערובת חסרת טעם של חדשות, פרסומת, סרטים, מופעים קרקסיים, הטפות דתיות, היא נושא סרט זה של פליני. צמד רקדנים מורקנים (מרצלו מסטרויאני וג'ו־ליאטה מאסינה) נפגשים שוב, לאחר שנות פרידה ארוכות, בתכנית טלוויזיה של חג המולד.

ירושלים

מונה ליזה (סמדר) – ראה דיזנגוף ת"א

שתי אצבעות מצידון (הבירה) – ראה מקסים ת"א

חנה ואחיותיה (בניר) – ראה שוקי ת"א

שואה (תיאטרון ירושלים) – ראה מוזיאון ת"א

חיפה

מונה ליזה (אורלי) – ראה דיזנגוף ת"א

חנה ואחיותיה (שביט) – ראה שוקי ת"א

עקבות אורח (קרן אור) – ראה פריז ת"א

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 7.12

תיאטרון הבימה:
מירלה אמרה: 20.30
הדוד וניה: 20.30

התיאטרון הקאמרי:
אהבה מאוחרת – 20.30

התיאטרון העירוני חיפה:
סינדרלה – בת חיפה
הבלשת זוקרת – בירושלים, "א. רקפ"

האוטוסימוסט – בקנה אל גרבית 18.00

קונצרטים מציג

עידית ועמליה ונשה

קונצרט מס' 1

חנקה אשכנזי

פסנתר

כרמיאל "היכל התרבות" הערב יום א' 7.12 ב־8.30
תל־אביב "בית ידי־לבנים" מחר יום ב' 8.12 ב־8.30
הרצליה "אודיטוריום מלון דניאל" יום ד' 10.12 ב־8.30
רחובות "ויקס" יום ה' 11.12 ב־8.30

כרטיסים במשרדים הערבי והופעות בקופות האולמות.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

קונצרט למנויים מס' 4
קז'ישטוף פנדרצקי
מנצח
זמרים – אורחים
ומקהלה
התכנית:
פנדרצקי: רקוויאם פולני
תל אביב, היכל התרבות
8.30 בערב
סדרה ז': הערב – 7.12.86
סדרה ח': יום ב', 8.12.86

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 2
אבנר אותי
מנצח
מיכל שמיר
סופרן
זיגפריד קסלר
מצו־סופרן
כריסטוף הומברגר
טנור
קונסל קואר
בס
זמרי קאמרן
מקהלת האיחוד
בתכנית מיצירות:
מוצרט, סלדיק, מנדלסון ובטהובן
תל אביב, היכל התרבות
יום ב', 9.12.86 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 4
אבנר אותי
מנצח
סולנים, מקהלה ותכנית
כמו בקונצרט פילוקלסיקה מס' 2
חיפה, אודיטוריום חיפה
8.30 בערב
סדרה ג': יום ד', 10.12.86

קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס
מנצח
ג'פרי לאנג
נגן קרן
התכנית:
בוסקוביץ: סואיטה שמית
מוצרט: קונצרט מס' 2 לקרן
שוסטקוביץ: סימפוניה מס' 3
חיפה, אודיטוריום חיפה
8.30 בערב
סדרה ד': יום ה', 11.12.86

קבלת מודעות 24 שעות ב"דחף"
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל"הארץ"
הבוקר הארצי | חדשות הארץ
מתקבלות:
24 שעות ביממה
ב"דחף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נתניה 823333
רחובות 08־451333
כפר סבא? 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד פורום רופאי בקופ"ח הכללית:
בימים א־ה' – 20.00־8.00
בימי ו' – 15.00־8.00
טלפונים: 03־455500, 453500
שקד – שרות רפואי לקבו
שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19:
טל' 03־7549111 "שקד" קוד מנוי 222
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35816
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב, 08־223958
מרכז מידע לקורבנות אונס
24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למוכי אלימות "מקלט"
א־ה 11.00־15.00
ב־ד 16.00־18.00
טל' 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
פרופשת שרותים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעבר)
טלפון: 294869, 285822־03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00־24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 284649־03 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' ושבי וחג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הנמל 26, קומה ג', טל' מס' 04־523־566, שעות הקבלה כל יום בין 20.00־23.00.
סהר"ן – שירות רפואי ביתי
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 651011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
יד ביד – אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב – לילד 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00
חיפה הורים – 229488 מ־20.00־11.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח – (ילדים)
איכילוב – (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים – (כירורגית)
הדסה ע"כ – (ילדים, עיניים, א.א.ג)
שערי צדק – (פנימית)
הדסה הר"צ – (נשים, אורתופדיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב בריאות המלך ג'ורג' 28 285751
קופ"ח כללית אבטסודום 7 225142
ירושלים פרמצת רוממה הנ"צ 28 523191
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
חולון אהרון הנייז 52 889155
בת ים קופ"ח ע"ן יהב 2 884654
רמת גן גרנה ביאליק 50 722237
נתניה קופ"ח כללית ברודצקי 31 91125
פתח תקוה קופ"ח הכללית חיים עוזר 905271
הקריות הדמן ממגת מוריצין קרית מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא הבריאות, משפחה, מיניות – אנונימי ובחינם. ימים ב' ג' ד' – 17.00־20.00. בת־ים? בזרעסק 66 ת"א טל' 281228. חיפה: ימים א' ד' 19.00־16.00 רח' המגדלים 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02־528231־2 03־432777 04־549131

הסנה – מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 08.00 טלטקסט – חדשות קול ישראל
- 08.03 שפת כושר
- 08.15 תלמוד
- 08.40 מבוא לספרות (יסודי) – משפט הידושה
- 09.00 אנגלית ז'
- 09.20 השעה שלנו – חיי הלן קלר (ב)
- 10.10 אנגלית ז'
- 10.30 פרפר נחמד
- 11.00 חשבון ה' – השבר מהו
- 11.15 צרפתית
- 11.30 גאוגרפיה ה'־ו' – אפריקה המודרנית
- 12.00 ספרות (חטה"ב) – בין השמשות
- 12.25 אנגלית ט'
- 13.00 אנגלית י'
- 13.30 מוסיקה – פסוֹ הזהב
- 14.00 טלטקסט – חדשות קול ישראל
- 14.03 שפת כושר
- 14.15 בלי סודות
- 14.45 אנגלית
- 15.00 האוניברסיטה הפתוחה – עיבוד ותכנים תרמודינאמיים: נפוליאון – נפילתו של דיקטטורה פיאט מונדיאל
- 16.00 רחוב סומסום
- 16.30 בית־ספר לשחקנים – סדרה
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.30 שישאר ביננו – טלתרום לפקודת הילד
- 18.00 לאקי ברמול – מערבון באנימציה
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) עם כוכבים – המנחה יוסי אלמן גנן
- 18.45 (ע) החדשים והמבואות – חיפה מרחוק (חלק ב')
- 19.00 (ע) יומן השבוע
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 עד פה – אופרת הרוק הרוסיה "נפאר"
- 21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון"
- 21.45 שושלת – סדרה
- 22.35 סוף ציטוט
- 23.15 אן הדי – דרמה אנגלית
- 23.50 פסוקו של יום חדשות

ירדן ערוץ 6

- 18.00 כפר בין העצים (סדרה)
- 18.30 קתרין (סדרה היסטורית)
- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 לקט שירים
- 19.30 חדשות בעברית
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 מבטר (סדרה קומית)
- 21.10 סרט דוקומנטרי
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 ראלאס

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מועדון 700
- 14.30 מעשיות משפחות (ערבית)
- 15.00 סרט (ערבית)
- 16.30 אי המטמון (ערבית מצוירת)
- 17.00 הבית המעופף (מצויר)
- 17.30 התבונות עם ארצר מרגן
- 18.00 פאנקי (סדרה)
- 18.30 כפיות של כסף (קומי)
- 19.00 60 דקות
- 20.00 קרקס מהגהדקירלו
- 21.00 סרט "שובי שבא הקסמה" עם ברט לאנקסטר
- 22.30 מעשיות משפחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.09 בהאזנה נינוחה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 12.00 אמנים באולפן
- 13.05 בהאזנה נינוחה
- 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
- 16.00 מוסיקה ליום ראשון
- 18.00 המדבר המוסיקאלי
- 19.00 מוסיקה קלאסית קלה
- 20.05 אינטרלוד
- 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
- 22.30 בין המקורות
- 23.00 מחוזי יצירות

רשת א'

- 12.05 בכפיפה אחת – עם ישראל זהר
- 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
- 14.45 תחנות בשק – ילקוט כליבו
- 15.30 עולם המדע
- 16.05 רדיו־עשרה
- 17.20 האוניברסיטה המשודרת – דר' משמעות בלשון
- 18.06 מבחר ערב – הזר דת ומסורת
- 19.05 מחשבת ישראל
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 תפוח ועץ – "המשפחה והתינוק" (הורים, אחים ואחרים)

רשת ב'

- 18.06 מוסיקה ישראלית
- 18.45 היום במשפט
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם
- 20.05 אמר כשבוע – פרקי חגות מפרדיים
- 22.05 צימוקים ושקדים – "שירים על כלירנינה"
- 23.05 צלצול שלישי – ...

לאמנויות

רשת ג'

- 18.06 מבחר המוסיקה הלועזית
- 21.05 ארוחה עתיק – שירים שלא נס לחם
- 23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

- 18.05 שעה קלה על כלכלה
- 18.45 משולש – עיתות יומי בני קונצרטים וד"ר בוקר
- 20.05 תוכנית אמנים בתוכנית
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 אוניברסיטה משודרת – שלישה המצבות
- 22.05 על הרבע ועל הכיפאק
- 23.05 תזרת הארץ – פזמונים ישראליים
- 23.55 שירות תמה – עם המשודרת מיכל סבנה
- 00.05 ציפורי לילה – עם רוני כהנו

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 הזר שירים – פזמונים יצבים
- 08.05 חגה
- 09.05 הכיר לא תבדיסרים עבריים
- 09.30 פסטיבציות במשמה ותבה
- 10.30 רדיו קל – צבירת קלה
- 11.10 שידור יומי לבתי הספר
- 11.30 השכלה הדעת לכל

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 עכשיו ע"ין
- 09.05 ביקורת

- 10.10 כל צבעי הדשתמנים יחד
- 11.30 סף לשלום
- 12.10 אלדיאלי ב"ל
- 13.00 בזמר היהודשות והמבטים
- 14.00 בה צהק – הזר הזמר
- 15.05 רנני קסם
- 16.05 שירים – וסיפורים
- 17.10 יומן כלכלה
- 17.30 על ספרים ואנשים

רשת ג'

- 06.05 בוקר לאוהבי־לנרתים
- 07.05 סיף בבוקר־בבוקר־ביחסנים
- 09.05 מה, כבר השעה
- 10.05 שבעים מי יודע
- 11.05 שעה תבימה
- 12.05 רק מוסיקה
- 13.05 רק בימי חול
- 14.05 מגזין חגר
- 15.05 חרש, ו־יש ומהרש
- 16.05 הגבה יומית

גלי צה"ל

- 06.05 אוניברסיטה משודרת
- 06.30 מקומון עין־בדנע המוסיקה
- 07.07 שבע אפס שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל – אקטואליה
- 09.05 אילה בוקר
- 10.03 הסמטה עשר
- 11.05 נבין לצבהרי
- 13.05 אחר אחר פזמונים ישראליים
- 14.05 דרדיו־יומי
- 15.05 מריצה יומית
- 16.05 ארבע אחר הצהרים – שירים
- 17.00 קרב טוב ישראל

גלי צה"ל – שידורי אפ־אם

- 20.05 מבחוצה בבסיס
- 22.05 על הרבע ועל הכיפאק
- 23.05 לילה לילה

תל־אביב

אורלי – צביטה בלב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון – אשה הנרצעת – לעטמול 5.00, 7.30, 9.40
אסתר – הבושים ולא מטלומים 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין – כל מה שרצית לדעת על המין 11.15
בן יהודה – אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון – אמאנוס מפולו 4.30, 7.15, 9.30
גת – קטיפה כחולה 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 – מונה ליזה שלי 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 – מכבסה היפהפיה שלי 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 – נשיקת אשת העכביש 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל – סרט אילם 7.15, 9.30
בית ציוני אמריקה – אהבה במהוררות 4.30, 7.15, 9.30
דרייב אין – צביטה בלב 5.30, 7.30, 9.30 סרט סקס 12.00
הוד – סכם רב המעורות 4.30, 7.15, 9.30
רב חן 1 – חמישה נעימה 2.30, 5.00, 7.30, 9.45
חן 2 – גלוסע אתמול היום 2.25, 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 – הסבע ארגנם 4.15, 6.15, 9.15
חן 4 – דונה פלור ושנאה לשנים 2.00, 5.00, 7.40, 9.50, 11.00
חן 5 – שובו של הנוסע השמיני 2.00, 4.25, 7.00, 9.45, 11.00
לימור – שומרי הגלגתו 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 – הגבל הבורמזי 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2 – בעקבות הברך 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
מרכז חזית ישראלית – פרזירזם 10.00
לב 3 – צעדים מתוכבים 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 4 – אתולו 2.00, 5.00, 7.20, 9.35
מוזיאון ת"א – "שואה"
מקסים – שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 – המים והשעים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 – קרין וגנגלגון 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק – אסאג'יט 7.00, קאדי 9.30
פאר – ג'ינג'ר ופרד (בכורה ארצית) 4.30, 7.15, 9.30
פריז – עקבות אורח 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, לבות בערי השוקה 11.30 בלילה
צפון – זכרונות אהבה מפירנצה 4.30, 7.00, 9.30
שוקי – חנה והאחיות 4.30, 7.00, 9.30
תכלת – האבנן ראשון 5.00, 7.15, 9.30
תמר – סלום נפלו על הראש 4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב – פלורגייסט 2 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אריסון – נשיקה נעימה 4.30, 7.00, 9.00
אמיקה
אור 1 – הדוכן של אתמול בלילה 4.30, 9.00
אור 2 – קומנדו 4.30, שובו של הנוסע השמיני 9.00
אורגד – יהיר נגר בלט 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון – סיון גבלט מאוזיקים 3.30
סינמה – נשיקה 4.45, סרטי בחור מרקפסיין הבגד 10.00, לצרי הנוך 12.00
בניר ואחשה – בעקבות הבוך 7.00, 9.00
הבירה – שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
כפיר – חנה והאחיות 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל – אהבה במהוררות 7.00, 9.00
קיר – המירים בית 3 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 – השקמה של דנית 19.00, אדם הבורגון 21.30
סינמטק 2 – האלילה 9.30
סמדר – מונה ליזה 7.00, 9.15
רון – הבגד הבורמזי 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים – שואה חלק ב' 13.00, שואה חלק א' 6.30

פתח־תקוה

היכל 1 – שובו רב המעורות 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 – חנה והאחיותיה 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 – הסבע ארגנם 4.15, 6.45, 9.30

רמת־גן גבעתיים

ארמון – הנשיקה נעימה 5.00, 7.30, 9.40
אורדע – שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
ארמון – איש הבגה 7.15, 9.40
הדר – קרין וגנגלגון 4.30, 7.15, 9.30
לילי – חנה והאחיותיה 7.15, 9.30
רב בן – רמת גן
גן 1 – קטיפה כחולה 4.5, 7.15, 9.40
גן 2 – נשיקת אשת העכביש 4.45, 7.00, 9.40
גן 3 – שלושה רווקים ותינוק 5.00, 7.30, 9.40
גן 4 – גלוסע אתמול היום 4.00, 7.30, 9.40
שבים – הסבע ארגנם 4.45, 9.30

נתניה

מגדיר – הנה האחיותיה 5.00, 7.00, 9.15
שרון – חמישה נעימה 5.00, 7.00, 9.15

כפר סבא

רון – צוות גדולות בלילה מאוחר 7.00, 9.15
שקל – הסבע ארגנם 4.30, 9.00

חיפה והסביבה

אורה – סכם רב המעורות 4.30, 7.00, 9.15
אורלי – מונה ליזה 4.45, 9.00
אמפיתיאטרון – המשיכה המנוצחת 4.30, 7.00, 9.15
ארמון – איש הבגה 4.30, 6.45, 9.00
חן – קטיפה כחולה 4.30, 6.45, 9.00
סינמה – דנאה חלק ב' 6.30
סינמטק 1 – אהבה בשוקים 7.00, 9.15
סינמטק 2 – אמאנוס מפולו 4.40, 7.15, 9.30
פאר – חמישה נעימה 4.30, 7.00, 9.15
רון – פלורגייסט 2 4.30, 7.15, 9.00
שביט – חנה והאחיותיה 7.00, 9.00
רב גת 1 – בגשע אתמול היום 4.30, 9.15
רב גת 2 – כולם נפלו על הראש 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור הסופרים – עקבות אורח 4.30, 7.00
אורות – נשיקה נעימה 7.00, 9.15
בית הקס – זכרונות אהבה מפירנצה 9.15
חורב – צביטה בלב 9.15
טאון – עיר ללא רחמים 7.00, 9.15
סביון – סימפוניה של פחד 7.00, 9.15
פאר – סימפוניה של אנוב 7.00, 9.15

חולון

מגדל – הנשיקה נעימה 7.15, 9.30
ארמון – שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
סבוי – איש הבנה 4.30, 7.15, 9.30
רינה – שובו של הנוסע השמיני 4.30, 7.00, 9.30
מונצ"ש קריית שרת – הכנפיים של בשקי בלבני 4.00, יומן נערים 7.15, 9.30

רחובות

בית העם – שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15
דוד – הנשיקה בנשואת במאהבה 7.15, 9.15
הבבע ארגנם 9.15
חן – אהבה בשוקים 7.15, 9.15

בת־ים

אורים – שתי אצבעות מצידון 4.30, 9.15
עצמאות – אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30

חדרה

חדרה – שובו של הנוסע השמיני 4.30, 9.00
חן – חמישה מסרותה 4.30, 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב – גבורנו הנמלון 7.00, 9.30

הרצליה

דוד – יזהו רבצו ספשש 4.30, 7.15, 9.30
דקל – אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
תפארת – הונגש של אתמול בלילה 7.15, 9.15
מגדל דניאל – אנחנו 4.45, 9.00

מבצע חזק למדפסת חזקה מאד

25 סיבות טובות לטובת מדפסת BROTHER 2024

3 תשלומים ללא ריבית!

BROTHER 2024 – גולת הכותרת של מדפסות המטריצה של החברה.

ראש הדפסה בין 24 סיכות (לעומת 9 סיכות כמקובל) מעניק ל־2024 איכות הדפסה מרשימה LQ במהירות של 96 סימנים בשניה במעבר יחיד. במהירות של 160 סימנים בשניה ניתן להפיק דו"חות, חשבוניות וטיוטות. אמינות HEAVY DUTY ללא תחרות.
24 הסיכות בראש ההדפסה מבטיחות אורך חיים וביצועים מעולים הדקוקים להדפסות רבות, רבות, רבות...
2024 מתחברת לכל המחשבים הקיימים בשוק, כולל IBM PC ותואמיו, וכן למחשבי IBM גדולים: IBM 43XX (COAX), IBM S 34/36/32 (TWINAX).

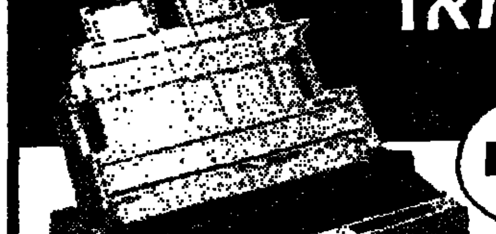

*סרקטור בגוף המדפסת (סטנדרט).
*אופציה: מזין נייר בדיד רחב "15 – "5.5 (SF-200)

brother
העתיד בקצה אצבעותיך

✱ ועכשיו סיבה נוספת: מבצע חזק.

נציגים בלעדיים: אמפיסול ישראל בע"מ בית אמפיסול, רח' אפעל 3 קרית אריה פ"ת 49511 03-9225921
ניתן להשיג את מדפסות BROTHER אצל כל משווקי IBM PC ומחשבים עסקיים אחרים